

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Hertz, Henrik.

Stemninger og Tilstande : Scener og
Skildringer af et Ophold i København.

Kjøbenhavn : C. A. Reitzels Forlag, 1839

443 s.

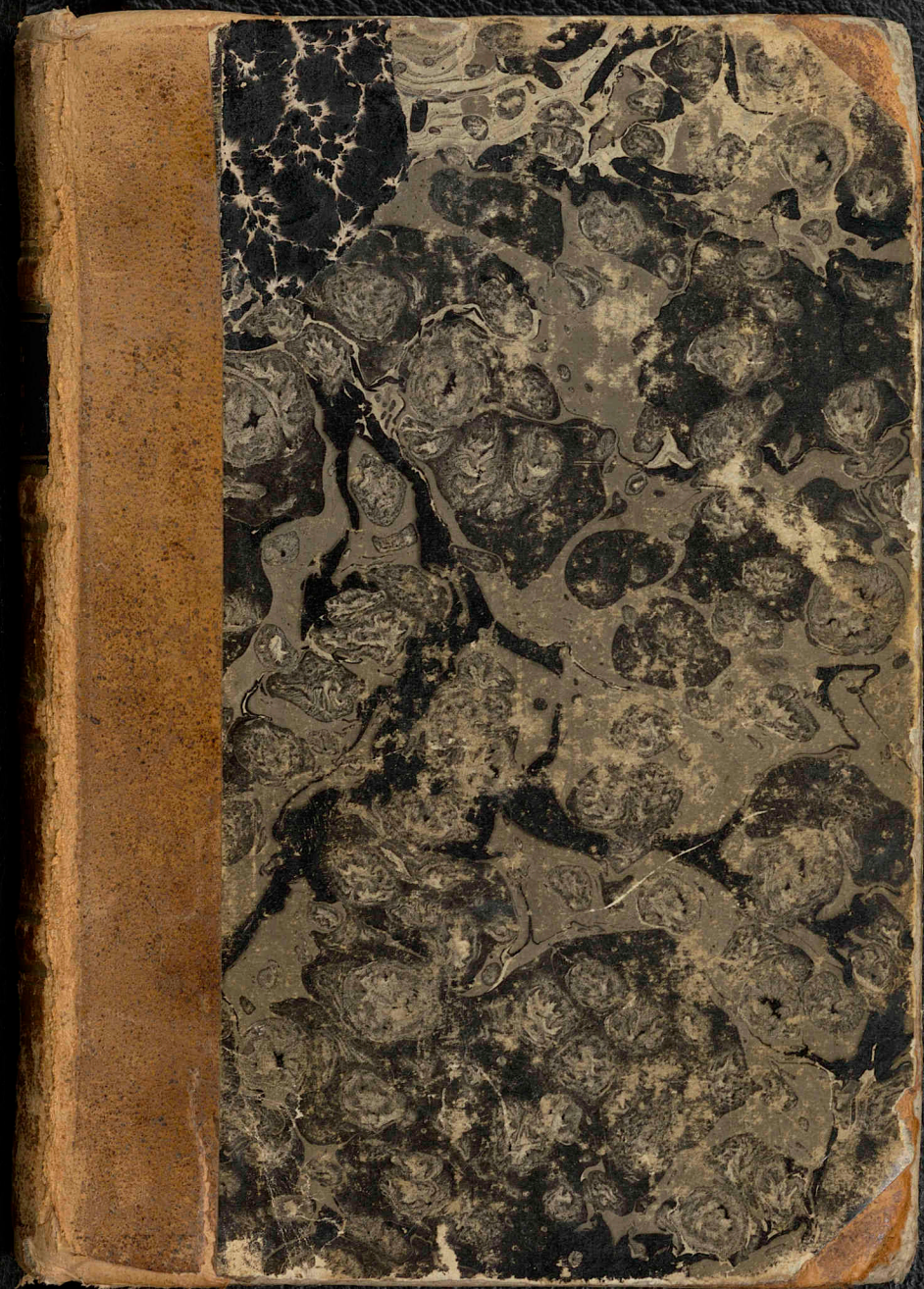
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

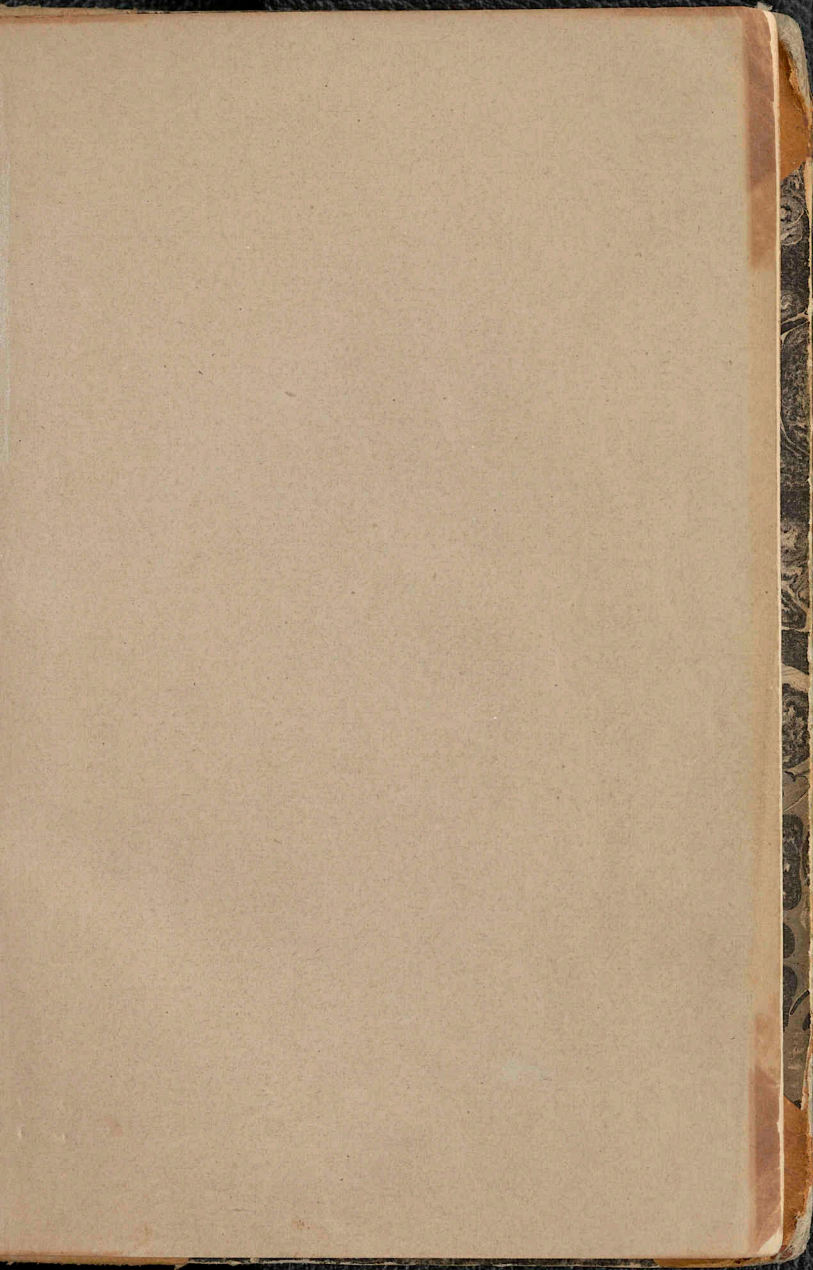
57.-165.

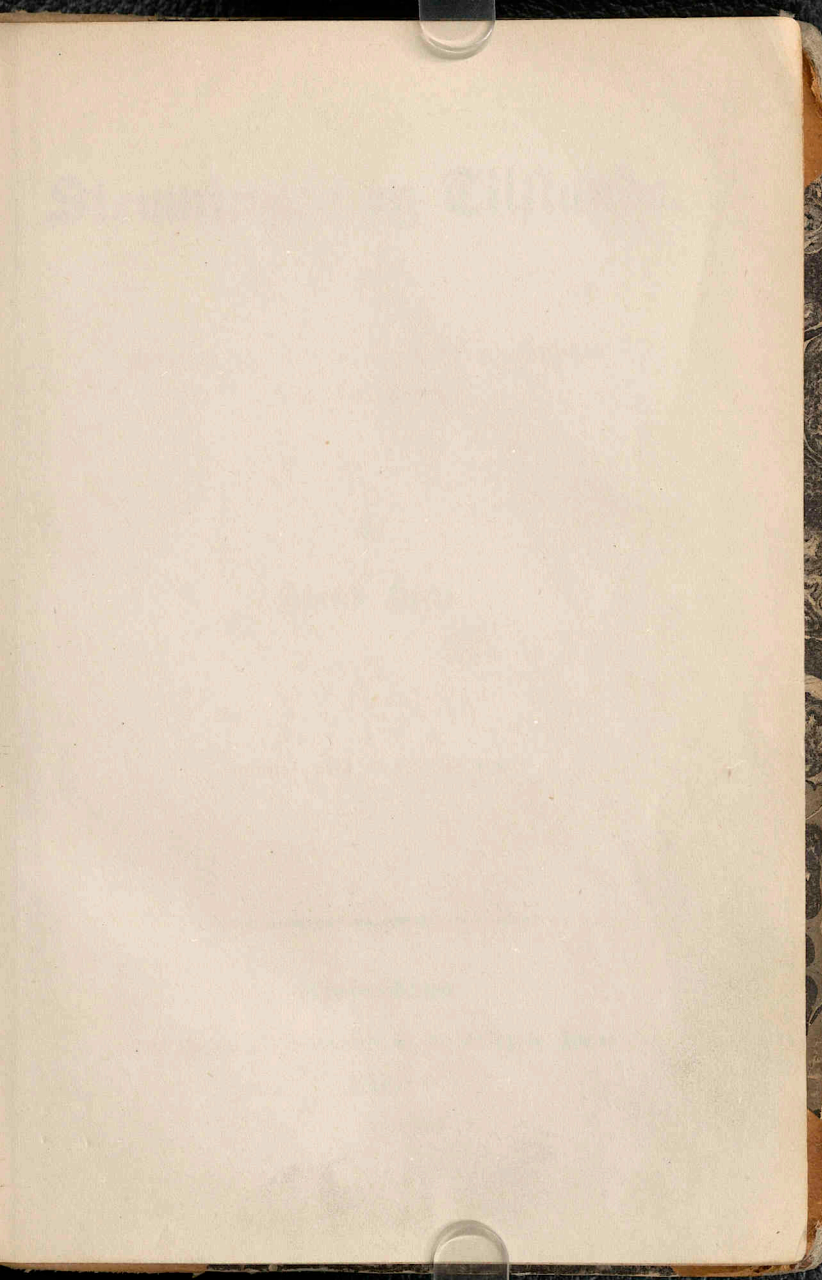
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024031315

Stemninger og Tilstande.

Scener og Skildringer af et Ophold
i Kjøbenhavn.

Af

Henrik Hertz.

Introite! nam et heic dii sunt.

Kjøbenhavn.

Paa Universitets-Boghandler E. A. Reitzels Forlag.

1839.

Stemninger og Dilemmaer.

Stemninger og Dilemmaer af H. C. Andersen
I Hefteform

18

Anden Hæft

Anden Hæft af H. C. Andersen

Stemninger

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkerie.

Indhold.

Sommeren.

	Side
I. Ankomsten.	3.
II. Tilbageblif.	5.
III. Julius.	11.
IV. Isdebranden.	17.
V. En lille Opdagelse.	30.
VI. Mit nye Logis.	37.
VII. En Discussion.	44.
VIII. Vielsen.	49.
IX. Henriettes Datter.	53.
X. Slutted Bord.	59.
XI. Harriet.	69.
XII. Mathilde.	80.
XIII. Mathildes tidligere Historie.	87.

Esteraaret.

XIV. Justitsraadens Familie.	123.
XV. Kjøretouren.	132.
XVI. En Regndag.	145.
XVII. Amadis.	163.
XVIII. Uventet Besøg.	172.
XIX. Samtale ved Middagsbordet.	177.
XX. Maries Blomster.	182.

Vinteren.

XXI. En Soupee.	191.
XXII. Amadis' Historier	202.
XXIII. Den gamle Skuespiller.	209.
X XXIV. En Bending i Samtalen.	216. —

	Side
XXV. Fortsættelse.	244.
XXVI. En Eftermiddag ved Raminen.	258.
XXVII. Maries Sygdom.	268.
XXVIII. Hanne og Frank.	283.
XXIX. Et Symposium.	298.
XXX. Julen.	320.
XXXI. Frisfælses.	329.
XXXII. Frank besøger mig.	336.
XXXIII. Lidt om Mathilde.	342.
XXXIV. Aften-Samtale.	346.
XXXV. En Betsendelse.	356.
XXXVI. Translateurens Bemærkning.	366.
XXXVII. Smaa Ubegageligheder.	371.
XXXVIII. Frank føres tilbage.	375.
XXXIX. Kjærligheds-Erklæringen.	381.

Føraaret.

XL. Amadis og Marie.	391.
XLI. Føraarets Nærmelse.	399.
XLII. Samtale med Fru I**.	495.
XLIII. Mathildes Fader.	412.
XLIV. Slutning.	432.

S o m m e r e n.

I.

Afkøsten.

Det var en finuf, klar Aften i Begyndelsen af Juni-Maaned, da jeg gjennem Vesterport rullede ind i Kjøbenhavn. En Mængde forvirrede Forestillinger, tildeels smertelige Erindringer, blandede med saa glade, afløste hverandre, da jeg efter saa lang Tids Forløb atter befandt mig midt i denne store Byes Tummel og Livlighed. Saa mange bekjendte Gjenstande, Husene, Boutiquerne, Bandspringet paa Torvet, ja selv enkelte marquerede Personer, der ere ligesom evige og uforanderlige i en By, føere i Skumringen forbi mig og satte mig pludselig og voldsomt tilbage til mine yngre Aars Bildfærelser og Glæder og feilslagne Haab. Hver Gjenstand, mit Øie stødte paa, var som et Blad i min Stambog, og gav, saaledes som Stambøger pleie, Sjælen de stridigste Fornemmelser, lige fra tildeels ganske indifferente til de bedrøvende der følge med Erindringen om afdøde Venner. Ved at kjøre gjennem Byen til Hennebergs

Hotel, bemærkede jeg endnu ingen betydelig Forandring, og hos mig havde saa meget forandret sig.

I Hotellet anviste man mig to bequemme Bærelser med Udsigt til Kanalen og Slottet. Jeg var træt af Reisen og søgte aparte en indre Matheb, som jeg ikke vidste andet Middel imod end at gaae tilfængs.

II.

Tilbageblik.

Jeg har nu opholdt mig her næsten en Uge og har fornyet mine ældre Bekjendtskaber. De af Byens Mærkværdigheder, der ere komne til i de sidste Aar, har jeg taget i Diesyn og saaledes været meer end nok adspredt og sysselsat. Desuagtet plages jeg meget af mit gamle Mismod, især naar jeg er ene og mine Tanker uforstyrret søge hen til deres Tungtsindigheds Kilde.

Jeg veed vel, det er ikke den nærværende Tid der gjør mig utilfreds. Tvertimod, det er den ældre, der reflecterer sig i hver Gjenstand af den nyere jeg støder paa; det er Bevidstheden om at den bedste Deel af mit foregaaende Liv har været frugtesløst og ikke ledet til de Resultater der tilhøre Nutiden, uagtet min Ungdom havde Tendentser tilfældes med denne. Jeg indseer, at min Sjæls bedste Retninger ere blevne afhuggede, og at det nu, hvis ikke et lykkeligt Stød udenfra kommer til, vil falde mig altfor vanskeligt at knytte min Fremtid til mit ældre Livs overskaarne Traade.

Min Historie er triviell og snart fortalt. Som ung Mand kom jeg næsten daglig i en Familiefreds, der fængslede mig saavel ved sine fortræffelige Egenka-

ber, den dannede Tone der herskede der, som vel ær fordi jeg var forelsket i den ældste Datter, Henriette. Jeg kjendte intet qvindeligt Væsen der i den Grad var ligesom et Billede af mig selv, kun et meget ædlere, renere og med sig selv mere enigt. Hun hørte til de sjældne Fruentimmer, der ere saa klare og gjennemsigtige, at man tiltrods for Legemets Svøb eller Puppe kan see dem lige ind i Sjælen, ligesom man i et Glas Vand med Blomster ikke blot seer den duftende Krone af Blade og Blomster foroven, men ogsaa gjennem Glasjet og Vandet alle Forgreninger af Stille og Tredler, hvorved Kronen erholder Næring. Umgangen med hende var bleven mig en Fornødenhed. Jeg betragtede hende som min kjæreste Dommer, jeg vil ikke sige over mine daglige Handlinger — thi disse ansaae jeg desværre i min Ungdom som uvedkommende for min aandelige Virksomhed — men som Dommer over min hele Stræben og som Den, for hvis Skyld det overhovedet var Umagen værd at arbejde til et bestemt Maal. I hendes Moders Huus kom en ung Mand ved Navn Grüner, der vel kunde være en halv Snees Aar ældre end jeg, en Mand jeg hverken kunde nægte Aand eller Talent og som dog var mig høist imod. En af Grundene hertil var maaskee den Opmærksomhed han synligt viste Henriette; thi at noget Jaloufie var i Spillet med, vil jeg gjerne indrømme. Jeg lagde ikke

Dolgsmaal paa mine Følelser for hende, og han syntes nu ofte med en lille Skadefrohed at ville træde mellem hende og mig. Dette gav et Par Gange Anledning til nogle gjensidige Bitterheder, men som dog ingen alvorlige Følger havde. Han var mig vel meest imod, fordi jeg ansaae ham for characterløs og væmmedes ved hans Stræben efter at sige alle Damer noget Forbindeligt og Smigrende. Det forekom mig tidt, at der laae en hemmelig Gift skjult i hans Ord, og jeg tog ikke i Betænkning engang i en fortrolig Samtale at advare Henriette derfor. „Det er ikke hans Ord — svarede hun mig med den hende egne Klarhed — det er ikke hans Ord der bedaae mig, men det er hans Ansigt der seer saa ærligt ud, Tonen og Udtrykket i hans Stemme, der ikke synes at kunne lyve, uagtet jeg vel veed, at han siger det Samme til andre Fruentimmer som til mig. Ifald han er en Smigrer, da er han en farlig, fordi han ikke synes at smigre, men kun at tale af et overstrømmende Hjerte. Jeg bebrejdede ham engang, vedblev hun, at han roste isfeng, at han saaledes havde sagt til en anden Dame de samme smukke Ting om det Udtryksfulde i deres Spil paa Fortepiano, som han sagde til mig. Han hørte paa mig med stor Opmærksomhed og svarede med et Smil: Savist har jeg roest Deres Beninde for Udtrykket i hendes Spil, og ikke med Uret. Thi naar hun sidder ved

Claveret, da udtrykker hun Alt hvad Componisten har tænkt og ønsket udtrykt. Men De lægger Deres egen Sjæl i Deres Spil. De gjør Compositionen til Deres Eiendom og glæder mig ved et Udtryk af Deres egne Følelser. — Jeg vidste ikke hvad jeg skulde svare hertil; jeg var svag nok til at indsuge hans Ord begjærligt og stole paa hans Oprigtighed. Var det Smigrerie, da viste han sig i det mindste som en Menneskefjender. Thi sandt er det, at jeg ganske taber mig i hvad jeg spiller, og ved et skjønt Bedrag bilder mig ind, at det er mine egne Følelser, for hvilke jeg har fundet et saa smukt Udtryk.“

Efter denne Samtale berørte jeg aldrig mere den unge Mand for Henriette. Jeg stolede paa, at han ikke var mig farlig og at hun i al Fald ikke vilde give ham Fortrinnet for mig. Men desværre, jeg bedrog mig. Maaskee hun ikke bemærkede mine Følelser for hende eller paa Grund af mine stundom uoverlagte Ytringer ikke troede mig istand til dem; maaskee hun ikke troede at burde gjengælde dem tilbageskræffet ved min Afsærd; thi jeg bemærkede allerede dengang, at man er sfaansellose og paratere til Modsigelse mod Fruentimmer, man elsker, især naar de have megen Forstand, end mod dem, man blot har Gudhed for. Maaskee hun blot ansaae det for sin Pligt at tage mod et Tilbud, hendes Fornuft Intet kunde ind-

vende imod, og hendes Familie understøttede. Vist er det, at det ikke var hendes Hjertes Valg, da hun indgik en Forbudselse med den ovenomtalte unge Mand. Dette Slag traf mig saa uforberedt, at jeg fandt mig berøvet al Fatning. Jeg var ved altfor mange Aaand knyttet til denne Pige, jeg havde bygget for Meget paa hendes Besiddelse, det syntes mig umuligt at leve, jeg opgav mine tidligere Sysler, fik Ulyst og Lede for Alt, og begik alle de Laabeligheder som man i min Stilling og med en Alder af noget over 20 Aar er istand til. Min Fortvivlelse tiltog, da en tjenstfærdig Mand underrettede mig om, at Henriette havde foreskrevet mig for alle Andre, dersom jeg havde anholdt om hendes Haand. Med Følelsen af at have selv forskjættet et Gode, jeg ansaae for saa stort, fandt jeg intet Andet tilovers for mig end at forlade Byen. Jeg tog paa Landet og rejste senere udenlands. Efter et Ophold i Udlandet af over 7 Aar blev jeg ved min Faders Død nødsaget til at begiive mig hjem og paatage mig Opsynet over en betydelig Land-Eiendom i Provindserne. Her tilbragte jeg en Række af Aar under Sysler der vare min Ungdoms næsten aldeles modsatte, indtil jeg for omtrent en Maaned siden fik et Brev fra en Ven i Kjøbenhavn, der bevægede mig til igjen at tage til Byen. Som Svar paa et af mine tidligere Breve underrettede min Ven mig om, at Henriette

i de første Aaringer havde levet tilsyneladende lykkeligt med sin Mand, men at denne efter hendes Moders Død — hendes Fader var allerede død inden mit Beskendskab med Familien — efterhaanden mere og mere havde lagt sin lettsindige og flygtige Character for Dagen. Han havde aabenbart tilfidesat hende for andre Fruentimmer, forødet hendes Modrenes Arv og endt med at gjøre sig usynlig. Sorg og Græmmelse herover havde for Tiden lagt Henriette i Graven. En Datter, hun havde efterladt og der nu maatte være voksen, vidste min Ven intet andet om, end at hun skulde opholde sig i Kjøbenhavn i trængende Omstændigheder og formodentlig være Huusjomfru eller Syepige etsteds.

Jeg vil ikke tale om det Indtryk, dette Brev frembragte hos mig. Jeg besluttede strax at tage til Kjøbenhavn, opsoge Henriettes Datter og gjøre Alt hvad der stod i min Magt for at betrygge hendes Fremtid. Men i de 8te Dage, jeg nu har været her i Byen, har jeg ikke kunnet opdage det ringeste Spor af den unge Pige, og jeg forudseer, at det kan have lange Udsigter med min Tilbagereise.

III.

Julius.

Forleden Dag traf jeg ved table d'hôte et ungt Menneſke ved Navn Julius L**, ſom jeg er langt ubeſlægtet med. Han er for et Par Maaneder ſiden kommen tilbage fra Paris og er fuld af Henrykkelse over denne Byes Herligheder. Jeg har vel bemærket, at hans Omgivelſer raillere lidt med hans Forfjærlighed for franſke Sæder og Skikke; men da jeg har fundet megen Bravhed i Tænkemaade hos ham og en næſten ubegrændſet Tjenſtagtighed, ſaa ſeer jeg ham gjerne og har ved ham paany ladet mig indføre hos hans Onkel, Juſtitsraad L** og dennes vakkre Familie. Efter Forlydende ſkal han være forlovet med den ældſte Datter; dog kan man ikke mærke det paa de unge Menneſker.

Hos Julius har det været mig ret indlyſende, hvor meget vore Tiders Cultur giver Alting et for mildet Udſeende og borttager de ſtødende Kanter, og hvor ſtærkt den har indprentet den Lære, at man gjør ſig til Nar ved at ſætte viſſe for det ſeſkabelige Liv fremmede Eiendommeligheder altfor iøineſaldende til Skue. Han er, om man vil, en moderne Jean de

France; han forguder maaskee Paris ligesaa meget som den holbergske; han anbringer hvor han kan Bemærkninger om Paris og Historier derfra; han tager Anledning af Alt for at anføre dets franske Modsatning; han har tusinde Smaaating paa sig eller i sit Eie, som f. Ex. Handsker, Hat, Uhrbaand eller Bijouterier, om hvilke han kan fortælle udførligt, i hvad Gade i Paris han kjøbte det, hvorledes Boutiquen saae ud og Damen der sad i denne, og han glemmer sjældent at tilføie „at Fransmanden har en ganske egen Maade, hvorpaa han veed at insinuere sine Varer, og at man tilforladeligt maa være meget forsigtig for ikke at lade sig fange af et Par skjønne Dine, naar man kjøbslaaer i en Boutique;“ og dog, hvor forskjellig er han fra den holbergske Jean de France! Mens denne vil bilde Folk ind, at han har glemt Dansk, taler Julius sit Modersmaal saa godt som Nogen, blot med en ganske ringe fremmed Accent, der viser at han har opholdt sig Udlandet. Kun sjældent blander han franske Ord ind i Talen, og da kun nogle saa gjængse, som *après vous*, *comme il faut* og deslige, ligesom det og gjælder om ham, at han aldrig siger „at gaae paa Comoedie,“ men „at gaae i Theatret.“ Hans Klædedragt er ikke som Jean de France's en absurd Blanding af de meest sstrigende Parisermøder, men udmærker sig blot ved en større Zirlighed og derved, at den sidder bedre end Folks Klæder

pleie her i Byen. Heller ikke troe man, at min unge Bens Forskærlighed for Paris lader ham som Jean de France enten foragte eller oversee det Kald, han her kan have at røgte. Nei, den udbreder blot over hans Person en større Zærlighed og Føinhed, og giver hans Conversation ikke saa meget en egen Retning som en egen Teinture, for at jeg skal betjene mig af et af hans egne Livord.

Den Dag, da jeg traf Julius ved table d'hôte, sad der i Nærheden af os en Godseier fra Fyen, der maaffee lidt Kjæde af hans evige Citeren af franske Skikke besluttede at sætte en Dæmning derimod og gav sig altsaa til at tale „om Folks Luxus i Kjøbenhavn.“

„Det er en Scandal — udbrod han ved en Anledning — som Folk gaar klædte her i Byen. Hvad hjælper det, at der i vore Blade idelig skrives om Landets flette Finanser? at der maa indføres Besparelser, energiske Besparelser? Knap er Modejournalen ankommen, før Tjenestpiger, Syejomfruer og offentlige Fruentimmer ligesaa godt som Frøkener og Fruer kappes om at optage de urimeligste Moder. Vi danske Ubefattede troe os strax forpligtede til at efterligne enhver af Pariserens Narrestreger uden Hensyn til Alder eller Stilling eller Klima, ja uden engang at agte paa om den nye Mode klæder os godt eller ikke. Fordi Folk i Paris, enten de

ere unge eller gamle, klæde sig som Paaflugle, derfor skal vi —

Jeg beder om Forladelse — faldt Julius ind — Franskmanden har den fineste Tact for hvad der passer sig for hans Alder og Stilling. I ingen By udøver Moden mindre Tyrannie end i Paris, ligesom Paven ingensteds frygtes mindre end i Rom. Moderne ere saa talrige, verle saa tidt, at en Dame med Smag — og i Reglen har Franskmanden altid Smag — vil have nok at vælge mellem uden at støde an mod hvad der klæder hende. En Dame comme il faut betragter sig selv som en Modejournal. Aldrig vil en fransk Dame sætte sit Haar à l'enfant, med mindre en sand Coiffure er fordeelagtig for hendes Ansigt.

Ja, det kan min Sjæl gjerne være — svarede Godsseieren — men jeg siger blot, at det harmer mig, naar jeg paa vore Gader seer Citron-Tøse gaae klædte som Grosferer-Madamer, og simple Embedsmænds Koner som Ministerfruer. Jeg kan aldrig troe andet end at en saadan Flygtighed i Moder maa føre til Flygtighed i Characteren.

Ah, det er en Paradox som Ingen vil give Dem Ret i. Jeg troer tværtimod, at denne Stræben efter Elegance vil lede til Hoflighed i Manerer og til fine Sæder.

Til fine Sæder? — sagde Godsseieren. Hidtil har jeg kun seet, at den leder til fine Klæder.

Denne fattige Vittighed, der blev ledsaget af Latter og et sarkastisk Blif paa Julius, blev denne mærkelig stødt over, og jeg besluttede nu, for at forebygge et ubehageligt Optrin, at blande mig i Disputen.

I en stor By, sagde jeg, maa den almindelige Cultur, der dog er Hovedoiemedet for et saadant Samfund, bryde sig Baner gjennem en Hoben Vildfarelser; det kan ikke være anderledes. Ved i Utdø at sætte Dæmning for disse risquerer man at standse hiin Udvikling af Culturen, der kun er tænkelig ved den muligste Frihed i alle Retninger. Med Luxus staaer Meget i Forbindelse, man mindst tænker paa, og som man vist ikke vilde qvæle. At Folk her i Byen, vedblev jeg, især Fruentimmerne klæde sig med Smag, vil man ikke kunne nægte. Om de klæde dem over deres Eyne eller ikke, er vanskeligt at afgjøre og bør i al Fald ikke forstyrre det behagelige Indtryk, denne brogede og muntre Blanding af smagfulde Costümer gjør paa Beskueren. En anden Sag er det, at det støder, naar man seer Folk af Middelclassen, især Tjenestepiger om Søndagen og Syejomfruer, efterligne nye Moder enten keitet eller med pjaltet og omsyet Løi, af Mangel paa Eyne til at anskaffe sig det nyt. Denne Stræben er, som enhver afmægtig, virkelig tragisk. Naar jeg seer en ung Pige med en Straahat, der besat med nogle simple, smalle Baand vilde tage sig godt ud, men nu praler med en

møderne Dpfætning af brede, affarvede Baand eller noget
 Kludder af vadsket Silketoi, da gjør dette Syn mig me-
 lancholisk. Det samme gjælder om mangen stikkelig Stof-
 feskaabe, der, skjøndt brugt og slidt, godt kunde skjæle
 sig ubemærket gennem Livet, men nu ved en bred Be-
 sætning af noget gammelt sort, i det Røde faldende
 fløiel, vækker en ynkelig Opmærksomhed.

Ja, det er meget muligt, at De har Ret — svarede
 Godseieren, idet han reiste sig og trak sin Vest ned —
 jeg vilde bare sige min Mening om den Ting. Nu
 kan jo Enhver beholde sin.

Kort efterat han var gaaet, reiste vi os ligeledes,
 idet jeg klinkede med Julius paa det fornyede Be-
 kjendtskab. Han gjorde mig Bæsteb, men lidt geneert,
 og tilføiede: De har endnu ikke afslagt denne Skif?

Nei; har De?

Ja, man bruger det ikke i Udlandet. Franskmæn-
 den leer i Skjægget, naar han seer os Danske klinker.
 Det veed han ikke hvad det er.

IV.

Ildbranden.

Snat blev jeg vækket henimod Kl. 1 af Bægterpiben og Brandraab. Tjeneren, jeg ringede paa, underrettede mig om, at Ilden skulde være enten paa Nytorv eller i Frederiksberggade, et Strog, hvor netop Justitsraad P** for nærværende Tid boede. Jeg skyndte mig derfor med at kaste mig i Klæderne og komme hen til Brandsstedet.

Da jeg kom ud paa Gaden, blev jeg næsten bedøvet af den ugudelige Tummel og Allarm af Bægtere der pib, af Sprøiter og Sluffer og af Brimlen af Mennesker, hvilket Alt nu var mig uvant. Hist stak En Hovedet ud af et Vindue for at erfare hvor Ilden var, her krøb en Urtekræmmerkvend i Uniform op af en dyb Boutique og tog sig først paa Gaden Tid til at sætte Patronastaffen rigtigt; et andet Sted dundrede Bægteren paa en Kjælverdor eller kinede paa en Portkloffe; Folk rendte eller stode stille i Rhynger, indtil et høit Barsto splittede dem ad og Bægtsprøiten rullede stødende og knarkende hen over Brostenene: et Virvar og en Disharmonie, som Nicolai Taarnkloffe med sine gjennemtrængende og eensformige Slag forgjæves søgte

at ordne og regulere. Mine Dine faldt paa Himlen der var saa rolig, saa smuk og sommerklar; selv det stærke rødlige Skin, Branden udbredte paa Himlen, havde ligesom hæftet sig fast og flaaet sig til No; men denne No var mere ængstende end velgjørende.

Før at undgaae Menneſke-Maſſen ſaa meget muligt, løb jeg ned ad Stranden og Nybrogade. Her var Gjenskinnet af Ilden ſtærkere og oplyſte Stadsbygningerne ved Slottet; og enkelte ſtore Gnifter eller brændende Stykker Sod fløi over Huſene og faldt ned i Kanalen. Brandtrommen gik forbi mig. Dens forunderlige, ſnart stærke, ſnart ſvage, ligesom ſlaffende Hvirvler, de enkelte vilde, udbrydende Slag paa Trommen lod for mine Dren ſom en Beretning om Ildens Farlighed og Naferie, ſom Huſets Brand i Toner der forte Billedet deraf for mine Dine, og jeg fordoblede mine Skridt. Da jeg kom ud paa Torvet, mødte mig et pragtfuldt, ſkjønt rædsomt Syn. En af de Bygninger i Frederiksberggaden, der var nærmest ved Hjørnet, ſtod i lys Bue, og en Maſſe af ſtore Gnifter faldt i en Bue over Hjørnehuſet ud paa Torvet, ſom det brillanteste Fyrværkerie. Afgangen til Gaden var ſpærret; jeg maatte da prøve min Lykke ved den anden Side, hvor Spærringen ſkulde være mindre ſtreng, og jeg ſlede nu

over Torvet, kun opholdt af nogle Folk der stille bar en qvæstet Brandkarl paa en Baare.

Da jeg nærmede mig Brandstedet, overbeviste jeg mig desværre snart om at Ilden var i det Huus, Justitsraad L** beboede, og iffe ved Siden af, som jeg hidtil havde smigret mig med. En god Ven, jeg traf, skaffede mig gjennem Bagten og underrettede mig tillige om, at Justitsraadens Familie opholdt sig hos en Traadhandler-Madame der i Gaden, hvorhen ogsaa det af Godsset, der var reddet fra Branden, var flyttet. Jeg ilede derop, fuld af bange Bekymringer.

Man førte mig ind i et rummeligt Bærelse til Gaarden, der var opfyldt af Folk og Flyttegods og slet oplyst af nogle faa Lys der efter Leilighed vare anbragte paa en Dragliste eller høit oppe paa et Klædeskab. Alt bar, som naturligt, Spor af Forstyrrelse og Uorden. — Ved min Indtrædelse kom Fru L** ilende imod mig og sagde: „Er det Dem, kjære Thomsen! Nu, det var smukt, at De seer til os i vor Ulykke. Er det iffe ffræffeligt? Alt rives midt om Natten ud af Sengen og høre, at Taget paa Huset staaer i lys Lue. Allerede at mærke Røgen og Brandlugten i sine Bærelser — og saa Angsten for min Mand og mine Børn — nei denne Nat glemmer jeg aldrig!“

Jeg erfarde nu, at Ilden var udbrudt i øverste

Etage, og havde hurtig fundet Bei til Loftet, hvor den blev nærret af en Mængde brændbare Materialier, hvoraf der var Dplag. De Folk, der boede overst, vare nær indebrændte, frelst vel Livet, men Intet af deres Indbo. Hos Justitsraad P**, der boede paa 1ste Sal, mærkede man Ilden først; den ældste Datter, Sophie, kunde fra sit Sovestue se en paafaldende Røgning i et ubeboet Værelse til Gaarden og vækkede Forældrene og sine Sødsfende. Men ulykkeligvis kunde man, da man havde overbevist sig om, at der var Ild i Huset, i Forstyrrelsen ikke hitte Gadedørsnøglen, og megen Tid gik bort med at vække Husets Folk. Saaledes havde Ilden allerede faaet stor Magt inden der gjordes Ansøgning. Justitsraaden havde ved Hjælp af Julius, der boede hos ham, og en Candidat Birch, Børnernes Lærer, der var En af de Første, der kom op til dem, faaet det Vigtigste af Indboet reddet; og for Diebliffet var man glad ved at have frelst Livet.

Jeg betragtede de Folk, der var i Stuen, nærmere. Foruden Fru P** og hendes Børn — tre vorne Døtre og nogle Drengbørn — bemærkede jeg den ovennævnte theologiske Candidat, en ung smuk Mand med fin Teint og høflige Manerer; han holdt sig til Døtrene og syntes stille. Ved et rundt, gammeldags Kaffebord sad Traadhandleren, Madame Sørensen, en fion gammel Kone, og to andre aldrende Fruentimmer.

En Mand, der lod til at være et Slags Factotum i Huset eller Madamens Laugværge, gik op og ned i Baggrunden af Bærelset, med Hænderne paa Ryggen, og uden at blande sig i Samtalen.

Fru L** har, endstjøndt hun er Moder til sex Børn og ikke ung længere, bevaret en stor Deel af den friske Naturlighed der i yngre Dage gjorde hende saa elskværdig. Hun var neppe beroliget med Hensyn til Ilden og havde overbevist sig om, at der ingen Fare var for det Hus, hvor de nu opholdt dem, da Binden bar fra, før hun med megen Livlighed hengav sig i Samtalen til de nærmeste Indtryk.

Gud veed, sagde hun, at jeg er ikke overtroisk; men jeg troer næsten, at jeg har havt en Aelse om at der vilde passere en Ulykke. Jeg befandt mig i Aftes saa ilde, følte ligesom en Feberfulde og skyndte mig med at komme tilfjængs. Men jeg kunde ikke lufte et Ord og min Uengstlighed tog til. Jeg vilde vække min Mand, men nænnede det ikke. Jeg vidste, han var træt af Dagens Forretninger og trængte til Hvile. Men min Urolighed, mit Ildbeefindende tog i den Grad Overhaand, at jeg tilsidst ikke kunde holde det ud. Jeg kaldte paa min Mand, og bad ham blot lægge sin Haand i min, da jeg var saa ilde tilmode. Han gjorde som jeg bad ham om, og nu befandt jeg mig bedre og traf Veiret friere.

Hif Fruen da flet ikke sovet? spurgte Traadhand-
lerstien.

Jo, noget fik jeg da sovet. Men saa begyndte min lille August, hvis Seng staaer ved min, at skrige, at hans Fod gjorde ham ondt; saa maatte jeg boie mig ud af Sengen og gnide Foden. Kort derefter kom jeg til at blunde lidt, men blev paany vækket af August der rykkede i min Dyne. „Sover du, Mo'er? spurgte han. — „Hvad vil du, min Dreng? sagde jeg. — „Jeg vil bare sige dig, at nu gør min Fod ikke mere ondt; nu har du ikke mere nodig at gnide den.“ — og derfor vækkede den tossede Dreng mig!

Samtalen blev her afbrudt ved en Mand i Brand-officiers-Uniform der traadte ind. Det var en af Madam Sorensens Bekjendte, en Garvermester Müller, født i Schlesien. Han klagede gudsjammerligen over at man ikke havde fulgt hans Raad, hvorved megen Ulykke kunde være forebygget, men de Mennesker var nu engang saadanne.

De er saa sjelden, Hr. Müller, sagde Mad. Sorensen efter en Pause. Hvorfor har man ikke seet Dem i saa lang Tid?

Ach Gott! man har saa meget at passe og speculere paa. De veed da, at min Kone er død.

Oh nei! er Deres Kone død? — Saa gratulerer jeg Dem.

Ja, det er wie man ta'er det. Hun var jo dog min Rune.

Men huffer De ikke, hvorledes de flagede over hende i Vinter og ønskede, at De var vel af med hende.

Ja, det forstaaer sig, hun var jo meget vanskelig. Kom jeg hjem med en Lammssjerding, saa vilde hun have en Gøes, og kom jeg hjem med en Gøes, saa vilde hun have en Lammssjerding. Og selv spiste hun ikke andet end Sennepsblade. Det var forfræffeligt med hende. Jeg kunde ikke kjøbe saa mange Sennepsblade som hun kunde spise. Tilslidst vilde Doctoren slet ikke have at bestille med hende. Hun var incurabel. Og saa havde hun den Mo'ersyge; den plagede hende stærkt. Men hun var dog min Rune; og det koster saa forfræffelig meget at faae hende i Jorden.

Der udspandt sig nu en lang Samtale mellem ham og Mad. Sørensen om Udgifterne ved Ligbegjængelser til Kisten, Bogne og Kirkebetjenterne, og Hr. Müller tog sin Hat for at ville gaae igjen, da Fru L**s næstældste Datter, der havde luffet et Vindue op paa flem og seet ned ad Gaden, vendte sig forfræffet og udbød: Na Gud, Mo'er, see hvor Luerne nu igjen flaae ud derovre! Fru L**, der herover blev ængstlig, spurgte ham, om de havde nogen Fare at befrygte, om de ikke vare sikkre hvor de nu opholdt dem.

Sikkre? Hvorfor skulde de ikke være sikkre? Det

forstaaer sig, det kommer jo an paa, om Binden ikke springer om; og den seer mig noget capricios ud.

For ikke uden Nødvendighed at skaffe Fru L** Uro, bemærkede jeg, at om ogsaa Binden sprang om, var de dog nu Herrer over Ilden. Hr. Müller rystede paa Hovedet og sagde meget betænkeligt: Tsjajajaja! — og derpaa gik han ud af Stuen.

Kort efter traadte Justitsraad L** og Julius ind. Deres Beretninger lød ikke meget trostelige. Ilden havde grebet stærkt om sig, og Forhuset stod aldeles ikke til at redde. Forøvrigt var her ingen Grund til at fortvivle. Liv og Lemmer havde man frelst; Indboet var bragt i Sikkerhed og under paalidelige Folks Opsyn. Fremtiden maatte man overlade til et styrende Forsyns Wiisdom.

Justitsraaden opholdt sig kun kort Tid hos os. Inden han gik, udgjød han sig i Lovtaler over Julius og Candidat Birch, der lige fra Brandens Begyndelse havde været ham til overordentlig Nytte. Især roste han Birch, fordi han med stor Aandsnærværelse og Besindighed havde frelst flere vigtige Papirer, hvorpaa en ikke ringe Deel af hans Formue beroede.

Idet mine Dine ved Justitsraadens Ord faldt hen paa de to unge Mænd, var det mig paafaldende, at de begge, især Birch, uagtet lidt Uorden i deres Klædedragt, dog snarere vare paaklædte som til at gaac

i Selskab end som Folk der midt om Natten rives ud af deres Seng og i Hast klæde sig paa. Jeg kunde ikke lade være at yttre min Forundring derover. Birch svarede noget forvirret og idet en let Rødme foer hen over hans fine Træk, at han havde siddet længe oppe og endnu ikke været aflædt, da der gjordes Ansfrig. Men Julius tilstod ligesvem, at han havde været iseng og klædt sig paa i Mørke. Jeg forsikfrer Dem, vedblev han, at det tager lige megen Tid op enten man klæder sig omhyggeligt eller stjodesløst paa; Banen gjør her Alt. Franskmanden gjør et overordentligt hurtigt Toilette, og han er altid proper og elegant. Det er ham Natur og han kan ikke andet.

Men her, Hr. Julius — spurgte nu Traadhandlersten — er det sandt, at Folk i Paris ere saa hidfige og slet ikke gode at omgaaes?

Na, min gode Madam Sørensen, De kan troe mig paa mit Ord, det er kun Indbildninger. Franskmanden er det omgængeligste, godmodigste Menneſke under Solen, lige elſkvaerdig i Selskab og i sit Huus, en om Ven, en behagelig Selskabsbroder, og især yderst forekommende og artig mod Fremmede. Jeg kan forsikfre Dem, jeg har seet Franskmænd af Uforsigtighed rives overende midt paa Gaden og liggende i Rendestenen udraabe: „Pardonnez-moi, Monsieur!“ Thi det horer til Franskmændens Fjnhed at lade som han selv har

Skyld i en Andens Uforsigtighed. Men saa maa man igjen være meget forekommende og artig mod ham. Det forlanger han. Den simpleste Kone, der sidder og sælger Østers — thi de veed maaskee, at man i Paris falbyder dem paa Gaden; Franskmænden er en Gjæf efter Østers — nu, som sagt, en saadan simpel Kone kræver, at man siger Madame til hende.

Jeg indvendte mod Julius, at han syntes at tage altfor meget Hensyn til en ældre Tids Franskmænd. I den nyere Tid var man ikke saa villig til at rose dem for Høflighed og chevaleresque Adfærd. Mange meente jo, at en stor Deel af Nationens elskværdige Egenskaber var gaaet tabt i Juli-Revolutionen. Men Julius paastod, at man var gaaet altfor overilet tilværks i at fælde den Dom. Paris, sagde han, er oversvømmet af Fremmede og af Folk fra Provindserne. Mangen Plumshed af disse skrives paa Indbyggernes Regning. Maa man ogsaa tilstaae, at der hos ganske unge Mennesker, endogsaa hos Studerende og Kunstnere, har indsnegret sig endeel Naahed, saa bør man dog ikke derfor slutte til hele Nationen. Den simple Mand er ligesaa elskværdig som forhen, og iblandt de høiere Stænder anseer man endnu ganske sikkert god Tone for en Ubefaling. Ligesaa vist som man nu allerede har faaet Affmag for den romantiske Skoles Udskielser, ligesaa vist vil man snart eenstemmig modsætte sig en Naah-

hed i Sæder der aldrig kan blive en organisk Bestand-
deel af den franske Nation.

Ja du, Julius, er nu saa indtaget af Paris, sagde Fru L**, saa dig kan man ikke regne efter. Jeg vil gjerne troe, at Folk der ere høflige og fulde af Complimenter. Men du maa dog give mig Ret i, at det er en letfindig Nation og af flygtig Natur. Man kan jo ikke tale med de Menneſker, uden at de komme med et æquivoque Ordſpil. Det er en Skam, at de ſkal være ſaa uanſtændige.

Ja, Franskmanden er en Strik, ſvarede Julius ſmilende; han tager det ikke ſaa noie med ſmaa Obſcoeniteter. Man frydrer Samtalen dermed. Iſær ved Bordet, i en fortrolig Kreds, er Franskmandens Spøg ugeneert. Man hører der unge gifte Koner ſige Ting, ſom man her ikke vilde tillade. Men man feiler meget, om man herfra vilde ſlutte til Sæderne; thi diſſe ere ofte de ſtrengſte. Heller ikke troe man, at Franskmanden ſiger en Obſcoenitet for Obſcoenitetens Skyld, eller at det glæder ham, at dvæle ved det Anſtødelige. Han taaler lige ſaa lidet ſom vi, at man i godt Selſkab ſiger en Uanſtændighed der ſlet ikke er andet end uanſtændig. Men er den tillige vittig, da leer han over Vittigheden og hopper let hen over dens Indhold. Hertil ere vi deſværre en Smule for ubehjælpelige. Men — vi gjør os ſelv i Sandhed en meget ſlet Com-

pliment, naar vi beklage os over, at en Vittighed, der er bleven sagt, har et noget tvetydigt Indhold. Det viser, at vi have havt større Modtagelighed for det Anstødelige, der ligger i den dobbelte Betydning, end for det Vittige der ledsager den. Naar Franssmanden kan faae et pudsigt Ordspil sagt — og i Reglen kan han ikke tale ti Ord, uden at sige en Calambourg — saa frygter han ikke for at støde an mod god Tone; han stoler paa sine Tilhøreres rigtige Tact.

Under disse og lignende Samtaler gif den korte Sommernat og Morgenens begyndte at bryde frem. Julius's Conversation havde virket beroligende og velsgjørende paa Gemytterne; thi under en stor Ulykke, som vi Intet formaae imod, trøster det, naar En vil paatage sig at drage Sindet fra Diebliffets Glendighed til muntre og oplivende Gjenstande. Fra Brandstedet erholdt man den Efterretning, at man havde ringet af og var fuldkommen Mester over Ilden. Vi overtalte derfor Fruentimmerne til at lægge sig et Par Timers Tid til Hvile — de yngre Børn vare allerede bragte til Sengs — og vi Andre gif Enhver til Sit, efterat jeg havde truffet den Aftale med Justitsraad L**, at vi om Morgenens Kl. 8 vilde mødes for at træffe Anstalter til et nyt Opholdssted for Familien.

V.

En lille Opdagelse.

Efterat have udhvilet mig noget begav jeg mig til den bestemte Tid hen til Justitsraad L** og kom paa denne Vandring forbi hans forrige Bopæl, af hvis Forhuus næsten blot Murene vare tilbage. Ilden var dæmpet, men det brændte endnu i Grunden. Taget og de to øverste Etager vare styrtede ind og det øvrige Huus aldeles ramponeret. De sorte og forbrændte Bjælker, Murene og Bæggene, ad hvilke Vandet drev ned, Dampen der steg op fra Grunden, hvor enkelte Vuer endnu ligesom udhvilte sig efter den frygtelige Kamp; de udmattede og tilsolede Brandfolk, der vare sysselsatte med at rive ned, og hist og her saaes i de Bærelser der nylig havde været det venligste Opholdssted; alt dette frembragte et bedrøveligt Syn der endnu blev forhoiet ved Modsetninger mod den klare Sommermorgen. Af Justitsraadens Bærelser kunde jeg fra Gaden see Tapeterne i Dagligstuen og et Kabinet; om det sidste havde Fru L** for ganske faa Dage siden yttret, at hun ikke vidste hvad der vilde blive af hende, naar hun engang skulde miste dette rare lille Bærelse. — Det Eneste paa Bygningen der var ubeskadiget, var, forunderlig nok, Ind-

gangen og Portdørene; men naar disse nu gik op, da førte de ikke til beqvemt og hyggeligt indrettede Boliger, men til Elendighed og Forstyrrelse.

De første Dage efter Branden gik hen med at leie Bærelser, hvilket lyffedes bedre og hurtigere end man kunde vente, og med at indrette sig i den nye Baaning saa godt og hensigtsmæssigt det lod sig gjøre. Imedens Alles Opmærksomhed var henvendt herpaa, gjorde man hendelsesviis en Opdagelse, der var ligesaa overrassende som den tildeels forandrede i denne Familie Medlemmernes Stilling mod hinanden. Sagen forholdt sig saaledes.

Allerede ovenfor har jeg berørt, at Julius, som det hed sig i Byen, skulde være forlovet med Justitsraadens ældste Datter Sophie. Dette havde virkelig inden hans Afreise til Paris været betragtet for saa godt som afgjort. Imod Partiet havde Sophie aldrig erklæret sig og maaskee heller aldrig tænkt paa, hvorvidt det var ønskeligt eller ikke. Men et Aar forandrer meget. Den foromtalte Candidat Birch var imidlertid bleven Lærer hos hendes yngre Brødre. Hans smukke, skøndt noget qvindelige Udvores, hans vakkre Bæsen og noget, jeg ikke veed bedre at betegne end ved det Ord: lyrisk, der ofte findes hos unge Theologer af et blødt Gemyt, gjorde et ligesaa stærkt Indtryk paa hende som hun ved sin naturlige Elskværdighed indvirkede paa ham. Julius var endnu ikke kommet hjem, da de unge Folk

alt i en Tid havde været fuldkommen enige, dog uden at vove Tilstaaelsen deraf for Justitsraaden og hans Rone. Det stoffels Pigebarn frygtede for at møde Modstand, at beskylde for Bankelmødighed og at be-
drøve sine Forældre. Saaledes gik Tiden hen, og Julius kom tilbage fra Paris fort efterat Birch havde erholdt Efterretning om at han var ansat som Adjunct ved en latinist Skole en halv Snees Mål fra Kjøbenhavn. Forholdet mellem Julius og Sophie var omtrent som inden hans Afreise; fra hendes Side venligt, dog lidt tvungent; fra hans Side opmærksomt og delicat, undertiden med en vis om Omhyggelighed. Birch fortvivlede og Sophie græd hver Aften inden hun gik i Seng sine modige Taarer.

Saa Dage efter Branden sad Justitsraadens Familie og Birch en Aftenstund ved Theebordet og fornyede Erindringer om al den Angst og Stræk, de havde udstaaet Ildbrandsnatten. Pludselig udbrod Julius: Men apropos, Hr. Birch! jeg har saa tidt villet spørge Dem om hvorledes De kom ind i Huset den Nat. Ingen af os kunde hitte Portnøglen, og jeg løb just ned til Folkene i Stuen for at vække dem, da De kom mig imøde paa Trapperne og sagde: Veed De, at der er Ild i Huset? Siden gik jeg ned til Vorten; men den var endnu lukket. Hvorledes kom De da egentligt ind?

Bed dette Spørgsmaal blev Sophie ildrød og

Birch svarede med synlig Forvirring og næsten stammende, at Porten dog vel maatte have været aaben, siden han var kommet ind ad den.

Nei, jeg beder om Forlabelse, sagde Julius, den var paa min Vre ikke aaben. Det varede godt ti Minuter efter den Tid inden det lyffedes os at faae den op.

Fru L**, der blev opmærksom ved de unge Folks Forvirring og maaffee allerede tidligere havde fattet en Smule Mistanke, hjalp Theologen ud af hans Forlegenhed, idet hun spurgte ham, om han ikke var kommet ind gjennem Kjælderens, hvortil han svarede med nedslagne Dine, at det var vel muligt; i den Confusion, Branden havde sat ham i, vidste han ikke selv, hvorledes han var kommet ind i Huset.

Fru L** tav, men lyste denne Aften selv Birch ned ad Trapperne og lod Tjeneren lufte ham ud, og inden hun gik iseng, havde hun en lang og alvorlig Samtale med Sophie. Resultatet heraf var, at det stoffels Pige-barn grædende tilstod Moderen Alt og bekyndte, at Birch, der om otte Dage skulde afreise til sin Adjuncts Post, havde bed't hende saa hønligh om en Samtale hin Aften inden han gik; at hun ikke havde havt Hjerte til at sige Nei; at det var første Gang, han havde været paa hendes Kammer, og at hendes Søster Adamine, der var indviet i Hemmeligheden, hele Tiden havde

været tilstede. — Nu var det da paa eengang opklaret, hvorledes Sophie først havde kunnet bemærke Ilden og saa hurtigt komme i Klæderne, hvorledes Birch, ligeledes fuldkommen paaflædt, saa tidligt kunde komme dem til Hjælp og være i Huset, uagtet Porten var lukket. — Fru E** blev meget bestyrtset ved denne Tilstaaelse, bebrejdede Datteren i stærke Udtryk hendes Dpførsel, hendes ringe Omhu for sit Rygte, og spurgte, hvad hun troede Følgen vilde blive naar Husets Folk, hvad saa let kunde skee, kom efter deslige upassende Rendezvous'er. Sophie kastede sig med Jælelsen af at være forladt og hjælpeløs, hulkende i Sophaen og yttrede saa mange Tegn paa en hos hende usædvanlig frampagtig Eidskabelighed, at hendes Moder blev urolig derover og maatte søge at bringe hende til sig selv, hvilket skeete først i skjændende Tone, siden med Mildhed. „For det Første gaaer Du nu iseng, Sophie — saaledes sluttede hun — og slaar Dig den hele Sag ud af Hovedet indtil imorgen. Imidlertid har jeg talt med min Mand, og saa kan vi see hvad der er at gjøre ved det Hele.“ Sophie hang sig med Taarer om Moderens Hals, bad med en Straale af Haab i de glindsende Dine om Tilgivelse og sagde: Du er dog vel ikke vred, søde Mo'er? — „Nei! nei! gaae nu blot op paa dit Kammer og gjør som jeg siger.“ Herved blev det og Enhver af dem gik til Sit.

Fru E** talte ikke samme Aften med sin Mand om den nye Opdagelse. Justitsraaden har nemlig i høi Grad, hvad man paa Dansk kalder et godt Sovehjerte, og hans Kone vidste af Erfaring hvor forgjæves det var at ville afhandle hvilkensomhelst Gjenstand med ham naar han først var gaaet iseng. Som den forberede Prinds i Tusind og een Nat laae han paa Leiets forvandlet til en fuldkommen Steen. — Derimod blev Spørgsmaalet den næste Morgen vidtloftig discuteret af begge Ægtefolkene. Ingen af dem var tilfreds med den Bending, Sagerne havde taget. Julius var dem kjær saavel formedelst Slægtskabsbaand som hans brave, prøvede Character; hans betydelige Formue var heller ikke at foragte i Tider som de nuværende. Partiet havde jo været saa godt som afgjort og, som det syntes, til begge Parters Tilfredshed; og nu kom pludselig denne uventede Hindring. Paa den anden Side maatte man tilstaae, at der fornøftigvis Intet kunde indvendes mod Birch; han var afholdt i hele Huset, var nylig bleven befordret og maatte kunne ernære en Kone ved sin Gage, naar denne blev lagt til en lille Arv der var tilfaldet ham. Hertil kom endnu, at saameget man ogsaa misbilligede de unge Menneskers tête-a-tête, maatte man dog tilstaae, at den var nærmest Marsag i at Branden hiin Nat var bleven opdaget endnu saa betids, at Familiens Liv og Eiendom kunde bringes

i Sifferhed; og med Rædsel tænkte man paa Følgerne, naar ikke Sophie havde vækket dem og Birch saa hurtigt gaaet dem tilhaande. Justitsraaden isærdeleshed kunde ikke nægte, at han skyldte den unge Mand Forbindtligheder som han aldrig kunde afbetale. Men meest af Alt virkede den Betragtning, at Julius selv besad altfor megen Delicatesse til at ønske en Forbindelse med Sophie mod hendes Villie, og at Forældrene ikke engang kunde forlange det af ham, saa vidt Datteren allerede var gaaet. Man besluttede derfor at finde sig i hvad der ikke kunde være anderledes og paa en lempelig Maade underrette Julius om det Paaferede. — Denne sidste noget ubehagelige Commission paatog Fru L** sig.

Det gif bedre end hun havde tænkt. Vel studsede Julius og udbrod: Men hvorfor har Sophie ikke meddeelt Dem dette inden min Ankomst? Hun kunde jo nok begribe, at Ingen vilde tvinge hende mod hendes Tilboielighed, og mig havde hun — tilføiede han med noget lav Stemme — sparet en lille Ubehagelighed. Men da Fru L** sagde, at hun selv havde skjendt paa hende derfor, og vilde berolige Julius med adskillige Trostegrunde, svarede han med et Smil: Ah, kjære Tante, naar man har været i Frankrig, forstaaer man at behandle deslige Affairer med Lethed. Franskmændene fortvivler aldrig over en Kjærligheds-Historie. Kun

maa De tillade mig, at jeg for det Første kommer noget
sjældnere i Deres Huus.

Du vil dog ikke blive reent borte eller flytte fra os?
spurgte Fru P** hurtigt og levende.

Vaa ingen Maade! Det vilde kun skaffe en unødvendig
eclat. Men jeg troer dog, det vil være gavnligt for alle
Parter, om jeg for det Første træffer mig noget tilbage,
og dette kan jo godt skee saaledes, at det ingen Opmær-
ksomhed vækker.

Dette bifaldt Fru P**, og Julius har nu, under
Vaaskud af at deres Spisetid var ubequem for hans
Forretninger, siden nogle Dage spist sammen med mig
i Hotellet.

VI.

Mit nye Logis.

Da mit Ophold her i Byen bestandigt træffer sig mere og mere i Langdrag, har jeg alt for nogen Tid siden forladt Hennebergs Hotel og ved Hjælp af Fru L** og Julius leiet tre, smukke lyse Bærelser hos en aldrende Enke, en Madame Mørk der lever af sine Rente-
penge, — en jevn, simpelt Kone henved de 60, men særdeles raff og rørig. Jeg befinder mig vel her, paa den Omstændighed nær, at min Værtinde ingen Pige holder, hvilket jeg desværre for sildigt opdagede. „Derfor skal De ikke gjøre Dem urolige Tanker, sagde Madam Mørk, min Marie — en Datter-Datter, hun har i Huset hos sig — er en flink Pige, saa ung hun er. Hun skal holde Bærelserne rene og passe Dem trods Nogen, og Karl holder De jo. De skal nok blive fornoiet.“

Hidtil har jeg ogsaa al Grund til at være tilfreds, da jeg behandles mere som et Lem af Familien end som en Fremmed. Marie, der af den sparsommelige Bedstemoder holdes til at gjøre Pigegjærning i Huset — paa det Grovere nær, hvortil en Kone, der boer i Huset, nu og da antages — sørger ikke blot samvittighedsfuldt for min Opvartning, men slaaer endog regelmæssig

hver Morgen en Gladder af med mig; thi vi ere hurtigt blevne som gamle Bekjendte og hun er meget snaksom. Vor Samtale dreier sig gjerne om Veiret, om Spadseretoure, om hvem der boer ligeoverfor eller i Huset, hvad det er for Folk der skal kjøre i Skoven eller hvem den store holsteenske Bogn tilhører, der staaer nede paa Gaden, og andre ligesaa interessante Gjenstande. Deslige Samtaler indledes hyppig ved et Spørgsmaal omtrent som dette: „Var De i Skoven igaar, Hr. Thomsen?“ — Hvortil jeg ligesaa regelmæssig svarer: „Nei, var De?“ — „Ja, Farbroers var taget derud, og saa kom vi med. De troer ikke, hvor der myldrede af Mennesker derude“ — og hermed er Samtalen i bedste Gang.

En Dag tillod jeg mig den Bemærkning, at de nok havde havt Regnveir den foregaaende Dag. — „Ja, troer De, vi tage ud, naar det er godt Veir? Jovist! nei, saa taler vi derom. Men inden der bliver noget af, har vi gjerne Regn. Na, blev hun leende ved, man kan ingen Bei komme med de Gamle. Alle vi Unge holde meest af Charlottenlund og Strandveien, men henne hos Farbroers har de nu opsnuset et Sted ved Drdrups-Krat; og der maa vi hen, enten vi vil eller ikke.

Min Værtinde er ikke nær saa veltalende. Hun har tvertimod en kort, vredsladen Udtryksmaade, hvormed hun i den godmodigste Mening af Verden tiltaler

Folk, og en egen abrupt Maneer at ryge lige ind i en Materie. En Morgenstund, da hun skulde bringe mig en Ugerregning, kom hun med Hat og Shawl paa og lige fra Gaden ind til mig, idet hun ndbrød: Naa, nu har hun da faaet den!

Hvad har hun faaet?

Feberen.

Hvem? har Marie faaet Feberen?

Oh nei! Bagerens Kone derovre. Det er en gammel Veninde af mig, og jeg var nu ovre at see til hende.

Naar blot ikke Deres Marie bliver syg og faaer Feber.

Aa! hun! Hvor skulde hun faae Feberen fra? Hun spiser og drikker godt, har det hos mig som mit eget Barn. Nei, hun faaer ikke Feberen!

Men hun er dog idelig udsat for Træf og Fugtighed. Jeg troer ikke, hun er stærk nok til at taale det.

Ja, hun maa arbeide og gjøre Gavn for Føden. Det er ikke Tider at holde Tjenestepiger i. Og De kan troe mig, Menneſket har aldrig Skade af at arbeide.

Jeg lod mig slaae af denne sidste Sætning. Thi jeg har allerede opdaget, at iblandt de Forestillinger, der have forstenet sig hos hende, staaer den øverst, „at Menneſket maa kunne taale Alt.“ — Forøvrigt er hun en retsſtaffen og stræbsom Kone der sætter sin

største Uergjerrighed i deslige Ting som at hun har en saa udmærket god Smørsmag og at Den og Den aldrig kunde købe Smør uden naar hun var med. Man vil ikke smile herover, naar man betænker hvad vi Mennesker ofte ansee for betydende eller som noget hvorved vi indtage en hæderlig Plads i Menneske-Samfundet. Mig har Madam Werks Smørsmag altid vort som en Deel af det store Intet, hvorefter Liv herneede saa ofte dreier sig.

Denne lille Familie lever, paa de omtalte Kjøretoure nær, meget indgetogen. Foruden en Mand, der kaldes Farbroderen, og et Par aldrende Fruentimmer kommer der Ingen i Huset. Jeg blev derfor i disse Dage meget forundret ved oftere at see et ungt, høit Menneske med Moustacher og Bursche-Manerer ringe paa hos dem. Til Familien syntes han mig ikke at kunne høre. Imorges kunde jeg ikke længer styre min Nysgjerrighed og spurgte Marie hvem det var.

Et høit Menneske? med Knebelbakter? — Det er vor holsteenske Fætter. Gud, har De seet ham? Ja ham er det rigtignok gaaet besynderligt.

Hvorledes det?

Det skal jeg fortælle Dem. Han var Student i Kiel og blev der forelsket i en rig Kjøbmands-Datter, men Faderen vilde Intet vide deraf. Hvorpaa Johannes — for saaledes hedder han — besluttede at fore

Pigen bort og lade sig vie i Hamburg; han har altid, siger de, havt sit eget Sind og været saa stridig. Men hvordan det nu var eller ikke, saa mærkede Faderen Uraad og kastede min Fætter ned ad Trapperne; og til Gjengjæld slog de andre Studenter — og jeg kan tænke Johannes med — Ruderne ind hos ham. Men Kjøbmanden, der nok i forrige Tider har været Oberstlieutenant eller Bagtimester eller saadanne Noget, forstod ikke Spøg og fordrede Johannes ud, og saa gav han ham et Hug midt over Ansigtet. Nu veed Gud, at Johannes aldrig har været smuk; men hvad han ikke var styg før, det blev han nu. Han maatte ligge i tre Uger inden han kunde cureres. — Alt dette havde vi hørt her i Byen af Fremmede og vidste slet ikke hvad vi skulde troe derom. Til Farbroers, hvor jeg dengang var i Huset, havde han ikke skrevet et Ord. Saa en Dag — det var ligesom det skulde saa være — stod jeg ved Vinduet og polerede et Speil. Jeg havde ikke frøllet mig endnu og saae ud som et Spectakel. I det samme jeg vilde gaae bort hører jeg En nede paa Gaden spørge efter Farbroer, og saa rækker jeg mig ud og seer en lang, lang Person i kort Frakke, med Knebelsbarter og den store Skramme i Ansigtet staae og see op ad Huset. Rundt omkring ham havde endeel Mennesker samlet sig og saae paa ham som paa et udenlandsk Dyr. Da han seer mig, raaber han ganske høit op

til mig paa gebrokkent Tydsk, om Farbroer er hjemme. Nu er jeg rigtignok iffe af de Menneſker, der kan holde mig fra at lee, og forſtod ham gjorde jeg iffe. Jeg ſvarede derfor ganſke kort, at derſom han vilde være af den Artighed at komme op, ſaa ſkulde jeg forhøre mig om Farbroer var hjemme, og hvis han var hjemme, tvivlede jeg aldeles iffe paa at han kunde ſaae ham i Tale; og ſaa ſmækkede jeg Binduet til og ſkyndte mig bort det bedſte jeg kunde. For der ſtod to Studenter ligeoverfor paa Den Sal og ſaae paa mig; og Gud maa vide hvad de tænkte om mig.

Det var altsaa Deres Fætter?

Ja, nu ſkal De høre. Saa var han her en Tid og drev omkring paa Gaderne, indtil han en Dag fik Brev fra Kjobmanden, at han nu havde betænkt ſig. Hans Datter havde været ſyg og paastaet, at hun iffe kunde leve uden min Fætter. Saa, naar han derfor nu vilde komme over til Kiel, ſaa ſkulde der Intet være imod Partiet. Den der nu fik Fart med at reise, det var rigtignok min Fætter. Han ſatte ſig ſtrar paa Paquetten, var fem Dage underveis og havde nær ſat Livet til i en Storm. Men da han ſaa kommer til Kiel og ligefra Skibet render op til Kjobmanden, og Datteren ſeer ham ſaa afſkyelig tilredt af Skrammen i Anſigtet, ſaa ſiger hun — hvad synes De? — at nu havde hun betænkt ſig; for det Forſte vilde hun iffe giſte

fig. Min Fætter forlod strax Kiel som et desperat
 Menneſte, og er nu igjen kommen hertil for at forſlaae
 Grillerne. Men — endte Marie ſin Fortælling idet
 hun gif ud med Theetoiet — der kan da rigtignok iffe
 være meget ved det Fruentimmer.

VII.

En Discusſion.

Jeg var i denne Uge tilſtede ved Forhandlingerne i et Selskab, hvis Exiſtens jeg alt i nogle Aar ved min herværende Commiſſionair har været intereſſeret i. Til at beſørge mine Forretninger og Commiſſioner her i Byen har jeg nemlig benyttet mig af en Mand der var mig anbefalet for ſin Retſkaffenhed og utrættelige Virkſomhed, og har hidtil havt de bedſte Prover paa begge Dele. Denne Mand troer imidlertid ikke at fyldeſtigjøre ſine Pligter ſom Commiſſionair ved blot at udføre hvad der overdrages ham. Han ſøger ganſke at leve ſig ind i ſin Mandanters Interesſe, ja endog at aflure dem deres omtrentlige Tilboieligheder, for at kunne beſlutte aldeles ſom de ſelv vilde, hvis de vare tilſtede, og ſiden bringe dem Beſlutningen i Forſlag. Heri viſer han megen Omhu og Skarpsindighed, og tilfredsſtiller med det Samme ſin Lyſt at være i Bevægelse fra Morgen til Aften. Jeg ſtylder ham mange Sjeldenheder fra Bog-Auctioner, et Par udmærkede Rjørehopper, nogle engelliſke Jagt-Geværer, o. ſ. v., men ogſaa Aldſkilligt, jeg ingen Brug har for. Ulykken er, at han i deſlige Tilfælde aldrig ſkriver: „Jeg oppebier Deres nærmere

Beslutning," — men regelmæssig hver Gang: „Hvis jeg ikke erholder Deres Contra-Ordre, agter jeg at gjøre dette Indjob eller foranstalte Dette eller Hiint," — og undertiden er man forhindret fra eller gider ikke skrive, undertiden glemmer man det. Jeg har denne utrættelige Mand at takke for, at jeg er Medlem af Kunstforeningen, Trykkefriheds-Selskabet og Musik-Foreningen, samt at jeg ved de Penge-Umsætninger, han har foretaget for mig, er bleven sat i Forbindelse med adskillige offentlige og private Instituter. Dette har ved min Ankomst til Hovedstaden været mig i høi Grad velkomment, da jeg nu hurtigt har fundet mig inde i Meget, man ellers efter saa lang Fraværelse kun vanskeligt bliver fortrolig med.

Forhandlingerne i det ovenomtalte Selskab frapperede mig ved den Maade, hvorpaa de gennemførtes. Hvor ofte havde jeg ikke været tilstede ved offentlige og private Discussioner i Udlandet, og altid følt mig grebet, ja henrevet af denne Frihed i Debatten, af hiin levende Deeltagelse hos de Tilstedeværende, af hiin strømmende Beltalenhed, af hiin øieblikkelige Folke-Censur. Hvor liden Bægt lagde jeg paa de øiensynlige Udskielser i Friheden; hvor ringebetydende forekom disse mig mod de Goder der ved dem og, som det syntes mig, kun ved dem kunde erhverves; ja hvor tidt tænkte jeg ikke med en ubehagelig Følelse tilbage paa mit Fædreland, hvis

Borgere lod Jem være lige, og der maaffee ikke engang besad Bevægelighed nok i Charakteren til en saa livlig, saa uafbrudt Deeltagelse i de offentlige Anliggender; og hvor onskeligt forekom det mig, om ogsaa hos os Folket Aanden kunde ved Institutioner vækkes og næres. Og nu saae jeg pludseligt dette mit Dnske ligesom virkelig gjort. Thi skjøndt Spørgsmaalet, der udgjorde Gjensstanden for Forhandlingerne, ikke saa lige dreiede sig om en Regjerings-Handling, var det dog af almindelig, offentlig Interesse der endmere var skjærpet eller ægget ved endeel forudgangne Artikler i de fleste Dagblade. Og Debatteringsmaaden var i sine ydre Former ganske som i en gammelvant constitutionel Stats Forsamlinger. Her var en Præsident der til Overflod tidt havde ondt nok med at skaffe Orden tilveie; en Mængde Talere der var Organer for hinanden modsatte Anskuelser; Partierne havde grupperet sig i Salen efter den Farve, de vedkjendte sig, og — hvad der meest slog mig — de Medlemmer af Forsamlingen, der ikke søgte Rald hos sig til at træde offentlig frem som Talere, viste sig dog, jeg kunde sige, med Virtuositet eller som i lang Tid opdragne for slike Debatter. Deres Deeltagelse var lige saa levende, lige saa stoiende, ja endog ganske paa samme Maade stoiende som jeg havde iagttaget det i England og Nord-America. Man hyskede, brød ud i latter, raabte „Hør ham!“ og faldt ind med et enkelt

Ja, Ja! eller Nei, nei! og det med en Videnskabelighed, en Færmhed, at jeg neppe troede mine Dren og Dine. Heller ikke var det at mærke paa de enkelte Talere, at Talekunsten hertillands var i sin første Udvikling. Hos Flere flød Ordene som en let Strøm. Meget blev sagt der var grundigt og træffende; Meget der tiltalte i det mindste ved Livlighed i Fremstillingen; og man sporede saa lidt Uvanthed i at udtrykke sig offentligt, at jeg snarere imellemstunder frygtede for Gang til Ordgyderie.

Spørger jeg nu mig selv, hvorfor disse Forhandlinger ikke nær gjorde det styrkende og opløftende Indtryk paa mig som lignende i Udlandet, ja endog nu og da satte mig i en lille Stræk, da har der vel været flere Grunde dertil. Jeg vil ikke lægge Bægt paa, at det saarede min Følelse, da en agtværdig Mand, efterat have udviklet en afvigende, upopulair Paastand, blev tracteret med Hysen og derover bleg og forstyrret skyndte sig bort. Jeg søgte at overbevise mig om, at Sligt vel ikke ganske kunde undgaaes. Jeg vil heller ikke udhæve nogle andre Optrin der ere sædvanlige nok i udenlandske Forsamlinger, men som man her endnu ikke har haard Hud nok til med Lethed at finde sig i. Men den Tanke, der oftest og stærkest blev levende hos mig, var at denne Forsamlingens nye, tumultuariske Character virkede trykkende ind paa selve Forhandlinger=

ne og var til Hinder for en grundig Gjennemførelse af disse. Ikke Faa af de Tilstedeværende vare mig bekendte; og det syntes mig nu, at det ikke altid var de Dygtigste og Erfarreste der bemægtigede sig Ordet, men at Flere af disse holdt sig af Uvane og Sky tilbage; hvorimod Andres Snakkesalighed og Fremtrængen imellem gav det Udseende af at denne Belfærds-Sag leed ved Forhandlingerne. Imidlertid, da jeg var kommen mig af min første Skræk, var jeg dog i det Hele taget tilfreds med hvad jeg havde hørt og seet, uagtet jeg ved Hjemgangen endnu var ør i Hovedet derover. Den almindeligt vakte Interessee hos alle Tilstedeværende forekom mig eiensynlig, og hermed er allerede meget vundet.

En Bekendt fra Iyen, jeg traf deroppe, en Spøgefugl ved Navn Berner, fortalte mig at Medlemmerne af Oppositionen havde foranstaltet et politisk Middags-Selskab til om saa Dage, for at styrke sig endmere til den paafølgende Forsamling. Som Rejsende — thi anderledes betragter jeg mig ikke i Kjøbenhavn — havde jeg halvoeis besluttet at tage Deel deri, men blev tilfældigvis forhindret derfra.

VIII.

Bielsen.

Igaaraftes kom jeg hjem fra en Landsbye-Kirke et Par Mål herfra Byen, hvor Birch og Sophie bleve viede. Endnu samme Dag tog det nygifte Par til den Bye, hvor han er bleven ansat, og vi Andre — foruden mig kun nogle faa af Familien — kjørte tilbage til Kjøbenhavn.

Den Hast, hvormed Brylluppet blev paaaflyndt, stemte vel med alle Bedkommendes Interesse. Birch onskede, som let begribeligt, at tage sin unge Kone med, naar han tiltraadte sin nye Post; og længere Frist end 8 à 14 Dage turde han ikke vente af sine Foresatte. Sophies Forældre saae helst, at det spendte Forhold, hvori de følte at de stod i til Julius saalænge Sophie var hjemme, blev snarest muligt endt; hendes Udstyr havde den omhyggelige Huusmoder, under Forudsætning af en nær Forbindelse med Julius, næsten ganske færdigt; og det Eneste, man kunde befrygte, Folks Dmtale og ondskabssfulde Bemærkninger, fordi Brylluppet var holdt saa at sige over Hals og Hoved, var det ikke Umagen værd at tage Hensyn til; det var jo i al Fald noget, Tiden bedst kunde modsige.

Under Bielsen, der blev holdt af en ung Mand, Pigebornenes forrige Lærer, havde jeg stillet mig saaledes, at jeg noie kunde lægge Mærke til Brudens tvende Søstre. De vidste begge, at der i Bielses-Talen vilde forekomme Steder, hvorved man kunde og burde fælde Taarer; de havde ogsaa af Hjertet Lyst dertil, dog saaledes, at de ikke græd uden Nødvendighed. Ulykkeligvis var det ikke Talerens Manceer at fremtvinge Taarer ved forfængelige Billeder af Grav og Død. Hans Foredrag var heelt igjennem simpelt, næsten strengt, henvendte sig umiddelbart til Forstanden og opererede kun ved denne. Her var kun liden Anledning til Graad. Talen nærmede sig øiensynligt til sin Ende og endnu var intet af disse skønne Dine vædet af de forfriskende Taarer. Endelig henvendte Taleren sig til Brudgommen og gjorde denne hans Ansvar for Fremtiden med saa, i korte Sætninger udtalte Ord tydelig. Den yngste Søster tog hemmeligt sit Lommetørflæde op og skottede over til Aldamine; men da denne forholdt sig rolig, blev Tørflædet ganske stille puttet ned igjen. Taleren tiltalte nu efter en kort Overgang Bruden, og da han havde været hendes Lærer fra Barndommen af, blev ogsaa hans Foredrag varmere, inderligere, og han maatte røre. Den yngste Søster saae paany og næsten med et bedende Ansigt hen til den ældre, hvis Taarer alt havde frit Løb; og hun græd nu ret af Hjertet med.

Da jeg kom hjem og sad alene i mit Værelse, kunde jeg ikke lade være at anstille nogle Betragtninger over den Lykke og Tilfredshed der ofte udspringer af de uheldigste Begivenheder. Ildbranden havde aabenbart givet Anledning til, at et ikke ganske vel beregnet Partie i rette Tid blev forpurret, og forenet et Par Elskende tidligere end de kunde haabe. Vel sandt, Birch kunde i Formues=Omstændigheder ikke maale sig med Julius; dog spaae mig alle Mærker, at hans Forbindelse med Sophie vil blive til Held for dem begge. At et Par unge Folk maae indrette sig oeconomt gjør ikke altid et Skaar i deres Lykke. Tvertimod, disse smaa Sorger for at komme ud af det med Videt, det er dem der ikke sjældent udgjøre det ømmeste Baand mellem de Nygifte, og der forjage mange andre, værre Betyrninger. Er Manden og Konen (hvad der forresten ikke gjælder om Birch og Sophie) enten forskjelliges i Dannelse eller have begge lige meget Mangel derpaa, da ville disse Nærings=Sorger være et stærkt, og maaskee det eneste Baand der forener dem, den bestandige Conversations=Gjenstand. For alt Andet kunne de tabe Interessen, kun ikke derfor. — Jeg skulde iøvrigt tage meget feil, om ikke Julius alligevel løber af med en af Justitsraadens Døttre; i det mindste har han altid yttret sig fordeelagtigt om Abamines rigtige Tact og naturlige Sands for det Passelige, og den unge Pige pleier at høre meget andægtig

til, naar han fortæller om Paris, og synes at Fætter Julius er saa morsom og fortæller saa smukt. Nu, vi faae at see!

I Justitsraad P**s Huus savnes Tid efter anden, uagtet man under Branden fik Alt af nogenlunde Værdie frelst, endnu mange Smaating, med hvis Redning man dengang ikke vilde spille Tiden. Hvert Dieblif, naar der spørges efter et lille Fyrrebord, et Blikmaal, et ubetydeligt Stykke af Børnenes Løi eller deslige, hedder det: Ja det brændte med; det blev glemt paa det gamle Sted; — og skjøndt disse Tab i sig selv ere smaa, bidrage de dog til at fornye Erindringen om hiin Rats Angst, og forfriske den bittre Følelse af saa pludselig at være bleven udrevet af et beqvemt Opholdssted og afskaaret fra alle de kjære Minder, der knyttede sig dertil. Men Tiden betager vel deslige Følelser det Bittre, og Branden vil tilsidst kun tjene til at afgive Stof for Conversationen, naar den en Aften, man har Fremmede, paany bringes paa Bane og alle Anecdoter fra hiin Tid maa passere Revü. Fru P**, der ikke lettelig kan fortælle Noget uden at tilføie: „Det var netop Aftenen eller Ste Dage før eller Dagen efter det brændte hos os,“ vil, det forudsæer jeg, endnu en lang Tid bruge Branden som et Slags Hegira, hvorfra hun regner.

IX.

Henriettes Datter.

En Maaned var næsten forløben, og endnu havde jeg, uagtet al anvendt Møie, Intet opdaget af min Ungdoms-
 Benindes Datter, for hvis Skyld jeg dog egentlig var
 kommen til Byen. Fru L**, til hvem jeg i dette An-
 liggende henvendte mig og der viiste sig meget virksom,
 havde iblandt andet forespurgt sig hos en Etatsraad
 Hjelms Familie, der horte til den unge Piges nærmeste
 Slægt, og hvor hun flere Aar efter sin Moders Død
 havde været i Huset. Men Fru Hjelms lod svare, at
 de vare uvidende om hendes Opholdssted; rimeligviis
 var hun taget paa Vandet som Huusjomfru. Hun
 havde ikke viist sig saa taknemmelig mod dem at lade
 høre fra sig. Alle andre Forsøg vi anstillede, vare
 ligesaa frugtesløse, og jeg tænkte allerede paa at give
 en god Ven denne Sag i Commission og reise hjem,
 da en lykkelig Hændelse hjalp mig paa Spor.

Jeg sad en Aften paa Comoedien med Justitsraad
 L**s Familie — det var netop den sidste Sommer-
 Forestilling — og fulgte under Mellemacten med min
 Kiffert Julius's Anviisning for at opdage et ungt fransk
 Fruentimmer der skulde sidde i anden Etage. Ved

Siden af den Voge, der var mig angivet, fængsledes mine Dine med Gæt af en ganske ung Pige der holdt paa en Dreng, mens han rakte sig ud. Her var intet Diebedrag muligt. Jeg maatte enten troe paa et af de usædvanligste Naturspil eller denne Pige var Henriettes Datter. Ligheden var altfor paafaldende. Saaledes stod endnu bestandigt min tabte Veninde for min Phantasi i hendes Ungdoms lyffeligste Blomstring. De Forandringer, Aar og Modgang føre med sig, havde jeg ikke kjendt. For mig var hun ung som dengang.

Ulyffeligvis kunde jeg ikke strax komme bort, da Tæppet i det samme gik op; og ved Stykkets Slutning gik nogen Tid bort med at sige Farvel og anbefale Damerne til Julius. Det var derfor til ingen Nytte at jeg arbejdede mig op ad alle Trapperne gjennem den neqstrømmende Folkemasse. Da jeg kom til Vogen i anden Etage var Gangen opfyldt af Fruentimmer i Kaaber og med Kyser paa, blandt hvilke det var mig umuligt at gjenkjende Nogen. Høist fortredelig over mit feilslagne Haab maatte jeg igjen begive mig bort.

Men Lykken, der havde sendt mig den første Straale af Held, lod heller ikke til at ville forlade mig. Allerede to Dage efter saae jeg en Formiddag den samme unge Pige, efterfulgt af en Tjenestepige, komme ud af en Boutique paa Kjøbmagergade, og jeg besluttede nu at følge efter hende. Hendes Bei gik fra denne Boutique til

nogle andre paa Østergade, hun blev nogen Tid i hver af disse og satte min Taalmodighed paa en lille Prøve. Omfærd fortalte hun Vandringen over Vimmelskæftet og Gammel Torv og standsede ved et Hus paa Vesterbrogade, hvor hun og Tjenestepigen gik op. Jeg havde i Frastand fulgt efter dem og ventede endnu en Stund om de kom ned igjen. Men da dette ikke skeete, formodede jeg at den unge Pige maatte boe her og besluttede at skaffe mig Bished hos Marchandiseren i Kjøbenhavn. Et Grinde gav jeg mig ved at spørge om Prisen paa et smukt Skrivebord der stod i Vinduet. Marchandiser=Madamen, der satte et Ansigt op som om hun iforveien vidste at jeg ikke vilde kjøbe, forlangte en ublu Priis. Men da jeg betænkte hvorfor jeg var kommen, slog jeg til, og Madamen blev nu saa mild som en Foraarsdag. Ved at spørge, om Huset tilhørte hende og hvem der boede deri, erfarede jeg, at øverst oppe havde en eenlig Hebersvend Ovisst, men at første Sal og Stuen var beboet af en Madam Berresen, der havde sluttet Bord og Restauration, „og at der rigtig nok var en Jomfru Grüner der i Huset, men hun vidste ikke, om hun var Huisjomfru eller Syepige, for hun lod Husets Folk skjette sig selv.“

Jeg havde altsaa faaet den Underretning jeg ønskede og overveiede hvad der nu var at gjøre. Jeg erindrede, at En af mine Venner, den før omtalte Berner, tog

Deel i Madam Berresens sluttede Bord og havde om-
talt det fordeelagtigt. Jeg var selv dengang ikke langt
fra at lade mig optage som Deeltager deri, geneert af
den sildige Spiisetid ved table d'hôte i Hotellet. Ber-
ner maatte altsaa bedst kunne give mig nogen Underret-
ning om den unge Pige. Ham søgte jeg da først op.
Men Ulykken var, at jeg ikke turde betroe mig til ham
i Eet og Alt. Han er en Udhaler og kunde let falde
paa at underlægge min Interesse for den unge Pige
en ganske anden Bevæggrund. Hvad jeg erfarede gjen-
nem ham var derfor ikke godt at blive klog paa. Der
var ganske sandt en ung Pige der i Huset der hed
Jomfru Grüner. Hun var smuk, men menneskesty.
Han havde flere Gange talt til hende, men ikke faaet
ti Ord til Svar. Forresten kom hun lidt tilsyne. Det
lod til, Madamen var bange for, man skulde forsee sig
paa hende. — Under disse Omstændigheder indsaae jeg,
at det rigtigste jeg kunde gjøre, var at lade mig optage
som Medlem af Madam Berresens sluttede Bord. Min
Plan var, ved dette Middel at faae Afgang i Huset
og, om muligt, i Familien, og en Tid i Stillehed iagt-
tage den unge Pige. Jeg kunde desværre ikke vide i
hvad Grad min ulykkelige Venindes Datter var værdig
til min Omhu for hendes Fremtid.

Allerede Dagen derpaa afslagde jeg, forsynet med
en Anbefaling fra Berner, et Besøg hos Madam Ber-

refen. Da jeg havde ringet paa, raabte en vellydende Stemme: Kom ind! og jeg traadte nu ind i et stort, simpelt meubleret Bærelse, hvor to Smaadrenge laae paa Gulvet og legede, og et ungt Fruentimmer paa omtrent 17 Aar sad og madede et spædt Barn, hun havde paa Skjødets. Paa mit Spørgsmaal, om jeg kunde faae Madam Borresen i Tale, sendte hun en af Drengene ind efter hende og bad mig sidde ned.

Jeg havde taget Plads i en lille Afstand fra den unge Pige og betragtede hende taus. Det var Henriettes Datter. Det samme skøntformede Ansigt, de samme fine Træk, dette klare, stille Blik og det bløde, lysebrune Haar. Jeg følte mig bevæget af den inderligste Medlidenhed ved at see hende i denne underordnede Stilling; thi vel var hendes tarvelige Paaklædning net og reenlig, men det var dog synligt, at hendes Forsatning ikke kunde være den bedste.

Barnet, hun madede, gav sig til at skrig, og en høi Fruentimmer-Stemme raabte fra Sideværelset: Naa, Jomfru, hvorfor skriger nu Barnet igjen? — og Madam Borresen traadte ind. Jeg bukkede og røgtede mit Grinde. Madamen, en anseelig, ret smuk Kone med et determineret Bæsen, maalte mig fra Øverst til Nederst og svarede: Ja, seer De, mit sluttede Bord er jo egentlig ikke for Alle og Enhver. Men siden De er en god Ven af Berner og han anbefaler Dem, saa kan

der vel Intet være iveien. Har De Lyst, saa kan De begynde imorgen, da det just er den første i Maaneden.

Hermed var Sagen afgjort og jeg begav mig bort. Min første Gang var nu til Berner, med hvem jeg aftalte, at vi den følgende Dag skulde begive os sammen hen til det sluttede Bord, for at jeg bekvemmere og hurtigere kunde introduceres i Selskabet.

X.

Sluttet Bord.

Berner og jeg indsandt os til den bestemte Tid. Ved vor Ankomst sad allerede et Par yngre Herrer ved Bordet, for hvilke min Ven forestillede mig. En Tredie, en gammelagtig Karl, noget forvoret eller dog skudt-rygget, og med dybtliggende Dine — han blev kaldt Translateuren og var den før omtalte Person, der beboede Øvsten — kom langsomt ind og satte sig tilbords saa godt som uden at hilse. Efterat han havde betragtet Hver af os og især mig gennem et gammelt See-glas, fortalte Berner ham med en spøgefuld Bending hvem jeg var. Han gav en Lyd fra sig og gjorde en Bevægelse, der tog sig ud som en Velkomst-Hilsen, henvendte sig derpaa til En af Herrerne og sagde med en skrattende, vredagtig Stemme: „Har De læst Adresse-Avisen?“ Saa snart han havde faaet Fingre paa den, studerede han den under hele Maaltidet og luffede næsten sin Munden op for at spise.

Efter ham kom en ung, omhyggelig paaklædt Mand ind, med et ret smukt, blegt, men noget smægtende Ansigt. Man kaldte ham for Spøg Amadis i denne Kreds, og saaledes ville vi ogsaa benævne ham. Han

satte sig ned ligeoverfor mig, og var ikke saa snart underrettet om hvem og hvad jeg var, før han med stor Høflighed og i valgte Udtryk indledede en Samtale om min Udenlandsreise. Med megen Begeistring og en Strøm poetiske Talemaader udlod han sig om Schweits og Italien. Disse europæiske Paradiser, tilføiede han, kjendte han desværre kun af Beskrivelser; hans svagelige Helbred og et i høi Grad irritabelt Nervesystem, der vibrerede under de sagteste Mystelser, havde hidtil forbudt ham at sætte sig paa en Postvogn, uagtet han indsaae, at hine Lande vare hans egentlige Hjem, og den eneste Jordbund, hvori hans sydlige Natur kunde trives. Han udbad sig tilsidst en detailleret Beskrivelse af de italienske Myrtheeskove og Drangelunde. — Jeg tilfredsstillede ham saa godt jeg kunde.

Den Næste, der traadte ind, var en stor bredskuldret Mand, med et rask, uregjerligt Bæsen og et let Træk af Modgang om Munden. Han gik hen til Hver især og trykte dem kraftigt i Haanden, og kastede sig derpaa mere end satte sig tilbords. Han var en urolig Geist; snart væltede han Saltkarret, snart spildte han Suppe paa sig, snart skubbede han Stolen tilbage for at hente en nedkastet Serviet eller Gaffel op. — Hans Navn var Jørgensen.

Blandt de øvrige Herrer, der indfandt sig, lagde jeg foreløbig kun Mærke til en hoi, oploben ung Mand,

med blond, næsten rødligt, krøllet Haar. Han var Huuslærer paa Landet og spiste kun med os den første Maaned af den Tid jeg tog Deel i dette Selskab. Han saae ud, for at jeg skal beskrive ham i en Hast, som En, der lidt forhen er bleven kastet ned ad Trapperne og netop har reist sig, endnu bedøvet og ifærd med at udstøde nogle forvirrede Ord. Der var i Alt hvad dette unge Menneske sagde en Usikkerhed, en Confusion og en Snappen efter Ord, der blev saa meget mere paafaldende som han gjerne disputerede og gjorde Indvendinger.

Efterhaanden vare vi Alle samlede paa En nær. Pluraliteten af Selskabet bestod af unge Kjøbmænd og Embedsmænd i Collegierne, for det Meste Jebersvende, hvis Indkomster ikke tillod dem at gifte sig. Uagtet den maanedlige Betaling for dette sluttede Bord ikke blev anseet for billig, syntes det mig dog at et Par af de Tilstedeværende var Rødtorftighedens Skjodebørn, saadanne der leve af et allerede ofte stuffet Haab, af Information, en Pension eller deslige. — Samtalen var temmelig levende, og dreiede sig meest om Politik, om Artikler i Dagbladene, om Avancements og Forslyttelser, om mærkværdige Tilfælde i Kortspil og om Barometrets Standpunkt.

Jeg havde ogsaa her, i denne lille Kreds af ældre og yngre Mænd, Leilighed til at finde min tidligere Bemærkning om en pludselig opvaagnet Interesse for de offentlige Anliggender bekræftet. Gjenstande af den

indenlandske Politikk kom oftere paa Bane, især saadanne der i disse Dage afhandlede i Dagbladene. En Engländer eller Amerikaners nye Kjendskab til Facta kunde jeg ikke vente her; men Deeltagelsen i Almeenvellet var umiskjendelig og forekom mig altid værd at agte, selv om de Meninger, der yttredes, syntes noget vel ængstligt adopterede af dem der læstes i Tidsskrifterne, og den Forskjærlighed, der vistnes til at opponere mod Regjeringen, var eensidig. Fremfor Alle var Huuslæreren en ivrig Politikus og en erklæret Reformer, men jeg skylder Sandheden at tilstaae, at han var Intet mindre end heldig i at fremsætte og understøtte sine Meninger. Bedre forstod et Par af de andre yngre Herrer at udvikle deres Anskuelser. Translateuren blandede sig heller ikke i disse Samtaler, men var dog ikke saa fordybet i sin Adresse-Avis som man skulde troe. Han afbrød oftere den Talende ved en temmelig haanlig udtalt historisk eller statistisk Retteelse eller med et kort: Hvoraf veed De det? — dog uden at see op fra Avisen eller at bryde sig om Svaret.

Efter Maaltidet sad Translateuren, Huuslæreren, den uregjerlige Jørgensen og jeg ved et lille Bord og drak Kaffe. Talen faldt paa Navigationen og endtes med en heftig Disput mellem de to Forsmænte. Translateuren, der nu var bleven snaksommere, lod til under Samtalen at gjøre sig en Fornøielse af at have det

unge Menneske tilbødste. Imedens den stakkels Huuslærer med stor Confusion og forviltrede Dine stammede sin Mening frem og i den Tid rev to Penne itu og fortrollede Kjøbenhavnsposten og Dagen, var det synligt, at den Anden disputerede blot for at disputere. Han lod idelige Smaaabemærkninger glide ind, der sigtede mere til at spotte end afbevise hans Modstanders Meninger. Den uregjerlige Jørgensen tog blot Deel i Disputten ved at banke sin Pibe ud, kaste sig tilbage i Stolen, lee høit og slaae sig paa Laaret, hver Gang Translateuren havde sagt noget morsomt. Jeg selv holdt mig taus, da jeg havde kun lidet Kjendskab til Navigationen, hvormed jeg dog ingenlunde vil sige, at de Andre vare fortrolige med Gjenstanden; thi Huuslærerens hele Kundskab grundede sig i en Reise, han havde gjort fra Gladstrand til Kjøbenhavn med et Skib der bragte Østers hertil, og Translateuren havde aldrig gjort andre Sørejser end med Dampfskibet; derimod paa-stod han, at han havde læst meget om Sovidensskaben og havde studeert Mathematik.

Det er besynderligt, sagde omsider Huuslæreren, at De vil disputere med mig. Selv Styrmanden paa det Skib, jeg tog med, erklærede, at iblandt Passagererne havde jeg meest Forstand paa et Seilskibs Indretning og Fart.

Det kan man ikke regne, afbrød vor Satyricus

ham. Naar alle Passagererne bestod af Østers, var det intet Under, at De kunde være den klogeste.

Ved dette Svar, der bragte Huuslæreren ud af al Fatning, boiede sig Jørgensen med høi Latter og saa voldsomt tilbage paa Stolen, at den gik fra hverandre og han med stort Rabalder faldt ned paa Gulvet. Vi sprang Alle forstræffede op, og Mad. Borresen kom farende ind. „Men Jørgensen! (thi hun er familiar med et Par af Gjæsterne) men Jørgensen! har De nu igjen brækket en Stool? Ja, denne betaler jeg for Gud ikke; een har jeg allerede ladet gjøre istand for Deres Skyld.“

Jørgensen kom paa Benene igjen, Madamen blev tilfredsstillet, og vi brød op. Da vi vare komne ned paa Gaden, sagde Jørgensen med et trist Ansigt til Børner: „Kom hjem til mig iaften og lad os faae et Partie P'hombre. Jeg er i Snavs Humeur . . . du kan nok begribe — “ Og hermed foer han afsted.

Hvad er denne Hr. Jørgensen, der for forlod os? spurgte jeg, for dog at tale om Noget, den Herre, jeg tilsidst ene fulgtes ad med, da vi gik ned ad Gaden.

„Han er et Slags Paghuss-Forvalter hos en Kjøbmand her i Byen og har i den senere Tid været meget omtalt paa Grund af huuslige Uheld. Han har nemlig for et Par Maaneder siden maatte stille sig ved et meget smukt Truentimmer, han var gift med. Det

er en Historie der har været i Alles Munde, saa jeg gjerne kan fortælle Dem den. — Jørgensen er upaatvileligt fra Hjertets Side en brav Mand, men af raae Sæder. Til sin Ulykke blev han gift med en Kone der kunde gjøre Fordring paa Dannelsen; jeg selv har ikke kjendt hende saa noie. Hun og alle Andre med hende holdt for, at hendes Mand var berøvet al Følelse for det Edle og Skjønne; men som sagt jeg troer, uden Grund, kun at hans Følelse yttres sig paa en egen paafaldende Maade. Jeg stod engang ved Siden af ham i Parterret ved Samsøes Dyveke og saae, hvor de klare Taarer rullede ham ned ad Kinderne, mens han mumlede: „Sikke noget dumt Baas og Sludder!“ og skubbede til mig og puffede mig i Siden. Da vi gik ud, sagde han: „Ja, jeg skulde have denne hersens Ryborg — han meente Faaborg — og Munkens mellem mig; jeg skulde lægge en Klemme paa dem! Og Kongen duer sgu heller Intet. Kom over med hos Conditorens og lad os faae et Glas Punsch ovenpaa.“ — Jeg fulgte siden hjem med ham. Konen, der ogsaa havde været paa Comoedie, og endel unge Herrer og Damer vare tilstede. Man talte om Stykket. Hver yttrede sin Deeltagelse for Dyveke, især Konen, der netop beredte sig til at gjøre en Sammenligning mellem Samsøes Heltinde og Shakespeares Julie, da Manden med en ry Geberde afbrød hende og sagde: „Veed

du hvad, Vinemoer, lad os siden tale om Shafespeare; sæt nu Bordet frem, at vi kan faae Noget i os." Hun svarede ham med et krænket Udtryk Noget, jeg ikke horte, og gik ud. Men hele den Aften var hun forstemt. — Deslige Scener indtraf ofte, som man fortalte mig. Hver for sig indeholdt de ikke stor Grund til Klage, men tilhobe bidroge de til at gjøre hende Livet med denne Mand utaaleligt. Omfider horte man for et Par Maanedes siden, at de vare skilt ad samt den latterlige Begivenhed der paa en Maade havde givet Anledning til Skilsmisfen. Konen, nogle Veninder og disses Kjæreste havde besluttet at opføre en Comoedie, jeg troer Armod og Høimodighed. Souffleuren var en Dag borte ved Proven, og vor Ben Jørgensen blev brugt i hans Sted. Da han ikke skilte sig saa ganske slet derved, blev han, som det gaaer talentløse Mennesker, naar de uformodet opdage en Bequemhed til Noget hos sig, aldeles utaalelig af lutter Jyrighed for sin Souffleur=Post, som han nu paa ingen Maade vilde lade sig fratage, og ved sin Naturs Urolighed pinte han alle de Spillende. — Forestillings=Aftenen kom. En stor glimrende Forsamling var indbudet. Stykket begyndte og Alt gik godt; Alle kunde deres Roller, en Følge af hans Plagerier. Men i tredie Act, da han mærkede, de slet ingen Souffleur behøvede, han altsaa sølte sig ubeskiæftiget, faldt han i Tanker, der endtes

med, at han stak Bogen i Lommen og gik over paa et Vindhuus i Gaden. De kan vel tænke Dem, hvad Folgen heraf var. I en af de meest rørende Situationen, hvor Madam Jørgensen og en ung Herre vare alene paa Scenen, blev den sidstnævnte stikkende og saae med et betydningsfuldt Ansigt hen til Souffleurens Støel; men den var tom. Hans Forvirring meddeler sig til hans Medspillerinde, der gjør den samme ubehagelige Opdagelse; af Skræk og Uergrelse forlader hun endog Scenen. Den unge Herre, der en Tidlang havde seet ned for sig og gjort nogle Gestus som om han af Sorg og Følelsesfuldhed ikke kunde komme til Orde, bliver neppe vaer, at han er alene, før han, aldeles glemmende sig, udbryder: Hvad? er Madam Jørgensen gaaet?" hvorpaa fulgte en svingrende Latter blandt Tilskuerne, der nu ikke længer kunde holde sig; og man maatte lade Tæppet falde. — Men den unge Kone tog sig denne Historie overmaade nær. Hun laae syg i nogle Uger, og erklærede tilsidst, at det var hende umuligt at leve med en Mand, med hvem hun harmonerede saa lidet."

Under denne Fortælling vare vi komne til et Huus, hvor min Fedsager skulde op; og Enhver af os gik til Sit.

Saaledes var jeg da bleven introduceret i det Huus, hvor jeg ventede at gjøre nærmere Bekkendtskab med og

indhente Oplysninger om min Venindes Datter. Men i de otte Dage, der allerede ere forløbne, har jeg kun seet et flygtigt Glimt af hende, uagtet jeg ved adskillige smaa Kneb har søgt at skaffe mig Grinder til Værtinden. Den unge Pige kommer aldrig ind, naar vi spise, og Alt hvad jeg har erfaret er at hun hedder Mathilde. Jeg er ganske ueens med mig selv, hvorledes jeg paa en god Maade skal sætte mig i Rapport til hende, uden at mistænkes for at komme i Huset for hendes Skyld. Jeg er uhyffeligvis af meget ringe activ Natur og tilboielig til at opsætte hvad der kan opsættes. Men i dette Tilfælde bliver jeg dog vel nødt til at oppebie det gunstige Dieblif.

XI.

Harriet.

Som alt bemærket var den første Dag en Stool ved Middagsbordet hos Madam Berresen ledig. Denne blev den følgende Dag besat af en Mand der uden Spørgsmaal er Sjælen i denne Kreds eller dens gode Aand. Harriet er en Mand paa omtrent 40 Aar, noget corpulent og stærkbygget og forholdsmaessig høj. Det er ikke let at give mine Læsere et Begreb om ham ved en kort Skildring. Det samme milde og taensomme Udtryk, der er i hans Ansigt, betegner ogsaa hans hele Væsen, hans hele Maade at være paa. Hans Sjæls = Evner synes at være saa ligeligt fordeelte, at ingen af dem kan gjøre sig bemærkelig fremfor de andre. Han udmærker sig hverken ved en ualmindelig Skarpsindighed eller en ualmindelig Hurtighed i Dommekraft; men hans Domme ere rigtige og gennemtænkte, hans Bemærkninger træffende og Alt hvad han siger er beaandet af et Humanitets = Hensyn der synes dybt begrundet i hans Væsen og giver hvert af hans Ord en velgjørende, overbevisende Styrke. Han kan være temmelig betrygget for de tvetydige Benæv-

nelser, et Genie, et udmærket Hoved; men hans blotte Ord, hans individuelle Mening vil man ofte skænke mere Tillid end mangen Andens udforte Deductioner.

Denne vakkre Mand, til hvem jeg meget hurtigt følte mig hændragen, udøver en ikke ringe Indflydelse paa Selskabet ved Middagsbordet. Især er der Tvende blandt Gjæsterne, paa hvem hans Indflydelse er af god Virkning. Disse ere Translateuren og Amadis. Den Forstnævnte — ja det er sandt, jeg kan ligesaa godt strax bemærke, at han ingenlunde er Traducteur, skjøndt han kaldes saaledes af Alle i Huset. Navnet blev ham for flere Aar tilbage givet paa Grund af hans forskjellige, temmelig udbredte Kundskaber, især i Historie og fremmede Sprog, saa at man beqvemt kunde slaae op i ham som i et levende Lexicon, Egenskaber, hvorved han endnu bestandig veed at afstvinge sig Respect, eller gjøre sig taalelig i denne Kreds. Han har i ældre Tider, saa vidt jeg veed, været Overlærer ved en latinsk Skole, og lever nu af en lille privat For-mue og af at manuducere i ældre og nyere Sprog.

Translateuren altsaa, denne underlige gamle Rumpan, havde jeg efter de første Dages Beskjendtskab just ikke den bedste Mening om. Hans ikke meget høflige Taushed ved Bordet, hans unødvendige Grovhed mod den stakkels Huuslærer, lovede mig ikke det bedste. For-nemmelig er det mig meget imod, at man slaaer sig

til Ridder paa Fjokk der maa antages for værgelese. Berner fortalte mig imidlertid, at Translateuren regelmæssig var ordknapp og i ondt Lune, naar der indfandt sig en ny Gjæst ved det sluttede Bord. Han pleiede ved saadanne Leiligheder temmelig ugenert at yttre, man kunde have ondt nok med at tolerere de gamle Gjæster som man dog var vant til, end sige en ny, hvis Daarligheder man ikke kjendte og først skulde lære at finde sig i. Denne Gnavenhed, sagde Berner, pleiede dog snart at tabe sig, især naar der intet Væsentligt var at udsætte paa den nye Gjæst. Jeg har ogsaa senere hørt al Leilighed til at forandre min Mening om ham.

Der gives ikke faa Menneſker der kun ere halvt sig selv, naar de ikke komme i Berøring med dem der ere som deres rette Complement eller der ere for dem det samme som Kloffen er for Knevelen eller Hammeren. Uden dem ere de et tonløst Instrument eller give høist en mistonende, ubehagelig Lyd fra sig. Translateuren lider meget af Gnavenhed, ondt Lune og en bitter, undertiden kun altfor træffende Satire. Men disse skarpe Kanter vise sig meget formildede, naar han ved Harriets Nærværelse og Tankeverling med ham føler sig behageligere stemt og derfor ogsaa holder sine onde Luner noget mere indenfor de tilladelige Skranter. Han har Agtelse for Harriet og veed at denne igjen forstaaer at vurdere ham. Han finder sig da lettere i

at lægge Baand paa sine smaa Uvaner og vogter sig blandt Andet lidt mere for at behandle en Gjenstand haanligt eller affærdigende, hvortil han ellers er meget tilbøielig. De øvrige Middags = Gjæster synes ogsaa at indsee Betydningen af dette Forhold. De have langt mere Respect for Translateurens Meninger, naar de ved Harriets Nærværelse ligesom autoriseres.

Den Maade, hvorpaa Harriet indvirker paa Amadis er derimod temmelig ligefremt et Slags Opdragelses-Værk. Amadis betragter sig selv og bliver i denne Kreds for en Deel betragtet som en „poetisk Natur.“ I Egenkab af en saadan har han tilegnet sig en Hoben saare svævende Forestillinger om en Mængde Gjenstande, men især om Modsatningen mellem Livets Poesie og dets Prosa eller det han kalder Pedanteriet. Men til al Ulykke giver han det Sidste en saa stor Udstrækning, at meget Lidet, med Undtagelse af et ubestemt Sværmerie, udelukkes derfra. Herved opstaae da ofte Gnidninger mellem ham og Translateuren, der i dette som i meget Andet er hans Antipode. I de fleste Tilfælde, hvor der nemlig er Syn for Sagn, nodes han nu rigtignok til at finde sig i dennes Stifflerier; men aabner der sig en lille Udsigt for ham til at kunne med Fordeel føre Striden med Translateuren over paa Pedanteriets Grund, da forsummer han den heller ikke. Ved slike Leiligheder maa den besindige Harriet agere

Mellemmand og forson de stridige Meninger. En Samtale, jeg et Par Maaneder efter min Optagelse ved det sluttede Bord var Bidne til, vil bedst oplyse dette Forholds Natur.

En Dag efter Bordet, mens vi endnu tøvede noget, havde Translateuren stillet sig op til Kaffelovnen med skillede Kjøleskjeder og varmede sig; det var dengang midt i November. Amadis tog deraf Anledning til at klage over, at der var koldt i Stuen. „Et koldt Bærelse, sagde han, er Gift for mit varme Blod. Phantasiens Guldfugl hænger med Bingerne i Kulden og mister sin klingende Nøst. Jølesens tusinde Sommerfugle flyve matte omkring og falde til Jorden istedenfor at sværme over alle Blomster. Kulden er Geniets Grav. — Jeg foreslaaer, at vi skal indlevere en Petition til Værtinden om nogen mere Varme herinde. Vi kan beraabe os paa, at selv vor Ben Translateuren, der taaler Kulde bedre end en Sarmater eller Skyther, idag har maattet krybe til Kaffelovnen.

Translateuren, der om Vinteren, paaftaaes der, kun lægger i Kaffelovnen, naar hans Manuducender ventes, og knapt da, blev maaskee noget ærgerlig over Amadis's Hentydning hertil og sagde med sin vredagtige Stemme: For det Første veed jeg ikke, om man med saa megen Bestemthed kan sige, at Sarmater og Skyther just udmærkede sig i at kunne taale Kulde;

Strabo og Herodot taler ikke derom. For det Andet kan en mundtlig Anmodning til Bærtinden være ligesaa kraftig som en af de moderne Petitioner. For det Tredie feiler De, naar De troer, at Geniet ikke kan udfolde sig uden Kaffelovns-Varme. Det er ikke varme Døne der har frembragt Genierne. Den menneskelige Aand kan ikke sammenlignes med et Høns = Æg —

Nei, deri har De fuldkommen Ret! brød Amadis ud med Patter.

Med et Høns = Æg — vedblev Translateuren uforstyrret — der behøver Varme udenfra for at producere. Det er den indvendige Varme hvorom der spørges. Men forresten kan man lade Geniet være udenfor Spillet. Det er ikke den der trykker Følsk, men Blodheden og Forkjælelsen. Jeg veed af Erfaring, at man i vort Clima hverken trænger til eller har godt af den stærke Stuevarme.

Ja, ved alle Muser! hvad indvendig Varme trænger man ogsaa til for at rette franske og latinske Stile! Naar Fingrene blive stive, trænger man til en god Kaffelovn, det er det Hele.

Over denne Yttring blev Translateuren vred og gav en Hoben Dndt af sig om hvor gavnligt det var for visse Følsk at faae deres Stile rettede og deres Kundskaber udvidede. Men Amadis, der var usædvanlig ffæk den Dag, blev ham ikke Svar skyldig; den gamle

Strid om Poesien og Pedanteriet kom igjen paa Bane og Samtalen endtes med at hans Modstander sagde ærgerlig: „Na jeg gider ikke svare Dem!“ samlede Hat og Stof sammen og gif sin Bei. — Da han var gaaet, udbroød Amadis med et over sin Seier tilfreds Smil: „Jeg kan ikke fordrage deslige Pedanterier. Vor Ben Translateuren kan ikke glemme, at han engang har været Ludimagister. Men vide vi ikke Alle, hvorledes disse Herrer Skolemænd har det? Læse de den himmelske Sophocles for at henrives af en Idees Høihed eller for at studere Gloser? Og hvad beundre de hos Fader Homer? Andromaches Smerte? Njar's Trods? eller Kampen ved Skamander? Eller ere de ikke snarere istand til at glemme hele Homer over en Anmærkning hos en Scholiast? — Naar jeg forephantaferer mig en Skolelærers, en Rectors Functioner, faaer jeg en Gysning over mig og jeg maa tænke paa Schillers Ord:

Einem ist sie die hohe, die himmlische Göttinn, dem Andern
Eine tüchtige Kuh, die ihn mit Butter versorgt.

Denne evige Syslen med Petitesser, med Skoledrenges Dovenskab; denne Vigtighed hvormed de gjennemlæse en Stil, som om det var en af Musernes Gaver!

Mod Amadis's Betsalenhed gjorde nu Harriet adskillige Indvendinger der behagede mig meget. Han udhævede især det Ugteværdige i en Skolemands Inter-

esse for sit Kald, det næsten Rorende i deres Glæde over Bagateller; samt, at hvad vi Mennesker give os af med, ikke saaledes kunde deles i Smaat og Stort; Hovedsagen var dog altid den Alvor og den Inderlighed, hvormed vi rogtede vor Dont. Jeg mindes endnu med Fornoielse — vedblev han — min gamle Rector, naar han rettede vore Stile; hvorledes han afverlende krusede Panden, igjen opklaredes eller rystede paa Hovedet; hvorledes sand Deeltagelse og Tanken om vor Fremtid og en mild, menneskefjærlig Overbærenhed blandede sig i al hans Strengthed. En Aften, da jeg bragte ham Glasfens Stile, maatte jeg paa Grund af lidt Slægtskab med hans Kone blive og spise hos ham. Da han fik Paffen i Hænderne, vendte han sig til Konen og sagde: „Nu skal vi da see, hvorledes de have skilt sig derved. Jeg har dennegang sat dem paa en Prove, som jeg længe har tiltænkt dem.“ Og med disse Ord satte han sig ned og gjennemgik den svære Paffe af een og samme evigt gjentagne Stil, kun varieret ved de samme, saa ofte rettede Feil. Men dette Arbeid udførte han med en Interesse der lod ham glemme Kone, Børn og Aftensmad. Lad der være noget Smaaligt i en saadan Interesse! Den er dog ikke mulig uden en hoiere trostende Bevidsthed om en samvittighedsfuld Røgten af det betroede Kald; og fortjener visselig al vor Agtelse. — De kalder en Skolemands Dagværk

profaisk. Men De kan troe mig, dette Dagværk har, som al menneskelig Idræt, naar det udføres med Tro- skab og Inderlighed, sin egen Poesie, om denne ogsaa ikke er saa isinefaldende som f. Ex. Gartnerens eller andre lignende, hvis Syssel vi ere vante til fortrinns- viis at tillægge en poetisk Character. — Hvad iøvrigt vor Ben Translateuren angaaer, da behøver han ikke mit Forsvar. Det er Dem som mig bekjendt, at han ved sit Studium af de Gamle ikke har samlet sig en død Skat, tværtimod ved Læsning af Classikerne skjær- pet sin Tænkning, erhvervet sig en luttret Smag og ualmindelig Sands for Poesien. Han hører til en noget ældre Tid, og kan ikke finde sig i Meget hvor- med vi ere opfodte og der forekommer os naturligt. Men vi kunne have godt af at lytte til hans Rigori- sterier, hvoraf nogle desværre meer og meer gaae af Mode.

Sandheden af Harriets sidstansforte Dom over Translateuren indrømmede Amadis i det Hele taget og tilføiede, at han overhovedet ikke ønskede sine Ord for- staaet saa bogstaveligt. Han havde kun villet opponere mod enkelte af Translateurens Utringer der stred mod hans Følelse og mindst harmonerede med hans Betragt- ningsmaade af det Poetiske i Livet. For dette, som han ene kunde leve og røres i, troede han, naar Lei-

lighed gaves, at burde vove en ridderlig Kamp, og Andet havde han ikke havt til Hensigt.

Det er nu vistnok, at alle saadanne Bestræbelser, der gaae ud paa at reformere vorne Menneſker, formaae ſjelden eller aldrig at gjøre dem til Andet end det de ere. Men Harriet har heller intet Reformation's-Værk for Die. Han ønsker kun at vække en eller anden befrugtende Tanke og ſætte forſkjellige Meninger i det rigtige Forhold til hverandre. Og dette gjør han ofte med Held.

Hvad iøvrigt Amadis angaaer, da har man formodentlig allerede bemærket, at han med stor Forkjærlighed betjener ſig af ſøgte, tildeels poetiſke Talemaader. Hans Ord og Vendinger ere altid udvalgte, og han er iſær en ſtor Ven af fremmede, uſædvanlige Ord med et lidt fornemt Tilſnit. I den ſenere Tid har han meget travlt med Ordet palpabel. Et andet Ord, ſom Heine og hans Skole, naar jeg ikke feiler, har optaget efter Göthe, nemlig banal, har han ogsaa begyndt at betjene ſig af, men med en vis Uſikkerhed og med et Blik paa Translateuren, ſom om han enten ikke forſtod ganſke at anvende det eller var bange for hans Raillerie og Spørgsmaal hvad han meente dermed. Translateuren har dog ladet Ordet paſſere, dog med et Anſigt ſom om han lugtede til det.

Amadis og Berner holde meget ſammen og ere

Benner, saa besynderligt det ogsaa kan synes; thi Sidstnævnte er en munter, livsglad Fyenbo der kender saa lidet til Jolerie og Sværmerie, at han snarere hengiver sig for meget til Diebliffets Nydelser og iblandt Andet er en vel stor Tilbeder af det smukke Kjon. Sammenholdet mellem disse To kan jeg kun forklare ved at Berner deels har i sin Ben en taalmodig Afleder for sin Munterhed (iblandt mange andre Navne har han saaledes givet ham Tilnavnet Werthers Lidelser) deels i Bevidsthed af sin egen menneskelige Skrøbelighed nærer, uagtet al Spot, et Slags Respect for den Andens poetiske Flugt. Paa den anden Side finder Almadis sig styrket ved Omgangen med en kraftigere Natur. Maassée — men derom har jeg dog kun en Formodning — maa Berner døie de Offere, hans Ben, efter enkelte Ytringer at slutte, hemmeligt bringer Musserne; og saa var Sammenholdet let at forklare. Thi hvad taaler en Poet ikke for at faae en Tilhører?

XII.

Mathilde.

I Madam Borrefens Huus hersker en streng Orden, der under andre Omstændigheder vilde være mig behagelig, men nu har incomoderet mig meget. En Folge heraf er at Ingen af Husets Folk uden det engang bestemte Tyende lader sig see for Gjæsterne, og disse igjen maae holde sig til de for dem bestemte Værelser. Et Par Uger var saaledes gaaet hen, mine forsigtige Udenoms-Spørgsmaal angaaende den unge Pige, der var der i Huset, førte ikke til noget Resultat, og jeg vidste tilsidst intet andet Middel til at komme i Berøring med hende end at betro mig til Harriet, der var en gammel Bekjendt af Huset og en Mand, til hvis Retfærdighed og Indsigt jeg kunde have al Tillid.

Da jeg havde meddeelt ham saa meget af mit tidligere Forhold til den unge Piges Moder som behøvedes samt min Beslutning at virke hvad jeg formaaede for hendes Fremtid, sagde han: Jeg kan ikke andet end bifalde denne Beslutning; Pigebarnet er den i alle Henseender værdig. Hun er ligesaa from og god som hun er smuk; kun en Smule tilbageholdende og indesluttet i sig selv. Væd De hvad, lad os imorgen Formiddag gaae

derop sammen, og lad mig først tale med Mad. Borresen. Det er bedst, vi gaae ligesrem tilværts. Fortrydte hvad De gjør for denne Pige, vil De ikke; derfor indestaar jeg Dem.

Paa mit Spørgsmaal, om ikke hendes Ophold i et Huus som Mad. Borresens havde haft en skadelig Indflydelse paa hendes Udvikling, især da hun var saa ung, sagde han, at det var i hvert Tilfælde ikke at mærke. Deels havde hun knap været der et Aar, deels var Madam Borresen vel en meget simpel Kone, men besad mange gode Egenskaber, var en streng, ordentlig Huusholderisse og af veltænkende Character. For Mathilde, hvis Blidhed vandt hende Alles Hjerter, besad hun en moderlig Godhed, skaanede hende for strengt Arbeid og behandlede hende godt. Desuagtet var han dog aldeles af den Mening, at man burde skaffe hende ud af Huset og ind i en mere dannet Kreds, der bedre svarede til hendes tidligere Omgivelser.

Efter disse Forsikringer fandt jeg ingen Betænkning ved at begive mig op til Mad. Borresen den næste Formiddag i Selskab med Harriet. Det var en Søndag, og vi traadte ind i det samme Bærelse, hvori jeg alt engang havde været. Mathilde sad ved et lille Bord og syede; ved hendes Side stod en Bugge med det sovende Barn i. Et varmt, sommerligt Soelskin faldt ind i Bærelset og bidrog til

at give det den Character af Fæstlighed, vi ønske os paa en Helligdag; og fra det sovende Barn i Buggen syntes Fred og Stilhed at udbredes i Bærelset. Mens Harriet gik ind til Bærtinden, for at forberede hende paa Sagen, satte jeg mig ned i Nærheden af den unge Pige. Jeg følte mig blødt stemt ved Synet af dette yndige Afbillede af min henfarne Veninde, og maatte samle mig noget inden jeg kunde tiltale hende. Jeg tog Leilighed af det Nærmeste, for at knytte en Samtale dertil. Hvad hun svarede mig, for det Meste uden at see iveiret og meget undseelig, var simpelt og naturligt med et Ansigt af Tænksomhed. Mig rørte uendelig Klang af denne Stemme, der indeholdt ligesom Toner af et Eventyr fra min lykkeligste Ungdom.

Efter nogen Tids Forløb kom Harriet ind med Madam Borresen. Den sidste gav, formodentligt efter Harriets Tilskyndelse, Mathilde et Grinde ind i de andre Bærelser og sagde, da vi befandt os alene: Det er en god Gjerning af Dem, Herr Thomsen, at De vil tage Dem af det stakkels Barn. Hun har vel ikke gjort stor Gavn her i Huset, da hun er for ung og ikke stærk. Men jeg mister hende dog ikke gjerne. Hun er ferm med at sye og strikke, og har altid været foielig og god mod min Pille. Vil De sætte hende et Sted i Huset, saa skal der fra min Side Intet være iveien. Naar De nu synes saa, lagde hun til, saa kunne vi

falde hende ind og underrette hende om den Lykke der forestaaer hende.

Jeg bad hende tøve noget og først lade mig tale alene med Mathilde. Dette bifaldtes; Harriet anbefalede sig og Værtinden sendte lidt efter Mathilde ind til mig. Denne underrettede jeg med saa Drd om mit ældre, noie Betsjendsskab til hendes Moder, og hvor meget det havde smertet mig at see hende blandt Fremmede. Jeg havde Haab om at faae hende optaget i en agtværdig Families Kreds, og det kom nu an paa hende, om hun vilde modtage mit Tilbud.

Det stoffels Pigebarn havde frygtfom og med nedslagne Dine hørt paa mig. Hun svarede med Taa-
rer i Dine, at hun ikke vidste, hvormed hun havde forstjent saa stor Godhed. I Madam Borresens Huus var hun vel altid bleven behandlet godt, og havde vist ingen Grund til Klage; men hun havde dog tidt med Rummer tænkt paa sin hjælpeløse Stilling. Her i Huset kunde hun ikke blive længe, det indsaae hun vel; men naar Madam Borresen ikke længer vilde beholde hende, vidste hun ikke hvad hun skulde gribe til. „Der er slet Ingen af min Familie, der har bekymret sig om mig“ tilføiede hun med rørende Simpelt.hed.

Efterat jeg dernæst havde meddeelt Mathilde mit Haab at kunne, naar blot nogle Forberedelser vare truffene, afhente hende om nogle Dage, tog jeg Afsked og

begav mig lige op til Justitsraad P**. For dennes Rone havde jeg alt tidligere omtalt min Beslutning angaaende Henriettes Datter, og hun havde lovet mig al mulig Bistand. Nu, da jeg kom op til hende, var Spørgsmaalet naturligtviis, hos hvem vi skulde sætte hende i Huset. „Lad mig see Pigebarnet, sagde Fru P**; behager hun mig og slægter hun sin afdøde Moder paa, skal Intet hindre mig i at tage hende selv i Huset. Ved min ældste Datters Bortreise er her paa en Maade bleven en Plads ledig, et Savn hun maafee kan udfylde. Men Gæt maae vi ikke glemme — og derpaa tænke nok de Herrer Mandfolk ikke: hvor De saa sætter hende hen, maae vi forud sørge lidt for hendes Equiperung. Det stoffels Barn maa sikkert mangle endeel nødvendige Ting.“ — Jeg tilstod, at jeg havde tænkt derpaa, men ikke havt Hjerte til at bringe Mathilde i Forlegenhed ved et saadant Spørgsmaal. — „Jaja, sagde Fru P**, Sligt forstaae vi Fruentimmer ogsaa bedre. Lad os imorgen gaae derop; saa skal den Sag snart bringes i Rigtighed.“

Med denne Bending af Sagen var jeg meget glad, kun betingede jeg mig at turde fastsætte noget Bist til Bestridelsen af de løbende Udgifter; og dette blev mig tilladt. En bedre Familiefreds kunde jeg ikke ønske Mathilde, og at denne vilde behage Fru P**, derom var jeg forvisset. Det viste sig ogsaa ved den

første Sammenkomst. Hun blev ganske indtaget af det milde, søde Bæsen, der var over denne unge Pige, og fik nu med den hende egne Livlighed meget travlt med at træffe Anstalter hjemme hos sig, sørge for hendes nærmeste Fornødenheder og overhovedet indrette Alt paa det hensigtsmæssigste. Mathilde havde, saa længe hendes Moder levede, nydt en fortræffelig Opdragelse og lagt den bedste Grund til videre Uddannelse. Men alt dette var standset, da hun ved Moderens Død, lidt over 12 Aar gammel, blev saa godt som overladt til sig selv; og her var Endeel at indhente. Julius, der igjen har indtaget sin sædvanlige Plads i Justitsraadens Huus, paatog sig strax at giøre hende Veiledning i Fransk. Hvad andre Underviisnings=Gjenstande, saavidt de behøvedes, Musik, Tegning og Haandarbeid angik, blev hun deelagtig i Tæmperne med Husets Døtre.

Under alle disse Tilberedelser viste Mathilde sig bly og ydmyg, som det syntes uvant i lang Tid til en saa kjærlig Behandling. Hvad Harriet bemærkede, at hendes Blidhed vinder hende Alles Hjerter, stadfæstede sig ogsaa her. Hun er i kort Tid bleven Fru L**s Indling, næsten tilbedt af Husets Døtre, og Julius kan ikke noksom berømme hendes bløde, høielige Organ for det franske Sprog.

Den Dag, da Mathilde forlod Madam Borresens Huus, jagde Amadis ved Middagsbordet: „Har De hørt

den bedrøvelige Nyhed, at den unge, deilige Pige, der er hos Bærtinden, forlader os? Det er Husets gode Skytsaand der drager bort. Har De seet hende, Herr Thomsen? Det er et sandt Madonna-Ansigt med blege Tinter og sværmeriske Træk. Jeg sad forleden Dag to stive Timer ganske stille og betragtede hende. Men jeg skal sandelig skjænde paa Madamen, at hun berover Huset den eneste poetiske Blomst der findes deri."

Jeg var imidlertid ret vel tilfreds med, at denne Blomst var omplantet og bragt under Indflydelsen af en mildere Himmelegn, inden det endnu var for sildigt.

XIII.

Mathildes tidligere Historie.

Den Interesse, jeg stigende føler for Mathilde, har væget mig til at forlænge mit Ophold i Kjøbenhavn paa ubestemt Tid. Min Formodning, at der bag denne unge Viges Tilbageholdenhed og næsten indesluttede Bæsen skjultes en reen, ufordærvet Sjæl, har jeg ikke havt Grund til at forkaste. Men let vil det ikke være at aabne hendes Bæsens fuintduftende Blomsterkalf, der enten af naturlig Bessaffenhed eller ved ublide Kaar er tilbøielig til at lutte sig, selv for den mildeste Berøring.

Det vil her være det meest passende Sted at give en sammentrængt Beretning, saavel om min Ungdoms Benindes sidste Levetid, som om hendes Datters Skjæbne efter hendes Død. Denne Beretning er deels grundet paa Mathildes egne Meddelelser til Fru L**, saavidt Delicategen har tilladt at berøre dette Emne, deels paa de Oplysninger, jeg ellers har indhentet.

Saalænge Henriettes Moder levede, havde denne værdige Kone en imponerende Indflydelse paa dette Ægteffab. Hendes Svigersøn viste sig som en opmærksom, om man vil, om Ægtemand, og i alle Tilfælde forhindrede Henriettes egen milde, eftergivende Charac-

teer ethvert Udbrud af Disharmonie. Hans galante Eventyr, der lode til at være en Fornodenhed for denne flygtige unge Mand, kjendte Henriette Intet til, og kunde altsaa ikke forstyrres deraf i sin huuslige Lykke. Hun fandt sig saaledes tilfreds, vel ikke styrket af en oplivende Kjærligheds Aande, men heller ikke ydmyget af nogen mærkelig Vigegyldighed fra hans Side. Endog efter hendes Moders Død, der indtraf i deres Ægteskabs femte Aar, var Forholdet endnu i lang Tid upaaflageligt. Hvad der maaskee for en stor Deel bidrog hertil, var Henriettes Modrenes=Arv der efter den første Bestemmelse skulde staae urørt, men som Grüner ved mangfoldige Kunster forstod at sætte sig i Besiddelse af. Og fra det Dieblif hele Arven var hævet og forbrugt til Bestridelse af hans Gjæld og lignende Udenoms=Udgifter, indtraadte der en efterhaanden bedrøveligere Forandring i hans Forhold til Konen. Det var Skik i dette Huus, som i flere Familier her i Byen, at have et Par Gange om Ugen Spilleselskaber, hvor til kun de spillende Herrer inviteredes, og ved hvilke Konen i Huset hele Aftenen blev overladt til sig selv; thi for ikke at afbryde Spillet, gif man aldrig tilbords. Saa længe disse Selskaber kun indtraf jevnligt og sjelden varede længere end til Klokken 12, fandt Henriette sig taalmodig deri. Hun undte Manden af Hjertet denne hans Indlings=Fornoielse og fandt selv tiltrække

lig Beskjæftigelse i Omsorg for Gjæsterne eller i Syslen for sit Barn, en Frugt af deres Ægteskabs første Aar. Hvor høit eller hvor lavt der spillede vidste hun ikke og troede heller ikke at burde bekymre sig derom. Selv da hendes Mand regelmæssig, naar han ikke havde deslige Selskaber hjemme hos sig, deeltog i lignende hos sine Venner, og i den Tid lod Henriette blive alene hjemme, kunde hun ikke finde deri nogen særdeles Grund til Klage, da Sligt i det mindste ikke var ualmindeligt i flere af de bedre Kredse, hun kjendte. Men efterhaanden blev Spilletiden udstrakt til langt over Midnat, da man som oftest, naar Henriette havde forladt Selskabet, hvilket gjerne skeete henimod Kl. 11, endnu tilbragte et Par Timer med Hazard=Spil; ja det var tilsidst aldeles i sin Orden, at Selskabet hjemme hos hende ikke adskiltes før henimod Kl. 3 eller sildigere, og kun altfor ofte kom Manden først med den lyse Morgen hjem fra Kredsen hos sine Venner. Henriette gjorde ham i de mildeste Udtryk Forestillinger herimod, især, at hans Sundhed nedbrødes ved dette Liv. Han svarede hende først spøgende eller undvigende, siden gnaven og fortreddelig. Hun tav og leed i Stillehed. Som let at forudsæe tiltog hans onde Lune Dag for Dag. Intet var ham tilpas, Alt var ham iveien, og den ulykkelige Kone maatte ofte bøde for de Ubehageligheder, han havde havt ude. Hertil kom, at hans Pengesfor=

legenhed vorede med hver Dag. Saa mange Ting, der hidtil havde tjent til Luxus eller Livets Forffjænnelse, vare allerede forsvundne af hans Huus. I Begyndelsen undskyldte han denne Fremfærd med „at Sligt kunde man altid anskaffe sig igjen,“ men siden bemærkede han kort og tørt, „at der var intet Andet for; vidste hun noget bedre Raad, saa var det godt; han vidste intet.“

Grüner havde i lang Tid været særdeles adspredt eller stille i sig selv. En Dag, da han oien synligt havde noget paa Hjertet, men ligesom ikke havde Mod til at komme frem dermed, sagde han omsider tovende: Henriette, har du endnu . . . hvor har du de gamle Demants=Drenringe?

Mener du min Moders, spurgte hun og saae stift paa ham.

Javist! Vi maae . . . det bliver nødvendigt . . . Du kan i en bedre Tid altid faae dem igjen. Men nu er jeg i Forlegenhed.

Emil! sagde hun med bevæget Stemme, huff paa, at disse Drenringe er et Arvestykke fra min Moder, at vi af mange Grunde ikke burde stille os ved dem. Naar derfor din Nød ikke er stor —

Taaeligheder! Som om det Skramlerie var til nogen Nytte! Men giv dig tilfreds; om nogle Uger kan du faae den Herlighed igjen.

Henriette gif taus ind og bragte ham Ringene. Han stak dem til sig, sagde kort: „Du skal ikke vente paa mig iaaften“ og forlod hende.

Disse Drenge, der vare af betydelig Værdie, havde existeret i hendes Familie fra umindelig Tid. Hun selv, hendes Moder og Bedstemoder havde staaet Brud med dem; og man havde et Slags Overtro, at Familiens Velfærd stod i en hemmelig Forbindelse med Ringene. Nedslaaet og bedrovet saae hun dem nu gaae den samme Vej som saa meget Andet i den senere Tid, og uden Haab at see dem igjen.

Henriette var altfor vant til at hendes Mand udeblev hele Nætter til at hans Udeblivelse den Nat, da han isorveien havde modtaget Ringene, kunde forurolige hende. Men Morgenen derpaa og den hele følgende Dag lod han sig heller ikke see; og da hun ængstligt sendte Bud til de Steder, hvor han pleiede at komme, erholdt hun til Svar, at han aldeles ikke havde været der Aftenen tilforn. Efter nogle Dages Forløb var det kun altfor tydeligt, at han var rømt og havde efterladt Kone og Barn i den beklageligste Tilstand. I den offentlige Kasse, han havde havt under Hænderne, fandtes en betydelig Defect; Rettens Middel og en Mængde Creditorer stormede ind; og kun med stor Møie lykkedes det Henriettes Venner at sikkre hende saa Meget som behøvedes til det tarveligste Udkomme.

Kun i omtrent fire Aar overlevede Henriette sin Mands Flugt. Mathilde, der hidtil havde været Gjens-
 standen for den ommeſte Pleie, den henſigtsmæssigſte
 Behandling, ſaae ſig ved Moderens Død ene og for-
 ladt. Hun var dengang noget over 12 Aar gammel
 og havde et fuldstændigt Begreb ſaaſel om ſin hjælpeløſe
 Stilling ſom om det uerſtattelige Tab hun havde
 lidt. Paa Begravelſes-Dagen, da hun ſad og gråd
 i ſit lille Bærelſe, kom en Mand af Sørgefølget ind
 til hende, tog hende med Godhed i Haanden og ſpurgte,
 hvor hun nu vilde begive ſig hen. Hun kom endnu
 heftigere til at græde og ſvarede, at hun vidſte det ikke.
 — Ja, ſaa maa du hjem hos os, ſagde han med be-
 ſymret Mine. Bær ved godt Mod! Det kan maaſſee
 gaae bedre end vi troe. Imorgen Formiddag ſkal min
 Kone og jeg afhente dig. — Siden ſik hun til ſin
 Stræk at vide, at det var en Statsraad Hjelms, hendes
 Moders nærmefte Slægtning, hvis Kone hun altid
 havde hørt ilde omtale. — Den næſte Formiddag holdt
 der en Vogn for Døren; Fru Hjelms kom farende op
 og hendes Mand langſomt bag efter. Fruen, der
 var modernt og koſtbart klædt, foer omkring i den lille
 Veilighed, ſaae paa Alt, og kom omſider hen til Ma-
 thilde, der var nær ved at ſynke i Jorden af Angſt.
 Fruens glimrende Dine ſyntes at ville gjennemføre
 hende. „Det er alſaa den lille Mathilde?“ ſagde hun

og løftede hendes Halsklæde for at see paa en tynd Guldfjede, hun dengang gif med. — Ja skynd dig nu og klæd dig paa, at du kan tage hjem med os. — Derpaa vendte hun sig til sin Mand og sagde: Det er rigtignok Tider dertil! Som om vi selv ikke havde Børn nok! — I Vognen blev der ikke talt et Ord. Manden saae ud af det ene Vindue, og hans Kone af det andet, indtil de holdt udenfor et stort Huus i Kronprindsesssegaden. Der var vel Ingen, der bad Mathilde om at gaae op; men da de Andre gif, fulgte hun med. Hvorfor de gif op ad Kjøffentrappen, veed jeg ikke. Men lige som Fruen kom ind i Kjøffenet og saae Stuepigen helde Vand i den frosne Kende, brød hun ud i en Strøm af Skjeldsord, som Pigen horte paa uden at sige et Ord. Men da Fruen truede hende med et Drefigen, vendte hun sig om med et ondt Diekast, tog en Sløv i Haanden og sagde: „Ja, Fruen kan prøve derpaa!“ Men det var neppe sagt, førend hun virkelig fik Et paa Dret. Til al Lykke faldt Manden i Armene paa Pigen, der med hvinende Stemme skreg, at hun aldrig havde lagt et Straahalm i veien for Fruen. — Mathilde var under denne Scene, hvoraf hun siden skulde opleve saa mange, krøbet hen i en Krog af Kjøffenet, og stod og zittrede, indtil Fruen ildrød af Brede og Uergrelse tog hende ved Armen og trak hende med sig ind i et af de indre Bærelser.“

Saaledes var Modtagelsen i det Huus, hvori den stoffels Mathilde skulde tilbringe sin Ungdom, og saa usordealagtigt viste sig for hende den Kone, af hvem hendes Fremtid storstedelen skulde afhænge. — I det Bærelse, hvori hun nu befandt sig, sad to unge Piger af overordentlig Skjønhed og meget pyntede. Den Eneste læste, den Anden morede sig med at bringe en lille Mops til at knurre. De kunde være 14 a 15 Aar gamle og vare let kjendelige som Døttre af Huset. Af Mathilde, der endnu stod ved Vinduet med Hat og Raabe paa, tog disse unge Piger lige saa liden Notits som deres Moder. Omfider kom Etatsraaden ind og førte hende hen til Bordet. „Det er Jeres Cousine Mathilde, Born, der for Eftertiden skal være her i Huset. Hjælp hende Hat og Raabe af, Julie.“ Den Tiltalte reiste sig langsomt, og sagde med kold, fjer Mine: „Vil De ikke lægge Deres Hat og Raabe, Jomfru? — Skal jeg tage derimod eller vil De selv bringe det ud til Tjeneren?“ Mathilde valgte naturligvis det Sidste, og Froken Julie satte sig igjen hen, som det syntes aldeles fordybet i sin Lecture.

Bed Middagsbordet erholdt Mathilde langt flere Retter end hun hjemme, især i den sidste Tid, var vant til. Men hun onskede sig dog langt borte og kunde knap faae en Bid ned. Fruen var i meget ondt Lune. Snart skjendte hun paa Tjeneren, snart irettes-

satte hun Døttrene. Disse, der vare hendes udtrykte Billede, ikke blot i Skjønhed, men desværre ogsaa i Sindelag, yttrede meget Mishag, naar Noget blev dem sagt. Som det saa ofte gaaer, viste de sig mod Moderen, som hun mod Mand og Tyende. Ved en Leilighed blev Julie anmodet om at gaae ud og hente noget.

„Skal jeg nu gaae ud i det kolde Spiiskammer, svarede hun fortredeelig, saa tyndt jeg er paaklædt!“

— Mathilde reiste sig frygtfuld og spurgte, om hun ikke kunde gaae. „Ja, gaae De, Jomfrue! saa kan De med det Samme gjøre Dem bekendt med Huset,“ sagde Julie og kastede sig nonchalante tilbage i Stolen. —

Under alt dette sad Etatsraaden stille paa sin Plads, trommede med Fingrene paa Bordet eller læste i nogle Acter, han havde liggende hos sig. Kun ved Julies omtalte Ytring sagde han: Du skal sige du til din Cousine og ikke kalde hende Jomfru. — „Da veed jeg dog, svarede Datteren fornem, at en Assessor's Datter er ikke Froken.“ — Men du skal kalde hende ved hendes Fornavn som vi Andre, og husse paa, at hun er af vor Familie. — „Gud bevares! lad hende dog først komme ind i Huset! Det er jo alt det, vi har seet, hvordan hun seer ud.“ — Da Mathilde kom ind igjen og i Tiltalen sagde De til hende, svarede hun: Ja'er har befalet mig at sige du til Dem. Naar De har Lyst, kan De ogsaa gjerne sige du til mig.

Her vare Udsigterne iffe de bedste for den stiftels Mathilde. De to ældste Døttre, i deres Opvært for-
 gudedede af Moderen, havde faaet en aldeles forkeert
 Opdragelse. Saa unge de vare hørte de allerede til
 Byens første Baldamer, lode Herrerne gjøre Cour til
 dem, tænkte kun paa Pynt og Stads og drømte kun
 om Ballerne i Kongens Club. Etatsraadens fornuftigere
 Forestillinger strandede totalt paa Fruens For-
 sængelighed. Disse Døttre vare hendes Stoltthed; hun
 saae sin egen Ungdom fornyes i den Pyffe, de vensyn-
 ligt gjorde, og smigrede sig med, at Familiens Glæde
 vilde forstærkes ved de Erobringer, saadanne Higebern
 endelig maatte kunne gjøre med Tiden. — Foruden
 de to ældste Døttre og en Søn, der var Sø-
 det, var her endnu en yngre Datter, Antonie, et
 Barn paa 5 a 6 Aar. Denne lille Hige, der havde
 arvet Moderens Skønhed, men Faderens Godmodighed,
 stille Bæsen og blonde Haar, leed meget ondt hjemme.
 Det var et fiint, skrøbeligt Bæsen, men nød ligesuldt
 hverken Dmhu eller Pleie. Moderen gjorde iffe andet
 end irettesatte og straffede hende, Søstrene skubbede
 hende fra sig. Den eneste Veilighed, hvorved man viste
 nogen Dmsorg for hende, var naar hun skulde klædes
 paa for at gaae ud; thi da krævede Familiens For-
 sængelighed, at hun skulde see net ud, og Altting sidde
 godt. Men mangt fattigt Barn, der paa Gaden saae

med skjæve Dine paa Antonies Pynt, vilde maaskee mindre misunde det al denne Herlighed, vidste det, hvor mange Puf og Stub og hvor mange Taarer den lille hvide Castor-Hat, de smaa fine Handsker, den snævre blaa Frakke havde kostet den stakkels Pige, inden Alt kom til at sidde som det skulde.

Forholdet mellem Mathilde og de tvende ældste Pigebørn var, som man kan tænke, ikke altfor godt. I Forældrenes Paahør sagde de vel Du til hende; men under fire Dine blev det i lang Tid betragtet som en siltiende Overeenskomst, at hun blev benævnet De og Jomfru. Deres hoffærdige Væsen og den Overlegenhed i enkelte selskabelige Talenter, de ved hver Leilighed lod hende føle, vare hende ikke lidet trykkende. Men desforuden maatte hun ofte høre ydmygende Bemærkninger over hendes af Familien afhængige Stilling, og — hvad der meest smertede hende — disse hjerte-løse eller maaskee blot tankeløse Piger skaanede hende ikke engang for spydige Ittringer om hendes Faders Flugt fra Byen. — Engang anmodede Julie hende om at flytte en Kuffert, der stod hende i veien. Mathilde erklærede, hun havde ikke Kræfter dertil. „Jh, Gud! sagde Julie, hvem skulde troet, De var saa fint vant! Deres Moder har dog vist, især i den sidste Tid, ikke havt Raad til at holde Pige; saa jeg tænkte, De var vant til Pigegjerning.“ — Mathilde svarede, at

da hendes Moder i de senere Aar havde været meget svag, kunde hun ikke undvære Pige. — „Det undrer mig rigtigt! Naar Ens Mand er rømt fra Byen og har gjort hele Familien saa stor Skam, synes jeg, man burde dog i det mindste indskrænke sig. Ja, vil De da kalde paa Tjeneren, at han kan hjælpe mig.“ — Mathilde gjorde som der blev befaleet hende, men gik siden op paa sit Kammer og udgjød de hedeste Taarer.

Statsraaden eller rettere hans Kone førte et stort Huus, vel ikke ved egentlige Gjæstebud, men ved hyppige Aftenselskaber, hvortil Familiens tallose Medlemmer og endeel Andre indfandt sig. Ved disse Selskaber var Mathilde, især i det første Aar, kun tilstede for saavidt hun bidrog til at der sørgedes for Gjæsterne, men selv dette var ikke ganske efter Fruens og Frokenernes Dnske, der meente, at hendes triste Sorgedragt gjorde et ubehageligt Indtryk paa Gjæsterne og fremkaldte saa mange Spørgsmaal og Forflaringer. Men, naar Mathilde holdt sig i de indre Bærelser, da var det heller ikke tilpas. Det hed sig da, at det var ikke for meget, om hun tog sig lidt af Huset og de Fremmede. Hun saae jo, at Alle havde fuldt op at bestille og var stor nok til at tage Haand i med.

I dette Huus tilbragte Mathilde næsten fulde fem Aar, idelig udsat for Krænkelser og uvenlig Behandling. Vel syntes det som Fru Hjeltn enten af en vis Sky

eller af Medlidenhed med hendes ydmyge, frygtfomme Bæsen blev hindret i at tilføie hende noget egentligt Dndt; men paa den anden Side blev der heller ikke i mindste Maade sørget for hende. Hun var overladt til sig selv, tilbragte den meste Tid paa et Kammer, der var hende anvist, og kom kun ned til Spisetiden eller naar hun skulde hjælpe Fruen eller Frosenerne med deres Pynt. Med dette Liv var hun selv allermest tilfreds; thi ene herved kunde hun undgaae Friens evige Skjænden og Jrettesætten og Dottrenes Herskesyge og Luner. Hvad Underviisningen angik, da var det en Lykke for hende, at hun hos sin talentfulde Moder havde lagt en saa god Grund. Her tænkte Ingen derpaa. Kun da den næstældste Datter gif til Præsten, lod man hende gaae med, for at have det afgjort paa eengang. — Men Mathilde følte selv en naturlig Drift til at uddanne sig. De mange eensomme Timer, der overlodes hende, benyttede hun til at læse de Bøger, hun sandtnok uden Balg kom i Besiddelse af. Moderens Underviisning i Tegning fortsatte hun ved egne Øvelser saa godt hun kunde og den hende egne Tænksomhed bødede paa Mangel af Anviisning. I Tydsk og Fransk var hun allerede saa vidt fremme, at hun kunde hjælpe den lille Antonie med hendes Lectier, og dette kom hende nu tilgode efter det gamle docendo discimus.

Statsraaden, der havde friet til sin Kone, henreven

af hendes Skjønhed og maaskee af hendes betydelige Formue, men nu i det mindste et Par Gange dagligt fortrod dette Skridt, var altfor svag til at han, uagtet sin gode Villie, kunde virke Noget for Mathilde. Han havde vel nogle Gange søgt at berede hende en bedre Stilling i Huset, men hver Gang mødt saa megen Modsigelse af Konen og Dottrene og overhovedet for den Sags Skyld havt saa mange Ubehageligheder, at han fortredelig traf sig tilbage og lod Alt gaae sin gamle skjæve Gang. Hans lyffelige Phlegma tillod ham heller ikke ret længe at virke for hvilken som helst Sag.

En Dag efter Bordet, da Mathilde sad og syede paa sit Kammer, kom Julie med forgrædte Dine op til hende og sagde med en hende ganske usædvanlig Fortrolighed i Stemme og Afsærd: Søde Mathilde! Du kan gjøre mig en stor Tjeneste.

Hvorned? spurgte Mathilde forundret.

Jo, det skal jeg sige dig, svarede Julie og gav sig til at hulke. Fa'er og Mo'er behandle mig saaledes, at de aldrig kan forsvare det. Du veed, at Lieutenant Holm der kommer til os — han, der dandser saa smukt — har altid gjort meget af mig, og jeg igjen af ham. Nu er Mo'er kommet efter det og har forbudt ham Huset. Og nu veed jeg slet ikke hvad jeg skal gjøre. Holm har skrevet mig til og bedet mig om en Samtale.

Og dersom du nu ikke vil hjælpe mig, saa er jeg ulykkelig.

Hvormed kan jeg hjælpe?

Jo, det skal jeg sige dig. Bore Bærelser ere nede ved Siden af mine Forældres; saa der kan han ikke komme. Men dit Bærelse ligger affides, og herop kan han gaae ad Rjoffentrappen. Naar jeg nu kunde stole paa dig, saa kunde han komme her, og jeg kunde alle-tider tale med ham her. Antonie kan da blive i Barne-stuen saa længe.

O Gud! brød den forstræffede Mathilde ud — hvor kan du forlange det! Naar Tante faaer det at vide, bliver jeg jo ulykkelig.

Du maa, Mathilde! det kan ikke nytte, du siger Nei. Jeg skal være saa god mod dig naar du fører mig. Du skal faae mit nye Langshawl — du skal faae Alt hvad du vil.

Beed mig ikke! plag mig ikke! jeg kan og jeg tør ikke.

Kan og tør du ikke? Ja, det tænkte jeg nok! Det er Taffen, man har, naar man tager Fremmedes Børn i Huset. Men De har heller ikke nødig at ulei-lige Dem, Jomfru! Vi behøve ikke Deres Tilladelse. Jeg har allerede skrevet til ham, og han kommer paa Diebliffet. Men det vil jeg kun sige Dem, lader De

Dem med et Ord forlyde derom til Mama, saa skal De ikke blive gammel her i Huset.

Disse Ord vare knap udtalte, før der blev banket ganske sagte paa Kammerdøren, og Lieutenant Holm, civil klædt, traadte ind. Julie sloi ham imøde, førte ham til en Stool, satte sig ned ved hans Side og behandlede ham ganske som sin Kjæreste. Mathilde, der skjælvende havde truffet sig tilbage, kom nu frem og bevægede sig langsomt mod Døren.

Hvor vil du hen? spurgte Julie heftig.

Jeg vil ned og hente din Søster Emilie op, svarede hun sagte og uden at vove at see iveiret.

Emilie? Men hvor har du dine Sandser! Hun kan jo ikke fortie det Mindste for Mama. — Hvad synes De om det Indfald, Holm! — Nei, bliv du kun heroppe. Du kan saalænge sætte dig hen og sye.

Jeg bliver her ikke. Jeg gaaer ned; sagde Mathilde med sagte Stemme, men saa bestemt som Angst og Forvirring tillode hende.

Julie vilde netop i en bydende Tone gjentage sin Befaling, da Lieutenant Holm, der vel gennemskuede Sammenhængen og frygtede for de mulige Følger, lagde sig derimellem, og efterat have taget Julie til Siden og talt længe og sagte med hende, anbefalede sig.

Som let at indsee bidrog denne Scene ikke til at

gjøre hendes Stilling i Huset bedre. Men der forestod hende en endnu større Ubehagelighed.

Lieutenant Holm, en Mand af meget tvetydig Character, men umægtelig en sin Jagttager af det smukke Køn, havde vel kun sjelden seet Mathilde nede hos Statsraaden, og kun flygtigt hiin Aften; men mere behøvede han heller ikke for at overbevise sig om, at hun i alle Henseender var hans Opmærksomhed værdig. Mathilde var dengang omtrent 15 Aar gammel, havde i den sidste Tid udviklet sig stærkt og til sin Fordeel. At hun var saa nær beslægtet med Familien, var han ikke vidende om. En Fremmed, der saae hende engang imellem opvarte Gjæsterne ved Aftenselskaberne, kunde ogsaa mindst falde derpaa. Hendes Dragt var affstikkende simpel mod Døttrenes moderne Pynt; Fruen og Frøkenerne talte kun med hende, naar en eller anden Huusholdnings=Ordre hvistledes mellem dem; og Den der forespurgte sig hvem hun var, kunde være vis paa at faae et undvigende Svar. Selv den Maade, hvorpaa Julie hiin Eftermiddag tiltalte hende, maatte bestyrke Holm i at hun var Huusjomfru eller Syypige. Men netop hendes Frygtsomhed, hendes afhængige Stilling i Forbindelse med hendes Uerfarenhed, Ungdom og Skønhed indgjorde ham Lyst til at prøve sin Lykke og gav ham Haab om en let Seier. At han i samme Huus havde en anden Amourette, gjorde ham Sagen

fun piquantere. Med nogen Forsigtighed og Circumspection maatte Sligt kunne arrangeres og var i hvert Tilfælde vel et Forsøg værd.

En Aften, da Familien havde Bøge og var paa Comoedie, sad Mathilde ene paa sit Kammer og copierede en Tegning. Da det bankede paa Døren, raakte hun uden at see iveiret: Kom ind! i den Tanke, at det var en Spøg af Antonie. Men til sin store Skrak saae hun Lieutenant Holm sidde lige ved Siden af sig. Han var sagte kommen ind, havde taget en Stool og alt et Par Secunder med Velbehag betragtet den unge taktsfulde Pige, der syntes aldeles fordybt i sit Arbeid. Ved at see ham, foer Mathilde op og sagde forvirret: „Jeg er ene, Hr. Lieutenant! Julie er paa Comoedie.“ Thi hun troede Intet vissere end at han kom for at tale med den tilbedte Gjenstand.

Lad Dem ikke forstyrre, Jomfru — sagde Holm og nødte hende til at sætte sig. Jeg lykønsker mig til det Held at træffe Dem alene. Det er netop Dem jeg søger. Jeg tager den største Deel i Deres Skjæbne. Med Bedrøvelse har jeg lagt Mærke til, at Deres Stilling er ikke den bedste. Kan jeg ikke virke Noget for Dem? Kan ikke en Vens Interesse, hans uhyklede Omhed være Dem til Gavn? Jeg beder Dem, tael! See paa mig og vær ikke saa frygtfom!

Jeg har ingen Grund til at beklage mig, Hr. Lieutenant! sagde Mathilde og vilde trække sig tilbage.

Fordi Deres Engle-Taalmodighed lader Dem bære det tungeste Kors, udbrod Holm, idet han greb hendes Haand. Men jeg, Deres Ven, Deres Beskytter, bør ikke rolig see paa Deres ydmygende Stilling, De som var en Fyrstes Krone værdig! Betroe Dem til mig, og stoel paa en Mands Kjæfthed og Bestemthed, der er beredt til at gjøre Alt for Deres Skyld, en Mand der elsker og tilbeder Dem. Ja, bedste Jomfru! Deres Skønhed har gjort et uudsletteligt Indtryk paa mig. Ethvert andet Hensyn er forsvunden hos mig, og det er paa mine Knæ at jeg anraaber Dem om Deres Medlidenhed.

Den stakkels uskyldige Pige, til hvis Øren et saadant Sprog endnu aldrig var naaet, stod og zittrede som et Espeløv. Hun hørte Klangen af hans smigrende Stemme, følte Trykket af hans varme Haand, men Alt løb rundt for hende, og den forvirrende Tanke at det var Julies Kjæreste der talte saaledes til hende, gjorde at hun kun med Moie formaaede at samle Indholdet af hans Ord. Hun vilde tale, men Tungen klæbede tør til Munden. Hun var her alene paa sit Kammer, saa langt fra Lyendet, ene med en fremmed Herre; den Svages eneste Frelse, Flugt, syntes kun at staae hende aaben, og hun saa allerede, sky som en

ængstet og forfulgt Hind til Døren, da denne pludselig blev revet op, og Emilie, Julies vilde Søster, under høi Ratter styrtede ind.

Er det muligt? brød hun ud og slog Hænderne sammen. Lieutenant Holm paa Kne for Jomfru Mathilde? Nei, det Syn er Guld værd! — Lad mig see, vedblev hun idet hun gik rundt omkring ham, lad mig see, hvordan De tager Dem ud! Tjen mig i at gjøre det om!

Denne ubehagelige Overraskelse, der forårsagedes ved at Familien var tagen fra Comoedien efter det første Stykke mod Holms Beregning, satte ham i en ikke ringe Forlegenhed. Han behøvede al sin Fatning for at rede sig ud heraf nogenledes anstændigt og tysse paa Emilie. Den uregjerlige Pige, der slet ingen Forsiklinger vilde høre, paastod han skulde gaae ned med og, efter hendes Udtryk, „lade sig see som han saae ud i aften.“ Han gik vel med hende, for blot at slippe bort, men var knap kommen nogle Trapper ned, før han anvendte hele sin Beltalenhed for at bringe hende til Fornuft. „Ned til Forældrene, sagde han, turde han ikke gaae, da der var kommet en Kurre paa Traaden. Besøget hos Mathilde havde netop havt til Hensigt at jeyne denne Sag; og hvad han nu blot indstændigt vilde bede om, var at hun vilde fortie dette Møde for hendes Moder og Julie, da han saa om

faa Dage tilfredsstillende skulde retfærdiggjøre sig.“ — Efter endeel Drillerie og Overhængen lod Emilie ham endelig slippe, og løb nu, meget fornoiet over at være kommen i Besiddelse af en saa interessant Nyhed lige ind i Dagligstuen, hvor Familien var samlet om Theebordet.

Jeg skal hilse dig fra Lieutenant Holm, Julie! — vare hendes første Ord, da hun kom ind.

Lieutenant Holm? brød Fruen ud. Har han været her?

Her just ikke, svarede hun, idet hun stak høit i at lee. Nei, han var høiere tilveirs. Han var oppe og lagde et Besøg af hos Mathilde.

Hos Mathilde? Primer Du, Barn?

Det er, som jeg siger, Mama! Han gjør Cour til Mathilde. — Og nu fulgte en lang, af idelig Lat-ter afbrudt Beretning om hvad hun, tildeels gjennem Nøglehullet, havde seet og hørt for lidt siden. Julie erklærede det Hele for Døspind. Men Fruen lod paa Stedet Mathilde kalde ned, tog hende ene for sig, og truede hende med øieblikkeligt at jages ud af Huset, hvis hun ikke sagde den rene Sandhed. Den forstræf-fede Pige, ubekjendt med Forstillelse, havde en saa stor Frygt for denne Kone, og blev saaledes gaaet tillivs med Spørgsmaal og Trusler, at hun bekjendte Alt

hvad hun vidste om Holms Sammenkomst med Julie og hans Besøg i aften.

Hos Julie har han været paa dit Kammer? brod Fruen ud. Og derom har du ikke talt et Ord? Dit utafnemmelige Barn! Er det at lønne vor Gudhed? Burde du ikke strax have fortalt os det! — Men hi! jeg skal tale med Julie!”

Til Lykke for Mathilde blev Fruens Brede afvendt, i det mindste for Diebliffet, fra hende til Datteren, men fandt her langt større Modstand. — Julie havde imidlertid været heftigt oppe at skjændes med Søsteren. Hun forekastede hende Gladderagtighed og Falskhed, og at hendes største Lyst var at sætte sammen. Men der kom nok en Veilighed, hvor hun kunde betale hende det. — „Det maa du gjerne, svarede Emilie med et meget fornoiet Ansigt, mens hun klappede sin Mops, hun havde taget paa Skjodet. Det er Altsammen din egen Skyld, min Pige! Du kunde have gjort mig til din Fortrolige. Jeg er lige saa god som Mathilde.“ — Ved Moderens Indtrædelse satte Julie sig i en Krog af Sophaen og svarede enten slet ikke, eller med knubbede Ord til den Strøm af Vebredelser, Fruen overøste hende med. Det var vel Umagen værdt at gøre saa stort Bæsen af den Bagatel, meente hun. Ligesom Mama ikke selv havde fortalt, at hun som ung Pige havde faaet Besøg paa sit Bærelse af en Admirals

Søn, der var forelsket i hende. — Tilfældt gav hun sig fortrydelig til at græde og sagde, „at nu var det hende det samme hvad de gjorde. Hun vidste vel, at hun var bestemt til at blive ulykkelig og vilde ønske, at hun laae i sin Grav.“

Resultatet blev, at Portneren fik den strengeste Befaling ikke at lade Lieutenanten komme ind i Huset. Julie fandt sig bedre heri end man havde ventet. Hun har vel, uagtet hendes Paastand at Søsteren og Mathilde fordreiede Holms Ord, hemmelig fæstet Lid til Beretningen om hans Utroskab og rimeligviis af Stoltshed truffet sig tilbage. Holm lod, saavidt jeg veed, Intet høre fra sig.

Men for Mathilde var denne Begivenhed en Kilde til uendeligt Plagerie. Fruen opfogte den hver Dag; Emilie drillede hende dermed og Julie hævnede sig ved at chicanere hende, hvor hun blot kunde komme til. Dopholdet i dette Huus blev hende dagligt meer uudholdeligt, og hun tænkte allerede dengang paa at tage ud blandt Fremmede. Den usjærlige Behandling, hun altid havde mødt her, den totale Mangel af Deeltagelse og trøstende Opmuntring lærte hende tidligt kun at forlade sig paa sig selv og ingen Hjælp vente fra Andre. En vis indre og taus Bestemthed, der under de ydre Tryk efterhaanden udviklede sig hos hende, gav hende længere hen Mod til at udføre sin Beslutning og forlade Fæ-

milien. Men for Dødblikket blev hun hindret heri ved en Omstændighed, der gjorde hende det forlængede Dyhold i dette Huus til en Samværeligheds=Sag.

Som alt forhen berømt var Gnastrædens yngste Datter Antonie, der man kunde være omtrent 8 Aar gammel, et ligesaa svageligt som elfførtdigt lille Bæsen. Dets overordentlig fine Pægenis=Pygning og zarte Constitution fastede det ved mindste Foruakledning paa Sygeleiet. Men ligesom dets Pægenis=Pygning i Svagbed, syntes dets Sjæl paa en unaturlig Maade og paa hiints Befestning at udvilde sig til en for dets Alder usædvanlig Modenhed. Uforstandig Behandling af Moderen, Trusler og utidigt anvendte Straffemidler havde desforuden givet dette Barn en skadelig Frygtagtighed i Sindet, der i Forbindelse med hendes udvildede Sjæle=Evner havde fyldt hende med en Hoben overtroiske Forestillinger som man skulde antage over hendes Alder. Engang kom hun hen til Mathilde og hviskede ganske sagte: „Troer du paa Spøgelsse?“ — Nei, svarede Mathilde leende; troer du? — „Ja, jeg gjør. Der staaer En ude paa Gangen i lange, lange hvide Klæder, med Krone paa Hovedet, og med store hvide Binger. Vil du see den?“ — Mathilde saae forundret paa hende, og gik ud med paa Gangen. Det vüiste sig nu, at hvad Antonie havde antaget for et overnaturligt Bæsen var Gjenfsinet af Maanen paa et stort Vinne=Skab, hvis ene

Dør stod aaben, og hvorover der var kastet en Dug og nogle Servietter fra Middagsbordet. Mathilde gjorde hende opmærksom derpaa; men hun svarede: „Ja nu! men du skulde seet før!“ — Nu taler du i Taaget, Antonie! Det er jo det samme nu som før. — „Nei, søde Mathilde! Du har jo selv sagt mig, at Mennesket bestaaer af Sjæl og Legeme; og at Legemet bliver tilbage, naar Sjælen gaaer til Gud. Saaledes troer jeg ogsaa, det er med Spøgelsjerne: de lade et dødt Legeme tilbage, naar de forsvinde.“ — Men Antonie! du er jo ikke ret klog! Troer du, din Moders Linne-²Skab kan være det Legeme, en Aand efterlader? — „Ja nu gjør du Nar af mig ligesom Emilie forleden, svarede hun sørgmodig. Men naar du vilde, kunde du nok forstaae mig.“

Til en Mængde andre Ting, hun havde sat sig i Hovedet, hørte ogsaa, at hun, som hun paastod, kunde høre Musik i Luften, og at engang midt om Natten Englene vare komne ned til hendes Seng og havde spillet paa Violiner og store Basser. En af dem havde spurgt hende, om hun vilde følge med dem; hvortil hun havde svaret: Nei, hun vilde helst vente lidt endnu; hvorpaa Engelen havde sagt, at det var godt; hun skulde heller ikke genere sig, og saa forsvandt de Alle. — Denne Vision eller snarere dette Drømmebillede var vel foranlediget ved et Kobber efter Titian, der hang i

hendes Faders Kabinet; men saa mange af hendes andre Forestillinger kunde mindre let forklares. Hvad der gav deslige Beretninger et næsten komisk Ansæg var den Sæthed og Tilforladelighed, der laae i hendes Bæsen, og hvormed hun ogsaa fortalte disse Historier som om det var Troes-Artikler.

Et halvt Aars Tid efter de ovenomtalte Scener med Lieutenant Holm havde dette Barn gjort et Fald ned ad en Trappe, hvorpaa man agtede lidet, da man saa, hun hverken havde bruffet Arme eller Been. Hun klagede sig vel over Smerter i Siden, men man skubbede hende som sædvanligt fra sig med de Ord: Gid dig, saa gaaer det over. Omfider kom Mathilde en Dag til Fruen og fortalte, at det lod til, at et Been havde forskudt sig og vorede ud. Nu fik Fruen travl af Frygt for, hun skulde blive skjæv. Flere Læger bleve spurgt tilraads; Antonie maatte holde Sengen og en Mængde Midler anvendtes, der tilhobe kun tjente til at udtømme hendes faa Kræfter. Hun laae i lang Tid uden Udsigter til Bedring; man blev omfider vant til at see hende syg og lidende, og Enhver gik ubehyret til Sit. Mathilde var den eneste der bevarede en usvækket Omhu for det stakkels Barn, hvis Seng ogsaa tilsidst blev fløttet op paa hendes Bærelse. Den Syge blev fra nu af overladt til hendes og en Baagekones

Pleie, for at man nede kunde være befriet for den Uro og Forstyrrelse der fulgte med Sligt.

En Aften, da Mathilde var alene i Kammeret med hende og sad og læste, hørte hun hende kalde med sagte Stemme. Hun gik hen til Sengen og saa hende ligge stille hen for sig, med halvlukkede Øine. — Vil Du mig Noget, mit Barn? spurgte hun. — „Læg Tæppet tilrette, svarede Antonie næsten hvissende; Doctorsens Vogn holder udenfor Porten.“ — Mathilde troede, hun talte over sig; thi Bærelset laa for afsides til at man kunde høre Vognene fra Gaden. — „Nu ringer han paa ved Salsdøren, vedblev hun; Emilie lukker ham op. Nu er han inde i Dagligstuen hos Mama. Nu kommer han herop — nei, han sætter sig ned og drikker et Glas Vin.“ — Efter et Øphold sagde hun igjen: „Nu gaaer han gennem Bærelserne; nu kommer han opad Kjøkkentrappen; Emilie lyser ham op. Der er han!“ — Mathilde, der med tilbageholdt Aandedræt havde hørt paa hende, saa kort efter Doctoren og Emilie træde ind. — Den samme Scene gjentoges i de følgende Dage, men kun naar Lægen ankom og naar Barnet var ene med Mathilde. Blot een Gang havde hendes Phantasie andre Gjenstande end Lægen. En Aften, da hun en Tid lang syntes urolig, blev hun omsider stille og sagde: „De skændes dernede. Mama er meget vred og Julie græder.“

Gud, Mathilde, nu slog Mama det store Speil i Stykker. Ja'er springer op fra Sophaen. Han ta'er sin Hat og gaaer." — Hvad hun i denne Tilstand fortalte, lod til at vise sig for hende som Skyggebilleder eller som Handlinger, man seer i Fraastand uden at kunne høre de Handlendes Tale; thi aldrig fortalte hun hvad der blev sagt, men kun Synets pantomimiske Deel. — Mathilde leed hver Gang usigeligt af Angst, og talte derom til Fruen; men denne svarede blot: „Bliv mig fra Livet med saadanne Amnestue-Historier." Hun besluttede da at betroe sig til Lægen. En Aften filde, da Antonie i flere Dage havde været meget slet, sagde hun med den sædvanlige hvissende Stemme: „Doctoren ringer paa Portfloffen. Han er tilfods. Han gaaer lige op ad Kjøffentrappen," — og Mathilde greb nu et Lys, gik Lægen imøde, om hvis Ankomst hun ikke kunde tvivle. Hun tog Mod til sig og fortalte ham hvad hun vidste om Antonies Tilstand. „Jeg har ikke talt derom før, lagde hun til, da dette Barn altid har været saa eget og besynderligt, og jeg vidste i Begyndelsen ikke om jeg turde troe mine egne Dine." — Lægen horte meget forundret paa hende og sagde: „Ei, ei! har vi en Clairvoyante her i Huset! — Ja, lad os see paa hende!" Han gik ind og talte til Antonie, men hun laae stille og svarede ikke. Med et forskende Blik paa Mathilde sagde han derpaa: „Det er kun for Dem, siger De,

hun meddeler sig saaledes; ikke for Baagekonen, heller ikke for hendes Moder og Gudsfænde — sæt Dem ned Jomfru, og lad os sladdre sammen. Det er dog et meget besynderligt Tilfælde. Imidlertid har man havt lignende Exempler før; Udtømmelse af Kræfterne og tiltagende Nervesvaghed har af sig selv og uden ydre Indvirkning sat Sjælen i en magnetisk Tilstand. Men, lille Jomfru! — idet han tog hende i Haanden og saae hende skarpt i Dinene — hvorfor kun, naar hun er alene med Dem?" — Mathilde vidste ikke at svare Andet hertil, end at hun ofte selv havde tænkt derpaa, men ikke kunde forklare sig det, og Lægen vilde netop, efterat han havde anstillet nogle Forsøg med den Syge, tage sin Hat for at gaae, da Antonie sagte bevægede Læberne og sagde: Mathilde, læg Tæppet tilrette. Doctors Bogn holder udenfor Porten. Nu lukker de op for ham." — Lægen saae med en lille fin Spot paa Mathilde og sagde: Det lader til at vor Patient forplumrer sig, da den Lille blev ved: „Ja'er taler med ham; nu kommer Mama; nu gaae de herop. Der er de!" — og kort efter traadte Fruen, der var uvidende om Huuslægens Nærværelse, ind med en anden bekendt Læge, man under Barnets tiltagende Fare havde kaldt til. — Huuslægen rystede paa Hovedet og havde en lang Conferents med den tilkaldte Læge. Denne rystede

ogsaa paa Hovedet, billigede hvad der var ordineret af hans Collega; hvorpaa de begge gif.

I sliq Afkræftelses-Tilstand laae Antonie endnu henved i 14 Dage, uden Haab om Bedring. Paa denne Tid indtraf Fruens Fødselsdag og blev celebreret ved et stort Selskab og Val. Efter sit eget Onske blev Mathilde hos den Syge, og havde besluttet at holde sig vaagen, da den Lille henimod Aften befandt sig meget slet. Det var langt over Midnat. Vaagekonen sad og blundede i en Krog af Bærelset. Nede fra Dandsesalen trængte en dæmpet Klang af Violinerne op. Mathilde sad og saae opmærksomt paa den Syge, der yttrede Urolighed og omsider med knap hørlig Stemme nævnte hende ved Navn. „Hvad feiler dig?“ spurgte hun og boiede sig hen over hende. Antonie tav en Stund og sagde derpaa afbrudt og med lange Pauser: „Alle Englene komme ned til min Seng — de spille paa Floiter og store, store Violiner — der er En der spørger, om jeg vil følge med dem — han tager min Haand — skal jeg, Mathilde? — Svar mig, skal jeg? — Han løfter mig....“ Hun gjorde en sagte Bevægelse med Armene, og sank derpaa taus sammen med et let Suk. Det var Dødens Taushed, der laae paa hendes Læber; Suffet var hendes sidste, og vi forsynde os visseelig ikke, naar vi troe, at Sjælen flygtede i hendes usynlige Venners Selskab.

Mathilde der med Skræk overbeviste sig om, at

hun var død, vækkede i Hast Baagefonen og løb ned for at lade Fru Hjelm kalde ud. Etatsraaden kom til og man lod gaae Bud efter Lægen, men al Hjælp var forgjæves. Etatsraaden tog sig Antonies Død overmaade nær; Fruen, i det mindste tilsyneladende, vel ogsaa, man meente dog, at den burde forties til næste Dag, for ikke uden Nødvendighed at bringe Forstyrrelse i Selskabet. I de følgende Dage forsvandt Sorgen under Anstalter til Begravelsen og Travlheden med at vælge Sørgetoi til hende og Dottrene.

Efter Antonies Død, med hvem Mathilde havde været sysselsat næsten et halvt Aar, blev den Stilhed og Adskillelse fra Familien, der havde været hende saa velgjørende, afløst af det gamle Plagerie, ja næsten af et værre. Fruen maatte vel indsee, at det for Folks Dmtales Skyld ikke længer gif an at holde en saa nær Slægtning, der nu var voren, fra alle hendes Selskaber, og Mathilde fik Ordre til at være tilstede, naar der var Fremmede og at tage ud med dem. Men man var ingenlunde tilfreds med den Dymærksomhed, hun her viste, og den tiltrækkende Kraft, hendes milde, fordringsløse Væsen udøvede. Man saae ugjerne, at Herrerne flokkedes om den stakkels Pige, hvis Forvirring og Nødmen ved de smukke Ting, der sagdes hende, forhoiede hendes naturlige Ynde. Nagtet hun var en aldeles uskyldig Marsag til denne Hylding, blev

den dog taget hende meget ilde op af Fruen og Froknerne. Man lod hende forstaae, at det passede sig meget bedre for hende i hendes Stilling at være tilbageholdende istedenfor at coquettere med Herrerne, og at hun ikke kunde sammenligne sig med Husets Døttre.

Mathilde havde maaskee med Taalmodighed haaret disse Lidelser endnu en Tid, hvis det ikke længere hen var bleven hende saa godt som en Nødvendighed at forlade Huset. Den store Fod, hvorpaa man levede i denne Familie, men vel især Fruens slette Deconomie havde alt for en Tid siden gjort Ende paa hendes betydelige Medgift, og der var intet Andet for end at man maatte indskrænke sig. Heste og Vogn affskaffedes og den kostbare, store Huusleilighed ombyggedes mod en mindre. Maden blev derved indskrænket. Familiens Medlemmer rykkes nærmere sammen, og Mathildes daglige dræbende Fortredeligheder vorede. Kun altfor ofte maatte hun høre, at hun var dem til Byrde, og at hun ingen Gavn gjorde dem. Disse og lignende Ittringer bragte hendes tidligere Beslutning til Modenhed, og da Madam Borresen paa denne Tid i Nøiserne søgte en Huusjomfru, meldte hun sig og blev antaget. Statsraaden, hvem hun først meddeelte sin Beslutning at forlade Huset, søgte, skjøndt forgæves, at bevæge hende derfra. Jeg har nu naaet den Alder, svarede hun, at jeg bør sørge for mig selv. Her er jeg til

ingen Nytte og veed iffe engang bestemt, om jeg sees lige gjerne af Alle i Huset." Etatsraaden trak paa Skuldrene og maatte vel i Stillehed give hende Ret. Fruen og Frosenerne toge sig Sagen mindre nær, og meente, hun kunde have godt af at komme ud blandt Fremmede og, som de sagde, faae lidt Skik paa sig.

Dertil var Madam Borresens Huus vel iffe indrettet, hvis hun iøvrigt havde trængt dertil. Men Op- holdet her var dog i det Hele taget til Gavn for hende. Den uflaansomme Tilfidsesættelse i hendes nærmeste Families Kreds truede med at føde Bitterhed i hendes unge Sjæl. I Madam Borresens Huus kunde hun vel iffe vente nogen delicat Behandling; men af Fremtiden taaler man meget uden at det viser sig som ydmygende Krænkelser; og saa underordnet hendes Stilling ogsaa var, tjente den dog til at gjenoplive hendes Selvfølelse. Bærtinden nærede nemlig, uagtet hendes ligefremme, opfarende Væsen, en vis Agt for Mathilde, der var af god Familie, som hun sagde, og af hvem man iffe kunde vente det samme som af et simpelt Fruentimmer. Imidlertid er det dog først i Justitsraad P**s Huus, under en kjærlig, omhyggelig Omgiwelse, at hendes unge Sjæl, ligesom hæver sig fra en forfuet Tilstand og vinder den Frihed og Sikkerhed, den under de ugunstigste Omstændigheder vanskelig kunde opnaae. Hun er som en svømmende Sivplante, hvis Rønde af en

udvortes Magt kan trykkes under Vandets Overflade; men naar Trykket er forbi, svømmer den igjen stille og med fornyet Glæde hen ad Vandfladen.

Endnu maa jeg tilføie, at Mathilde i Begyndelsen af sit Ophold hos Madam Berresen afslagde Hjelms Familie et Besøg, men blev saa ydmygende modtaget, at hun ikke kunde beqvemme sig til at gjentage Besøget.

E f t e r a a r e t.

XIV.

Justitsraadens Familie.

Uagtet jeg allerede forhen var en meget flittig Gæst i Justitsraad P**s Huus, er jeg dog nu, efterat Mathilde er bleven optagen i Familien, en langt flittigere. Her ved har jeg havt al Velilighed til at lære denne vakkre Kreds at kjende, og ofte glædet mig over det smukke Forhold mellem Forældre og Børn. De to næstældste Døttre, Adamine og Hanne, ere, siden Sophie er bleven gift og kommet ud af Huset, rykket op i Anciennitet. Ingen af dem kan ansees for en Skjønhed; men de gjøre dog megen Lykke hos de unge Herrer. De ere tiltrækkende, fordi de ere ubekjendte med Coquetterie, fordi Ingen har indprentet dem at være tilbageholdende hvor der ingen Anledning er dertil. Ved den Egefremhed, de have arvet efter Moderen, ved deres altid eens, altid naturlige og uforbeholdne Afsærd, der netop er saa sjelden i vore forskruede Tider, erholde de noget Usædvanligt, noget Piquant, som mangen ung Dame med al Bid og Coquetterie ikke er istand til at opnaae. Det er isandhed et glædeligt Syn, naar disse to unge

Piger staae ved deres Moders Stoel og strides om at fjæle for hende. „Er det ikke sandt, Hr. Thomsen, — udbrod ved en saadan Veilighed den yngre af dem, Hanne — er det ikke sandt, at Moder endnu er en smuk Kone? Hun vil ikke troe det, uagtet alle Mennesker sige det, og uagtet Kammerraaden, der kommer her i Huset, endnu bestandig suffer for hende. Det er een af Moders gamle Liebhabere, vedblev hun overgivet. Da Mo'er var Pige, skrev han hende hver Nytaarsdag et Vers, og endnu bestandig sender han os paa Mo'ers Fødselsdag en stor Wienerkage. Den er saa sød, saa sød, at man nok kan mærke, hans Inclination har ikke tabt sig.“

Disse to unge Piger, der ere hinanden meget lige i Hjertets Egenskaber, ere dog indbyrdes endeel forskellige. Den ældre, Adamine, er noget beskednere eller mere resignereet i sine Fordringer, opfylder uden Modsigelse hvad der paalægges hende og er lettere at lede og styre. Den yngre har sit eget lille Hoved og forstaaer ganske godt at skyde fra sig hvad hun ikke gider have at gjøre med. Naar saaledes en Ublænding skal modtages af En af Dottrene, kan man være vis paa at Adamine kommer til at bryde paa Tydsken eller Engelsken med ham. Alt dette er vel ogsaa Grunden til at vor Ven Julius, efterat Forbindelsen med den ældste Datter, Sophie, er brudt, har sølt sig meest til

truffet til Adamine og offerer hende Størstedelen af sin Omhed og delicate Opmærksomhed, uagtet Hanne maaſkee er den ſnuffeſte og meeſt opvakte.

Det har været mig ſaa meget behageligere at forviſſes om den gode Natur der er i diſſe to Pigeborn, ſom jeg har haabet, at Omgangen med dem ſkulde have gavnlig Indflydelse paa Mathilde. Endnu er det dog ikke ſynderligt at mærke. Mathilde er viſt langt fra Affectation. Efter hvad jeg hidtil har bemærket, tager hun Tingene ſom de ere, og ſøger ved Tænksomhed at tilegne ſig dem. Hvad hun ikke fatter giver hun ſig ikke Mine af at indſee, men tilſtaaer heller, ſkjøndt lidt undeſeeligt, at hun ikke har begrebet hvad der blev ſagt. For ſaa vidt er hun aaben og ligefrem. Men hun kan ikke ſom hendes to Pleieſøſtre nærme ſig Andre og opfordre til et fortroligt, hjerteligt Forhold. Fru L** og Dottrene kjæle ofte for hende og ſpare ikke paa Kjærtegn. Hun taaler det taalmodig, undertiden med et mildt Smil, men jeg har aldrig ſeet hende gjengjælde det. Ligeſaa er det ved andre Leiligheder. Adamine og Hanne pine mig ofte med at jeg ſkal fortælle dem Noget, især Et og Andet fra mine Reiſer, for at de ſaa i god Ro kunne ſidde og høre til. ſaaſnart dette kommer paa Tale, nærmer Mathilde ſig og ſætter ſig taus ned hos os. Alle hendes Miner indeholde den ſamme Bøn, men hun ſiger Intet. Hun er tilgjængelig

for hvert godt og smukt Indtryk, det er vist, og sympatiserer dermed; men er Indtrykket ophørt, trækker hun sig med en vis Stilheden tilbage til sig selv og udhviler sig i sit eget Væsen. Herved udbredes vel over hendes Person en sømfruelig, jeg kunde næsten sige Hellighed, men stundom tillige en kjolig Lust, som Den, der nærmer sig hende med et varmt, fuldt Hjerte, onsker at adspredde. Der findes i Planterverdenen noget Vignende, nemlig som bekendt en Klasse Blomster, der synligere end andre dreie sig mod Solen og Lyset, og selv naar dette forsvinder, med Længsel synes at vende sig hen imod det. Andre, især nogle af finere Bygning, aabne sig vel for hver Soelsstraale der nærmer sig; men de luffes og folde deres Blade sammen, naar den forsvinder, og synes uden Savn fordybede i Stilheden og Hvile. Ogsaa Fru L** har engang omtalt Mathildes noget foruroligende stille Væsen. Det var ikke godt, meente hun, om der skulde udvikle sig en indesluttet Natur hos hende. Man vidste aldrig hvorledes man stod sig med det Slags Mennesker. Men Hanne tog sin Veninde ivrigt i Forsvar. „Hun er ikke indesluttet,“ sagde hun, „det veed vi bedre. Mo'er kan ikke regne hvordan hun er naar I Alle ere tilstede. Naar Adamine og jeg sidde alene sammen med hende, er hun ganske anderledes. Mathilde kan ikke lade Munden løbe som vi pleie om Alt hvad der falder os ind. Hun er saa poetisk.

Derfor er hun saa stille." — Denne sidste Bemærkning, som Fru L** smilede over, behagede mig meest. Thi det er sandt, Poesien gjør Mennesket stille. Og at der er en ikke ringe dyb Natur i Mathilde har jeg fra mit første Besjendtskab antaget.

Foruden Julius kommer der en Mængde andre ældre og yngre Mænd i Justitsraadens Huus. Jeg vil her kun udpege Tvende der kommer der oftest: en ung Bornholmer, en Søn af en af Justitsraadens Ungdomsvenner. Han hedder Ludvig Frank, er et meget smukt ungt Menneske, meget munter, meget uerfaren og meget fremsusende, af dem man pleier at kalde en wild og gal En, og som man altid, naar man ikke er fortreidelig stemt eller meget bestjæftiget, seer med Fornøielse. Den anden er en Slægtning af Familien, og benævnes i Almindelighed Fætter Frederik eller Fætter Cancellisten. Han er just ikke overmaade behagelig. For et Par Aar siden, inden han fik Plads i det Comptoir, Justitsraaden er Chef for, skal han efter Pigebornenes Forsikkring have været meget maneerlig eller som Folk er fleest. Men nu vidste Hanne ikke rigtig hvad der gik af Fætter Cancellisten. Han var bleven saa tør, saa kjedelig. Man kunde ikke tale med ham uden at han vilde disputere og vide Alting bedre. Man kunde ikke faae ham til nogen Verdens Ting, og han havde altid travlt. Tager jeg ikke feil, saa gaaer det Fætter

Frederik som endeel andre unge Studerende, der i deres Studenterdage og mens de læse til Examen ere uden Fordringer og uden Affectation. Men knap er Altestatsen tagen og den unge Mand ansat i et Comptoir (thi min Bemærkning gjælder meest om unge Jurister) førend hans hele Væsen ikke sjelden pludselig forandres. Han føler sin Stilling, dens og sin Betydning. Uagtet han ikke har halv saa meget at bestille som da han læste til Examen, har han dog ti Gange mere travlt. Man seer ham altid med Acter under Armen. Han gaaer hurtigt paa Gaden, har ikke Tid til at tale med Noget, hans Diekast er forstyrret og occuperet, og han seer med Jnf ned paa dem af hans Kammerater der endnu ikke ere „ansatte.“ Hans Tale klinger som en Artitel af Drsteds Formularbog og han gjør store Ophævelser naar man er saa uheldig at udtrykke sig feilt i en Skistematerie. Alt dette, hvoraf Fætter Frederik har en god Portion, skulde jeg dog gjerne tilgive ham. Men aldeles utilgivelig er hans staaende Tilboielighed til at fremsætte Paradoxer eller dog saadanne Paastande, der vel ikke længer kan ansees for dristige, og ualmindelige, men dog burde overlades til en dybere, alvorligere Undersøgelse og ikke kastes ind i hver overfladist Samtale. Dette gjælder om nogle af de Mennesket vigtigste Spørgsmaal, Guds Tilværelse, Sjælens Udødelighed o. s. v., som han omhandler lige saa tørt, lige saa stereot

typagtig og med lige saa lidet Hensyn til dem han taler med, som om det var en Cancellie-Bevilling der taltes om. Fornemmelig maa jeg ansee det for badelværdigt at føre slige Discourser paa Bane i unge Fruentimmers Nærværelse. De løst og letfindigt henkastede Sætninger blive kun altfor let Gift for deres unge Sjæl, og det saa meget mere jo større Tillid de have til den Talendes Indsigt. Tingen er, at medens Manden næsten fra sine Drengaar er vant til at see hine os saa vigtige Sandheder oplyste — enten styrkede eller roffede — ved ideligt opkastede Tvivl, og deels bedre kan vurdere disses Betydning, deels gøres fortrolig med dem, kommer det unge Fruentimmer ved slige Ittringer i Almindelighed ganske uforberedt til Kundskab om saadanue Tvivls Tilværelse. Hendes religiøse Opdragelse er hidtil bevirket ad Troens, ikke ad Tvivlens Vej. Hvad der for Manden ofte kun er en interessant Disputeer-Gjensstand, bliver for hende en pludselig aabnet Afgrund, der opfylder hende med Skræk. Hun har lige saa lidet Styrke til at bære Tvivlen som Eyne til at arbejde sig ud af den. Jeg var engang tilstede hos Justitsraaden, da Fætter Frederik i en Kreds af nogle unge Herrer omhandlede flere theologiske Materier og især Muligheden af at bevare sin Personlighed i et andet Liv og gjenfindes med sine Venner. Han bestred det med saa stor Ivrighed som om hans Salighed beroede derpaa,

eller som om han i en himmelsk Tilværelse aldeles ikke kunde være tjent med at forenes med sine Beskjendte saaledes som han her viste sig. De andre Herrer indlode sig i Samtalen accurat lige saa ivrigt og lige saa lunken som om Talen havde været om Muligheden af Napoleons Tilbagekomst fra St. Helena. Nogle stjæmte med Fætter Frederik eller sagde Vittigheder paa hans Beføstning i Anledning af hans Paastande. Men da mit Die, der ligesom min Sjæl var træt af denne ufrugtbare Strid, kaldt hen paa Mathilde der sad noget affides, da blev jeg vaer, at hun ubevægelig og med spændt Opmærksomhed lyttede til hvert Ord der kom fra de unge Mænds Mund, og at et Par Gange en flygtig Blegghed udbredte sig over hendes Ansigt. Jeg blev virkelig forstræffet herover og gik strax hen til hende. „Jeg vil dog haabe — sagde jeg, idet jeg førte hende til Vinduet — at De ikke lægger for megen Vægt paa deslige Paastande, der ingenlunde skyldes en fast Overbeviisning, men som oftest kun unge Menneskers Lust til at disputere og have Noget at tale om. Hun blev meget forvirret over min pludselige Indblanding i hendes tause Tankegang, og svarede, at hun selv ofte havde tænkt, man burde ikke agte for meget derpaa; men hun maatte dog hver Gang høre opmærksom til, naar Sligt kom paa Tale.

Om samme Fætter Frederik gik der iøvrigt for fort

Lid siden det Rygte, at han skulde forloves med Hanne. Jeg var endog tilstede engang, da en ung Pige af Familien drillede hende dermed. Men hun svarede med sin sædvanlige Nonchalance og træffende paa Ordene: „Nei Tak! maa jeg helst være fri. Det er snarere Adamine der har sat vor Fætters fornuftige Hjerte i Brand.“ — Der er da vel Intet om den Sag.

XV.

En Kjøretour.

En god Aand i Justitsraadens Huus, skøndt det af Faa erkjendes, er min unge elskværdige Ven Julius. Hans Forkjærlighed for franske Sæder og Skikke, som jeg alt tidligere har omtalt, er ledsaget af stor Sands for det Elegante og Ziirlige, for smagfulde og hensigtsmæssige Arrangements, og netop i dette Punkt har han en gavnlig Indflydelse i denne Familie, der ellers maa skee ved sin noget vel stærke Tilboielighed til det Jærne og Vigefremme nu og da vilde støde an mod en god Smag. Saa tidt en af de kostbarere Luxus-Artikler skal anskaffes eller Familien har stort Selskab, tager Fru P** og Børnene altid Fætter Julius paa Raad, og man har sjelden Grund til at fortryde den Tillid man viser ham. Der udgaaer saaledes fra ham en Smagfuldhed i det Større der virker fordeelagtigt ind paa Anordningen af selv det Ubetydeligere.

Fornemmelig er det ved Indretningen af et Landpartie (et Ord Julius betjener sig af, og der ogsaa begynder at fortrænge det gamle, skikkelige Skovtour) at han viser sit Talent til et smukt Arrangement. Foruden at han altid vælger de skjønneste Steder at kjøre

til, forstaaer han ogsaa at gjøre saavel Befordringen dertil som selve Opholdet beqvemt og tilfredsstillende. Han lader det ikke komme an paa Tilfældet, om man træffer Værelser og Anretning efter Dnske, men gjør Bestillinger i Forveien, og forstaaer ogsaa ellers, ved Udflugter til de smukkeste Punkter, og ved andre Midler at inddele Tiden og forhindre enhver Tomhed. Hertil kommer at hans egen Personlighed giver hele Anordningen et bestemt Præg af Fiinhed og god Tone, som Enhver ønsker at vedligeholde eller dog frygter for at forstyrre. Den spøgefulde Hanne udtrykte dette engang ret træffende, idet hun tillige meget skjelmisk besmykkede sin Ulyst til at give sig af med Opvartningen. „Naar Fætter Julius, sagde hun, staaer for Indretningen af vore Selskaber hjemme eller vore Skotoure, saa har jeg aldrig Lyst til at tage Haand i med i nogen Verdens Ting. Jeg kan slet ikke faae i mit Hoved, at jeg er hos mine Forældre. Jeg beundrer vort eget Dækketoi, vore egne Glas og Karaffer, som han forstaaer at stille saaledes, at man næsten ikke kan kjende dem igjen. Jeg har hele Tiden en Følelse som om jeg var inviteret ud og nu skulde behandles som Fremmed.“

I Søndags havde Julius faaet en saadan Kjøretour istand. Den var den største med Hensyn til Antallet af de Deeltagende, men bliver vel ogsaa den sidste

for iaar; thi Efteraaret lader til snart at ville tage det Behagelige og, som i Bevidstheden heraf, gjøre Plads for Vinteren. Selskabet tog afsted tidlig om Morgen og bestod af nogle af Husets jævnlige Gjæster, et Par af Dottrenes Veninder og forøvrigt af hele Justitsraadens Familie, d. v. s. Mand, Kone og alle Børnene. Ja, dette flinger næsten skrækkeligt; men Fru E** kan ikke overtale sig til at blive en heel Dag fra sit Hjem og overlade „de lange Dreng“, som hun kalder sine halvorne Sønner, til sig selv. Hun har i den Anledning for en Tid siden gjort en Undskyldning for mig, der flødte hende meget godt. „Jeg veed nok, Hr. Thomsen, sagde hun, at De billiger ikke, at jeg altid tager mine Dreng med. Jeg huster, De har yttret Dem derimod og sagt, at man derved fordærvede Glæden for de Ældre og forstyrrede Conversationen.“ — Talen var dengang om smaa Børn, indvendte jeg; og det var ikke engang mine egne Ord jeg anførte, men en velstreven Afhandling om denne Gjenstand. — „Men De bifaldt dog hvad der siges i denne Afhandling, vedblev hun; og jeg har siden ofte tænkt derover. Jeg har altid taget mine Børn med, lige fra det de vare smaa. Jeg kunde ikke have et Dieblifs No paa mig, naar jeg vidste de vare hjemme overladte til Dyndet. Mandfolk, især de ugifte, holde sig ofte op over den, som de siige, overdrevne Kjærlighed, Modre vise de mindre Børn, deres Lyst til at tale

om dem, trække dem frem for Fremmede og lade dem vise deres smaa Kunststykker. Sligt drives vel ofte med Taabelighed og generer den Fremmede, men det har næsten altid en agtværdig Grund. Selv naar Forfængelighed er Driveffjederen dertil, kan De troe mig, at der hænger sammen med denne saa mange rørende Forhold mellem Moder og Barn, en saa ubeskrivelig Følelse, et saa fuldt moderligt Hjerte der søger Lust og let kan strømme over, at I Herrer vel kunde være lidt mere overbærende i dette Punkt."

Jeg giver altid og med største Fornøielse efter for Fru L**, naar hun taler om dette eller lignende Forhold; thi hendes eget Exempel understøtter Rigtigheden af hendes Ord. Hvad man i Almindelighed har Grund til at dadle, antager i det enkelte Tilfælde et ganske andet, formildet Udseende; og dette gjælder i høi Grad om det berørte Forhold mellem Forældre og Børn. Kun under meget lyffelige Omstændigheder kan man uden Fare henvise de mindre Børn til affides Bærelser eller lade dem blive hjemme alene hele Dage. Man vil heller ikke ofte bemærke, at Husets sædvanlige Omgivelser generes af dette Børne-Commerci eller forlange de smaa bortffjernede, fordi de forstyrre den Conversation, man interesserer sig for. Allermindst gjælder nu dette Sidste om Fru L**s Drengbørn. Disse ere, paa den yngste nær, deels temmelig store, deels velopdragne,

muntre og flogte, med raske, kun undertiden lidt paatagne Dreng-Manerer. Men jeg taler og spøger hellere med dem end med saa mange af de Borne, man støder paa, og hos hvem der findes saa Lidet der er raff og paataget, at Alting snarere hos dem er sløvt, aflagt og uddødt.

Maalet for den omtalte Kjøretour var Dronninggaard og Frederiksdal. Veiret var udmærket smukt. Selvfølgelig var ualmindelig mild i Forhold til Marsstiden. Tiden gik let og hurtig, uden at jeg egentlig kan angive hvorledes eller hvormed den blev udfyldt. Et Udsyn blandt vore forskjellige Udflugter var en Seiltour fra Næstet i Dronninggaard til Frederiksdal, som Julius havde bragt istand ved Hjælp af et Par Lystbaade, han, Gud maa vide hvorledes, havde faaet fat paa. Denne Nydelse der hører til dem, Kjøbenhavnerne sjældnere tage sig, mødte almindelig Paaskjønnelse. Der blev endog decreteret en Takadresse der i den Anledning skulde overleveres Julius. Vi kom alle i den bedste Stemning. Den uforlignelige Søe var saa speilglat, Luften blid. Skovpartierne og Bækkerne langs Strandbredden gav os ved Træernes Eftersommerfarver og den vellydende Belysning et bestandig nyt, forfriskende Indtryk.

I Frederiksdal var, som en Følge af det skønne Veir, en Mængde Menneffer, og deriblandt Besøgende af Familien. Her var altsaa nok at see paa og tale

med. I Nærheden af Jægerbassen blev jeg tilligemed Julius, Adamine og Fætter Frederik, skilt fra de Andre, og vi besluttede nu at staae stille og vente paa dem. Den unge Frank, der var med os, stod en halv Snees Skridt fra os og lod sig see af nogle Damer der gik forbi. Han er en Strik der nok har mærket, at Damerne have et godt Øie til ham, og nu glæder han sig imellem over sine smaa Triumpher. Han havde flaaet Sommerfrakken tilside og holdt sig med hver Tommelfinger i Vestens Ermegab, som det syntes aldeles fordybet i en Gjenstand langt ude og mindst opmærksom paa de arme Dødelige der gik ham saa nær forbi. Men da han kom hen til os, saae han meget fornøiet ud og sagde til Fætter Frederik: Hør du, det var Satans, som de Gruentimmer saae paa os. Kjendte du dem? — „Nei, men de kjendte nok dig. Den ene var jo din Skrædders Datter. Hun saae nok paa din nye Vest. Kanstee hun selv har syet den.“ — Hvad du? var det den smukke Lise? Hende maa jeg hen og hilse paa. — Og væk var han.

Vi besluttede at følge efter ham for at hindre ham fra at forløbe sig, i dette Ørds saavel tydske som danske Bemærkelse; og tillige vilde vi søge det øvrige Selskab op.

Paa denne lille Vandring, mens vi skjed en Gjenvei gennem Skoven, fortsatte Julius og jeg en Samtale, vi allerede forhen havde begyndt. Min unge

franske Ben gav mig ved denne Velighed et snurrigt Exempel paa, hvorledes han, af lutter Enthousiasme for den franske Nation, seer alle dens Handlinger i et forskjønnet Lys og, naar han kommer ret i Mande, er istand til derover at glemme hvert andet Hensyn. Han førte nemlig Talen, uden at jeg kunde hindre det og uagtet Adamine gik med os, paa de parisiske Grisetter. Julius hører til de saa unge Mennesker, for hvis uplettede Sædelighed jeg næsten tør indestaae. Han har nydt en for omhyggelig Opdragelse, er af for reenlig Natur og har maaskee for lidt Temperament til at han skulde hengive sig til Udsvævelser der kun ere et Deviis paa mange af vore Nydelsers Glendighed. Han er en saa stor Elsker af Anstand og Fjinhed i Bæsen og Sæder, at hver Gemeenhed eller blot Simpelhed, fornemmelig hos et Køn, mod hvis Organisation og Bestemmelse det saa stærkt contrasterer, er ham modbydelig. Desuagtet, naar Talen er om de parisiske Glædespiger, er han i sine Anskuelser og Yttringer et ganske andet Menneske. Samtalen begyndte denne Gang med en Paastand af mig, at den Fremmede, tiltrods for alle de Sprog-Kundskaber han bragte med til Paris, dog saa godt som aldrig blev fortrolig med Indbyggernes hurtige Conversations-Tone og alle dennes finere Bendinger. Slikt læres ikke af Bøger, men kun af lang Omgang med de Indfødte.

Deri vil jeg give Dem Ret, sagde Julius; og jeg vil endog tilføie, at man kun lærer det af en fortsat Umgang med Fruentimmer. De franske Fruentimmer ere ypperlige Sprogmeistere. De ere uundtommelige i deres Conversation og have Taalmodighed med den Fremmede. Det er denne Omstændighed, vedblev han, der har givet Anledning til, at saa mangen Fremmed knytter i Paris en liaison med en af hine smaa elskværdige, kun lidt skrobelige Skabninger der ere bekjendte under Navnet Grisetter. Ved den daglige Umgang med disse kan en Fremmed gjøre utrolige Fremstridt i Sproget.

Jeg studsede noget, men lod det beroe ved at bemærke, at man ved en saadan liaison let kunde komme til at betale Lektionen for dyrt.

Disse Ord, hvormed jeg vilde lede Julius bort fra en i en ung Piges Nærværelse saa delicat Materie, havde ikke den tilsigtede Virkning.

Jeg beder om Forladelse, sagde han med megen Pivlighed. Hvis De var noiere bekjendt med dette, jeg tilstaaer, besynderlige Forhold, da vilde De sikkert domme anderledes. Hos et Par af mine Bekjendte i Paris, to Studenter fra Lyon, lærte jeg først at see det i det rigtige Lys. Et saadant Forhold, hvorpaa man maaskee i hele Verden kun har Exempel i Paris, er ofte af den emmeste Natur. Den unge Pige, De allierer Dem

med, opoffrer sig aldeles for Dem. Hun deler gode og onde Raar med Dem. Hun boer hos Dem, hun syer om Dem, hun ordner Deres Sager med Smag, hun er Deres omhyggeligste Veninde. Hendes Fordringer ere faa og beskedne. Hun følger om Søndagen med Dem til Versailles eller St. Cloud eller til Belleville; De tager hende nu og da med paa Comoedie eller i café ture og hun vil være ude af sig selv af Henrykkelse. Gjør De hende en lille Present, kan De være vis paa, at hun gjør Dem en igjen: et Silkehalsbind, et Par Manchetter eller deslige. Nærmer sig endelig det Tidspunkt, da De maa forlade hende og reise til Deres Hjem, da er hun utrokelig. Hun fortvivler, hun kan ikke leve, hun kaster sig ti Gange om Deres Hals og udgyder Strømme af Taarer. De maa forsikre hende, at De kommer igjen eller at De vil skrive hende til; og flige Correspondancer vare ofte længe ved. Det er, med faa Ord, et ømt, uegennyttigt Forhold der endog tidt giver Anledning til at Studenterne kalde deres lille Veninde: Mon épouse. Og dette Forhold ansees ikke for nogen Skam for den unge Mand. Tout au contraire, man troer, at han derved afholdes fra Udfæjlsler.

Adamine havde næsten forstønet hørt paa alt dette, og udbød nu: Men, Gud, Julius! du havde dog vel ingen Grisette i Paris?

Den stakkels Julius, der som sagt i sin Henrykkelse

over alt Parisisst, ganske havde overseet det Upassende i at berøre et slikt Forhold for en ung Pige, blev yderlig forlegen. „Jeg? stammede han; om jeg har —? Nei, det kan du vel begribe. Desuden, da jeg kom til Paris, var jeg alt temmelig stærk i det franske Sprog, saa jeg ikke trængte til en Manuductrice..“

Til Lykke for Julius blev Samtalen her afbrudt af det øvrige Selskab der kom til, og han slap saaledes for videre Forklaring.

Nesten af Dagen tilbragte vi i Frederiksdal, under Udflugter til dets mange skønne, afvejlende Partier og fjernede fra Menneske-Sværmen. Først silde toge vi hjem. Jeg havde ikke været ganske tilfreds med mit Kjøreselskab paa Udveien, men hjemad gik det bedre. Det er vel en Erfaring, Flere have gjort: naar man tager affted hjemmefra, finder en vis Rangfølge Sted, som man endnu ikke troer at kunde overtræde, og denne er ikke altid saa behagelig som smigrende. Men har man en heel Dag været sammen, under Indflydelsen af en fri Natur og sat i forhoiet Stemning af Munterhed, Viin og Glæde, bliver Rangforordningen i al Stilhed sat tilside, og Enhver søger sig paa Bognen det Selskab der passer bedst med hans Stemning eller hemmelige Tilbøielighed. Det var vel saaledes i sin Orden, at Julius befandt sig med Adamine, hendes Fader og en Herre til paa den ene Bogn, den unge

Frank derimod paa den anden med Hanne og to andre unge Damer, altsaa lutter Ungdom sammen. Justitsraadens Drengedøtre sad alle hos Kudskene og vare herover meget lykkelige. I den Alder ønsker man intet bedre Selskab end Heste og Kudske. I min Lod faldt det at kjøre med Fru E** og Mathilde. At Fætter Cancellisten kom til at udgjøre fjerde Mand, var mig just ikke imod. Jeg troer endogsaa, at jeg hellere saae ham optage Pladsen end Noget af de andre unge Herrer. Han pinte os vel lidt paa Beien med Distinctioner og Cancelliestrivelser, men deels var jeg for vel stemt til at det kunde forstemme mig, deels var det øvrige Selskab saa meget desmere efter mit Dnske. Aftenen var, uagtet sin efteraarlige Character, ubeskrivelig skøn, den dunkle Himmel som besaaet af Stjerner. Lige over for mig, i den uvisse Dæmring, sad Mathilde, dette unge, yndige, men endnu mig ikke ret forklarlige Væsen, talte hun naar hun blev tiltalt, og vel altid med et Ansigt af Dybde, men desværre dog alt for tilbageholdende og sparsom i Ord, ligesom den dybe Nathimmel over os, der paa alle de Spørgsmaal, der rettes til den, i det Høieste svarer med et Par hemmelighedsfulde Stjernesud, den lader falde.

Under forffjellige Samtaler gik Tiden hen, og vi holdt omsider udenfor Justitsraadens Dør, hvor

jeg satte Damerne af. Fætter Frederik foretrak at gaae herfra hjem, og jeg rullede nu hjem alene.

Hvo af mine kjøbenhavnske Læsere kjender ikke den egne Fornemmelse, naar man om Aftenen, som den sidste der er tilbage fra en Rjoretour i Skoven, silde og alene halv rulles, halv stødes paa den tomme Bogn, og alle Dagens Indtryk passere Revue og forene sig med Modsatningen af Byen til Landet, Tensomheden til Selskabet, og Træthed og Mæthed til Overgivenheden og Glæden? Iblandt de forskjelligs Billeder, der flygtende eller dvælende sysselsatte mine Tanter, var der eet der bestandig vendte tilbage og opfyldte mig med de stridigste Følelser. Mathildes store Lighed med hendes Moder, min tabte Ungdomsveninde, en ikke blot ydre, men indre og sjælelig Lighed, havde Dagen over meer end ellers grebet og bevæget mig, maaffee fordi hun, ligesom Moderen pleiede, under alle Adspredelser bevarede eet og samme milde, eftertænktsomme, næsten forbybede Væsen. Selv hendes Tilbageholdenhed i at meddele sig, der ikke i den Grad fandtes hos Moderen, kastede et mystisk Slør over denne skjønne Gjenfødelse og forhøiede Illusionen. Et saa skjönt, saa fortræffeligt Væsen som Henriette, hvistede en Stemme til mig, kan ikke være aldeles forgængeligt, kan ikke have forladt Jorden uden at efterlade Spor af sin Tilværelse. I Mathilde har

min henfarne Veninde efterladt sine Venner en Erindrung om sig selv, en Trost for det uerstatteligste Tab.

Disse Tanker ledsagede mig paa Bognen, fulgte ind med mig paa mit Bærelse og lagde sig, da jeg sov ind, mildt paa mine trætte Dine.

XVI.

En Regndag.

De fleste af mine Læsere vide uden Tvivl af Erfaring hvad en Regndag i Kjøbenhavn vil sige, hvor langsom den sniger sig hen; hvilken bedrøvelig Farve ikke blot Himlen og Luften, men hele Byen og alle Mennesker, man møder, paa en saadan Dag antage. Fra Vinduerne stikker kun sjældent, og da kun et trist Ansigt frem. Folk, man træffer paa Gaden, see alvorlige ud, og som om de alle havde de kjedeligste Forretninger. Enhver gaaer sin Gang under Parapluen og skjotter hverken om at standses eller modtage selv de venligste Hilsener.

Da jeg imorges saae ud af mit Vindue, var hele Himlen overtrukket, Gaden i eet Søl og en tæt Regn faldt langsomt ned. Luften var taaget og diset. Husene ligeoverfor havde af Regnen, der drev ned ad dem, antaget en mørk, trist Farve. Vandet skyllede med Skum og hastigt ud af Rønderne eller bane sig en Vej høit oppe fra en sprukken Tagrende. Gaden var øde, kun oplivet af en Amagerpige, der havde løftet Skjortet over Hovedet, og en Dreng, der med en tom Sæt over sig, gik ubekymret og sløitede Bertrands Vise. Uden-

for min Dør holdt en tilføjet Tørrevogn, hvorfra Bondedrengen raabte sit eensformige Tørre! Tørre! — en Lyd der, som bekendt, er særdeles skiftet til at forhoie Udtrykket af Eensomhed og Uhyggelighed i en Gade.

Jeg blev staaende noget i Vinduet, i en tankeløs Bestuelse af den altid eens og jævn nedfaldende Regn. En Skarnagervogn kom fjørende og holdt stille; Karlen strallede, og en ung Tjenestepige, der saae feiende ud, kom lidt efter frem fra en Gadedør med en Bøtte, som Karlen bankede ud, idet han lagde sin Frokost fra sig paa Vognbrættet. Pigen, der imidlertid havde seet ned ad Gaden, bemærkede, at det maatte ingen Fornoielse være at høre idag. — „Jeg hører sgu heller ikke for min Fornoielse,“ svarede Karlen mens han med et Hyy, æh! fik Hestenes stive Lemmer paany sat i Bevægelse.

Kjedelig over det hæslige Veir og uden at vide hvad jeg skulde foretage mig, saae jeg mig om i Stuen, i den Tanke, at den lille Marie, min Værtindes Datterdatter, jeg for har omtalt, maaskee kunde komme ind og fordrive mig Tiden. Jeg har stor Forkjærlighed for dette Varn. Hun hører til et her i Hovedstaden ikke sjældent Slags unge Piger af Middelstanden, hvis Pige jeg ikke troer man finder i andre Lande; til dem, aldrende Cavallierer i Kjøbenhavn pleie at kalde en Læsker lille Pige, et Udtryk der vel nærmest vækker lavere appetitlige Forestillinger, men ellers er ret beteg-

nende. Uden at være egentlig smukke ere de tillokkende, nette i Figur og Klædebragt. De ere lattermilde uden at være overvættes muntre, men ogsaa tilbøielige til en sat og stadig Anskuelse af Livet, naar de dertil opfordres; thi de ere som Bandspeilet modtagelige for hvert Indtryk. Men hvad der især gør dem behagelige er en, som det synes, af Alt hvad de sige og foretage sig, udstømmende Ungdom, en Mangel af Erfarenhed der bevarer deres Sinde glade Stemning, en Friskhed paa Sjæl og Legeme, der fordeler sig velgjørende paa dem, de tale med.

Jeg lider ofte af Tungtsindighed; jeg troer, jeg har gjort den Bemærkning engang før. Eldre feilslagne Haab og Mistvivl om at turde bygge paa de nye gjøre mig ofte Livet glædeløst. Ved mit lange Ophold i Udlandet og mit eensomme Liv i Provindserne har jeg deels fun altfor meget gjort mig selv til en isoleret Gjenstand for min Grublen, deels vant mig til at betragte Verden og Menneskerne som blot interessante Gjenstande for mine Jagttagelser, som Væsner, i hvis Syster, Lidelser og Glæder jeg ingen Deel havde, men stod udenfor. Ved alt Slikt fordufter Livets Glæde og Tilfredshed, ligesom Duften af Blomster taber sig fra det Dieblit man, for at binde dem i en Bouquet, løsriver dem fra de Rødder der heste dem til Jorden, denne fælleds Rilde for al Trivsel. Vil man bevare sit Sind tilfreds,

da skal man slutte sig til Menneſterne, leve med og for dem, glæde ſig og ſørge med dem og ikke foragte Det, de ſætte Priis paa. Man vil da ogsaa troſtes med at de leve for os, ſtaaе os bi under vore Sorger og ved Deeltagelſe forhøie vore Glæder.

Ildag var den regnfulde Dag kun altfor vel ſtiffet til at nære mit Mismod. Da jeg igjen gik fra Binduet, blev jeg, ved at tænke paa Skarnagerfarlen, jeg nylig havde ſeet, ilde ſtemt over Forſkjelligheden af de menneſkelige Vilkaar. Den ſtaffels Karl! Han var ikke ung længer. Haaret begyndte at graane ſtærkt paa ham; Anſigtet var brunet af Vind og Veir, men Rynkerne og de haarde Træk vare Tidens og daglig Mangels Bærk. De ſtive Lemmer trak han lige ſaa tungt efter ſig ſom hans Heste og lod ſig, ligesom diſſe, uden at muſte regne ind under ſin langſomme, viſt ikke behagelige Vandring gjennem Gaderne. „Han kjørte ikke for ſin Fornøielſe.“ Det var kun altfor tydeligt. Men hvad Erſtatning havde han for ſit beſværlige Liv? hvad Opmuntring? Maaskee, naar Alt kom til Alt, en Snaps og en Skraa. Han havde vel engang været en ſlink Gut, ſeet munter og med Haab omkring ſig og ind i Fremtiden. Mangen ung Pige har leet mildt til ham, og hans Bryſt har været varmt af hendes Blik. Han har ventet Gud veed hvad af de kommende Aar; og

nu var der slaaet en Bom for alt dette og han endte med, „at han ikke kjorte for sin Fornoielse.“

Jeg forfulgte Rækken gjennem de andre, af Lykken bedre betænkte Stænder og standsede omsider, som billigt, ved mig selv. „Bedre betænkst af Lykken! udbrød jeg. Hvor Lidet ligger der i disse Ord! Er jeg derfor tilfredsere? lider jeg mindre? savner jeg mindre? har jeg mere at vente af Fremtiden? er jeg mindre afskaaret fra Alt hvad engang var mig dyrebart og værdt at tragte efter? Alt Gud, nei! Dgsaa jeg maa bekjende, at jeg ikke kjører for min Fornoielse. Fattigdom, at være trængende, at mangle Penge, er det da virkelig saa slemt? Kan ikke hver velskaffet Hjælp lade os glemme vor Nød? Have vi ikke tusinde Forhaabninger? Kan vi ikke spille i Lotteriet og haabe at vinde? Kan vi ikke drømme om uventet at finde en Skat, og hvad veed jeg Alt! — Men denne Armød i Hjertet, denne Fattigdom, at Intet tilfredsstiller dets smægtende Trang, at Intet blot med et Smil beriger den Nød, den Gensomhed og forladte Tilstand, hvori det føler sig, det er slemt, det er Ulykke! — Alt en Mand seer Tusinder, der ikke ere værd at binde hans Skotvinge og ikke formaae at erkjende Værdet og Betydningen af deres Gie, at han seer dem de lange, lune Nætter hvile ved et ungt, yndigt Bryst, hvoraf Aanden stiger som Duften af et heelt Foraar; at han seer høit Die, der kunde være hans hvalvede Himmel,

bøie sig over Følesløshed og Stupiditet — det er Fatigdom, det er Forurettelse af Skjæbnen og ubillig Fordeling af denne Verdens Rigdomme.

Jeg havde allerede siddet en Stund, tabt i mig selv, mens Maskinen med en snivende Lyd ledsagede mine Betragtninger over mit eget Livs aftagende Udsigter, da en lille, ikke høit, men smuktformet Haand greb ind i mine og Maskinens Jeremiader. Det var Marie der beredte sig til at tage Kaffetøiet ud og ikke utydeligt gav tilkjende, at hun nok havde Lyst til en lille Pasfiar.

Naar man taler med hende og — hvad der jo nok kan arrivere — ikke finder Stof nok til Eftertanke i hendes Tale, vil man dog ikke savne Underholdning. Diet kan imidlertid med Velbehag hvile paa hendes Ansigt's friske Sundhedsfarve, den fyldige Mund, de store og livlige blaae Dine, ikke at glemme det med stor Omhu satte kastaniebrune Haar; thi som bekiendt have alle Kjøbenhavns unge Piger et afgjort Talent for at ordne Haaret. Man vil neppe forsomme nu og da at bringe hende til at lee for at hendes smukke Tænder kunne komme tilsynne og Ansigtet kan antage det leende Udtryk, der klæder hende saa godt.

Hun havde taus ordnet Tøiet paa Bassen, uagtet det som sagt var godt at mærke, at hun havde noget paa Hjertet. Endelig kom det frem.

„Hvad synes De om Kleinsmedens Svend, Hr. Thomsen?“

Kleinsmedens Svend? Hvad han?

„Jh Gud, har De ikke hørt det! Det er jo over hele Byen. Jeg troede, De havde hørt det paa een Maade, for Hver fortæller det paa sin. Men vi har det fra Farbroers, der har det fra Folkene der i Huset. Det er rigtignok en forstræffelig Historie. Svenden der, som skal være et forryvent Menneſte og fæl udsvævende, kom forleden i Drdſtrib med ſin Meſter om Forſkud paa ſin Løn, han forlangte og ſom Meſteren ikke vilde give ham. Da de nu kom i Haaret paa hverandre, vilde Drengen komme ſin Meſter til Hjelſp; men ſaa tog Svenden — hvad ſynes De? — en Jernſtang og ſlog Drengen ſaadan dermed, at han ſaldt død om. Men jeg hører dog nu, at han er kommet ſig igjen. Og ſaa, da Menneſſet havde gjort det, render han ud af Bærkſtedet og gjennem et Bærrelſe, hvor Smedens Kone med en Jomfru ſad og reparerede et Lagen. „Gud, Jacob! ſa'e hun, hvor vil du hen?“ — Ja, troer De, jeg vil lade mig arreſtere? ſa'e han; og ſaa ſprang han op paa Loftet og forramlede Døren; og alle de Andre efter ham. Saa ſendte de Bud efter Oldermannden — nei... jo, nu ſkal De høre: ſaa truede de ham med, at naar han ikke luffede op, ſaa vilde de ſende Bud efter Politiet; men ſaa bandte han paa,

at dersom de gjorde det, kastede han sig ud af Loftslugen. Og saa sendte de Bud efter Politiet, men Politiet var ikke hjemme. Nu maa De vide, at i al den Tid sad Menneſket paaſtrævs i Loftslugen og saae ned med et forstyrret Anſigt; og en ſtor Mængde Folk havde der allerede ſamlet ſig. — Noſ er det, da han ſeer en Politiebetjent komme nede i Gaden — og det var en reen Hændelſe — ſætter han begge Been ud af Rugen — er det ikke ſkræffeligt? — og la'er ſig falde ned. Og død var han og død blev han.“

Deſlige Hiftorier more viſt ikke meget mine Læſere. Men jeg kan med ſtort Velbehag lytte dertil i hele Timer. Der ligger en reen uſkyldig Natur i denne unge Piges Snakſomhed, en ufordærvet Sjæl der for den mindſte varme Aande aabner ſig og udgyder ſin maaſkee ſimple, men forfriffende Duft.

Imidlertid har jeg bemærket, at uagtet al hendes kjendelige Velvillie for mig, og ſkjøndt det var Synd at ſige, at hun veiede Ens Ord, maa jeg dog være forſigtig i mine Udtryk, hvis jeg ellers onſker at bevare hendes Godhed. Ironiſt Spøg forſtaaer hun aldeles ikke. For nogle Dage ſiden, da hun kom ind til mig med Adreſſeaviſen, mens jeg drak, udbød hun: „Gud, Hr. Thomsen, hvad Deres Kaffe er tynd idag!“ — Deri er De ſkyld, Jomfru, ſvarede jeg ſpøgende. Naar jeg ſeer paa Dem og fladder med Dem, glemmer jeg at

tragte ordentligt. — „Hvem? jeg? udraabte hun for-
 stræffet. Hvor kan De sige det? Det er jo Dem selv
 der tracter.“ — Dagen derefter saae hun stødt ud og
 var meget ordknap. Siden hørte jeg af Bedstemoderen,
 hun havde for Alvor beklaget sig over, at jeg havde givet
 hende Skyld for min daarlige Kaffe. „Men jeg skal
 rigtignok aldrig tiere snakke med ham, naar han troer,
 jeg fordærver hans Kaffe.“ — Hvor lidt alvorlig
 denne Trusel var meent, seer man af hendes Conver-
 sation idag.

Den evige Regn bevægede mig til at blive hjemme
 hele Dagen. Først henimod Aften gik jeg ud og søgte
 Erstatning for mit eensomme Hjemmeliv ved at gaae
 hen til Madam Berresens Aften-Restaurations, for at
 fordrive Tid og Tanker med nogle af mine nye Ven-
 ner. Jeg har nemlig endnu ikke fortalt, at Udskillige
 af Middags-Bordets Medlemmer samles om Aftenen
 hos Værtinden i Stuen, for det Meste i et affides Bæ-
 relse. Det er gaaet ved det sluttede Bord som det saa
 ofte skeer: de, der bedst passe sammen, have forstaaet at
 skille sig fra Massen og forene sig indbyrdes. Til den
 mindre Clique, der herved dannes, høre, foruden Har-
 riet og Translateuren, desuden Berner, Amadis og
 Jørgensen. Disse ere nu vistnok tilhøbe meget forskjel-
 lige; men de føle sig dog paa mange Maader tiltrufne

til hverandre. De bedre Begavede føle Trang til at meddele af deres Forraad, de Andre til at modtage deraf, eller spore dog et Velbefindende ved Omgangen med dem, hvis Superioritet de erkjende. Et Selskab bliver i Vængden ikke interessant ved Ligheder i Character eller Ansfaelser, men snarere ved Uligheder, kun at disse afgive indbyrdes Berøringspunkter. Den, der mindst passer ind i dette mindre Selskab, er vel Jørgensen; men han gjør heller ingen Fordringer og har vel desuden ikke været god at afvise. Man skal endelig tale lige ud af Posen med ham for at forstaaes. Vink og Hentydninger ere aldeles spildte paa ham. Til Lykke er han en sjelden Gæst om Aftenen, da han tourer meget omkring.

I denne Aften=Clique er jeg efter nogen Tids Forløb bleven optaget. Den er, som snart Alt hvad der nogenlunde kan navnes, bleven døbt af Berner med meer end eet Navn, saaledes den hellige Alliance, Femmerten *) o. s. v. Jeg har allerede været der nogle

*) Dette Navn, der er lærdere end det seer ud til (Chamse, Titelen paa en Samling af fem persiske Digte af Nisami) skyldes dog Translateuren. Men da længere hen i Tiden et syvende Medlem optoges, paastod Berner, at Selskabet skulde opkaldes efter det ene af Nisamis Digte: De syv Skjønheder. Men Translateuren, paa hvem denne Spøg vel især var montet, modsatte sig meget ivrigt.

Gange og altid følt mig styrket eller belæret ved Samtaler med Harriet og Translateuren. Den Sidste, der ved Middagsbordet ikke altid befinder sig i sit Es, synes først at leve rigtigt op ved disse Sammenkomster. Jeg vil i det Følgende oftere have Leilighed til at meddele Yttringer af ham og Harriet, og jeg troer, mine Læsere skulle vide mig Tak derfor. Kun maa jeg allerede her udbede mig Tilladelse til at anføre deslige Yttringer uden al Indledning. Det har ikke altid været mig muligt at udfinde et bestemt Udgangspunkt for Samtalen, eller erindre, hvorledes den hver Gang blev trukken hen i dette eller hiint Hjørne. Som oftest er Anledningen til meget indholdsrige Samtaler mellem tænksomme Mænd de største Tilfældigheder, som man uden Skade kan springe over.

Da jeg den nævnte Aften traadte ind i det lille Bærelse, hvor mine Venner samles, var Translateuren netop ifærd med at give en Hoben Ondt af sig om en Materie som maaskee Flere af mine Læsere kun ville tillægge liden Bigtighed: Folks tiltagende Ulyst til at kjøbe Bøger og det fordærvelige Laanesystem der er traadt isteden derfor, et Thema, han oftere har berørt, men denne Aften, maaskee kun som en Følge af det slette Veir, med meget ondt Lune behandlede.

Det er et mærkværdigt Prafferie, sagde han blandt Andet, en mærkværdig Mangel paa Undseelse der er

over selv formuende Følk, naar det kommer an paa at kjøbe en Bog. Til daglig Brug at laane Gardiner, Dækketoi, en Spadserestof eller en Brystmaal, falder ingen ærefjær Familie ind. Men er Talen om en ny Bog, da tænker man ganske anderledes. Det er vanskeligt at sige hvad Enden vil blive for Boghandel og Literatur ved denne almindelige Laanen. Tilfids, jo mere Undseelsen taber sig, er der naturligviis flet Ingen der kjøber Bøger, og man maa altsaa laane af Boghandlerne og Forfatterne. Al Boghandel, i det mindste af danske Bøger, maa da høre op, og istedenfor Udsalgssteder maa træde offentlige Bog-Laans-Boutiquer. Jeg kan saamænd meget godt tænke mig, at et Avertissement om en ny Bog snart vil komme til at lyde saaledes: „Fra Pressen er udkommen To Noveller af Forfatteren til en Hverdagshistorie og udleveres til laans paa 14 Dage hos D^rr. Laane-Inspecteurer Deichmann, Reigel, Langhoff o. s. v. Sammensteds findes et Forraad af durable Exemplarer, der kunne beholdes hele og halve Aar. Disse ere ogsaa indrettede til Fremlaan og især bekvemme for saadanne Læsere der helst spise Smørrebød, naar de læse i en laant Bog.“

Alt det vil komme saavidt, sagde Harriet, er vel ikke at befrygte. Men man maa indromme at Aspec-terne kun ere bedrovelige. Nye Digterværker gider Følk

nu aldeles ikke anskaffe sig, naar der blot nogenlunde er Udsigt til at erholde dem tillaaens, selv om de skulle vente nok saa mange Maanedes og kun tør beholde Bogen en føie Tid. Det Fordærvelige i den heraf følgende hastige, ufordøiede Læsning falder i Dinene. Man tilegner sig intet Bærk, man sluger det kun. I Eiensdommen af et Digterværk ligger meer end blot fysisk Besiddelse, ogsaa en aandelig. Hvor ofte føler man ikke Trang til at tage Bogen frem, gjenkalde sig Et og Andet og derved gjøre sig hele Bærket mere levende og nærværende for Sjælen. Jeg erindrer, dengang Dehlenschlägers Helge udkom, hvorofte jeg blev trukken hen til min Boghylde for at tage den frem, uagtet dette skønne Digt havde ganske opfyldt og var ligesom nærværende tilstede i mine Tanker. Især een af Romanterne, De tre Mænd paa Sneen, som jeg dog ingenlunde vil udgive for den skønneste, drog mig bestandig hen til sig. Jeg kunde den næsten udenad, men syntes dog ikke, jeg var rigtig tilfredsstillet inden den ved Gjennemlæsning paany traadte mig imøde fra det samme Sted, hvorfra den første Gang havde indvirket paa mig. — De der have Raad til at kjøbe en ny Bog og dog laane den kunne med Rette mistænkes for, at de kun ønske at gjøre sig bekendt med det Groveste af dette Bærk, ikke at tilegne sig det og sjæleligt smelte sammen dermed. Og i mange Tilfælde, naar man

figer at Folk ikke har Raad til at kjøbe Bøger, troer jeg snarere, at de ikke have Hjerte dertil. De have ikke den tilbørlige Interessé for den ny Verden, et nyt gehaltfuldt Digterværk aabner dem; de have ikke Begreb om den sande Besiddelses-Tagen af denne Verden. Spørger man Boghandlerne, da vil man erfare, at de fleste Kjøbere ere Videnskabsmænd, Præster, yngre Studerende, kort sagt Folk der ere Intet mindre end formuende. Særdeles har jeg ofte følt mig dybt bevæget, men tillige i mange Maader styrket ved enkelte Studerendes smaa Opoffrelser for at kunne kjøbe en ny Bog, og den Bægt de lægge paa Besiddelsen deraf, mens dog deres Ungdom og Tilboieligheder forløfter dem til saa mange andre Udenoms-Udgifter.

Der blev endnu talt adskilligt om denne Gjenstand. Translateuren meente, at Harriet dog gjorde Folk Uret, naar han paastod, at de ikke brød sig om den stadige Besiddelse af en Bog. Det Mobsatte viste sig tydeligt derved, at de nødigt eller slet ikke vilde give den igjen, naar de vel havde faaet den tillaans. Folk, der laane Bøger, vil nemlig ligesfuldt besidde dem med en Eiers Frihed, læse i dem efter Bequemmelighed, laane dem videre, ja endog kaste dem bort. „Jeg skulde næsten troe, vedblev han, at der horer et eget Natur-Anlæg, en egen Sands for at indsee, at en Bog bør gives igjen, men at denne Sands ved vor store Cultur

er ganske gaaet tabt, ligesom Culturen har slovet vore andre Sandser; imod en amerikansk Bjørnejæger kan jo en studeret Europæer hverken see, lugte eller høre. Selv meget respectable Personer mangle denne Sands. Naar de laane en Bog af En, ansee de sig i det samme Tilfælde som naar de tage en Priis Tobak af Ens Daase. Man tager den, beholder den mellem Fingrene saa længe man har Lyst eller gjør strax Brug af den, eller man kaster den reent bort, alt efter Behag. Men at give en Priis Tobak eller en laant Bog tilbage, falder En aldrig ind, og naar Sligt kræves tilbage, anseer man det for en stor Uhosflighed."

Iblandt adskilligt Andet, der den Aften kom paa Bane, opkaastede ogsaa Amadis det Spørgsmaal, hvad Göthe havde meent med Mottoet paa 2den Deel af sit Levnet: „Was man in der Jugend wünscht hat man im Alter die Fülle.“ Efter flere Forsøg paa at forklare denne Sætning, der sandtnok synes at modsiges af Erfaringen og den menneffelige Naturs Affældighed, meente Translateuren, at Göthe havde havt en Skalk bag Dret ved denne Ytring som ved saa mange andre. Ungdommen var nemlig ikke blot Dnsfernes, men ogsaa Nydelsernes Alder; den Alder, i hvilken Menneffet besidder Evne, Kraft og Lyst til at nyde godt af et opfyldt Dnsfe. Men den unge Mand seer desuagtet saa af sine Dnsfer opfyldte. Alderdommen derimod, der er

Alsmagten's Alder, seer ofte den yngre Alders Duffer opfyldte, men formaaer ikke længer at nyde dem. Göthe har derfor ved hiin Sætning villet pege hen paa Livets Ironie, paa utallige Menneffers Historie, paa den bedrøvelige Sandhed, at vi have allermeeft Overflod paa Mad og Drikke, naar vi ingen Tænder have i Munden. Han i det mindste for sin Part havde ved hiin Yttring af Göthe altid maattet tænke paa Holbergs bekjendte Svar, da man spurgte ham, hvorfor han bestandig havde levet ugift.

Imod denne Forklaringsmaade, som Translateuren dog vel kun gav tilbedste for at øve sin Skarpsindighed, hævede sig flere Stemmer. Navnlig meente Harriet, at den modsagdes af Göthes eget Liv og Levnet, at netop hans egen Alderdom havde været begunstiget af alle gode Genier og af Lykke og Held. Göthe har — og der er ingen Grund til at betvivle det — villet give Menneffeheden en Trøst med paa Veien. Hvad vi ønske i Ungdommen, at sige med vor hele Sjæls Fylde, det vil engang opfyldes, om just ikke altid paa den Maade vi havde tænkt os det. Man kan, om man vil, forstaae Sætningen om en mental Besiddelse, altsaa en saadan, der ikke saalige er haandgribelig og ynlig for andre. Man kan sige, Menneffet bevæger sig hele Livet igjennem i Ideernes Verden. Virkeligheden er mod denne kun en Skygge. Men hine Ideer, der i

Ungdommen strømmer ind paa os, men som uflare, ubestemte Stikfælsler, og som vi urolig efterjage, erobre vi først i en modnere Alder. Ungdommens aandelige Higen og Tragten, hvis Gjenstand hvert Dieblis forflygter, vinder i en ældre Alder Gestalt og Klarhed, og kan tages i Besiddelse. „Dog maa jeg tilstaae, vedblev Harriet, at jeg altid har havt størst Lyst til at tage Sætningen lige efter Bogstaven og i al Fald indbefatte derunder en materiel Besiddelse om just ikke af slige jordiske Goder som et Landsted, Heste og Vogn og læckre Maaltider, saa dog en Besiddelse af Meget der henhører til vor jordiske Velværen. Den sande Besiddelse ligger i Erkjendelsen af vort Eies Betydning. En sliq Erkjendelse maa man ikke søge hos Ungdommen; dertil er den for begjærlig, for ubegrændset i sin Attraa og maaskee for rig, thi den raader over saa Meget, at den ikke ret kan skjønne paa Noget, men idelig taber sig i nye Ønsker. Kun altfor ofte forstyrrer og tilintetgjør den selv den Lykke, den alt har erhvervet; og der bliver paany ikke andet end et Ønske tilbage. Men af alle hine Forhaabninger, alle hine Ønsker, der i vor Ungdom komme og svinde, ere der nogle der efterhaanden vore sammen med vor Tilværelse. Disse ledsage os over i en modnere Alder, hvor man raader over Mindre, men ganske anderledes erkjender sit Eies Betydning. I den Alder har man omsider lært at holde

fast paa det Erhvervede. Hvad der endnu stod til at frelse har man frelst, og hvad der tilbyder sig forstaaer man at vurdere. Mangen Drom bliver til Virkelighed, fordi vi have lært at efterspore dens Rilder, dens Udspring af selve Livet. Mangt Haab bliver opfyldt, fordi vi omsider indsee, at det, uagtet al Flygtighed, med alvorlig Beslutning kan gribes i Flugten. Og saaledes kan vor modneste Manddoms=Alder (thi Göthe har neppe ved sine Ord meent den affældige Alderdom) med Føie siges at være de opfyldte Dnsfers Alder. Naturligviis kan man ikke altid gaae i det Enkelte og beraabe sig paa, at dette eller hiint ofte enestaaende Dnsfe er bleven uopfyldt. Det er en Sætning, der flinger paradox, det indrømmer jeg. Men der ligger en Trost deri, som man ikke uden Nødvendighed burde afvise."

Jeg havde den bedste Villie til at lytte til den Trost der laae i Harriets Forklaring, men efter den Stemning, jeg hele Dagen havde befundet mig i, var jeg ikke ganske istand dertil.

XVII.

Amadis.

Det er nu ikke længer nogen Hemmelighed for mig, at Apollos Kjæledægge, Gratiernes Gimmerlam og Melpomenes' Fruerhund, med andre Ord: vor Ben Amadis — thi med hine betydningsfulde Navne tituleres han jævnligt af Berner — at han virkelig staaer i Musernes Tjeneste og med megen Iyrighed bringer dem Offere. Han har selv betroet mig det og endogsaa beæret mig med Gjennemsynet af et af sine poetiske Manuscripter. Anledningen dertil var en Samtale, jeg en Aften havde med ham og Translateuren om forskellige æsthetiske Gjenstande, især om de nyere Productioner i vor skønne Literatur. Dagen efter aflagde han mig et Besøg, under hvilket han efter nogle smaa Omsvøb ryffede frem med Hensigten af sit Komme. „Han havde allerede fra vort første Bekjendtskab, sagde han, glædet sig ved min Interesse for den æsthetiske Literatur og bemærket, jeg var enig med ham i at Livet skjød sine bedste Blomster i Poesie og de dermed beslægtede Kunster. Samtalen Aftenen tilforn havde overbevist ham om, at vi paa en vidunderlig Maade sympathiserede i nogle af de Anskuelser af Poesien, han efter sin hele Livsretning

maatte ansee for de vigtigste. Han vilde ikke fragaae, at han allerede i en meget tidlig Alder havde følt et indre, uimodstaaeligt Kald til selv at forsøge sine Kræfter og udtale hvad der i forskjellige betydende Livs-Momenter havde bevæget og begejstret ham. Det Arbeid, han nu vilde underkaste min Bedømmelse — og han ventede og ønskede min oprigtige, uforbeholdne Mening — dette Arbeid var vel kun et Fragment. Men da hele vor Tilværelse var fragmentarisk og det lyffedes meget Faa at bringe deres Livs Epos eller Drama til en tilfredsstillende Slutning, maatte det vel ogsaa i Digte-kunsten være tilladt at betroe sin Ven et Arbeid der endnu ventede paa mangen Gunst af Muserne, mangen tilfjæmpet lykkelig Stemning, inden det turde betragtes som fuldført." — Efter disse Ord leverede han mig Manuscriptet som jeg med mange Taksigelser for den mig bevisste, ufortjente Tillid lovede at gennemlæse. Kun tilføiede jeg — thi jeg fandt det forsigtigst at gardere mig en Smule — at han ikke maatte vente for Meget af min kritiske Skarpsindighed, da jeg for lang Tid siden havde lagt Kritiken paa Hylden og lod Poesiens Phænomener uforstyrret virke ind paa mig efter den Stemning, jeg hver Gang befandt mig i. Jeg turde derfor ikke sige mig ganske fri for ondt Lune, temporair Uimodtagelighed og hvad der ellers saa ofte hindrer os i en ubilbe Nydelse af et Digterværk, naar ikke et kritisk

Overblik og en forstandig anlagt Maalestof igjen bringe Ligevægten tilveie. Harriet eller Translateuren vilde maaskee derfor bedre end jeg være istand til" — Men Amadis lod mig ikke tale ud. Han forsikkrede, at ligesom han paa den ene Side var ganske ubekymret for mit onde Lune, saaledes var det ham endog kjær, at jeg ikke vilde maale hans af en varm Begeistring udsprungne Forsøg med en kritisk Aen. Kritiken hertillands havde længe været ham imod, ja ofte, reent ud sagt, indigneret ham. Han havde derfor aldeles hørt op at lytte til en Røst, der, som han nu engang var beskaffen, ingen Gjenslang fandt hos ham.

Efter disse Præliminaries vare vi for saa vidt enige, og jeg modtog Manuscriptet. Jeg har siden gennemlæst det. Det er de 3 første Acter af et tragisk Drama, der, om man vil, er udført i shakespeare'sk Maneer. Berner har fortalt mig, at Amadis, saalænge han har kjendt ham, har skrevet paa disse 3 Acter og, alt som et nyt Product i vor egen eller i en fremmed Literatur gjorde Indtryk paa ham, har efterladt Spor deraf i sit Arbeid. Til forskjellige Tider have nemlig de meest distante Genier revet ham med sig. Göthe var en lang Tid hans Helt. Han sværmede for de romerske Elegier, for Tasso, Egmont og Valgslægtskaberne. Siden fik han fat paa Jean Pauls Titan og Hesperus, og fra den Tid daterer sig hans Sygelighed. Dmsider

studerede han for Alvor Shakespeare og søgte at tilegne sig dennes Kraft og Energie. Heraf kommer det, at han i sin Poesie ligesom i det daglige Liv snart er kraftig snart sygelig, ligesom han siebliffelig afficeret. Om alt dette kan jeg intet Bestemt sige, men maa lade det komme an paa, hvor meget der skyldes Berners Overdrivelser. En hertil henhørende Historie, Berner med stor Fortjærlighed nu og da fortæller, tør jeg, saa morsom den ogsaa er, lige saa lidet indestaae for. Efter Berners Paastand skal nemlig Amadis engang have betroet ham, at han skrev paa en Novelle, hvori der skulde forekomme nogle rigtige Udhalere og Slagsbrødre, men at han desværre følte, han var ikke bekjendt nok med saadanne Menneffers Færd og Væsen. Han ønskede intet mere end i Nærheden at kunne iagttage og studere dem, men der manglede ham al Leilighed dertil. Og dog var et slegt umiddelbart Studium af største Bigtighed for Kunstneren. Holberg havde, som bekjendt, været en flittig Gæst paa Vinhusene, for at lære Kjøbenhavns Borgermænd at kjende. Den franske Marine-Maler Bernet havde ladet sig binde til Skibs-Masten under en Storm for at kunne studere Elementernes Oprør. Noget Vignende var ogsaa ham en absolut Fornødenhed. Berner meente nu, at derpaa kunde der vel raades Bod. Han skulde følge med ham ud til en Tracteur udenfor Byen, hvor nogle af de flinkeste

Udhalere jævnlige indfandt sig. Der vilde han nok omsider opnaae den Lykke at blive et Slagsmaal. Kun maatte han, naar han vilde lære disse Menneſker at kjende, indlade sig med dem og ikke være forſagt. Amadis gik med Glæde ind paa Forſlaget, vel især i Tillid til ſin Vens Aſſiſtance. De gik ud ſammen en Aften i Efteraaret, traf Selskabet efter Dnske, blev ved Bærten foreſtillede for Gjæſterne og gav en Bolle Punsſch til Priis. Men nu ſkal dette Studium efter Naturen allerede den første Aften være endt med, at den ſtakkels Amadis ſelv fik Prygl. Dette Uheld bliver ſaa meget mere komiſt, ſom han ſkal have paadraget ſig det ved ſin altfor ſtore Hoſlighed og ſin Beſtræbſe for at vinde ſine nye Kameraters Venſkab og Velvillie. Da nu En af dem fortalte en lang og bred Vagn om en Stud, han havde baaret paa ſine Skuldre, afbrød Amadis ham med en poetiſt Strøm af beundrende Talemaader, ſammenlignede ham med Oldtidens Athleter og kaldte ham vor Tids Milo fra Crotone. En bredſkulbredet, brutal Perſon, der ſad ligeover for Amadis, havde nogle Gange ſøgt at afbryde ham, men da det ikke vilde lykkes, blev han omsider utaalmodig, reiſte ſig og gav den arme Poet et Dunk i Raffen, idet han ſagde: „Hold nu din Bøtte og lad ham tale!“ — Dette kunde nok kjøle en Poets Iver i ſine Studier. Men Amadis forſikrede dog ſiden, at han ikke vilde

undvære denne Aften for Meget. Ja, selv den Bøffel, der havde dunket ham i Nassen, tænkte han med Fornøielse paa. Han syntes endnu bestandig at see hans atletiske Figur, det haarde Ansigt og den skjæve Mundvide hvori han væltede Straaen.

Hvad iøvrigt det Drama angaaer, som Amadis leverede mig til Gjennemsyn, da vil det rimeligviis engang blive forelagt Publikum. Jeg vil derfor Intet tilføie om dets poetiske Værd, for ikke at foregribe Nogen i sin Dom. Om dette og hans andre poetiske Frembringelser er der nu et Par Gange i min Nær-værelse bleven talt i Aften-Cliquen. Betynderligt nok har Translateuren mindre mod hans Syslen med Poesien end Harriet. Denne paastaar, at Amadis kun formaaer at lade sig begeistre af et enkelt poetisk Værk, men ikke af Poesien selv. Efter hiins Mening har han gode Natur-Anlæg, Fethed i at udtrykke sig, og mangler heller ikke Følelse. Meest har han imod ham, at han er utilgjængelig for Critik. „Igrunden, siger han, meddeler Amadis ikke gjerne sine Arbejder til dem, af hvem han kan vente en skarp eller misbilligende Dom, men heller til Saadanne der overøse ham med Complimenter og Henrykkelse. I dette Punkt er han umættelig. Det er ham det Samme hvo der roser ham og af hvad Art Lovtalen er. Han tager mod Birak, om man saa ryger dermed i et Stifbækken.“

J Translateuren har vor Digter, som man kan begribe, ikke den lemfældigste Dommer. Men han søler sig smigret ved at denne dog skænker hans Arbejder nogen Opmærksomhed, og finder sig i de Lidelser der følge med denne Lykke. Disse Lidelser ere ikke faa. Alt hvad han gjør for i det mindste i Samtalen, at sætte sig ind i sin Kritikers Forestillinger og gjøre ham Det „han har villet og tænkt sig i sit Digt“ behageligt, er spildt, især naar Translateuren er i sit onde Lune. For at smigre dennes sædvanlige Anskuelser sagde Amadis saaledes engang noget ondt om Anvendelsen af Forglemmigeier og Rjærminder i Poesien. Men denne gang var det ikke Translateuren tilpas. „Aa Passiar, sagde han; un troer strax en velopdragen Poet, at man endelig ikke maa tage Rjærminder i Munden. Jeg synes, de er' ligesaa gode som alle andre epitheta ornantia der nu ere i Belten. En smagfuld Digter kan bruge det Ene som det Andet. Hos en smagløs tager Alt sig smagløst ud. Det er kun Misbruget der er at dadle. Jeg begynder saaledes snart at blive kjed af al den Harmonie og Melodie Digterne nu for Tiden snaffe om. — Brug de i Guds Navn Forglemmigeier, men et Par enkelte. Af disse Blomster tager en heel Rost sig ikke godt ud.“

Den æsthetiske Samtale Aftenen tilforn, som Amadis refererede sig til da han bragte mig sit Manuscript, dreiede

sig nærmest om Novellen. Amadis var meget indtaget af denne Digtart og meente, at den meer end nogen anden gav Digteren Feilighed til at udtale sig. Det maatte derfor ansees for en stor Lykke, at den nu ogsaa hos os lovede en skøn Blomstring. Translateuren derimod holdt for, at Lykken var ikke saa stor og at man af al Kraft burde advare unge Digtere, at de ikke altfor tidlig skulde give sig af med denne Digtart. Tilfyneladende var den let at behandle; man kunde altid frembringe noget Væseligt eller Noget, der saaledes svævede mellem Poesie og Prosa at det kunde tages i Haanden og forberede en Mands Middags-Sovn. Men den Forening af digteriske Egenskaber, den krævede, var netop allersjældnest hos unge Forfattere. „En Digter, sagde han tilsidst, skal begynde at røre sine Binger i det Yriske; det er det naturligste. Om han ogsaa heri griber et Par Toner der ere grebne forhen, har det ikke stort at sige. Vil han siden kjende sin Flugt eller vide hvor høit han kan gaae, da skal han prøve sig i det Dramatiske. Der vil det snart vise sig, om Apol har givet ham Svingkraft eller ikke. Den dramatiske Kunst er Kronen for alle de andre. Novellen, uagtet den som sagt kræver en Samling af ikke saa Gyner, er dog kun Poesiens Tyggemad. Digteren staaer ved sit Værk som en Mand der viser en Perspektiv-Kasse frem og i Bevidsthed om sine Fremstillingeres Svaghet, tiltrods for Forstørrelses-

Glas, peger med en Pind paa hver Figur og forklarer hvad den skal betyde. Den dramatiske Digter derimod bærer sig ad som vor Herre. Han sætter sine Skikkelser hen, udruster dem med de Egenskaber der tilkommer dem og siger saa: J har Dine i Hovedet, J har Forstand, Eftertanke, Følelse og Imagination, J kan i al Fald lugte eller J have Instinct. Nu kan J see til at blive kloge paa mine Skabninger og derved paa eder selv." Et Par Indvendinger, jeg gjorde mod denne noget eenfaldige Betragtningssmaaade, gav nu Amadis Anledning til at offerere mig sit Manuscript, skjøndt jeg ikke erindrer at Det, jeg anførte, viste en saa „vidunderlig Sympathie“ med hans egne Ytringer. Men han har vel blot søgt en Anledning.

XVIII.

Uventet Besøg.

I Justitsraad E**s Huus har der i disse Dage været et sandt Oprør, fornemmelig mellem Dottrene og disses unge Veninder. Aarsagen hertil var et rigtignok temmelig himmelfaldet Besøg, Familien erholdt af Fru Hjelm og dennes to ældste Pigeborn. I flere Aar har al Omgang med Hjelm været afbrudt, og nu, siden Mathilde var kommet i Huset, ventede man mindst et Besøg. At Frn Hjelm ganske nylig og i flere Familiefredse havde yttret sig spydigt over „den Udelmodighed at tage Mathilde til sig, men som man maaskee kunde komme til at fortryde snarere end man troede,“ syntes heller ikke at spaae nogen hurtig venstabelig Tilnærmelse. Grunden til Besøget maa derfor have været ualmindelig og tvingende. Efter Alt hvad jeg har kunnet erfare skyldes det nærmest Etatsraad Hjelm's økonomiske Omstændigheder. Disse vare, som forhen berørt, ikke længer de bedste. Af hans Kones Formue var vel endnu en betydelig Part tilbage, men denne var efter Arveladerens Bestemmelse urorlig og for en stor Deel sat i Forbindelse med adskillige offentlige Indretninger. Med dette havde Justitsraad E** ved sin Embeds=Stilling meget

at gjøre, og det gjaldt især om at stemme ham gunstigt for Sagen, hvis den skulde sættes igjennem. Statsraaden har vel derfor af den Grund ønsket at hans Kone og Børn skulde fornye den ældre gode Forstaaelse med Justitsraad L**s Familie; men en lang Tid strandede alle hans Anmodninger paa Fruens og Dottrenes erklærede Ulyst. „Det var vel værdt, meente Fruen, at unde de Mennecker den Triumph. Ligesom det ikke var nok, at de rimeligviis for at trodse dem — thi hvad anden Grund skulde der være? — havde taget Mathilde til sig og holdt hende som en Prindsesse.“ Imidlertid, hvert Ægtekab, selv det bedst ordnede Tøffel-Regimente, har som bekjendt i det mindste een Gang om Aaret sin Herredag, paa hvilken Manden sidder i Ægtekabets Hoiesteret og affiger Dommen, naturligviis i mindre betydende Sager der ikke kræve vidtloftig Deliberation. Statsraaden satte sin Billie igjennem. Besøget fandt Sted og løb godt af, paa nogle smaa gjensidige Stillerier nær. Mod Mathilde var Fru Hjelm meget kjærlig, syntes, hun var voren og bleven smuk. „Men hun er saa bleg, tilføiede hun, henvendende sig til Fru L**; er hun maaskee svagelig?“ — Ingenlunde; men hun har sin Teint ligesom hendes afdøde Moder. — „Ja, bevares! jeg seer jo nok at hun er frisk og raff. For megen fratcheur er heller ikke god, mens man er saa ung. Ja, mit Barn, lad mig see, at Du nu skønner ret

paa, at Du er kommen i en saa smuk Familie." Da Mathilde siden forlod Bærelset, gav Fru Hjelm nogle Noter til denne sidste noget spydige Text. Hun udbredte sig nemlig udforligt om den Tid, Mathilde havde opholdt sig i hendes Huus, vel med et Slags Undskyldning for at de maatte lade hende tage ud blandt Fremmede, „skjøndt det var jo Vigebarnets egen Villie og hvad hun engang havde sat sig paa sig man hende saamænd ikke let fra," — men tillige med en fjern Hentydning til at hun ikke saa ganske som hun burde havde lønnet deres Godhed og Alt hvad de havde gjort for hendes Opdragelse. Dette sidste fortrod især Fru L**. Da hun fortalte mig det om Aftenen, sagde hun: „Jeg tav ganske stille og lod hende tale ud. Jeg skal nok svare dig, tænkte jeg. Da hun nu vel var færdig, gjorde jeg mig jydsk, som min Mand pleier at sige. Apropos, min kjære Fru Hjelm, sa'e jeg, siden vi tale om Mathildes Lærdom, hvad er det for Lærere De har havt til hende og Deres Børn i fremmede Sprog! Hendes Udtale især af Fransk var saa forsomt, at man skulde troe hun ikke havde udtalt et fransk Ord siden hendes Moders Død. Dertil kunde min gode Fru Hjelm ikke svare Noget; thi som De veed har hun lige saa lidt ladet Mathilde lære Fransk som noget andet Sprog."

Mens de to ældre, forstandigere Damer paa denne Maade benyttede Tid og Leilighed til at give deres

Hjerter Luft, gif Tiden ligesaa let, skøndt mere letfærdigt benyttet, mellem de unge Piger. De tvende Froseneres udsøgte Pynt afgav især Stof for Samtalen, en Gjenstand, unge Fruentimmer endog af den jævnesten Tænke maade ikke mangle Interesse for. Frosenernes Adfærd mod Mathilde var noget tvungen; de gjorde sig vel Umag for at behandle hende som en gammel Bekkendt, men det lykkedes dem ikke ret. Mathilde selv var taus og syntes at lide ved deres Nærvarelse. Hvad der under andre Omstændigheder havde været saa naturligt, en livlig Gjenerindring af det ældre Samliv, maatte her falde bort. Begge Parter søgte tvertimod at undgaae Alt der kunde bringe Tanken derpaa.

Resultatet af dette Besøg var en Gjenvisit og en Aften-Indbydelse hen til Hjelms. Hverken ved denne eller hiin fulgte Mathilde med, formodentlig efter hendes eget Ønske. Nu har man tænkt paa, ved en passende Leilighed at gjøre et Selskab og dertil indbyde Statsraadens Familie.

Samtidig med det her Fortalte har jeg iøvrigt gjort en lille Opdagelse i Justitsraad L**s Huus. Den yngre Datter Hanne er — hvis ikke min Jagttagelse skuffer mig — skøndt kun lidt over 17 Aar gammel, i denne Tid forelsket. Jeg slutter det af en Forandring der er foregaaet i hendes Væsen og som ogsaa Fru L** har bemærket. Før var hun noget langsom af Natur,

som Barn ikke overvættes slittig, holdt siden meget af at sætte sig ned i god Ro og Mag og høre til, allerhøjest uden at bestille Noget. Nu har alt dette forandret sig. Hendes Dine have faaet mere Glands paa samme Tid Kinderne have tabt Noget af deres forrige vel stærke Rodme. Hun er bleven hurtigere, mere attent, som folte hun en ny, indre Spændkraft i sig, eller som man ofte er i Farens Dieblif. Men allermæst slutter jeg af hendes Gang. Den var før magelig; nu er den bleven paafaldende let og elastisk. Den og Bliffet fra hendes Die have antaget en egen Gratie, en Tilfredshed eller Bevidsthed om en hemmelig Lykke. Thi at være forelsket i sine unge Dage er at være i Besiddelse af en stor Lykke, selv om denne Kjærlighed aldrig gjengældes. Jeg har gjort mig megen Umag for at erfare Gjenstanden for dette unge Hjertes første Bevægelser, men har hidtil kun Gissninger.

XIX.

En Samtale ved Middagsbordet.

Ved Middagsbordet idag opstod en Disput der omfattede noget nær gif over til Bitterheder. Den dreiede sig om politiske Materier, der som før bemærket oftere komme paa Bane. Translateuren pleier under disse at holde sig taus og ene ved Grimacer at tilkjendegive sin Misbilligelse. Idag lod det til, han ikke længer kunde holde sig. Der havde staaet i et af vore Blade en nærgaaende, sandtnok vel hensynsløs Artikel mod en navngivne Mand, og denne gav nu Anledning til endeel Talen for og imod. En af Herrerne ved Bordet, der har meget friske Tendentser, yttrede, at baade denne og lignende Artikler, hvori der med stor Frimodighed sagdes indflydelsesrige og fornemme Folk Sandheden, høiligen vare at prise; at mange Misbrug, Lovens Arm ikke kunde naae, ved dem bleve afhjulpne, ja endog forebyggede; og at blandt Andet Embeds-Aristokratiet kunde have godt af, nu og da at sættes lidt i Skræk. Denne ny Retning i vor Blad-Literatur, det usforfærdede Mod man lagde for Dagen, maatte anses for en stor Gewinnst af de nyere Bevægelser.

Det maa jeg nu høre saa tidt, afbrød Translateuren ham ærgerlig. Der er Intet, vore Liberale med saa stor Selskabelighed rose sig for som det store Mod de lægge for Dagen. Men dette Mod synes mig meget problematisk. De have med en oplyst Regjering, med uafhængige, indsigtsfulde Dommere at gjøre, altsaa med lutter Intelligents. De kjende Lovene og vide hvor nær man kan gaae disse paa Livet. Derimod kunne de, der ville bekjæmpe den liberale Svindel, behøve Mod; thi de kunne let komme i Kast med noget ganske Andet end Dplysning og Intelligents. Dette bliver tydeligt naar man seer hen til Retningen i saa mangen Ytring og spørger sig selv hvad den kan søge at vække og paa hvem den kan være beregnet. Dersom De vil sige mig hvad Mod der vises, skal De have Tak. Jeg veed det ikke.

Da er det let nok at see, naar man ikke forsætlig vil lufte sine Dine, svarede den Anden noget piqueret. Mens de conservative Herrer skrive saaledes, at intet Haar kan krummes paa deres Hoved, skriver den liberale Mand og taler ved Gilder og Forsamlinger, uden at see enten tilhøre eller tilvenstre, udsætter sig for fornemme Folks Had og for Processer og Domfældelse.

Nu, det er velgjort, gav Translateuren til Svar. Det er smukt og roesværdigt. Jeg indrømmer ogsaa, at der i flere Blad-Artikler findes Ytringer af et dri-

stigt Indhold, eller at de blive saaledes forstaaet af en stor Deel af Publikum, og at der i den Anledning et Par Gange er lagt Sag an mod Forfatteren. Enhver bildte sig ind, at han vidste hvad hine Ord sigtede til, og derfor fandt man dem frimodige. Men efterseer jeg nu Retsforhandlingerne, saa finder jeg, at Forfatteren under Proceduren benægter, at de skulle forstaaes saaledes, at de sigte til Det man hidtil har meent, at de skulle læses i den Forbindelse man hidtil har antaget. Sandheden heraf vil jeg ingenlunde sætte i Tvivl; men — hvad Mod er der da viist? Hører der Mod til at sige Noget, der enten ikke er dristigt meent, eller, hvis det er dristigt meent, siden underlægges en anden Betydning? Og nu de frimodige Taler ved Gilderne, deres formeentlige Allusioner til Denne og Hinn. Hvad Mod hører der til de ubestemte Sigteiser man har troet at finde i dem? Uden Ansvar ere de, netop ved deres store Ubestemthed; og Taleren er jo vis paa, at et „umaadeligt“ Bisfald, en „umaadelig Vatter“ belønner hans Ord. Han er altsaa vis paa Bisfald af dem, hvis Gunst han begjærer. Hører dertil Mod?

Ja, naar De vil fordreie Sagen og sætte den i et falsk Lys, udbrod den anden Herre kjendelig harmfuld, saa kan jeg ikke disputere med Dem.

Harriet, der nok indsaae hvad denne Strid vilde føre til, gjorde de tvende Herrer opmærksom paa, at de

havde tabt Hoved=Spørgsmaalet af Sigte, hvorvidt man nemlig burde bifalde slige snart hentydende, snart ligefremme Angreb paa anden Mands Ære og borgerlige Stilling, og om de kunde ansees for isandhed heldbringende. Om der horte Mod til Angrebet var med Hensyn hertil af mindre Bigtighed. „Dette Spørgsmaal, vedblev han, troer jeg virkelig bør besvares benægtende. Man giver herved kun Rum for megen af den menneskelige Naturs Slethed, aabner Skranterne for hemmelig Skadefrohed, for smaalig Misundelse og Rjæbstads Bagtalelse; thi man maa ikke troe at de Liberale have Privilegium paa at være fri for disse Egenskaber, hvormed en ikke liden Part af det menneskelige Kjøn maa træffes. Det er altsaa et stort Spørgsmaal, om den Slethed, der muligviis afhjælpes, er saa stor som den der ganske sikkert lades ind. Det er heller ikke godt for Folkets moralske Uddannelse, at det vænnes til en saa bedrøvelig Hoveren over at denne eller hvin høitstaaende Mand paa det allerføleligste fræktes og udpeges. Sligt kan ikke have andet end en demoraliserende Indflydelse.

Samtalen blev her afbrudt, da Bærtinden traadte ind, og vi reiste os fra Bordet. Amadis, der under det Foregaaende var faldet mærkeligt sammen og havde siddet stille og stirret hen for sig — thi han har ikke meget tilovers for de materielle Interesser — spurgte

nu Bærtinden om en halvvoresen Pige fra Dyfstringshuset, der Dagen iforveien, da han var syg, havde bragt ham Mad. „Han var bleven ganske frapperet over denne unge Piges eiendommelige Physiognomie. Hun forekom ham som et Malerie af Carlo Dolci; der var noget forunderlig Aandigt, Lidende og Smægtende hos hende; noget zart og nettelsesagtigt“ — hvilke sidste Ord han ledsagede med en Haandbevægelse som En der tager fiint paa Noget.

Berner loe høit og Bærtinden sagde: Den lille raa Tøs, jeg sendte Dem igaar Middags? Hende har jeg allerede jaget bort igjen. Hun har været i Børnehuset; det er godt at see paa hendes runde Haar. For, saa snart de kommer ind der, klippes Haaret af dem; og, om de saa gjør aldrig det for at faae det til at vore igjen naar de komme ud, saa hjælper det ikke. Det Haar, der er klippet af i Børnehuset, vorer aldrig igjen.

Denne Folke-Tro har jeg hidtil ikke kjendt og maa overlade til Andre at afgjøre, om den er almindelig eller den hører til Madam Børresens private Meninger.

XX.

Maries Blomster.

Da jeg engang i forrige Uge kom hen til Aften = Equen hos Madam Borresen — og jeg maa til min Bessjæmmelse tilstaae, at jeg allerede er kommen i Bane med at gaae derhen hver Aften, jeg ikke er i Selskab — reiste Amadis sig og gif mig med usædvanlig Livlighed imøde. „Bed alle Muser, Hr. Thomsen! — udbrod han — De bestyrker daglig mere min Agtelse for Deres Smag og Sands for det Skønne. Det er jo en sand Hebe, De har i Deres Logis.“

Jeg fik ud, at han meente Marie, min Bærtindes foromtalte Datterdatter som han havde truffet, da han om Eftermiddagen i Anledning af sit Manuscript vilde besøgt mig.

„Det er et yndigt Barn! — vedblev han i samme Stemning. Hun er endnu i denne søde, drømmende Overgangsperiode, hvor tusinde Spirer kæmpe i det ligesom nys aabnede Die, i Kinderne fine Rødme og i den unge Barns sagte Pulsringer, og ville udfolde sig til Liv og Bevidsthed. Jeg var ganske fortryllet ved dette Syn. Hun kom mig imøde let og smilende, med en duftende Bouquet i Haanden. Hendes Skønhed og

Solystemme henrev mig saaledes, eller det var den muntre Efteraarssdag der bedrog mig, at jeg troede, det var den smilende Flora der endnu engang til Afsked aflagde Jorden et Besøg."

Det var som Fanden! raabte Berner med Latter. Du skulde heller troet, det var Eurus eller den skjægede Boreas. De Folk pleie at besøge os i Efteraaret.

Nei, hun er Flora, Blomsternes Gudinde. Der duster et heelt Foraar paa hendes Kinder. Du skulde seet hende, hvor ung, hvor ubevidst hun er og dog ligesom Baaren hertillands skjelmst og gjækkende. Jeg blev saa betaget af dette Syn, at jeg lod mig ned paa et Knaa og i de ydmygste Udtryk bad Gudinden om en eneste Blomst af hendes Overflodigheds-Horn. Og see her, denne har jeg erobret.

Han tog en forknyttet Georgine frem, som Berner bemærkede om, at den hang med Hovedet og lod ikke til at være meget fornøiet i hans Selskab.

Tidlig den følgende Morgen, da Marie, Heltingen i denne lille Scene, vilde tage Kaffetøiet ud, satte hun Bassen hen igjen, mens hun, som hun pleier naar hun vil passiare med mig, blev ved at hvile derpaa med begge Hænder, og sagde: Det er sandt, Hr. Thomsen! der var igaar Eftermiddag en Person her og spurgte om Dem. Men han fik ikke sagt sit Navn. Det var et temmeligt ungt Menneske af Middelstor-

relse, med lyse Haar der var stilt ad og frollede sig; og saa havde han blaae Dine og et ret smukt Ansigt. Men han saa bleg og svagelig ud.

Jeg gjenkjendte Amadis af Beskrivelsen, og hun blev ved: Men det var da et underligt Meuneske, som han tog afsted! Jeg kom just ud fra Deres Bærelse med de Blomster der havde staaet i Vasen og vilde faste dem i Renden, for de var' ganske visne; og saa stod han lige med Gæt for mig og sa'e Noget, jeg ikke forstod; og inden jeg saa mig for, laae han paa Knæ — hvad synes De? — og bad mig om en af Blomsterne. Jeg blev først forstræffet og troede han var ikke ret klog, eller at det var En af dem der løbe ved Dørene og tage Veiligheden iagt. Men siden saa jeg nok han var velklædt, og at det kun var saadan et Indfald af ham. Men bange gjorde han mig rigtignok.

Jeg maatte lee over den prosaiske Modsatning til Amadis' begejstrede Beretning, men forsikrede hende iøvrigt, at det var en honet og fredelig Studerende, af hvem hun Intet havde at frygte. Det var saadan hans Maade.

Ja Gud! svarede hun meget alvorligt. Det kunde jeg ogsaa strax see paa ham. Og han talte ogsaa meget net for sig. Saadanne Mennesker, der læse og

studere saa meget Nat og Dag, af dem kan man heller ikke forlange, at de skal være som Andre.

Det Sidste var nu vel ikke min Mening, at nemlig Amadis' Studeringer forplumrede ham; men jeg lod det gaae, da det vel var den hende fatteligste Maade at forklare sig deslige Udskeielser i Adfærd.

Hun gif derpaa ud med Kaffetoiet og jeg ind i min Dagligstue. Her blev jeg behageligt overrasket ved en smuk Opmærksomhed af den unge Pige. I Vasen var sat friske Blomster og paa forskjellige Steder Glas med smaa, tildeels efter Aarstiden sjældne Bouquetter, vel ikke ordnet saaledes at det vidnede om den bedste Smag, men altid om den bedste Villie. Jeg nænnede derfor heller ikke at forandre Noget deri. Da hun op paa Dagen kom ind igjen, takkede jeg hende ret hjertelig for denne Opmærksomhed. Hun blev rød og saae forvirret ned for sig, mens jeg holdt hendes Haand. Men hun gjenvandt snart sin sædvanlige jævne Fatning og sagde: Vi har nok mærket, De holder meget af Blomster, Hr. Thomsen! og det er jo ogsaa naturligt saa længe man kan faae dem. Disse her er jo rigtignok sjældne paa denne Aarstid; men vi har altid let ved at faae dem; for der er en Gartnersvend vi er noget i Familie med, og til ham havde jeg sagt det, og saa var han her igaarastes med dem.

Jeg maatte iøvrigt endnu samme Formiddag rykke

ud igjen med nogle af mine smukke Blomster, men til et Brug, hvortil jeg ikke kunde nægte dem. Min Bærtinde kom ind til mig, klædt i mørkt Kattun med sorte Baand om Kappen. Hun saae mere nedstemt ud end sædvanligt, og sagde: „Nu skulde jeg da hen og see til at saae hende i Jorden.“ — Hun meente sin gamle Veninde, Bagerens Kone ligeoverfor, der i disse Dage er død. — „Jeg tænkte nok, da hun fik Feberen, at hun ikke kunde holde den ud. Meget stærk var hun aldrig. Men vi har nu i saa mange Aar holdt sammen, saa jeg kan endnu slet ikke finde mig i at hun er gaaet bort.“ — Jeg søgte at troste hende med nogle af de almindelige Trøstegrunde, og hun vedblev: „Ja, jeg veed det jo nok og det er jo Altsammen sandt, vi kommer nok sammen engang igjen. Men De kan troe mig, Hr. Thomsen, i mine Aar er det dog haardt. Naar man bliver gammel, saa falder den Ene fra efter den Anden, og dog kan man mindst taale at savne dem. Vi har nu levet saa længe sammen, baade i gode og onde Aar, og altid har hun staaet mig bi som en trofast Veninde som jeg vidste jeg kunde stole paa. Da min ældste Son døde, var hun hos mig Morgen og Aften og veeg ikke fra min Side, saa længe hun saae mig saa nedslaaet. Og da min gifte Datter var syg, vidste hun ikke hvad hun skulde gjøre for at være mig

til Hjælp. Nei, det er et stort Tab for mig. Jeg kan kun saa daarligt undvære hende."

Hun udtalte sig endnu en Tid med samme smukke Simpleshed om dette Dødsfald, og sagde tilsidst: „Nu vil jeg bede Dem om en lille Billighed. Min Marie har imorges givet Dem nogle Blomster, som vi fik til Foræring igaar. En Part af dem har vi lagt tilside til Begravelsen, til at strø paa Gulvet og paa Kisten; det seer altid saa fint ud. Men nu har Marie glemt at lægge nogle Asterblomster hen, og jeg var saa forstyrret igaar at det ogsaa gif mig af Glemme, og nu vilde jeg bede Dem om et Par. Min salig Veninde holdt saa meget af de Blomster; saa kan jeg sagtens gjøre hende den Glæde at lægge nogle hen til hende i Kisten."

Jeg opfyldte naturligvis hendes Ønske, og hun gif fort efter. Men jeg var dog siden nærvæd at blive melancholisk stemt, da jeg paany betragtede mine Blomster. Marie havde deelt dem mellem mig og den Afdøde. Af den samme Bouquet, hvormed mit Bærelse var saa festligt og livligt smykket, vare de Blomster tagne, der skulde dufte sidste Gang for et tilendebragt, hensmuldrende Liv, smykke dets sidste eenfomme Opholdssted. — Jeg søgte at finde Betydning og Trøst i denne Tanke. Jeg sagde til mig selv: De samme Blomster smykke Livet og Døden. De tale overalt det samme

Sprog, ikke blot den stille Resignations, men ogsaa Haabets og Gjenføðelsens. Det er de samme Blomster, der herinde og midt under det daglige Livs Fortrykthed ere Symboler paa Glæde og Poesie og høre med til dette Livs trøstende Genier, det er de samme der nu indesluttet i Graven som Symboler paa det Evige midt i Forfrænkelsen, som Genier med omvendte Fakler.

Men af alle disse Tanker blev jeg snart revet ud, da Marie kom hjem igjen, gjorde sig et lille Grinde ind til mig og pludrede nu Løst og Fast om Begravelsen, om hvem der var med, om hvem der gjerne kunde have været med, men som altid holdt sig tilbage o. s. v. Synet af dette hendes Væsens Tenshed, enten Tælen er om Begravelser eller Fadder-gilde og Bryllup, eller Skov-toure, gav mig igjen den Stemning jeg behøvede for at nyde denne lille Glæde uden Grublen. — Kun er det Skade, at mine smukke Blomster allerede begynde at falme og hænge med Hovedet. Men ogsaa herimod har min lille Marie givet mig den bedste Trøst. Gartnersvenden saae snart ind til dem igjen. Han skulde nok love at forsyne mig med Blomster Vinteren over, for han gjorde Alt hvad hun bad ham om.

W i n t e r e n.

XXI.

En Soupee.

Som forhen omtalt havde man i Justitsraadens Huus besluttet at gjøre et Selskab og dertil invitere Hjelms Familie. Denne Sag gav Husets megen Ungdom Stof til flere Dages Omtale og Forhandling. Selskaberne hos Hjelms udmærkede sig ved en vis ydre Finess og Elegance, og — man vilde ikke staae tilbage. Fru L** havde Intet mod de Beslutninger der bleve tagne af Julius og Døttrene; det lod endogsaa til at hun fandt en Fornøielse i denne Rivaliseren. I det mindste havde hun, hvad dette angik, meget travlt med Mathilde, for hvem hun lod forfærdige en ny, meget smuk og smagfuld Kjole. „De skal dog ikke troe, sagde hun i den Anledning til mig, at hun er Barnepige hos os, saaledes som hun har været hos dem.“

Efter Bestemmelsen skulde der dandses efter Bordet; et fuldstændigt Bal vilde Fru L** ikke indlade sig paa. Spørgsmaalet var nu, hvorledes man paa en behagelig Maade skulde tilbringe Tiden før Bordet. Iblandt de mange hertil sigtende Forslag vil jeg kun

berøre eet, Fætter Frederik kom med, og der satte mig i en lille Stræk, men ogsaa mødte megen Opposition. Forslaget gik ud paa at invitere en ung Mand, jeg netop kort forhen oftere var stødt sammen med baade hos L**s og i nogle andre Familier. Han var en Tidlang meget begjært i Selskaberne ved en egen Gave han besad, at fortælle Anecdoter i jydsk Dialect. Han havde tre saakaldte Samtaler i Forraad og fortalte altid de samme. Forresten var han stille og af tør Natur. Han og alle Andre der var tilstede vidste, han blev indbudet for at fortælle disse Samtaler eller at han dog tidlig eller sildig den Aften skulde give en Forestilling, enten fordi der var En tilstede, der endnu ikke havde hørt ham, og i hvis Glæde de Andre vilde opfriske deres egen, eller fordi man endnu ikke selv var fjed af at høre ham, eller fordi man var fjed af alt Andet. Naar man saa ham i et Selskab, inden han endnu havde produceret sin Færdighed, sad eller stod han gjerne stille i et Hjørne, uden at tage synderlig Deel i Conversationen, lige til hans Time slog, blev indtil den Tid heller ikke meget agtet. Kun i Forbigaaende kunde En sige til ham: „Na, iaften skal De nok bringe os til at lee igjen“ — hvortil han med et Smil, der trak op over hans rynkede Ansigt, og guldende Hænderne gjerne svarede: Ja, jeg er parat! og begyndte allerede at rokke som om han strax vilde sætte sig og sine tre Samtaler i Bevægelse. Han

forekom mig da altid som et Positiv eller en saakaldet Virekasse, der ogsaa kun indeholder et vist Antal Melodier, spiller altid de samme og staaer stille i en Krog af Stuen indtil der skal danses, og hvis Lyd neppe er behagelig for Andre end de Dansende. — Som sagt, jeg fik en lille Skræk paa mig, da den unge Mands Navn blev nævnet; thi jeg kjendte hans Underholdnings Længde og Magt til at undertrykke al selskabelig Berolvirkning. Justitsraaden, der er en Ven af Anecdoter og navnlig finder megen Smag i de omtalte jydsk Samtaler, understøttede Forslaget; men Julius satte sig ivrigt derimod. Det vilde forstyrre Selskabets Character saaledes som han havde tænkt sig den. „Jeg appellerer, sagde han, til Franskmanden der i dette Punkt har den bedste Tact. Han forvandler aldrig en Salon til et Auditorium. Et enkelt Indfald, et bon mot der siges i en mindre Kreds, og siden gaaer Selskabet rundt, er det Høieste han vil tillade sig.“ Omfider satte Hanne igjennem, at Positivet (thi dette Navn har hun hurtigt adopteert) vel skulde indbydes, men ikke have Lov til at fortælle sine Samtaler, undtagen i den høieste Nød.

Jeg havde maattet love de unge Piger at komme tidlig den Aften, dette Selskab fandt Sted. Af hvad Grund veed jeg endnu i dette Dieblis ikke, men jeg blev bedrindstændigt derom. Da jeg traadte ind i Salen, kom Adamine mig imøde og klagede over Mathilde. „Harde

De troet, hun kunde være saa stridig? Hun vil ikke tage sin nye Kjole paa. Tael De med hende. Det kan endnu gøres om." — I det Samme traadte Mathilde ind. Hun var iført en hvid klar Kjole, jeg efter Overlæg med Fru L**, kort efter hendes Optagelse i dennes Huus havde givet hende paa hendes Fødselsdag, der netop indtraf paa den Tid. Hanne, der kom ind med hende, tog mig tilside og hviskede: „De skal ikke sige hende Noget for Kjolen. Jeg skal nok siden fortælle Dem Grunden hvorfor hun ikke har taget den paa." — Da jeg nu længere hen huskede hende paa dette Løfte, svarede hun: Ja, saa bestemt veed jeg det ikke. Men jeg troer, det er for at vise sig taknemmelig mod Dem. Da vi talte imorges oppe paa vort Kammer om Hjelm's Besøg i aften, spurgte Adamine hende, om hun ikke heller vilde tage imod Hjelm's hos os, end som i gamle Dage være hos Hjelm's og tage imod andre Fremmede. Mathilde blev takkefuld derved, og Adamine lagde til: Det kan du da takke Hr. Thomsen for, at du ikke har det nodig. Ved disse Ord fik Mathilde Taarer i Øinene, og hun sagde ganske sagte: „Ja, jeg kan takke ham for Alt hvad jeg er." Siden, da Adamine var gaaet, tog hun ganske stille den klare Kjole frem, som De har givet hende, og syede et Løbebaand fast. Hvad vil du med den? spurgte jeg. — Jeg vil spørge din Moder om jeg tør tage den

paa iaften. I enhver anden vilde jeg ikke besinde mig ret glad. — Men Mathilde! sa'e jeg, den ny Kjøle, der er syet til iaften og som vi har hastet saa meget med, den vil du ikke tage paa? — Og i det Samme kom Mo'er op til os, og nu plagede vi hende begge. Men man kan ingen Bei komme med Mathilde. Hun er ikke som andre Menneſker, man kan skjændes med. Det er ikke muligt at ſige hende et ondt Ord.

Denne Forklaring var jeg hjertelig tilfreds med, og havde ingen Grund til at ønske hendes Dragt anderledes. Jeg ſøgte at berolige Hanne med den Bemærkning, at Mathilde jo ſaae meget ſmuk ud i den klare Kjøle. — Na, det er ikke derfor! brød hun ud — hun ſeer ſmuk ud, hvad man ſaa giver hende paa.

Selſkabet blev efterhaanden ſamlet og ordnede ſig ſom ſædvanligt til Converſation eller i Spillepartier. Damerne, der naturligviis vare meget ſmagfulde i deres Pynt (thi om et Selſkab i Kjøbenhavn har man ikke Grund til at betvivle det) ſad i Begyndelſen i en ſtor Halv=Cirkel, og alle yngre meer eller mindre med et Udtryk af den Forventning, Perspektivet til Dands efter Bordet giver Damernes Phyiognomie, og med den Holdning der vel tildeels er en Følge deraf. Efterhaanden tabte ſig den Stiſhed, hvormed vore Selſkaber gjøre Begyndelſen. Damernes Halvfreds oploſtes i mindre Grupper, hvori Herrerne tog Deel. De unge

Frøfener Hjeltn, et Par andre Damer og nogle Herrer
 udgjorde snart en lille Kreds for sig der var meget mun-
 ter og lattermild. Jeg gjorde ved denne Leilighed ogsaa
 her den Bemærkning, at vore unge Herrer, naar de ere i
 Selskab, udeløffende conversere een eller et Par Damer
 der ere i Belten. Dette har ofte stødt mig. Betænkte
 man, hvor ydmygende denne Adfærd er for de andre
 tilstedeværende unge Piger, og hvor megen Glæde man
 volder disse ved nu og da ogsaa at henvende sig til
 dem, da vilde man, troer jeg, mindre lade sig henrive
 af en Enkelt's Skjønhed og bringe mindre Egoisme med.
 — Af de øvrige Herrer stod en Klynge i et Hjørne af
 Salen og underholdt sig sagte, men temmelig letfærdigt
 om de nærværende Damer. Frank, der en Tidlang havde
 staaet hist og her og sat sig i Stilling, mens han be-
 skuede og lod sig beskue, traadte hen til denne Kreds
 og tog ivrig Deel i Samtalen. Han er ved sin An-
 komst til Hovedstaden bleven imponeret af den kjøben-
 havnske Frisshyrs-Tone. Af hans Ord at domme skulde
 man holde ham for en roué. Men han er bedre end
 hans Ord lyde. Ung som han er og med Verden ny
 og aaben for sig ønsker han overalt at være med og ikke
 at holdes for en Hjemfødning blandt sine unge Venner.
 Hans private Liv er, efter hvad jeg har Grund til at
 antage, upaaklageligt og afholdende. — Jeg selv holdt
 mig i Begyndelsen til de ældre Damer, for ikke at staae

iveien for en yngre Slægts Planer og Forhaabninger. Fru Hjelm værdigede mig megen Opmærksomhed og forsikrede, hun og hendes Mand vilde føle sig meget smigrede ved et Besøg af mig. Mod Mathilde var hun overvættens kjærlig.

Alf de mange Planer til Selskabets Underholdning, der vare lagte iforveien, behøvedes, som Udfaldet viste, ingen; Conversationen var levende nok uden fremmed Assistance. Positivt blev derfor heller ikke truffet frem. Kun for et Par af de tilstedeværende Herrer maatte han, paa Fætter Frederiks Foranstaltning, give en Forestilling i et Sideværelse. Bordet var muntert og behageligt. Jeg havde den Lykke at sidde mellem Fru Hjelm og en anden Dame tilaars.

Efter Bordet blev da som sagt dandset. Julius var Bal-Inspecteur og skilte sig til Alles Tilfredshed fra sin Function. Frøkenerne Hjelm vare her aabenbart i deres Element, meget begjærte af Herrerne eller, som man siger, aldrig fra Gulvet. Unægteligt ere disse unge Piger skiftede til at blænde paa et Bal. Ved deres Skjønhed, deres straalende Dine og lette, flygtige Bevægelser i Dandsen forekom de mig i den hurtige Bals som Cyprias Præstinder, der ved Gudindens Fester ere beruste og henrykte af hendes Nærværelse. Man fulgte uvilkaarlig dette Opraab til Glæde og Nydelse der laae i deres Diefast og syntes at ville forme

sig til Ord paa de aabnede Læber. Desuagtet gled mine Dine ofte fra disse Fristerinder hen til Husets tvende Døtre. Ogsaa disse vare glade og lykkelige under Dandsen. Men paa deres ungdommelige Ansigter hvilede selv under den heftigste Galopade en Duft af Blufærdighed, et Udtryk af kyddt Eftirgivenhed for hin vilde Rydelses Bud, et vist Uudtaleligt i de nedslagne Dine, de luffede Læber, og en mild Magt der forsonede Beskueren med disse Dandses bacchantiske Character.

Mathilde saae jeg ikke dandse, uagtet jeg netop havde glædet mig dertil. Hanne og Adamine har saa tidt talt om, at hun knap berører Gulvet naar hun dandser; det er af de Færdigheder der lagdes megen Bægt paa hos Hjelms. Men ved Begyndelsen af Ballet var hun beskæftiget eller søgte at være det, og længere hen blev jeg placeret ved et Spillebord i et Sider værelse. Hun har nok overhovedet, efter en Ytring af Fru L** at slutte, truffet sig tilbage saa tidt det gik an, og rimeligviis fordi hun ikke følte sig let og vel stemt i den Hjelmske Families Nærværelse. Af den Grund, antager jeg, har Fru L** og Døtrene heller ikke villet paalægge hende nogen Tvang.

Ved et Bal og et Drifkegilde — det er en gammel Erfaring, — burde ingen Andre være tilstede end de Deeltagende. Den forhoiede Stemning, hvori Dandsens og Vinens Guddomme sætte deres Dyrkere, taaler

ikke Tilskuere der selv ere udenfor denne Stemning. Jeg gik, efterat jeg var bleven færdig med et langt nykternt Spillepartie, paany ind i Dandsesalen. Det var dengang allerede ud paa Natten. Mathed og Anstrængelse havde hos nogle af de Dandsende efterladt just ikke de behageligste Spoer. Andre vare tvertimod paa deres Lyffes og Glædes Høidepunkt. I begge Retninger forekom mig Meget stødende, der enten var ustyldigt eller under de nærværende Omstændigheder let at begribe. Adskilligt, der syntes mig daarligt eller latterligt, var det vel ogsaa, men blev iblandt selve de Dandsende ikke udsat for en saa uforstyrret Critik; der- til var Enhver for sysselsat med sig selv og det Nærmeste. Iblandt Andet havde jeg strax efter Bordet hørt Frank klage over „de fordømte Contredands og Francaiser som jo intet Menneſke kunde komme ud af.“ Nu saae jeg ham til min Forundring tage Deel i en Contredands, en Følge formodentlig af den Driftighed, man paa et Bal efterhaanden erhverver sig. Han stod paa sin Plads med et forstyrret, forsvædet Ansigt og urolige Dine der bestandig gav Agt paa hvad de Andre gjorde og ængstligt ventede indtil hans Tour kom. Da hans Dame lige overfor gav ham et Bink, begyndte han, men noget for tidligt. Han tog nu farligt afsted og gjorde mere af det end der behøvedes, især da han skulde figurere alene; og der malte sig en komisk For-

tvivlelse i hans Ansigt. Men han gjorde sig rast og søgte at give det en spøgefuld Bending med et Par Ord til den unge Dame, der imidlertid havde svævet saa let som et Duun over Gulvet. — Efter Dandsen traf jeg ham i et Sidesværelse, hvor han ved Hjælp af nogle Drifkevarer søgte at komme sig igjen. „Naa, Frank! spurgte En af hans Omgangsvenner, der ikke havde taget Deel i denne Dands, blev du saa færdig med Cotillonnen? Det var nok et besværligt Arbeid.“ — „Det var Satan til Dands, svarede han; og den gik fortræffeligt. Men jeg maa lære Jeres Française; ellers kan Pofferen komme ud af det.“

Dette er omtrent Alt, hvad jeg har at berette mine unge Læserinder om Aftenselskabet hos Justitsraaden. Jeg gik en Stund inden man skiltes ad, saa min Skildring altid vil blive noget mangelfuld. Kun eet, og som jeg mener, et interessant Resultat af dette Selskab kan jeg endnu tilføie: Gjenstanden for Hannes for omtalte Inclination er — jeg slutter det af en Mængde Smaa=Observationer, jeg gjorde hin Aften — netop den nylig omtalte unge Frank. Om dette hendes Valg kan ansees for aldeles heldigt eller om hun tør vente en varig Gjenfjærlighed er endnu ikke godt at sige. Frank gjør Lykke hos Damerne og fortjener denne Lykke; thi Naturen har været ham gunstig og han selv har endnu ikke tilintetgjort dens Gaver. Paa Grund af hans Ung-

dom synes en vis flygtig, hvileløs Udfærd, der ligger i hans Bæsen, en Tillokkelse mere, da man nu har saa ondt med at holde fast paa denne smukke, urolige Jugl. I Justitsraadens Huus har han behaget ved sin store Eigefremhed. I hans aabne Ansigt, i Alt hvad han siger og foretager sig synes hans hele Sjæl at ligge udslagen og læselig. Disse vistnok sjeldne Egenstaber, hvoraf denne Familie selv besidder saa Meget, sætter den ogsaa overveiende Priis paa, maaskee lidt meer end man kan bisalde. Frank er vistnok ikke fri for Vetsindighed og lægger ved sine ligefremme Manerer mindre Baand paa sig selv end man kunde ønske. Men sandt er det, at man sjelden kan blive ret vred paa ham. Om jeg ikke feiler, trænger han kun til at løbe Hornene af sig, for at hans ikke saa gode Egenstaber uhindret kunne udvifle sig.

XXII.

Amadis's Historier.

Sforgaars Aftes sad jeg hos Madam Borresen i en dyb Samtale med Harriet og Translateuren. Vi bleve afbrudte af Amadis der traadte ind. Han satte sig hen hos os, saae meget lidende og angrebet ud og tilkjendegav ved endeel urolige Bevægelser og smaa Udraab, at han havde noget Overordentligt at meddele. Da imidlertid hverken Harriet eller Translateuren agtede derpaa eller spurgte ham om Grunden dertil, saa tav jeg ogsaa. Omsider begyndte han af sig selv: „Jeg har i dette Dieblik saa godt som været Vidne til en Hændelse der er af en saa besynderlig, saa ubegribelig Natur, at jeg maa tilstaae, den har gjort mig ganske forvirret.“ Han standsede som i Forventning af et Spørgsmaal om nærmere Dplysning; men da hans Tilhørere vare ubarmhertige nok til at fremture i deres Taushed, saa blev han ved: „Jeg var i Mørkningen gaaet ned til Langebrog for at nyde det skjønne Syn af det oprørte Vand og den graae, indregnede Luft. Denne Slud og Taage, dette sikkre Forbud paa Vinteren har altid tiltalt mig paa en gribende Maade. Indsvøbt i min Kappe og lænet til Rækværket af Broen stirrede jeg ud over

Bandet. Det var oprørt, og over Himlen drev urolige Skyer. Maanen, der netop steg op, syntes at maatte kjæmpe sig gjennem Skyerne, og kastede kun nu og da et hemmelighedsfuldt Skjær over Dæmringen, over dette uvisse Dagslys. Som sagt, jeg havde aldeles fordybet mig i Bessuelse og Estertanke. Jeg bemærkede vel, at en Mand steg op fra Baadene ved det lille Slæbested og tog Beien hen til Anstalten for de Drukne, men det gjorde ikke videre Indtryk paa mig. En god Stund efter saae jeg at der var endeel Mennesker samlede udenfor Huset, hvor de Drukne bringes ind, og jeg gik nu derhen. Man fortalte mig, at en Skindød nylig var gaaet derfra, efter at han var bragt til Live igjen. Af Nysgjerrighed efter at erfare de nærmere Omstændigheder gik jeg ind i Huset, og nu meddeelte mig Folkene derinde følgende høist besynderlige Historie. For en lille halv Time siden var en Mand kommen ind til dem, ligblev i Ansigtet, med stive Dine og med Bandet drivende ned ad Haar og Klæder. Han spurgte, om her ikke var Anstalten til Druknedes Redning. Da man svarede ham jo, styrtede han pludselig om og blev liggende paa Gulvet, stiv, kold, opsynlmet, bevidstløs, kort med alle Tegn af En der i dødlignende Tilstand nylig er trukken op af Bandet. Folkene bleve meget forundrede herover; de troede først, at Manden euten var forrykt eller vilde drive Spot med dem. Men de over-

beviste sig snart om at han var uden Liv og Bevægelse. Man besluttede sig da til at anvende de sædvanlige Midler, man rullede ham, og som i alle deslige Tilfælde gik Vandet ud af Næse og Mund. Omfider kom han til Live og befandt sig kort efter ret godt. Han kunde ikke forklare Andet end at han, pünt af ulykkelige Forstillinger og plaget af Mangel og Mistviol var gaaet op og ned paa Langebro med Tanker om Selvmord, men at han ikke erindrede, at han virkelig havde udført det. Heller ikke vidste han, hvorledes han var kommet op af Vandet igjen og her ind i Huset. Da man ikke kunde faae Andet ud af ham, lod man ham følge hjem ved En af Fjellene."

Denne Historie, der vel kunde vente at gjøre Sensation — thi det horer just ikke til Hverdags-Ting, at en Drufnet træffer sig selv op af Vandet og transporterer sig selv hen til Rednings-Anstalten — frembragte her saa godt som slet ingen Virkning. Harriet saae ned for sig med et Smil der næsten var undseeligt. Translateuren dreiede sin Hals saa meget han kunde for at betragte et Kobberstykke, der hang paa Bæggen, og saaledes undgaae at vise Deeltagelse i Fortællingen. Bemærkninger om dennes Troværdighed gjorde Ingen. Kun da den var færdig, sagde Translateuren efter en lille Pause: „Amadis er et lykkeligt Menneske. Han har altid Maanestien, naar der hænder ham Noget."

Det er ikke godt at sige, om deslige Historier, som andre Dødelige ikke pleie at opleve, men hvoraf Amadis nu og da giver en tilbedste, aldeles opdigtes af ham, eller blot saa længe udsmykkes af hans poetiske Phantasie indtil der Intet bliver tilbage af den virkelige Tildragelse. Jeg bragte igaar Aften, da han ikke var tilstede, den omtalte Historie paa Bane og spurgte mine Venner, hvor meget man kunde troe deraf. Harriet smaaloe og sagde: Na, han har vel staaet ved Rednings-Anstalten, da En, der var bragt til Live, fortæller derfra, og har nu i sin Phantasie tænkt sig Muligheden af noget Mystisk, Overordentligt ved Drufningen og efterhaanden sat denne Historie sammen. Translateuren meente, man havde neppe den Forudsætning nødvendig, at Noget virkelig bragtes fra Rednings-Anstalten. Han havde rimeligviis blot staaet paa Langebro, Huset for de Drufnede var falden ham i Vinene, en Mand havde maaskee bundet en Jolle fast ved Slæbestedet, og alt dette havde nu givet ham Materialier til en lille Fortælling i Hoffmanns Maneer som han nu strax vilde prøve paa os. Berner endelig, der kjender Amadis nøie, men sandtnok heller ikke er paalidelig i sine Domme, paatog sig at bevise, at hans poetiske Ven ikke engang havde været paa Langebro den Aften. Veiret var for slet dertil. Selv i godt Veir gif han aldrig derover om Aftenen. Han havde engang sagt ham, at det i Dæmringen forekom

ham som den lange, smalle Bro forvandlede til en uhyre Søslange der bestandig bugtede sig videre og videre til det Uendelige, med et høit Taarn paa Ryggen — det skulde være Vindebroen — og at det tidt syntes ham som om alle de, der havde druknet sig fra denne Bro, strakte Hænderne iveiret fra Soen og vilde holde sig fast, men altid gled ned igjen fra den glatte Slangehud. Denne Tanke havde grebet ham saaledes at han altid kom til at svimle, naar han stod paa eller gik over Broen. „Det Rimeligste er, vedblev Berner, at han den Aften er gaaet over Knippelsbro; hans Tante boer i Brogaden. I Mørkningen har han nu derfra seet Langebro eller bildt sig ind at see den; og meer behøver han ikke for at sætte meget bedre Historier sammen. I Begyndelsen betragter han det som et Eventyr, der høres gjerne og som man har Tilladelse til at udsmykke. Men naar han har fortalt sit Eventyr et Par Gange, og det interesserer, saa troer han selv at han har oplevet det.“

Hvad iøvrigt disse Historier angaaer, da har man i denne Kreds vant sig til at høre paa dem taust og uden Indvendinger. En Undtagelse derfra gjør kun Berner, der gjerne strax reiser sig og med stor Frækhed erklærer at han kender Historien, og Jørgensen der horer til med den meest spændte Opmærksomhed og derpaa gjør sin Saligheds = Eed paa, at saadant Noget umuligt

kan være passeret. Desuagtet fortæller Amadis sine værste Overdrivelser allerhøjest til Jørgensen, maaskee fordi han, som en Mængde Menneſker, seer ſaa meget paa at man ſkænker ham Opmærksomhed, at det er ham mindre magtpaaliggende om man ſkænker ham Tillid.

Siden jeg taler om Historier falder det mig ind, at jeg i denne Tid har tilbragt en Aften hos Etatsraad Hjelm, efter en Indbydelse fra Fruen. Jeg beſluttede at gaae derhen, da jeg hele den Dag havde holdt mig hjemme og ventede Intet viſſere end at træffe der ſammen med Juſtitsraadens Familie. Men kun den unge Frank og jeg vare indbudne, og andre Fremmede indſandt ſig heller ikke. Fruen viſte ſig hele Aftenen meget venſtabelig mod mig, bad mig for Fremtiden betragte deres Hus ſom „et venligt og hyggeligt Hjem, jeg altid kunde tye til“ — og talte forreſten, ſaa meget Anſtændigheden blot tillod, ondt om alle Menneſker. Iblandt Andet fortalte hun mig en Mængde Historier om Juſtitsraad L**s Familie, om hans Forældre ſom hun havde kjendt, om deres daarlige Omſtændigheder dengang og en Hoben Andet der tilſidſt løb rundt i mit Hoved ſom et Mollehuul. Den ældſte Datter Sophies hurtige Giſtermaal med Birch havde vel, ſom hun meente, havt ſine gode Aarſager. Naar man havde truſſet Huuſlæreren om Natten paa ſin Datters Bæreſe,

gjorde man bedst i at haste med Brylluppet. Jeg tillod mig i Begyndelsen nogle beskedne Modbemærkninger mod Et og Andet, men mærkede snart at de vare aldeles spildte. Frank var som hjemme der. Han havde nogle Dage forud afslagt Familien en Visit efter Ballet, og mere behøvede han ikke for at overlade sig til den Utvungenhed, hvorved han behager saa almindeligt. De unge Døttre gave sig meget af med ham, og han syntes at være meget lyffelig derover.

XXIII.

Den gamle Skuespiller.

Da jeg igaar kom hen til Aften-Eliguen, traf jeg der, foruden de andre Herrer, en aldrende livlig Mand, der tidligere har været en stadig Gæst ved det sluttede Bord, men nu opholder sig paa Landet. Han har forhen været Skuespiller, har allerede for flere Aar tilbage resigneret, men nærer endnu stor Interesse for Alt hvad der angaaer Theatret, denne Scene for hans yngre Aars Bestræbelser og Haab. Ved min Ankomst var man i fuld Samtale om et Punkt, hvis Betydning hverken Publicum eller Skuespillerne synes ret at ville indrømme: det siebliffelige, lydelige Bifald. Publicum, især den dannede Deel deraf, troer at fyldestgjøre sig selv bedst ved at forholde sig passivt og hverken yttre Bifald eller Mishag; og de Spillende staae ofte i den Formening, at de kunne ikke ret være bekiendt at sætte Priis paa dette Bifald, at det leder til Afveie, og at deres egen Bevidsthed og selve Udvøvelsen af Kunsten maa være dem tilstræffelig Lon. — Til denne sidste Mening heldte Nogle af de Tilstedeværende.

Jeg kan ikke give Dem Ret heri, svarede den fremmede Herre. Skuespillerens Kunst kræver den sie-

bliffeligste, den umiddelbarste Berelvirkning mellem ham og Tilskueren. Ligesom Det, han skaber, kun er til for Diebliffet, saaledes maa ogsaa Indtrykket deraf, Det, hans Genie har tilkjæmpet sig, diebliffeligt vise sin Magt. I det næste Minut er det for sildigt og hiint Indtryk er afsløst af andre. Derfor lader Göthe med al Joie Jarno sige, at Skuespilleren skal agte det nærværende Publicums Bifald høit; thi han kan ikke vente nogen anden Lon. — For en Suespiller er der ingen Dom der kan have den Gyldighed som den i selve Nydelsens Dieblif ndtalte og af det henrevne Bryst ligesom uvilkaarligt undslupne. Men naar Publicum er koldt eller lader koldt, saa kan han ikke andet end gøres uvis og forvirres i sin Dom om sig selv. Hertil kommer endnu en baade for ham og Forfatterne meget beklagelig Omstændighed. De samme Folk, der have hørt op med at give deres lydelige Bifald tilkjende i Skuespilhuset, bedømme ligesuldt Stykker og disses Udførelse efter det Bifald de erhverve sig. De henrives, naar de mærke at det store Publicum henrives, og de referere sig i deres Domme, men paa mange Omveie, til det samme Bifald, de give sig Mine af at see ned paa. Betænker man nu, at der skal særdeles stærke Pirringsmidler til, for at fremkalde Applaus og at mangen udmærket Forfatter og Skuespiller maa dyrt bøde for den Kunst hvormed de søge at undgaae det for Stærke,

for Effectfulde, saa synes det ikke formeget sagt, at Publicums Phlegma omsider vil tvinge dem til at ringe med Stormkloffen for at trænge igjennem, men vist kun til liden Baade for Kunsten.

Berner sagde nu, at han som Tilskuere og gammel Comoediegjænger snart paa alle de Pladser, man kunde gaae paa, havde tilbunds lært at kjende Beskaffenheden og Værdien af Folks Bisald og Mishag. Det var ikke Noget, man enten kunde sætte Priis paa eller officeres af. For Skuespillerne maatte Stilhed og Opmærksomhed være meest kjærkommen, ligesom det ogsaa var det meest hensigtsmæssige.

De mener med Gvald, svarede den Anden:

„Opmærksom Taushed er den største Mesters Ære.“

Ja, det er en berømt Autoritet. Men Gvald var ikke Skuespiller; havde han været det, vilde han ikke have talt saaledes. — Ak, kjære Ven! De skulde opholde dem en Aften paa Theatret, naar et Stykke opføres, gaae i Mørket bagved Bagtæpperne og Coulisserne, mellem Lampe- og Maskinkarle, under al den Uorden der aldrig ganske kan bortfjernes. De skulde som Skuespiller, med Brystet fuldt af Rollen, vandre mellem Deres Colleger, hvoraf hver Enkelt naturligvis er for sysselsat med sig selv til at kunne skjænke Dem Deestagelse — om end ikke Jalouse og smaa Videnskaber regjerede der som andendeds. De skulde da som Skuespilleren

fra al denne Uhyggelighed læde ind paa Scenen, hen til den lyse, glimrende Lamperække og med det store, opmærksomme Publicum foran Dem, og De vilde indromme, hvor menneskeligt det er at sætte al sin Glæde og sit Haab i dette Publicums lydelige Deeltagelse, i dets Bifald, og hvor aldeles forladt man føler sig, naar ogsaa dette viser sig enten koldt eller forneemt eller i al Fald ved sin Tausshed synes udeeltagende.

Til Onsdag aften spilede den gamle Herre endnu nogle Skildringer fra sine Reiser i Frankrig og Italien. Med stigende Livlighed fortalte han en Mængde Scener, han havde oplevet i disse Landes Skuespilhuse, hvorledes man, snart henreven af en udmærket Syngestemme, snart af et skønt Talent for Tragodien eller Lytspillet, snart af en svævende Terpsichores Fethed og Kunst, var brudt ud i stormende Bifalds-Haab, ja næsten havde overgivet sig til en bacchantisk Tummel. Damerne havde revet deres Blomster fra Bryst og Hat og kastet dem op til den Beundrede. En Mængde jækligt trykte Sonetter til Hre for denne blev deelt omkring eller regnede ned fra Vogerne. Der var ingen Ende paa at raabe Da capo. Den Lyffelige blev ofte kaldt frem under Forestillingen, og selv naar denne var forbi, samlede man sig udenfor Theatret, for endnu engang at see, endnu engang at raabe et Vivat for denne Gjenstand for Alles Henrykkelse. „Jeg veed vel, de

gik undertiden for vidt, men jeg lod mig henrive som de Andre. Ingen kan blive kold ved Det der ligesom med eet Trylleslag griber en stor Mæsse af de forffjelligste Menneſker og tvinger dem til een og ſamme Hylding.“

Amadis blev meget enthousiaſmeret over denne Skilbring. Han meente, man maatte ogſaa kunne meddele vort Publicum en ſaadan Begeiſtring, naar man blot havde Mod til at give Tonen an. Man ſaae jo, at Hamborgerne, der ellers ikke vare berømte for deres Enthouſiaſme for de ſkønne Kunſter, i Theatret kunde være overordentlig henrynte. Jeg for min Part, vedblev han —

Du vilde nok ſkrive Sonetterne, afbrød Berner ham.

Nei, de blive nok ſkrevne, det er vor mindſte Kunſt. Men jeg ſkulde ingenlunde være bange for at være den forſte til at kalde en yndet Skueſpillerinde frem og kaſte Blomſter op paa Scenen. Hvorfor ſkal vi ſtaaе tilbage? Har vi ikke ſamme Begeiſtring for Kunſten ſom Udlændingen? Har vi ikke blandt vor Skuepladſes Prydelſer meer en Een der fuldelig forſente en ſaadan Hylding?

Amadis ſmittede igjen Jørgenſen, der tog Sagen meget alvorligt og erklærede, hvis der ſkulde kaldes frem eller raabes Da capo, var han villig til at gjøre Begyndelſen. Hans Stemme ſkulde nok trænge igjennem, og han vilde ſee Den der kunde forbyde ham det. Kun

maatte En af de Andre sige ham til naar han skulde begynde, for det forstod de bedre.

Men disse velmeente Beslutninger og Forslag mødte nu den største Modstand hos Harriet og Translateuren. Den sidste søgte at gjøre dem latterlige og slog dem i Bunke med de mange andre Abfatterier, Godtsfolk hos os ere saa tilboielige til. Blev denne Skif først indført, da vilde den ogsaa meget snart anvendes i Altid og uden Hensyn til den sande Fortjeneste. Thi da vi ere meget billige, ville vi nødigt gjøre Noget Uret, kunne heller ikke godt lide, at Een altid skal hæves paa de Andres Beføstning, og tilsidst kom hele Theatrets Personale til at staae med Krands paa Hovedet. Han meente, vi burde lade os advare ved de store Misbrug og Overdrivelser der, hvad denne Sag angik, fandt Sted i Udlandet og beraabte sig paa Noget, jeg engang havde fortalt, at nemlig Madame Pasta, efterat Forestillingen var forbi, fire Gange i Række blev kaldt frem. Til sidst var der kun et halvhundrede Mennesker tilbage paa Gulvet; men disse stod endnu og skreg og trampede, hvilde i Ansigtet enten af Jorighed eller Harm, og tvang omfider Sangerinden til at træde femte Gang frem, uagtet hun allerede var omflædt og i Negligé. Alt Sligt kunde ikke andet end forvandle Beundringen til Fanatisme.

Harriet yttrede sig ganske paa samme Maade. En

saadan Enthousiasme, sagde han, stemmer i de sydlige Lande med Indbyggernes Temperament der trænger til heftige Midler for at give sig Luft. Hos os vilde den aldrig kunne udvikle sig af sig selv. At indføre den vilkaarligt og paatvinge Folket den, var dog alt for latterligt. Vi kunde visseelig føle dybt og inderligt og henrives af Beundring, om vi ogsaa ikke fandt Anledning til at yttre vore Følelser med Arme og Been og heftige Skrig. Et Da - capo - Raab kunde synes at være et naturligt Udbrud; men deels var det ofte, f. Ex. ved et vanskeligt Syngenummer, et ubilligt Forlangende, deels maatte man ikke indbilde sig, at Det, der engang har henrevet os, vil skaffe os samme Nydelse ved en viedliffelig Gjentakelse. Erindringen af den første Nydelses Styrke havde langt mere Værdie.

Ved disse Indvendinger kjølnedes Amadis' og Førgensens Begeistring noget, og Sagen blev for det Første stillet i Beroe.

XXIV.

En Bending i Samtalen.

Jeg har anført den i forrige Afsnit nedskrevne Disput, fordi den nærmest gav Anledning til en mig i mange Henseender interessant Samtale der nu udspandt sig, efterat de andre Herrer var gaaet og jeg sad alene tilbage med Harriet og Translateuren. Jeg maa indlede den med at jeg, efter alle Zulemærker at domme, har havt den Lykke at vinde disse tvende Mænds særdeles Belvillie. Selv Translateuren, der ellers er af meget utilgjængelig Natur, og meget snart pleier at lade „Folk falde“ som han kalder det, kommer mig paa sin Viis imøde med megen Venlighed. Saavel han som Harriet gjøre sig et Slags Uleilighed med mig og søge ved gjensidige Indrømmelser at hverve mig for deres Meninger. Den følgende Samtale tør maaskee betragtes som et saadant Forsøg paa inddrage mig i deres Ideer og vinde mig for Ansættelser der ere dem vigtige og dyrebare.

Den begyndte med at Harriet sagde: „De undrer Dem maaskee over, at vi nylig med saa megen Iver modsatte os denne Adopteren af Udlandets Kalden frem, Befrandsen og Da-capo-Raabene. Men det hænger

sammen med endeel andre Anskuelser der have flaaet dybe Rodder hos os. Vi ere begge To gamle Spidsborgere. Vi holde af al Kraft fast paa vort Lands og det hele Folks Eiendommeligheder. Vi ansee disse og deres nationale Udvikling som vort sande Valladium, og vi betragte ethvert Forsøg, i det Større som i det Mindre, paa at fortrænge eller voldsomt omdanne dem, som et Attentat paa hiint hellige Aenodie."

Da han tav, vedblev Translateuren: De begriber vel hvad Harriet sigter til. Han er bange for den udenlandske Smitte. Han mener, at den truer os nok alligevel. Han holder for, at enhver brav Mand maa i disse Tider være paa sin Post for ikke at rives hen med Strømmen; kort sagt, han frygter at den udenlandske Plande, der luster i vore nyere politiske Rørelser, skal gjenneutrænge vort hele sociale Liv og tilsidst gjøre os fremmede for os selv.

Disse sidste Ytringer af Translateuren vare mig for saavidt ikke paafaldende som han oftere forhen har ladet sig tydeligt nok mærke med, at den opvaagnende politiske Rørelse hos os ikke er efter hans Sind. Om Harriet i Et og Alt deelte hans Meninger om denne Gjenstand, var jeg ikke ganske vis paa, da han i Almindelighed er mere maadeholdende i sine Udtalelser. Hvad mig selv angaaer, da har jeg allerede tidligere erklæret, at den almindelige og lydelige Interesse for

Landets Vel, jeg har troet at spore hos alle Classer, i det Hele taget og saaledes som den havde viist sig for mig efter et løseligt Betsendtskab dertil, havde givet mig gode Forhaabninger for Fremtiden. Dette yttrede jeg ogsaa nu.

Troer De da, udbrod Translateuren med Hefthighed, at alle disse Bevægelser ere heldbringende for Landet? Troer De, at vi kunne vente en lyffelig Ordnen af vore Samfunds-Forhold af denne voldsomme Banken paa, snart paa hiin, snart paa denne Dør, af hiin saa ofte utidige Griben ind i de meest forviklede Forhold? Troer De der er Gevinst ved at optage i største Hast alle Tidens Mode-Spørgsmaal og fordre dem anvendte og udforte?

Harriet faldt ham med et Par Ord ind i Talen, ligesom af Frygt for han skulde forløbe sig. Men iøvrigt udtalte han sig ganske i samme Aand. I Samtalens Løb maatte jeg indrømme, at jeg ved min Ankomst til Byen var kommen saa hovedfulds ind i Meget af alt dette, at jeg ikke kunde have nogen ganske sikker Dom og navnlig ikke tilbørligt vurdere Udviklings-Gangen.

Dersom De har Taalmodighed til at høre, sagde nu Translateuren, skal jeg gjøre mig den Fornøielse at vise Dem, paa hvad Grund og Bund vi bygge, og forklare hvorledes vi bleve Liberale herrilands. De op-

holdt Dem dengang langt fra Kjøbenhavn og brød Dem især, som De selv siger, lidet eller intet om vore Dagblade. Men disse udgjøre hos os som i alle Lande et vigtigt Moment i den politiske Udvikling. Disse maa man kjende og desuden have levet her i Byen og holdt Skridt med mangen Glendighed for nu at kunne sætte sig selv paa det rigtige Standpunkt. — Dengang Kongen gav Anordningen om Stændernes Indstiftelse, da tænkte man her i Kjøbenhavn lidet paa indenlandsk Politik. Vi vare saa at sige Alle æsthetiske. Enhver Enkelt æsthetiserede, i alle Selskaber æsthetiserede man og alle Tidsskrifter æsthetiserede. Paa samme Tid havde vi her et Dagblad, Kjøbenhavnsposten, som vi endelig have endnu, og dette Blad havde en Redacteur, Secretair Punge, men der nu nyder en Udgivers Sinecure. Jeg kan spare at tale ondt om ham, da Andre allerede have gjort det tilstrækkeligt. Han var som bekjendt uformuen-
de til selv at give sit Blad Interesse. Han hjalp sig derfor deels med at tage mod Bidrag fra alle Kanter, deels med at oversætte tyske, franske og engelske Artikler. Hans Blad var et Nyhedsblad. Nyheder, Dagsbegivenheder, al den lette Skum, Stats- og Menneſkelivets brede Strøm fører med sig, var dets faste Fond. Herved skaffede han sig Holdere og Læsere. Men nu udkom som sagt Anordningen om Stænderne, og med denne begyndte en ny „Æra“ for hans Blad.

Det havde vel hidtil stedse handlet efter Opinionen; men nu kom det Tidspunkt da det skulde slaae ind i den almindelige europæiske Gjæring. Nu skulde det ogsaa, efter Redacteursens Forsikkring, erholde bestemt Farve, alvorlige, faste Tendenser; ved hvilken Anledning man vel kunde spørge: Hvorfor nu? Hvorfor ikke for længe siden?

Det var ikke vanskeligt — tog Harriet Ordet — at forudsæe hvad Bei en saadan Redacteur vilde slaae ind. Hans Dannelse, hans hele litteraire Liv var sammensat af udenlandske Papper. Han valgte derfor engelske, franske, amerikanske og tyske Blades Tone og Fremgangsmaade. Det er ikke for meget sagt, at uden dette dengang saa lidet agtede Blad vilde Stænder-Institutionen være bleven optagen af Folket som den blev givet, med al Værdighed, med al den Dannished, den besindige Nolighed og den stille, prunffri Kraft og Dygtighed der er de Bedste blandt det danske Folk eget. Det er Sandhed, nedslaaende Sandhed, at Landets Vel, dets Fremtids Stikkelse beroede dengang for en ikke ringe Deel paa hiin Blad-Redacteurs tvivlsomme Indsigt og Duelighed.

For at forstaae hvorledes dette var muligt — vedblev Translaturen — maa man erindre, at Kjøbenhavnsposten dengang allerede var temmelig udbredt, og havde en Mængde Abonnenter. Adskillige heldige Om-

stændigheder kom til. Som den heldigste regner jeg at
 den meget snart fik en politisk Proces paa Halsen. Nu
 var dens Lykke gjort. Den begyndte at reise sit Hoved.
 Den talte om „den uafsladelige Kamp mod Egen, Svig
 og Undertrykkelse, som der nu tilbød sig en vid Mark
 her i Landet til at beskæmpe.“ Den udlod sig med Et
 om „Conservative hos os, hvis hele Kraft er den
 berømte vis inertie.“ Den betragtede sig selv som en
 af Formændene for de begyndende liberale Bevægelser,
 og klagede i Egenstak heraf gudsjammerligen over Man-
 gel af Begeistring for den nye Institution og over Li-
 gegyldighed hos Hovedstadens Indbyggere. — Jeg veed
 virkelig ikke hvad man forlangte af Folket dengang.
 Saa snart det kunde gribe ind, skeete det jo efter Dnske.
 De private Møder for at træffe forberedende Valg,
 selve de Valgtes hyppige Sammenkomster for at forbe-
 rede sig til det betydningsfulde Hverv, alt dette viser
 jo, at Hovedstadens Indvaanere meget godt vidste hvad
 de vilde og hvad de havde at gjøre. Men Sagen var,
 at dette var ikke nok for visse Folk. Deels maatte
 man vente for længe derpaa, deels onskede man ganske
 andre opsigtsvækkende Handlinger.

Ja, der herskede dengang — udbrod Harriet —
 en saelsom Forvirring hos en Mængde Mennesker. Ved
 en ubegribelig Feiltagelse af den menneskelige Natur, af
 det danske Folks Character og af selve Stænder-Insti-

tutionens Væsen antog man, at Almeen-Manden eller Interessen for vore indenlandske politiske Forhold nu med et Trylleslag vilde vækkes hos Folket og ytre sig i Tale og Handling. Hvor meget naturligere var det ikke, at den danske Mand med rolig Forventning, med stille Eftertanke oppebiede det Dieblis, hans Handlinger frævedes!

Kjøbenhavnsposten — vedblev Translateuren — skulde være et Oppositions-Blad, det stod fast; og det skulde være det saa nær muligt i den Betydning af Ordet, som en Franskmand, en Englænder eller en Nordamerikaner vilde tage det. Men da den indsaac, at et tilsvarende Oppositions-Forhold ikke fandtes hos os, maatte et saadant først skabes; og da selve Ordet Opposition i en saadan Betydning var arabisk for Folket, og Folket desuden var meget forsømt, saa foretog den sig allerførst at give Underviisning i det politiske Oppositions-Sprog. Dens Artifler bleve broderede med alle de staaende Benævnelser, man kjender fra fremmede Kamre og Parlamenter. Folket lærte at skjelne mellem de forskjellige politiske Partier og fik endog en fuldstændig politisk Nomenclatur med tilhørende Forklaring, udarbejdet efter Notteck; Altsammen til Bedste for de Umyndige. Man erholdt en ny Inddeling af de danske Undersaatter, Bevægelsesmænd og Stillestandsmænd. I hvert Nummer af Bladet regnede det ned med Peti-

tioner, Associations-Act, Amendements, retrograde Bevægelser, Bureaukratier og jeg veed ikke alt hvad. I Forbindelse med denne Terminologie søgte den nu at insinuere den Mening, at her i Landet var et liberalt, et friskindet Partie som Mod sætning til et blot konservativt eller et servilt Spotskiffer-Compagnie. Men Hovedsagen for den var at bringe dens Læsere til at troe, at de selv allerede, uden at vide af det, hørte til et politisk Oppositions-Partie. Derfor talte den hyppigt om hvad der i Dette eller Hiint var den offentlige Mening, og glædede sig til „den faste og kraftige Holdning,” Meningen havde taget i hiin eller denne Sag; derfor indledede den saa ofte sine Artikler med de Ord: „Det er vist at udtale et almindeligt Ønske;“ derfor gav den hyppige Beretninger om „De ægte folkelige General-Forsamlinger,” der havde fundet Sted, og bildte sine Læsere ind, at den første Stænder-Forsamling i Roeskilde havde hos Folket „slugt al anden Interesse.” Tidlig havde den sin Opmærksomhed henvendt paa Trykkefriheds-Selskabet og søgte af al Magt at fremstille det som en politisk Club. Hvad den i saa Henseende har tilladt sig er bekendt nok, men tillige, at dette Selskabs Skrift-Comitee ved en saadan Leilighed fandt sig foranlediget til at modsiges dens Beretning som kun skiftet til „at vække falske Forestillinger hos Publikum.” — Samtidig hermed leverede den selv en Mængde Artikler, der

skulde udtale Oppositionens Aand. Den afdøde Hage gav ved sit Stykke om Nepotisme Signalet til en ganske ny Polemik der ogsaa — hvad der var at vente — senere fandt sine Efterlignere. Modte Kjøbenhavnsposten Modstand eller var man blot saa fri at være af anden Mening om nogle af dens Indlings-Materier, saa tog den det bekvemmeste Partie og beskylde for Servilisme, Spøtslifferie og aristocratiske Grundsaetninger.

Naar man læser, vedblev Translateuren, de politiske Blade, de politiske Taler og Digte, disse sidste Aar have frembragt, da skulde man troe, at Danmark var propfuld af frybende Hoffinoge, af et høistruende Embeds-Aristocratie, af slavisk Tænkemaade og suffende Trældom; at Menigmand opvorede i Uvidenhed, Bønderne som Bæster og at det Frie, det Uafhængige havde sine eneste Afhyler paa de liberale Blades Comptoirer og paa Skydebanen og Enighedsværn naar Majgildet holdes. I andre Lande ere Blad-Redacteurerne paa en Maade tvungne til en heftig Tone, til glubste Udsald. Publicum er engang vant dertil og kræver deslige Pirrings-Midler. Den erfarne Læser veed hvad han skal tage af deslige Opsatser, der ofte ere fremsatte i Ord som om Taler var om overbeviste Tyve eller Mordere. Hos os var det ganske anderledes. En veltænkende Redacteur kunde her ganske uforstyrret over-

lade sig til et blot Gjenstanden helliget Foredrag. Men nu have uforstandige Folk, som Punge og Andre, arbejdet stærkt paa at forandre dette. Deres Nafte er at gjøre Opsigt. De noies ikke med at være Opponenten, de ville ogsaa synes at være det. Derfor give de ofte en uskyldig Tanke et dristigt og forvovent Sving — istedenfor at man for ingenlunde havde afladt at skrive med Frimodighed om almeennyttige Gjenstande, men ansaae det for passende ikke uden Nødvendighed at støde ved Ordnes Balg. Det Første, vore politiske Blade greb af den udenlandske Avis-Literatur var netop det meest Fordømmelige: Rodomontaderne, det fanatiske Skrig, de offentlige, meer eller mindre tydelige Anklager. Under en aldeles fri Stænder-Forsatning, under de mange Gnidninger, der efterhaanden foranlediges, maa en Mængde Humanitets-Hensyn og Høfligheds-Bedtægter lidt efter lidt affastes. Hos os var man saa forhuppet paa at begynde, at man strax begyndte med Grovhederne. Jeg erindrer, hvor latterlig denne pludselige, uforberedte Efterligning af fremmed Journal-Tone forekom mig og Flere. Men adskillige brave Mænd, der ellers ikke billigede det, meente dog, det kunde virke til at vække Folket, og at det var godt, der blev rørt op i Tingen. Af samme Grund, kan jeg tænke, skulde der nu holdes politiske Taler ved alle Leiligheder; af samme Grund skulde der hykses, klappes

og trampes ved alle private Selskabers Generalforsamlinger; af samme Grund skulde der skee saa mange besynderlige, os uegne Ting, at Folk i de Dage saae paa hverandre og spurgte med Bonden hos Holberg: Hvad er alt dette for en Herlighed? Er jeg Jeppe eller er jeg ikke Jeppe?

Ja, naar man eftertænker, sagde nu Harriet, hvad der saa pludselig overstrømmede os af fremmed, udenlandsk Skik, kan man da noget Dieblisk være i Tvivl, om dette har udviklet sig af sig selv eller om det er raat overført, uden historisk Forberedelse, uden indre Nødvendighed og ved et unaturligt Spring. Det hed sig, at Danmark skulde træde i Række med Europas øvrige Nationer; og man overførte nu paa os alt det Tilfældige der i hine Lande har knyttet sig til Striden for Borger- og Stats-Bel. Saavel for Forhandlinger som for Folkestemningens Ytringer optog man strax en Hoben Former der i andre Lande have historisk Grund og saaledes ere forklarlige, hos os derimod ere fremmede, paafaldende og for en stor Deel, efter vor National-Characteer, os unaturlige. Af alt hvad der hist var sat i Bevægelse, hvad der hist var Skik, skulde vi nu, og det i største Hast, i det mindste have en lille Mundsmag, lige fra Tak-Adresser og de odieuse Critiquer over Embeds-Besættelser indtil at Kjøbenhavnsposten nu ikke længer gav Folk deres lovlige

Titler, saaledes som engang Stif og Brug er hos os, men talte om Hr. Drsted, Hr. Schouw og Fl.

Alt saadanne Noget, bemærkede Translateuren, dog især det sidstnævnte, er ikke andet end hvad man med et godt kjøbenhavnsk Ord kalder Blarerier. Hvad der undrer mig meest af Alt er at dette Blads Redacteur ikke sørgede dengang for at faae en Duel lige saa godt som denne eller hin gérant responsable af de franske Aviser. Tænk blot, kjære Ven, hvilken Opsigt det havde gjort, om Rygtet eller en udenlandsk Avis berettede fra Kjøbenhavn: „Den og den Aften havde man seet en Baad med nogle i Rapper indhyllede Mænd i al Stilhed støde fra Kalkbrænderierne og lande ikke langt fra Malmø. Efter den almindelige Mening var det Redacturen af Kjøbenhavnsposten der havde været ude for Haanden med en af vore servile Conservative eller med en af de saa meget yndede Repoter. Secundanterne paa Forstnævntes Side skal have været de to bekendte frisindede, unge Mænd Hr. N. og Hr. N., og paa Modstanderens to af vore meest erklærede Spøtskfolkere, der ved denne Leilighed maaskee troede at erhverve sig Adkomst til et Gratiale.“ Jeg kan ikke troe andet end at en saa lykkelig Begivenhed, naar den blot spendte godt af for Secretairens Liv og Lemmer, vilde betydeligt have forhoiet Bladets Farve og derimod sat dets Modstanderses Servilisme i det styggeste Lys.

Jeg maatte lee over denne sidste Overdrivelse, men kunde dog ikke undlade at yttre min Forundring over, at denne Mand, Secretair Liunge, saa eensstemmig blev gjort til den almindelige Syndebuk. Man gjorde ham dog vel undertiden Uret. Nævnlig forekom det mig ikke rimeligt, at han, hvis han var som han blev skildret, kunde staae i Spidsen for hine Dages politiske Bevægelser.

Uret, svarede Translateuren, troer jeg ikke man gjør ham. De Angreb, han har været udsat for, maa han taffe sig selv for, da han altid har stræbt efter en høi og farlig Position. Ved et Bombardement sigter man efter Taarnene, ikke af Barbarie, men fordi man veed, at der er en beboet og bebygget Deel af Byen i Nærheden af dem. Mangen Feltherre skulde maaſtee helst ſkaane dem paa Grund af deres Ælde og Ærverdighed. Saaledes skulde ogsaa jeg gjerne ſkaane Secretair Liunge paa Grund af hans Ælde og Ærverdighed, hvis han ikke ſelv havde gjort ſig til Skive for deſlige Angreb. Men, naar De mener, det er ikke rimeligt, at han har ſtaaet i Spidsen for vore politiske Bevægelſer, da maa jeg herimod erindre, hvad Erfaringen giver, at mangt Foretagende, mangen Corporation anføres af aldeles indifferente Perſoner. Foran Regiments-Muſiken gaaer Tambour-Majoren og commanderer den. Man ſkulde troe, han forſtod ſig ret

paa Musik, saadan en smuk Mand det er og som han bliver klædt og fodret. Men han kan kun slaae paa Tromme. Ved alle store Karavaner i Orienten er den ene Kameel bunden til Halen af den anden, men den forreste til Halen af et lille Æsel, der saaledes anfører Toget, uagtet det lige saa lidt som Kamelerne veed hvor Reisen gaaer hen. Foran det anseeligste Liigsfølge fører Bedemanden, foran det skønneste Optog ved vort Universitet gaar, Pedellerne, og saaledes i mange andre Tilfælde.

Ved alle disse Bestræbelser, jeg kortelig har antydet, vedblev Translateuren, og ved den Understøttelse, de fandt i nogle andre politiske Blade — thi man bør være saa ærlig at tilstaae, at Kjøbenhavnsposten længere hen ikke bar Skylden alene — var Isen engang brudt. Vi Danske er' et livligt, hurtigt og lærvilligt Folkefærd. Vi ville ikke gierne staae tilbage; vi ville ogsaa være med. Ikke saa lyttede til den forforeriske Røst der flød saa let fra de liberale Ordforeres Læber. Afkillige Mænd, der hidtil havde udtrykt sig med al skyldig Uresfrygt om Regjenten og i det mindste med Maadehold om Regjeringen, bleve nu heftige Opponentter. Folket selv blev saa forvirret i sit paa ældgammel Tillid og Kjærlighed grundede Forhold til Kongehuset, at Dagbladene turde tillade sig Meddelelser som de om Kongens Modtagelse paa Skydebanen og det udbragte

Vivat efter hans langvarige Sygdom Aar 1837. Man sammenligne hermed hele Folkets Enthousiasme, da det modtog Kongen saa Aar isorveien, efter den Sygdom, han var underkastet i Holsteen; og man spørge sig nu selv, om Konge og Regjering da i de paafølgende Aar have givet Anledning til at dette skønne Forhold maatte ansees for hævet? om navnlig Indstiftelsen af Stænderne kan anføres som Grund til at Sindelaget efterhaanden maatte forandres, Pieteten aftage. Jeg har ofte tænkt paa, hvorfor alt dette er bleven saaledes. Ofte er den gamle Kong Lear faldet mig ind, der deelte Magt og Rige med sine Børn og blev kun stet lønnet derfor.

Der var dengang, bemærkede nu Harriet, forskjellige Slags Folk her i Landet, der fortjene at adskilles for at fatte tydeligt hvorledes den nuværende politiske Tone saa hurtigt har kunnet danne sig. Allerførst ikke saa velmenende og dygtige Mænd der troede at burde slutte sig til disse Bevægelser for at indvirke velgjørende og ledende paa dem og befrugte dem med deres Forraad af Intelligents. Disse, troer jeg, kan man i Almindelighed bebreide, at de ikke syndigt nok have adskilt deres Sag fra de Ubetænksommes, med hvilke man ofte har slaaet dem i Bunke. Dernæst gaves her en Hoben velmenende, men ikke langtsuende Mænd, der troede at burde lægge Tønder til Bevægelsen som den

viste sig, for derved at opnaae usfatteerlige Goder. Endelig endeel ærefyge og en endnu større Deel aldeles ubestemmelige Personligheder der hidtil veiede og gjaldt Intet, men nu for let Priis haabede at komme til at gjælde for Noget.

Ja, glem ikke, sagde Translateuren, den talrigste Klasse: vore politiske Avislæsere. Disse havde i de forløbne Aar med samme Andagt studeret deres Allgemeine og Neue Zeitung, Journal des Debats eller Times som Don Quixote sine Ridderbøger og i mangen god Stund sukket efter alle disse udenlandske høire og venstre Sider, al den Opposition, alle de Taler, alle de Toaster, de politiske Forsamlinger og Gilder, de havde læst om. Som han omsider troede, at Tiden var kommen, da han selv kunde udføre en Ridders glørrige Gjørninger, saaledes ansaae de nu Anordningen om Stænderne som Løsnen til at gjøre alt Det med, hvorom de hidtil kun havde læst. Vor Avis=Opdragelse er af største Bigtighed for at forklare sig endeel af hine Aars Phænomener. Gttræde man sig dengang for en ellers ikke extravagant Mand om en eller anden Besynderlighed der skeete, f. Ex. hiint Bivat for David og Haagen, Hurraet i Hof= og Statsretten, Forsamlinger med Hysen og Klappen og a. m., da fik man til Svar: „Javist er det besynderligt og os ueget. Men man læser dog,

at det Samme skeer i andre Lande." Og hermed fik det Skeete Seigl og Underskrift.

Jeg har et Par Gange, vedblev Translateuren, nævnet vore politiske Gilder. Disse ere ogsaa et Føster af den nyere Tids Bevægelser. Hidtil vare de ubeskjendte hos os. Man har optaget dem efter Englands Exempel, hvor der lægges megen Vægt paa dem, og vi lægge nu ogsaa megen Vægt paa vore og ansee dem for særdeles skikkede til at vække Folke-Manden eller til at udbrede og styrke sig i politiske Stemninger. Men i England forholder Sagen sig endeel anderledes end hos os. Der er det politiske Liv i sin fulde Udsvikling, Partierne have ordnet sig i bestemte, klare Grupper; Enhver veed til hvilken han hører, Enhver er sig tydelig bevidst, hvilken Mæsse af politiske Meninger og Ittringer der lader sig henseere under den Hoved-Idee han hylder. Ved de største Folkeforsamlinger, ved de talrigeste Gilder er der, under alle andre Udskielser, ingen Fare, ingen Afvigelse at befrygte for hiin Idee der har sammenkaldt de Tilstedeværende. Den raader usynlig over Alle, den er Sjælen i hvert Ord der tales. Forholder alt dette sig saaledes hos os? Ingenlunde. Hos os er det politiske Liv i sin Barndom. Gamle Forestillinger kæmpe med nye og true til begge Sider med Extremes. Vi kan trænge til at samle os enkeltvis, til at styrke os i Centrum og skye Væilighed til

Extremer. Hos os er det ikke rimeligt, at vi skulde styre Gilderne, men disse ville komme til at styre os. Hos os sidder der ved et saadant Gilde maaskee ikke sex Personer sammen, der have samme politiske Anskuelser, finde det Samme onskeligt og ville gaae til samme Yderlighed. Hvad kan Følgen blive heraf? Gildet drager os ind i en magisk Kreds, i hvilken vi mechanisk gjøre med hvad der gøres af Andre. Gildet indrømmer Ordet til Mænd der tale i Alles Navn og sige Meget som meer end Een af Gæsterne føler sig uhyggelig ved. Gildet giver Ord og Udtryk til en Yderlighed af Meninger, som Fleertallet af de Tilstedeværende hidtil ikke havde drømt om. Og alle disse Ord, alt det Bisald, de erhverve sig, — hvoraf Endeel dog kunde forklares af den forhoiede Stemning, et slegt Gilde omsider fører med sig — opskrives og trykkes Dagen derpaa af en nyktern Redacteur og fremstilles som et Udbytte af den offentlige Mening. — De vil vide, om alt dette allerede finder Sted hos os. Jeg vil hvad dette angaaer, kun anføre eet Factum. I de sidste Par Aar klage vore Ultra's idelig over, at saa Mange, selv ikke saa af de ældre Deeltagere, trække sig tilbage fra disse Gilder, og, som der siges, af Cujonerie. Om man nu heraf skal slutte, at der kræves Mod til at indfinde sig derved, Mod til at høre alt Det, Denne eller Hiin kan faae Lyst til at sige, vil jeg lade staae ved sit Værd.

Men Klagen og Beskyldningen vise utvivlsom hen til en Ulighed i Anskuelser og Tendenter, ifølge hvilken disse Selskaber let kunne adsplitte Mere end de forene. — Gjennemlæser man Beretningen om de Skaaler der ere udbragte, de Taler der ere holdte ved vore forffjellige kjøbenhavnske Gilder — thi de andre er jeg for lidt bekendt med til at kunne domme om dem — da føler man sig paa flere Maader geneert. Ja, det er et Udtryk, man kan hænges sin Hat paa; men jeg veed intet bedre for at tilkjendegive den Følelse, der herved kommer over mig. — Hvad er Grunden til, at der er saa stor Forskjel mellem de Taler der holdes først og nogle af dem der holdes sidst, da de fleste af dem tydeligt nok ere overtænkte iforveien? At der tillige er Forskjel i den Maade, hvorpaa hine og disse optages af Tilhørerne finder jeg i sin Orden. I Slutningen af et Gilde er man i en ganske anden Stemning og kan fordoie Ting, der forhen vilde være En uudholdelige. Men hvad er Grunden til, at flere Slutnings-Taler netop ere de hensynsløseste? Gjør man Regning paa Stemningen ved Gildets Slutning? Jeg veed det ikke. — Om den betydeligste Afdeling af disse Gilder, det saakaldte Mai-Selskab, har Algreen-Ussing engang anvendt et Par Linier af Baggesen:

Her man koger ingen Ord;

Kameraterne sluger dem raae.

Dette Udsøngs Citat gjorde i sin Tid, som saa mange af denne Mands Ornamente i Skrift og Tale, et høist ubehageligt Indtryk paa mig. Saa passende Sligt kan siges om et godt Drickelag mellem „forvorne Krabater,“ saa lidet anvendeligt skulde det være for et Selskab der talte nogle af vore meest udmærkede Mænd i sin Midte. Men sandt er det, at der netop blandt Udsøngs Yttringer findes Adskilligt der tager sig fremmed ud i denne Kreds. Hvad er det saaledes for en Mand der gaaer gjennem hans Taler om Finantserne? Paa hvem er denne evige Skaal beregnet? Paa hvem dens Ordvalg, der undertiden klinger som om man hørte Machriar i Old mortality tale? Paa hvem dens upassende Allusioner til offentlige Embedsmænd? Og er det at vente, at saadanne Ord, saaledes stillede, saaledes udtalte under det fremrykkede Gildes Stemning ville udbrede Rys eller en qualmende Røg? Mig er det heller ikke let at begribe hvad der virkes til Bedste for en folkelig Stemning ved andre Taleres Raaben paa Eufonerie, deres ironiske Skaaler om „ærlige Folk“, deres hyppige Stiflen paa Denne eller Hiin. Eller er det ikke Stiflerier? Hvorfor da hiint idelige Bifald, hiin Latter ved saa mange af disse Godtffjeds-Talemaader? Naar for ti Aar siden En ved et glad Gilde, for ikke at tale om en betydningsfuld Fest, saaledes havde alluderet — hvis det ellers virkelig skal være Allusioner — til unævnt og

uftævnst Mand, da havde Gjæsterne seet ned i deres Skjød af Undseelse. Burde man ikke hindres i alt Sligt ved hiint purpureus pudor der fra ældgammel Tid er gaaet i Arv hos det danske Folk? — Dog kan det gjerne være at mangt Udtryk i alle disse Slutnings-Taler ikke vilde indvirke saa ubehageligt paa mig, hvis Selskabet alt imellem ikke agerede med. Men hvad skal man domme om hiint automatagtige „Her ham!“ hiint „stormende Bifald“, hiint „umaadelige Latter“, naar Ord som Pressen, Statslaan, Frimodighed, Gratiaer næsten blot nævnes?

Efter et Ophold sagde Translateuren fremdeles: Jeg har engang læst en Anekdote der blev udgivet for at være sand. En engelsk Skuespiller — jeg troer, det var Keane — kom paa en Rejse i England med en Beskjendthed til en lille By, i hvilken der udenfor Bærtshuset holdtes en talrig politisk Forsamling af Almue angaaende nogle Themaer der dengang meest interesserede. „Vil De flaae tilbeds med mig, sagde Skuespilleren til sin Ven, at jeg skal holde en Tale til det her forsamlede Folk og vinde stor Popularitet og Bifald ved den, uagtet jeg ikke skal betjene mig af flere end fire Ord?“ — Beddemaalet blev indgaaet og han traadte frem paa Bærtshusets Altan, udenfor hvilken det forsamlede Folk netop nu flynge sig i synlig Gjæring og Uro. Hans Fremtrædelse var den lidenskabelige Mands. Han pu-

stede Kinderne op, fortrak Dinene, strakte Armene ud og raabte med Stentor-Stemme: „Hører mig, Gentlemen!“ og allerede herved — thi en stærk Stemme og Eiden-skabelighed have utrolig Magt ved Folfeforsamlinger — skaffede han sig Alles Opmærksomhed. Den Tale, han nu næsten i en halv Time holdt, skal virkelig kun have bestaaet af fire Ord, der udgjorde Hjørnestenene for den Tids Opposition, men hvoraf jeg kun erindrer det Ord indemnity. Den Maade, hvorpaa han forstod at stille og gjentage disse Ord, det tykke, utydelige Mæle, han under al sin Skrigen vidste at antage, hans heftige Gestikulationer og fanatiske Jvrighed, som om hans hele Sjæl havde sænket sig i disse fire, Frelse og Belsærd forkyndende Ord, alt dette frembragte den ønskeligste Virkning. Han blev ofte afbrudt af et stærkt Hør ham! thi da Ingen forstod ham, troede Enhver at finde Noget for sig; og da han endte sin Tale med et tre Gange gjentaget, stigende udtalt indemnity! indemnity! indemnity! og med en voldsom Gestus forlod Altanen, var Bisfaldet — „umaaadeligt.“ — Skulde det ikke være at haabe, at en lignende Tale ret snart vil reusere hos os? Naar de af vore Talere, der glæde sig ved Bisfald og Effect, ville vedblive som de have begyndt og udpille Tidens Mode-Ord og Indings-Themata, for at sætte deres Tilhørere i den rette Stemning, saa er jo alt Godt at vente.

Medens mine tvende Benner saaledes udtalte sig over denne Gjenstand, havde jeg kun med faa Ord, et lille Spørgsmaal eller en indhentet Oplysning afbrudt dem. Jeg solte mig deels for lidet inde i de foregaaende Aars Tildragelser til at kunne sige noget Afgjørende om disses Udviklings-Gang, deels indsaae jeg, at Translateuren var for godt i Aande til at jeg kunde vente tilstræffeligt Gehør for mine Ord. Han har nu i længere Tid, paa Grund af nogle ærgerlige Scener ved Middagsbordet, gjort sig det til Regel, aldrig at yttre sig der om politiske Gjenstande. Han var derfor aabenbar meget lyffelig ved engang at kunne udtale sig saaledes af Hjertens Lyst. — Nu overkom mig dog en Frygt for at hans historiske Skildring var noget outreret, og jeg gjorde derfor adskillige Indvendinger, saaledes som de nærmest faldt mig ind. En Artikel i et Blad af en af vore liberale Ordførere var mig ved denne Leilighed til god Nytte. — At der var skeet Endeel, sagde jeg, der helst burde være uskeet, sagt Adskilligt der bedre var usagt, blev indrømmet af selve de Liberale. Men Alle vare ogsaa enige i, at der var talt og skrevet iffe lidet der havde vrist sig af god Indflydelse. Hvad Kjøbenhavnsposten isærdeleshed angik, da maatte man iffe glemme, at flere af vore kundstabsrige Mænd af og til leverede den Bidrag. Den indtog dog altid sin Plads ved at være det Offentliges

Organ; den kjæmpede for Tidens Interesser, havde til-
egnet sig disse og holdt fast ved dem. Et Par Bitter-
heder, nogle enkelte Udskæielser burde man dog ikke lægge
saa megen Vægt paa.

Hertil svarede Translateuren: Hvad De der siger
er oftere bleven anført. Men for at vinde et klart
Begreb om alt dette er det af Vigtighed at adskille
Oppositionens Art, dens Aand og Stemning, fra det
Stof den optager; thi saavel i Kunstens Rige som i
det daglige Liv lade alle Mennesker sig bedaaere af
Stoffet og gjøre dette til deres Gud. At en stor
Mængde af de Gjenstande, vore Liberale ønske refor-
mere, trænge til Reform, indrømmer jeg Dem gjerne.
Men jeg finder det ligesuldt fordømmeligt, at man under
Bestræbelsen for at sætte Reformen igjennem, benytter
sig af blændende, forvirrende Tale, som om her allerede
i hvert Anliggende var en determineret offentlig Mening,
som om Partierne her allerede stode skarpt mod hinanden,
som om her kunde være Tale om et Oppositions = For-
hold mellem Regjering og Folk, om Nederlag, enten
Regjeringen eller det liberale Partie havde lidt. Jeg
finder det fordømmeligt, at man udfriger saa Meget,
der hos os er naturlig begrundet og i al Fald har en
ganske anden Kilde, som illiberal eller endog servilt.
Alt Sligt kan ikke andet end forrykke Standpunkterne og
forvirre Folket. Det er ganske listigt af vore liberale

Skribenter, at de selv indromme, de ere nu og da gaaet
 for vidt, der er hist og her undsluppen dem en Bitterhed.
 Thi hvo vilde gjøre mange Ophævelser over Sligt?
 Men naar flere af vore agtværdigste Mænd og deriblandt
 Mænd af udmærket Intelligents, holde sig, saaledes som
 de Liberale selv flage over, tilbage fra vor politiske Gilder
 og fra den offentlige Debatte om politiske Materier, saa
 maa man ikke troe, at et Par Bitterheder er Skylden
 deri. Vi ere hertillands temmelig vante til Polemik,
 ja til en heftig, ofte bitter Polemik. Den politiske kan
 altsaa for saa vidt ikke være os ny. Men hvad der
 meer eller mindre bevidst har stødt saa Mange tilbage,
 det er den hele unationale Aand der udtaler sig i saa mange
 af de nye Bevægelser, en Aand jeg ikke veed at betegne
 kortere end at den er uhistorisk. Det er ikke Bitter-
 heden, man dadler Bladene for; men man dadler den
 af fremmede Forhold saa pludseligt og uhistorisk tagne
 Oppositions-Stilling mod Regjeringen. Til denne var
 der hos os og netop nu ingen Anledning. Man behø-
 ver visseelig ikke meget Bekjendtskab til vort Lands Historie
 for at see hvori Forskjellen mellem vor og andre Landes
 borgerlige Frihed bestaaer. Englands og Frankrigs ere
 befæstede ved Charter, andre Rigers ved Constitutioner
 eller Grundlove. Alle disse Lande puffe idelig paa deres
 skrevne Frihed. Hos os er alt dette anderledes.
 Trykkefriheds-Lovgivningen, for kun at tage eet Exempel,

har til alle Tider kunnet indskrænkes ved Regjeringens absolute Willie. Men da vor borgerlige Frihed dog altid har været anseet for betrygget, hvorpaa grunder den sig da? Paa Noget, der er stærkere end Charter og Grundlove. Paa Folkets eiendommelige Character, paa Regjertens ved hiin Character betryggede og tillige bestemmede Fremfærd, paa en gjensidig dybt begrundet Billigheds-Følelse, paa en gjensidig Agt for Rettigheder, en gjensidig agtværdig Moderation. Naar man altsaa forlanger, at Danmark skal træde i Række med det øvrige Europa ved en Kamp for de nye, liberale Ideer, da giver jeg dette mit Bifald. Men denne Kamp bør udvikle sig af det Givne, af den Maade, hvorpaa vi hidtil ere styrede af Regjeringen, af den Mand der har besjælet Folket under denne Styrelse, af vor herved betingede, os egne National-Character.

Jeg talte i forrige Uge — vedblev Translateuren — med en Englænder der opholder sig her i Byen, en mangesidig dannet og oplyst Mand og en ivrig Reformer, men sandtnok ingen Fanatiker, allermindst En der troer at burde opgive Resultatet af sin og sine Samtidiges Cultur, sin personlige Værdighed eller sin fri Holdning som dannet Mand for at angribe et Finants-Project. Jeg blev saa rød i Hovedet som en kalkunsk Hane, da han halvt med Raillerie og halvt med største Alvor gav sig til at tale om de nyere politiske Bevægelser i Tyskland.

„Man har taget Frankrig, England og Nordamerika til Monster, sagde han. Men, hvad især England angaaer, da betænker man ikke, at de bedste blandt Patrioterne i dette Land ere i deres Jnderste indignerede over hine raae Udbrud af Folkefrihed, som de kun finde udholdelige fordi vort dyrebareste Palladium desværre nu betrygges derved. Hiint saa ofte fanatiske „Hør ham!“ hiin Afbryden af en Tale og Forhindren af dens Tilendebbringelse, hiin Hysen, Trampen og Skrigen, hine uværdige Midler for at skaffe sig Stemmer, for at lede Publicum gjennem Pressen under et Balg, alt dette er en Affkye for enhver isandhed frisindet Englænders Følelse. Men hos os kan det engang ikke være anderledes. Enhver maa gjøre det med. Hele Bygningen vilde falde sammen, hvis man vilde prøve paa blot at trænge det tilbage. Vi vilde ansee det for en Lykke, om vi, som enkelte Stater nu i Europa, kunde construere vor Frihed paany, i Dphysningens og Culturens Periode, istedenfor at vi nu idelig maae kæmpe med en traditionel Raahed, der har flaaet Rodder i vor politiske Historie og ikke længer kan afhjælpes.“ Som sagt, jeg blev rød ved at høre denne Philippica; Meget af den kan vi ærligt tage os af.

Med disse Translateurens Ord endte denne Samtale. Jeg har som sagt udeladt hvad jeg selv hyst og her yttrede i Anledning af Det der blev talt, tildeels fordi det i denne

Bog er mig mindre om at gjøre at komme frem med mine egne Meninger. Det gjør mig ondt, at jeg ikke overalt har kunnet giengive den Klarhed og gjennemtrængende Skarphed der saa tidt udmærker Translateurens Tale, men til Gjengjæld har jeg borttaget endeel af hans satyriske Udfald der uden at skade Sammenhængen kunde gaae ud.

XXV.

Fortsættelse.

Nogle Dage vare imidlertid gaaet hen uden at jeg fik Leilighed til at indfinde mig hos mine Venner i Aften-
 Eliquen. Først igaar Aftes kunde jeg komme derhen. Jeg var virkelig begjærlig efter at fortsætte den i for-
 rigge Afsnit meddeelte Samtale. Enhver maa føle sig
 interesseret i de nyere Tidens Bevægelser og finde sig
 vel tjent med at see dem belyste fra forskjellige Sider.
 Samtalen begyndte jeg selv ved at knytte den til Trans-
 lateurens Udfald mod Kjøbenhavnsposten, som jeg endnu
 bestandig fandt altfor nærgaaende. Fornemmelig anføde
 jeg paa, at han slet ikke havde taget Hensyn til at dette
 Blad allerede for næsten to Aar siden havde stiftet Re-
 dacteur, i hvilken Henseende jeg beraabte mig paa
 en af Herrerne ved det sluttede Bord, der ofte havde
 paastaat at Redactionen under Gjødwad var ulige bedre
 end forhen.

Al denne Mening ere Flere, svarede Translateu-
 ren; det veed jeg meget vel. Men det kan i Hoved-
 sagen ikke forandre min Dom. Secretair Lunge er
 engang Eier af Bladet. Han kan overdrage Redac-

tionen til hvem han har Lyst, og omsider til Mænd der kunne tillade sig Meget, fordi de have Lidet at tabe. Iøvrigt redigeres det unægteligt nu bedre. Man seer dog, den nye Redacteur veed hvad han vil *). Men jeg troer ikke det stod i hans Magt, selv om han onskede det, at forandre den Retning, Bladet allerede havde givet sig, eller gjøre det stort anderledes end det var overleveret ham. Dette Blad beholdt efter Riunge, uagtet alle Bestræbelser for at adoptere det Frie, det Selvstændige, ikke Lidet af sin gamle Afhængighed af Opinionen, saaledes som den nu dannede sig. Ligesom dens Skuespil-Annoncer forhen gik efter Antallet af Klapperne, saaledes gik nu dens politiske Beretninger om Gilder, Generalforsamlinger efter det samme; den talte hvert Bravo, hvert lille Ja eller Nei. Og forsaavidt den endnu beskæftiger sig med Æsthetik, da har den endnu beholdt sin gamle Lyst til at protegere det Midelmaadige i Literaturen og ignorere det Gode; den har heller ikke opgivet de over al Maade simple Trompeterier om nyanfkomne Beridere og fortløbende Bulletins om deres Forestillinger. Den nye Redacteur har oftere klaget over Bladets snævre Grændser som en Undskyldning for dets iøvnesaldende Magerhed, og lagt

*) Efterat denne Samtale var nedskreven er han, som bekendt, igjen aftraadt fra Redactionen.

Bægt paa „at det skal udkomme hver Dag“ — Gud maa ellers vide hvorfor det skal. Men jeg veed intet danst Blad der har havt saa vide Grændser som Kjøbenhavnsposten, og dette finder jeg enten jeg seer hen til de Ting „man hertillands tør skrive om“ eller den Frihed man tør tage sig i at omtale dem. Den har nemlig for en stor Deel sat sig ud over Det der berøvede mangt ældre Blad de piquanteste Artikler: Hensyn til bestaaende Forhold, Hensyn til Personer, Hensyn til saa Meget af Det, der hos os altid ligesom endnu bestandig i flere constitutionelle Stater har været anseet for ufrænkeligt. Ved alt dette have de Gjenstande, Bladet anseer for passende at behandle, erholdt en overordentlig Udstrækning, og man kunde da i al Fald vente noget mere Grundigt, Fyndigt og Træffende end det hidtil har kunnet overkomme. Forresten maa det bemærkes, at naar jeg taler om Bladets Redaction, da sigter jeg nærmest til saadanne Artikler der maa antages at være udgaaede fra selve Redactøren, og der saavel vise dennes Charakter og Sindelag som Bladets intensive Styrke, altsaa de mindre Artikler om Dagsbegivenheder, de Raisonnements og Domme, der viez bliffelig maa ndtales og nedskrives. Til at udarbejde disse hører der ikke blot stor Virtuositet, men særdeles klar Opfatning af alle Forholdene og af Maaden hvor paa de hos os have udviklet sig, særdeles Upartiskhed

og fremfor Alt særdeles megen Fædrenelands-Kjærlighed. Men i Behandlingen af deslige Artikler seer jeg ingen Forandring til det Bedre. De ere snart alle affattede i hiin „overlegne, affærdigende Tone,“ der skal være „det ene rigtige Udtryk for en naturlig Stemning;“ de ere stødende i deres Indflædning og ofte kun beregnede paa at give en smaalig Harme Lust. Jeg savner aldeles i dette Blads Redaction en betydende Personlighed, hvori alle de forskjellige Meninger, de mangfoldige Gnidninger ligesom samle sig og erholde Magt og Vægt. Jeg savner et uafbrudt Hensyn til hvad der under disse nye, vigtige Forhold er for os Danske at gjøre. Jeg savner under den idelige Riven ned hiin Eyne til at lade en ny Bygning løfte sig af det Gamle og Omstyrtede. Udholdenhed, Trafasseries, at man med glubste Talemaader vælter sig ind paa en Regjerings-Handling, at man nu og da driller en Mand der staaer høit, er endnu ikke nok. Han har ofte talt med Frimodighed, siger man om dette Blads Redacteur. Jeg vil ikke benægte det; thi man kan tilsidst selv blive forvirret i sine Begreber om hvad der er ret og frimodigt. Men dersom denne unge Mand, der saa tidt beraaber sig paa den offentlige Mening, vidste hvor tidt hans Ord have indigneret de Bedre blandt hans Medborgere, da vilde han ikke glæde sig meget ved endeel Andres Bisfald.

I Samtalens Løb sagde Translateuren fremdeles:

Undertiden forekommer det mig, at denne Kjøbenhavns-
post ikke er al den Dmtale værd, eller værd at man
ærgrer sig saa meget over den. Men seer jeg hen til
den Indflydelse, den alt har udøvet over nogle af Ho-
vedstadens og Provindsernes Blade — og nogle af
disse have saaledes adopteret dens „faste Holdning,“ at
de tage affted som mandolme Bjørne; — og betænker
jeg den Andagt, hvormed den studeres af Menigmand,
saa finder jeg igjen et Angreb derpaa høilig fornødent.
Saare træffende har Algreen-Ussing engang sagt: „Naar
et nyt Skrift kommer ud, da spørger en Høben Menneſker
blot om det er for eller mod Regjeringen og dens For-
anstaltninger. Er det mod Regjeringen, da er det et
fortræffeligt, grundigt, ædelt Skrift. Er det derimod
til Forsvar for en Regjerings-Foranstaltning, da vide
de strax, at det er elendigt, og udsprunget af elendige
Bevæg-Aarsager“*). Disse Ord forklare, hvorledes hiint
Blad kan have Indflydelse, men de godtgjøre ogsaa Nød-
vendigheden af at modsætte sig denne.

Længere hen paa Aftenen faldt Samtalen paa
andre Gjenstande og deriblandt paa Trykkesfriheds-Sel-
skabet. Translateuren omtalte det paa en Maade der
syntes mig at staae i Strid med en af hans tidligere

*) Disse Ord ere dog, som Harriet siden bemærkede, af A. S.
Drsted. Men Ussing har i en Strid om vor Trykkesfrihed
citeret dem og gjort dem til sine.

Yttringer og med det Begreb, jeg havde dannet mig om dette Selskab, og jeg udbad mig derfor hans nærmere Forklaring. — De har Ret, svarede han; af Et og Andet at slutte, skulde man virkelig troe, at Liberalitetens Hjerte slog i dette Selskab. Men jeg er undskyldt, hvis jeg confunderes. Intet Selskab er saa mystisk som dette. Fra første Færd forkyndte det at ville modarbejde Pressens Misbrug og fremme dens priselige Brug. Det skulde altsaa nærmest vende sig mod dem der for Diebliffet er Kilden til Pressetvangen: de flette Skribenter, der altid gjøre det betænkeligt for Regjeringerne at indrømme fuld Frihed. Da det imidlertid snart indsaar, at herved vilde opstaae en dobbelt Censur, en offentlig og en privat, mens Alle paa samme Tid vare i Frygt for Censuren, saa faldt dette bort, efterat nogle faa Trettesættelser vare givne, saaledes til Secretair Ruinge der stak dem til sig. Selskabets Virksomhed viste sig nu nærmest i at udgive et Ugeblad, enkelte Folkeskrifter og — i sin uhyre Tilvæert af Medlemmer. Imidlertid horte man med Glet, at enkelte Mænd havde foranlediget store Bevægelser i Selskabet, man underrettedes om stormende Generalforsamlinger, friske Taler, ædelmodige Separat-Erklæringer — og alt dette for at virke paa Folkeoplysningen ved Skrifter, et Hverv der til alle Tider har været enkelte oplyste, kundskabsrige og religiøse Mænds, og hvortil den store Masse

kun gav sine Pengebidrag, mens selve Foretagendet fræ-
 vede Lærdom, Indsigt og Smag. Og tillige hørte man
 tale om ganske ny Tendentser af dette Selskab og en
 udvidende Fortolkning af dets Grundlove, der skulde
 gjøre dem mulige. Hvorfor har man ikke erfaret noget
 Vignende om Bibelselskabet eller den Forening der ud-
 giver Borgervennen? — Vil De ret gjøre Dem be-
 kjendt med dette Selskabs mystiske Character, saa læs
 dets Forhandlinger angaaende at indgive en Petition til
 Stænderne om vor Trykkesfrihed. Men fremfor Alt
 maa De læse Kjøbenhavnspostens Beretning om det
 sidste Formands-Balg. Man veed ikke hvad man meest
 skal forundre sig over, enten det Forlangende af et
 Medlem, at man ved Balget mellem ham og en anden
 Herre skulde ligesom vise Folk om man hørte til de po-
 litiske Hatte eller Huer, eller den Skræk, dette For-
 langende skal have bragt over Bedkommende. Jeg for-
 sikkres Dem, at undertiden, naar jeg eftertænker alt
 dette, troer jeg, vor Tid lider af en egen Sygdom
 der gjør, at enhver Patient, der skranter lidet, faaer
 Symptomer af denne Sygdom. Det skulde ikke undre
 mig, om Kunst-Academiets Medlemmer ret snart ned-
 lægge en Protest mod Statslaan, eller om det engang
 med Tiden viser sig, at Striden mellem Medicinerne og
 Chirurgerne slet ikke har dreiet sig om Det, der nu

tilfældigviis er bleven dens Resultat, men at denne Strid har havt de 12 Millioner i Rifferten.

Der blev endnu talt Afskilligt om dette og andre Emner. Det var allerede blevet sildigt, og Translateuren tog sin Hat for at gaae. Inden han gik, sagde han endnu: Jeg takker min Gud, at jeg ikke er Stænder-Deputeret. Tænker jeg paa, hvorledes vore liberale Blade med de alleralmindeligste Talemaader foretyggede de Deputerede hvad der nu i denne, nu i hiin Sag var at gjøre for dem, hvad hele Folket ventede af dem, saa synes jeg, man som ærefjær Mand kunde gjøres kjed og leed af de Tanker og Ideer, man ellers gjerne hengav sit Liv for, men som man her maatte see trivialiseres i lange og brede Opfug. — Ja, De ryster paa Hovedet; men jeg forsikfrer Dem, at naar Sligt arriverede mig, var jeg istand til af lutter Arrighed at stride for den modsatte Mening.

Jeg blev endnu en Stund alene tilbage med Harriet der hidtil kun havde blandet sig lidt i Samtalen. Nu, da Translateuren var gaaet og han maaskee frygtede for, at enkelte af dennes Ytringer ikke havde behaget mig, sagde han, ligesom undskyldende: Denne besynderlige Mand har, hvad De maaskee mindst har søgt hos ham, en saa dyb Følelse af de nuværende Beværgelsers Fordærvelighed eller af det Forkastelige i den Mand der yttre sig i dem, at man maa tilgive ham,

om han hist og her gaaer for vidt. Hvad hans Ittringer angaaer, maa jeg dog i alt Bæsentligt give ham mit Bifald. Naar man lægger Mærke til, med hvor megen Iyrighed, Travlsked og tildeels med hvilke Dpoffrelser endeel Mænd for nærværende Tid svinge Dppositionens Fane, og tillige overveier, hvorledes deres egen Adfærd ikke blot giver Modstanderne Baaben i Hænderne mod dem, men ogsaa bortgjenner Saadanne der gjerne sluttede sig til den Sag de stride for, da kan man blive melancholsk stemt over Beskaffenheden af de menneskelige Vilkaar, det Selvtillintetgjørende og Forstyrrende der ligger i saa mange af vore Handlinger. Vore liberale Skribenter vide, at de med et modereret Udtryk, en ringe Omhu for Regjeringens Værdighed, Regjeringsmændenes Stilling kunne baade befrie sig selv for alle Processer og alt Ansvar og tillige vinde et langt bedre Publicum. De maae indsee, at deres Skrivemaade omsider maa, efter vore Love, medføre Domfældelse og binde deres Hænder. Alligevel søge de allerhelst at stode an, ikke ved Udtrykkets Styrke, men ved dets Upasselighed. Hvad haabe de paa? At forandle en Omvæltning? En voldsom og tiltvungen er visse- lig fjern fra vor Tid. Svaghed hos Regjeringen, at den tilsidst skal nødes til at give dem frit Sprog? Erfaringen har dog hidtil viist, at den kender sin Værdighed og veed, at ogsaa den — jeg tillader mig dette

Udtryk — staaer under Lovenes Beskyttelse. Men ikke blot heri arbeide de mod deres egen Interesse. Selve Ideerne, de paastaae at kjæmpe for, sættes ved deres Fremfærd i Miscredit. Her er i Landet ikke saa fortræffelige Mænd der ønske Reformer og et gennemtrængende Organ for dem. Men disse Mænd have kun altfor ofte Anledning til at harmes over de selvvalgte Organer der hos os skyde op som Padderhatte, og der ved deres uoverlagte Tale ikke kunne andet end skade den Sag, Alle ønske fremmet. Kjøbenhavnsposten maa her nævnes fremfor Alle. Den har ved sin plumpe Fremgangsmaade ret egentlig fordærvet den gode Sag for Frihedens Venner. Dengang Stænderforhandlingernes Offentlighed blev os nægtet, da maatte visselig Enhver bedrøves derover. Men hvem kan vi takke derfor? Maatte Regjeringen ikke af de store Ord der brugtes, af den utidige Travlhed der vist, befrygte det Værste af hine Folks journalistiske Tact? Betænk man hvad hiint fra Begyndelsen saa lidet agtede Blad i den korte Tid har vovet og sat i Værk, saa er det umuligt at sige, hvortil vi med samme rapide Fart kunde være førte ved en Udvidelse af dets Magt og Virksomhed. Jeg gruer i Sandhed ved den Tanke at see denne travle Secretair Riinge med sine hvileløse Fingre tælle og nedskrive hvert Ord ham! i Stændersalen, og ligesom Massen af vore hurtige Theater-Recensenter gjøre Publicums større

eller mindre Bifald til den eneste Maalestof for Bedømmelsen.

Men, kjære Ben — afbrød jeg Harriet — om jeg ogsaa maa indrømme Rigtigheden af disse Bemærkninger, vilde De da finde det ønskeligt, at Regjeringen indskrænkede Pressen og navnlig Journalisterne, der dog altid udgjøre et hurtigt og virksomt Communications-Middel mellem Tidens Ideer og Folket? Vilde De paagrund af de uægtelige Misbrug ønske Jverens fjernet, Interessen aftaget?

Alf nei — udbød han — misforstaae mig ikke saaledes! Troe ikke, at jeg ønsker den sande, velgjørende Interesse for vore Anliggender, vort Statsliv blot en Gran svagere eller Energiens ringere. Og en Indskrænkning af Pressen er netop Det jeg befrygter. Den nyeste Tid indeholder flere Tab end Erobring. Kongens frivillige Indrømmelse af raadgivende Stænder var et naturligt Resultat af det ældre Forhold mellem ham og Undersaatterne. Men et stort Spørgsmaal er det hvad Resultatet vil blive af det Forhold, enkelte Mænd nu med Magt søge at sætte isteden derfor. Den Trykkesfrihed, vi besidde, og den almindelige Talefrihed hos os, der hidtil har været endog berømt, daterer sig ikke fra Stænder-Institutionen, men er langt ældre. Derimod kan man under de nuværende Omstændigheder befrygte, at Regjeringen vil

bevæges til Forholdsregler, der for os ere ligesaa uansturlige som de Omstændigheder der true med at fremfalde dem. Ogsaa min Mening er det, at man skal holde Skridt med Tiden, optage dens store Ideer og søge at realisere dem. Men jeg holder ufravigeligt for, at man under denne Bestræbelse skal arbejde sig ud af sig selv, af Folkets eget nationale Liv, og at der Intet vinder ved at begynde udenfra. Man kan faae et Folk til i en Fart at gjøre meget med, til at udbringe et Bivat, flyde Dalere og Marker sammen til et politisk Diemed og en enkelt Gang yttre sig i en ustyrlig Oppositions Aand. Men naar ikke en pludselig og stor Omvæltning gjør Udslaget, troe man ikke, at dets indre Liv, dets inderste Overbeviisning saa let og hurtigt drives af sin vante Bane og ind i en bedre. Det vender snart tilbage fra Noget, der ikke var det naturligt og hvortil det kun var afrettet; og alt hvad man har vundet er at Folket imidlertid er bleven forvirret i sine tilvante Forestillinger uden at have grundlagt nye hos sig, at det har opgivet endeel af den Pietet, den befindige, estertænksumme Character der hidtil paa en agtværdig Maade betegnede det. Derfor flage ogsaa vore politiske Fyrbødere, naagtet Alt hvad de fyre ind, over Kulde eller Lunkenhed, over at de fleste hos os høre til juste-milieu eller hvilke andre moderne Talemaader man nu betjener sig af. — Det er de saakaldte Ultra-

Liberales utilgivelige Brøde, det er den Hoved=Anse, der kan føres imod dem, at de fra første Færd ikke have forstaaet deres Opgave. Deres Opposition hviler paa en fremmed Basis. Gjøres den gjældende i sin Consequents, da kan meget let den gjensidige Tillid mellem Regjering og Folk forvandles til en gjensidig Mistillid. Betænkter man den uhyre Forskjel mellem hiin og denne, hvilket stort Alenodie hiin er for Land og Rige, hvor ældgammel og velbegrundet i Danmark, hvor farligt det er, at ville røkke den i nuværende kristne Tider, da skal Ingen undres over, om enhver retsskaffen Patriot betages af Uro og Betyrning ved Tanken om Fremtiden.

Kort efter disse Harriets Ord reiste vi os og gik bort sammen. Paa Veien sagde min Ven endnu: Man kan ængstes for at sige sin Mening om dette Uvæsen. Allfor let kan det skee, at der indtræder en Reaction, man allermindst ønsker. Den nuværende Raadhed og Skrifvesyge kan der lægges saadanne Baand paa, at Patrioten maatte sørge derover. De Rettigheder, der frivilligt ere givne Folket, kunne ved enkelte Uforstandiges Misbrug lede til mindre lyffelige Resultater end der ventedes, — hvilket Alt jeg vilde ansee for den største Ulykke. Det kan derfor synes betænkeligt at ville lede Opmærksomheden hen paa Ufruddet. Maaskee kan dette ikke røddes uden at de Værter, vi

skulle næres ved og suge Kraft af, tillige staae i Fare for at oprykkes. Men desuagtet bør der opponeres. Thi det er min oprigtige Mening, at et Land og et ædelt Folk ere bedre tjente med den indskrænkede Frihed, de hidtil have nydt, end med en udvidet der kjøbes paa Nationalitetens Beføstning.

Efter at have nedskrevet disse udførlige Samtaler, maa jeg bede om Tilgivelse for at jeg har givet dem Rum blandt nogle Optegnelser, hvor Mange maaskee helst søge en lettere Underholdning eller dog ønske sig befriede for den Politiseren der nu, som man siger, trænger sig ind overalt. Men jeg kunde ikke udelade disse Samtaler uden at springe over noget af Det, der under mit Ophold her i Byen har været i høj Grad følgerigt for mig selv eller dog virket befrugtende paa mine egne Ideegange; og netop alt Sligt ønskede jeg mindst at overspringe.

XXVI.

En Eftermiddag ved Kaminen.

Vinteren er rykket stærkt frem, Rimen ligger lys og munter paa Tagene i Soelsskinnet, Kanaler og Søer ere tilfrosne og hver Morgen jeg staaer op seer jeg en Flor af Iisblomster paa mine Ruder, der Natten over ere sprungne ud. Under den stille Frost har Himlen og alle sjerne Gjenstande antaget hiin mat-violette Farve, hiin duftige Tone, der altid har forekommet mig som en af Vinterens skønneste Tillokkelser.

Mens Naturen saa tydelig bestræber sig for at standse det Flygtige, det Urolige og binde det i fastere Former og til en roligere Tilværelse, synes det mig næsten som om ogsaa Mennesket føler Indflydelsen af disse usynligt virkende Naturlove. De klare Vinterdage, den friske, kjolige Luft og den Stilhed og Resignation, hvortil Alt synes at pege hen, have ogsaa gydt Stilhed i mine Tanker og Resignation i mine stundom urolige Drifter. Jeg befunder mig saa tilfreds som jeg ikke i lang Tid har befundet mig, og mere end ellers modtagelig for alle gode Indtryk udenfra. Af den Aarsag har jeg heller ikke taget i Betænkning at forlænge mit

Ophold her i Kjøbenhavn. Rimeligvis bliver jeg her Vinteren over.

Jeg har ogsaa al Grund til at være tilfreds med mine Forhold her i Byen. De Forbindelser, jeg har indgaaet og fortsat, ere efter mit Sind, og min daglige Dmgang særdeles skiftet til enten at trøste og opmuntre eller til at belære og styrke mig. Det Sidste har jeg sjelden søgt forgjæves hos mine Venner Harriet og Translateuren. Opmuntring finder jeg især hos Fru P**. Jeg har ofte hentet Raad, endnu oftere Trøst hos denne fortræffelige Kone, og aldrig fortrudt at jeg har betroet mig til hende. Et Baand imellem os eller en Gjenstand for vor bestandige Deeltagelse er Mathilde. Et slikt Bindemiddel eller et saadant tredje Led, hvortil Tvendes Ønsker og Forhaabninger knytte sig og hvori deres bedste Interesser samles, kunne vi Mennesker ikke godt undvære. Imellem Mand og Kone udgjør Børnene dette tredje Led, imellem Venner dannes det ofte kun af en fælleds begejstrende Idee eller af et Foretagende, hvori denne Idee kan gaae op.

Af de mange Planer, Fru P** og jeg hemmeligt lægge til Mathildes Dannelse og Udvikling, vise sig dog i Almindelighed de fleste meer eller mindre overflødige. De Midler, vi i saa Henseende have sat til hendes Raadighed, benytter hun i al Stilhed med saa stor Skjonsomhed og Flid, at hun som oftest har tilbagelagt

den Bei, vi speculere paa at forforte hende. — Hendes Pyst til at isolere sig har endnu ikke aflaget mærkeligt. Men derimod synes den mig nu ikke længer saa paa-faldende, enten dette nu skyldes Banen at see hende saaledes stille beffjæstiget, eller denne Stilhed harmonerer bedst med hendes planteagtige Tilværelse. I denne Kredss af fortræffelige og livlige Mennesker, der Alle kappes om at vise hende Godhed og Kjærlighed, forekommer hun mig som en erotisk Plante der under Indflydelsen af en mild Himmel skyder stille iveiret og udvækker sin fremmede Blade- og Blomsterpragt, medens en Mængde bevingede Skabninger uden Hvilse tumle sig omkring den. Det er som om de vidste at det er den, der frydrer Atmosfæren ved sin Duft og giver Stedet Betydning ved sin Skjønhed. Der er noget saa Indtagende i hendes blotte Eksistens, at man synes, hun allerede ved den meddeler Det, der er hende nær, Skjønhed og Betydning. Stundom er det gaaet mig som Amadis fortalte om sig: jeg har i lang Tid kunnet sidde og glemme mig i at beskue hende. Dog har denne Beskuelse ikke været fri for vemodige Mindelser om ældre Tider.

Den der forstaaer allerbedst at komme ud af det med Mathilde, eller mod hvem hun er meest aaben og meddelelig, er Fætter Julius. Dette er vel tildeels en Følge af at han er hendes Lærer — som før omtalt i

det franske Sprog — men grunder sig dog meest i hans Personlighed. Han har virkelig adopteret en stor Lethed i at sætte sig i det rigtige Forhold til Andre, og forstaaer saa uformærket at lede dem ind i en Samtale, at de tabe al Følelse af Tvang og Uvane. Hans egen Ugeneerthed og Frihed i Conversationen meddeler sig Den han taler med. Hvis Mathilde mister sit tilbageholdne Væsen tidligere end det staaer til at vente, da har han Fortjenesten deraf. Hans Maade at henvende sig til hende, at drage hende ind i Samtalen, er smuk og delicat, en Blanding af en Franskmands fine Tact og af den ligefremme Hjertelighed, hoorpaa ellers Alt i Justisraadens Huus er henviist. Jeg maa ofte beklage, at jeg besidder saa lidt af denne Julius's Gave, især at jeg i mit Forhold til Mathilde hyppig savner den tilbørlige Lethed og Frihed — jeg veed selv ikke hvoraf det kommer. Jeg vil nødig agere hendes Formynder eller Præceptor og er derfor bange for at komme selv med det ufylldigste Bink eller med Noget der seer ud som en Formaning, saa meget mere som hun i deslige Tilfælde betages ligesom af en lille Angst og søger at afslæge mig Regnskab, hvad jeg naturligtvis mindst forlanger. Paa den anden Side finder jeg det heller ikke passende at sætte mig i det samme Forhold til hende som til andre unge Damer, hvilke man er forpligtet at conversere og sige smukke Ting.

Fru P** har ikke blot gjort Mathilde til Gjenstand for sin Kjærlighed, men ogsaa for sit Studium. En Eftermiddag, da vi sad sammen i Skumringen ved Ramin=Jlden, sagde hun blandt Andet: „Jeg kan ikke troe, at den Tilbageholdenhed hos Mathilde, vi saa ofte har talt om, er grundet i hendes Natur. Hun har selv fortalt mig, at hendes Moder ikke kunde besvare alle de Spørgsmaal, hun som Barn gjorde hende. At hun saa tidlig er kommen ud blandt Fremmede og oveni kjøbet til hjerteløse Slægtninge, har uden Spørgsmaal forfuet hende og gjort hende taus. Jeg har nu sat mig i Hovedet, at hun igrunden er af meddelelig Natur. Naar vi er alene hjemme og i god Ro sidde sammen, falder det os aldrig ind at klage over hendes Stillehed. Hun kan da meddele sig og fortælle uden Tilbageholdenhed, skjøndt vel altid paa hendes Maade og først efter nogle Spørgsmaal. Men naar der er Andre tilstede, er det som om hun med fri Villie beslutter sig til blot at være Tilhørerinde. Jeg skulde næsten troe, at uagtet hun var glad ved at komme fra Hjelm's og besøgt sig langt bedre hos Madam Borresen, saa har hun dog endnu bestandig en trykkende Følelse af sin underordnede Stilling det Aar, hun var hos denne simple Kone, og af den Grund endnu ikke rigtig vover at løfte sit Hoved, eller dog bilder sig ind at hun bør være beskeden i sine Fordringer til Verden. Hvad der meest gjør mig ondt,

er at hun er saa tilbageholden mod Dem, uagtet jeg troer, De lever i alle hendes ydmyge Tanker."

Jeg benægtede dette Sidste, som i det mindste ikke at mærke.

"Det er ogsaa lettere for os end for Dem at bemærke det. Hun lytter til hvert Ord der kommer fra Deres Mund. Naar vi tale om Dem i hendes Nærværelse, nærmer hun sig ganske stille og agter paa Alt hvad der bliver sagt. Det er ellers ikke hendes Maade. Er De derimod tilstede og taler til hende, da er det ligesom hun blev grebet af Noget, jeg veed ikke om det er Angst eller Respekt, og hun fatter sig i sine Svar saa kort hun blot kan. Henvende sig til Dem af sig selv, troer jeg var hende en Umulighed. Saa er hun dog ganske anderledes i sit Forhold mod os."

Det er et besynderligt Pigebarn, sagde Fru L** fremdeles. Jeg troer, hvis jeg en Uge igjennem ikke talte et Ord til hende, vilde hun hverken beklage eller forundre sig deraf, og det uagtet hun er opmærksom paa hvert Bink af mig og søger at aflure mig alle mine Duffer. Mine egne Børn kan sætte de skræffeligste Ansigter op, naar der gaaer dem Noget imod eller naar de blot skal et Sted hen, som de ikke har Lust at gaae til. Mathilde er det eens, enten hun skal blive hjemme eller hun skal ud, og enten vi besøge Peer eller Poul. Vi spurgte hende igaar Aftes, hvormed hun

hos Hjelms tilbragte Tiden om Aftenen, naar de Andre vare ude eller paa Bal om Vinteren. Hun stod i Binduet, svarede hun; det var hendes største Fornoielse. De veed, dengang boede Statsraaden i Kronprindsessergaden. Naar saa Kongens Have var bedæffet af Snee, kunde hun staae hele Timer om Aftenen og see derpaa uden at trættes. Da vi gav os til at lee over dette Liebhaberie, svarede hun med denne søde Forvirring der klæder hende saa godt, at det forekom hende dengang, at Vinteren var for de Fattige eller dog eens for Alle. Sneen bedæffede de Riges og de Fattiges Tage og gav dem eet og samme smukke Udseende. Sommeren derimod gjorde Forskiel; den frembragte saa Meget der blev ulige fordeelt.

Bed samme Feilighed — vedblev Fru L** — fortalte Mathilde os en Historie, som jeg dog maa meddele Dem, da den rigtig har givet mig meget at tænke paa. Hun fortalte nemlig, at en Aften silde, hun saaledes stod og saae ud over Kongens Have, havde Antonie — De veed, det smukke, lille fine Barn der døde — listet sig bag hende og staaet en Tid uden at hun mærkede det. Dette Barn var af en næsten vidunderlig Fethed i alle sine Bevægelser. At see hende dandse skal have været en sand Dienslyst. Moderen og Dottrene nærede naturligviis kun deres Forsængelighed derved. Overalt hvor hun kom hen maatte hun dandse og lade sig

beundre. I de Dage var hun netop bleven plaget meget med at lære Mazurkaen. Men, uagtet denne Dands ikke er vanskelig og hun ellers begreb Altting næsten unaturlig hurtigt; uagtet hendes Søster Julie dandsede den for hende i det mindste et Par Gange daglig, var det hende umuligt at lære den. Moderen skjendte, Søstrene gjorde Nar af hendes Dumhed, Antonie græd og beklagede sig — men Mazurkaen lærte hun ikke. Som hun nu den Aften ubemærket stod og saae ned paa Haven, udbrød hun pludselig: „Nu kommer de! der er' de!“ — Hvem? spurgte Mathilde og vendte sig overrasket om. — „De smaa Alser, vi har læst om. Jeg saae dem ogsaa igaar Aftes, og jeg har seet dem for. See hvor de mylre derhenne i den krumme Gang, ved Træerne og rundt om Sneebunken. Nu kommer de ud i Maanelyset. Der er een, to, tre, fire — aa, der er vist en Snees Stykker. Pas nu paa, nu daudser de. De dandse rundt. Nu kommer de To fra sidst... ja jeg vidste det nok, de dandse Mazurka. D, see kun, see hvor det er smukt! — Nu kan jeg den. Vil du see, Mathilde!“ — Og i det Samme begyndte hun at dandse den, og fuldkommen rigtigt. Mathilde siger, der kom en Skræk paa hende, da hun saae dette lille fine Bæsen allerede halv afflædt og i Nattoi dandse i Kammeret, der kun var oplyst af Maanelyset. Det var ikke langtfra, hun havde antaget hende selv for en

lille Alf. Hun maatte imidlertid søge at bringe hende disse Tanker ud af Hovedet og forklare hende det Syn, hun troede at have seet, ved et Diebedrag, ved Aften-
taagen og det uvisse Maanelys. Men Antonie vilde ikke vide af nogen Forklaring. Hun vidste det bedre, hun havde nu seet dem saa tidt, men der var Ingen der vilde troe hende. „Husser du da ikke, Mathilde! — udbrod hun omsider med Iyrighed — den tredie Française, jeg havde saa ondt med at faae i Hovedet? Den har jeg ogsaa lært af de smaa Alfer. Og jeg veed ganske bestemt, naar Mama nu forlanger jeg skal dandse Pacher's Tandango, at jeg lærer den ikke, før jeg har seet den af dem derovre. Du vil ikke troe mig, det kan jeg see paa dig. Men det er saa vist som jeg staaer her. Meier jeg at lyve, Mathilde? Du har jo selv roest mig fordi jeg aldrig taler Usandhed. Saa troe mig da ogsaa nu.“

Jeg rystede paa Hovedet over denne Fortælling, og Fru P** sagde: Ja, var det dog ikke et besynderligt Barn? Et Par Dage efter fortalte hun Mathilde, at hun i Dromme havde talt med nogle af de smaa Alfer og spurgt dem, om de ikke kunde lære hende at dandse en lille Menuet. Men de havde svaret, det var saa gammeldags, det brugte man ikke mere. — Hvad skal man troe om alt dette? Hvad kan det dog have været

med dette Barn? Ikke blot disse Historier, men dets Tilstand da det var sygt? Er alt Sligt tænkeligt?

En af Døttrene og Tjeneren kom i det Samme ind og bragte Lys. Jeg var hjertelig glad over denne Afbrydelse. Spørgsmaal som Fru L**s overlader jeg heller til en stille Aelse end til de altid noget ubehændige Forsøg paa at besvare dem.

XXVII.

Marie's Sygdom.

Min Værtindes Datterdatter, den lille Marie, er i denne Tid kastet paa Sygeleiet. Hun har allerede ligget en Tid, og det seer langt omst ud med hendes Helbredelse. Dette har bedrovet mig meget. At slaae en Gladder af med hende om Morgenens, var næsten bleven mig en Fornødenhed. Hun har mangen Gang opmuntret mig, naar jeg leed af den Tungsindighed, der desværre ofte plager mig naar jeg er alene hjemme. Madam Mørk var, da hun kom ind og fortalte mig at Marie var syg, meget allarmeret og utrøstelig. „Det er dette vaade Efteraar der har gjort det. Hun har ikke været stærk nok til at taale det.“

Men De burde ogsaa skaane hende lidt mere, som jeg saa tit har bedet Dem om.

Ja Gud, Hr. Thomsen, De har tit nok sagt det. Men hvad skulde jeg arme Menneſte gjøre, saa Meget her er at passe. Og i Meget har hun selv Skyld. Klæde sig varmt vil hun ikke, alt hvad jeg saa præfer. Og naar det nu gaaer hende som Bagerens Kone derovre, der ogsaa fik Feberen. Koldsfeberen, veed jeg, er ikke at spøge med.

Op paa Dagen gif jeg ind til Marie. Hun laae stille hen, med Hovedet lænet tilbage til Puden og med brændende Kinder. Af og til talte hun, men uden Sammenhæng, et Bytte for urolige Feber=Phantasier. Da hun blev mig vaer, heftede hun sine store blaa Dine, der nu havde en sygelig Glans, paa mig, og sagde efter nogen Taushed: Jeg kommer ikke mere ind til Dem, Hr. Thomsen! nei, jeg gjør ikke. Mormo'er skal holde Pige. Jeg siger det ikke derfor. Han gjør mig ingen Ting. Han har ikke rørt mig, men ind til ham gaaer jeg ikke.... Gud, hvorfor luffer I ingen Vinduer op — her er jo saa hedt, saa hedt herinde. — Jeg vil op. Jeg vil ud at spadserere. Hr. Thomsen gaaer nok ud med mig. Han veed nok, at jeg holder af ham. Ja, jeg holder af ham, jeg kan ikke andet, for han er altid saa venstkabelig. — Hun standsede, men blev fort efter ved igjen: Mormo'er, tag din Hat paa, og gaae du med mig. Han gaaer saa ikke med. Han er altfor stor og fin paa det. Det er jo alt det, han vil see paa mig, naar jeg kommer ind og han sidder og skriver. Jeg huffer nok, da han gav mig Skyld for sin daarlige Kaffe. Men jeg veed nok hvad jeg veed. Jeg luffede ikke et Die den Nat.... Mormo'er, lad os gaae! horer du? Vi skal nok faae En til at gaae med os. Farbroder kan gaae med, og Fætter Johannes kan gaae med... nei, nei! — afbrød hun sig selv med stor Hefstighed —

ikke Johannes! Jeg vil slet Intet vide af Johannes — han maa ikke komme herop, jeg vil ikke see ham. Men Tyrk kan gaae med, det er et godt Dyr — men de skal lade ham klippe, for han seer saa styg ud.

Hun blev endnu en Tidlang ved, i en bestandig mere forvirret Kreds af Forestillinger. Jeg havde lyttet med den inderligste Medlidenhed, men tillige, jeg vil ikke nægte det, med et vist sandseligt Velbehag over at vide mig elsket af den unge Pige. Min Bærtinde, der stod hos, rystede paa Hovedet og sagde ligesom undskyldende: „Ja hun veed ikke hvad hun selv siger. Men vore Pigeboern sætte sig ogsaa altid saa mange Ting i Hovedet og vil ikke høre hvad ældre Folk tale for dem. Og saa maa de tage hvad der følger paa.“ — Jeg ønskede ingen Forklaring over disse Ord og gik fort efter ind.

I de paafølgende Dage fandt jeg det rigtigst at nægte mig Synet af Marie, for ikke tiere at nære hendes Feberdrømme ved min Nærværelse. Kun een Gang til var jeg inde hos hende, en Dag længere hen, da hun befandt sig bedre og min Bærtinde, der var fysisksat i det ene af mine Bærelser, spurgte mig om jeg ikke vilde see til hendes Marie. „Men De maa gaae sagte, for hun sover.“ — Hun sov virkelig da jeg traadte ind, med den lille Haand under Kinden. Tæppet havde hun i Sovne skudt noget fra sig. Det ene Bryst, hvider end

det hvideste Elfenbeen, men varmt og aandende, var næsten ubedæftet. En mat Rødme laae paa hendes Kinder, og de luffede Læber udtrykte Taalmod i de forffjelligste Aaar og et ustyldigt, oprigtigt Sindelag. Haaret havde opløst sig og laae adskilt over den næsten skinnende Pande, der tog sig ud som et tarveligt og lille, men tillige reenligt og trofast Bærsted for de faa Ideer, den bearbejdede. Endstjøndt hun sov, vare hendes Dine dog ikke ganske luffede. Det havde mere Udseende af at hun fuld af Idmyghed saae ned for sig, omtrent som Sassoferratos blege Madonna i St. Croce i Florents.

Jeg fordybede mig i dette Syn og overgav mig til forffjellige Betragtninger. Hvad er iweien for, sagde jeg til mig selv, at jeg giver efter for denne Piges hemmelige Dnsker og vælger hende til mit Livs Pedsagerinde? Hun er ung, smuk og from. Hun er mig hengiven. Mit Bink vil være hendes Lov og jeg hendes Verden. Ved dette Bryst vil jeg finde et blødt Leie, naar jeg er træt af Dagens Besværligheder. — Jeg standsede uvilkaarligt og gjenlemb i Tanterne saa mange af de Morgentimer, Marie havde forfortet mig, hendes mange Historier om Naboer og Gjenboer, hendes hele visnoks simple, men tillige saa naturlige og uforbeholdne Maade at være paa. — Var jeg en Gud, vedblev jeg, og havde nok i mit eget Væsen, da skulde

jeg uden Betænkning stige ned fra mine Drommes Him-
 mel til denne jordiske, i al sin Mangelfuldhed elskelige
 Skabning, og hun skulde gjøre mig ligesaa lykkelig som
 Veda og Danaë gjorde Jupiter. Men jeg er et Men-
 neske, og selv desværre et mangelfuldt Væsen. Alt ud-
 fylde denne Mangel, at styrkes i vor Svaghed ved
 Forening med en ædlere og dog ligestemt Natur, er det
 ikke de skønne Drivesjæle til Kjærlighed og Venstabs?
 er det ikke Gjenstanden for vor bestandige Higen? Der-
 for søge vi en Raadgiver i Manden, derfor i Kvinden
 vort Livs Vedsagerinde. Hvor betydningsfuldt er dette
 Udtryk: min Sjæls Halvdeel, og hvor inderlig og sjæle-
 lig er den Forening, det antyder. Mod et skønnere
 Bryst end dette har Jupiter ikke lænet sit Hoved, og
 Alt hvad han begjærte kunde det skænke ham. Men
 naar jeg, anstrængt af Tvivl og Betymringer, engang
 læner mig op til en Hustrus Bryst, da maa det inde-
 holde Vindring for mine Lidelser, og hendes omme Dine
 maae sige mig, at hun fatter Grunden til mine Klager.
 — Nei, du gode, kjære Barn! mit Livs Vedsagerinde
 kan du ikke være, og til at misbruge din Ungdom og
 Uerfarenhed under et andet Navn og en kort Nydelse,
 ogsaa dertil mangler jeg en Guds Mæjestet.

Jeg trak Tæppet læmpeligt op over det kun altfor
 blændende corpus delicti og forsoiede mig i Stillehed

bort, selv overrasket over den Retning mine Tanker havde taget.

Al nogle Utttringer, der vare undslupne Marie, da jeg første Gang var inde hos hende, sluttede jeg, at hun maatte have noget imod sin Fætter Johannes, den kielske Student der før er omtalt, og jeg forespurgte mig desangaaende hos min Værtinde. Ja vist har hun imod ham, svarede denne, og jeg kan jo heller ikke ganske fortænke hende deri, for Johannes er jo rigtig nok intet Menneſke ſaadanne — og Ingen veed hvad Liv han har ført derovre. Men Poulsen har nu ſat ſig det i Hovedet, og han er ikke at ſaae fra Noget, og ſaa — aa, det er en toſſet Hiſtorie, ſom jeg har ſagt jeg Intet vil have at gjøre med. Lad ſaa dem ſee til hvordan de blive færdige.

Da det ikke var godt at blive flog paa den Tale, maatte jeg bede om nærmere Forklaring.

Jeg ſkal ſige Dem hvad det Hele er. Johannes har nu i den Tid han daglig er kommet hos Poulsen, ham, Maries Farbro'er, forſtaaet ſaa længe at ſnakke for ham, og fortalt ham om ſine Reiſer i Holſteen, og hjulpet ham med at ſkrive tydſke Breve, at nu Poulsen har ſat ſig i Hovedet, at Johannes ſkal ægte Marie, og deraf kommer den hele Hiſtorie.

Jeg følte ved diſſe Ord ligesom et lille Anfald af

Skinsyge. Efter hvad jeg kjender til Johannes, bemærkede jeg, saa er Marie meget for god til ham.

Vist er hun, det samme har jeg sagt. Men gamle Folk bliver nu ikke horte for det er for silde.

Men hvad siger Marie dertil?

Hun! ja, for hun ta'er Johannes, for kaster hun sig i Soen. Hun har aldrig kunnet liidt ham. Men nu kan det desuden nok være, at hun har faaet andre Griller — unge Piger er jo ikke anderledes. Nok er det, hun har sagt, hun vil heller tage ud at tjene end staae for Alttret med Johannes. Tage ud blandt Fremmede har hun nu ikke nodig, saa længe jeg lever. Men galt er det ligesuldt. Poulsen er en velhavende Mand, og Marie er den nærmeste til at arve ham, saa skulde hun ogsaa forholde sig med ham.

Men Johannes, kan han overtale sig til at ægte Marie mod hendes Villie? Eller er hans Forliebelse maaskee saa stærk —

Na han! det gale Menneſte! han forliebt! Han har sagt, at siden han ikke kunde faae Amalie, Kjøbmandens Datter, saa var det ham det samme hvem de gav ham. Nei, han har det ikke saa hedt.

Denne huuslige Uenighed, der formodentlig var nærret og gjort værre ved begge Parters Eidskabelighed, forekom mig let at bilægge, især nu, da Maries Sygdom maatte antages at have stemt Farbroderen

mildere. Saa nødig jeg nu ogsaa giver mig af med Familie=Stridigheder, der ofte ikke er andet end Familie=Brøvl, saa troede jeg dog, bevæget af Gudhed for Marie, at burde tilbyde min Hjælp. Farbroderen havde jeg nogle Gange truffet og talt med hos min Værtinde. Han havde ogsaa engang været inde hos mig. Efter Mariæ tidligere Forsikring havde han omtalt mig med megen Respect og roest mine Kundskaber i „Land=Husholdning eller Staldfodring eller hvad det var.“ Nogle findige Forestillinger hos ham, hentede fra det Udhaler=Liv, Johannes har fort, vilde maaskee virke mere end al den øvrige Families Talen frem og tilbage.

Mit Tilbud at tale med ham modtog Madam Mørk med stor Glæde og lovede sig det Bedste deraf. „Ja, De skal ikke fortryde, tilføiede hun, at lære Poulsen noiere at kjende. Det er en Mand der har lært Noget. Han har mange smukke Bøger og kjøber Alt hvad der kommer ud.“

Af disse sidste Ord maa man dog ikke gjøre sig for store Forestillinger om Farbroderen. Han er af meget indskrænket Forstand og utrolig Tørhed — endogsaa legemlig; thi han er hoi og mager eller indtørret. Hans Kjøben Bøger vil ikke sige andet end at han jævnligh anskaffer sig de Mørskabsbøger og Tidskrifter der komme ud, og syssler med at lade dem indbinde, stille

dem op og laane dem ud, og holder noiagtig Bog over Ublaamet. Da han meget tidlig blev Enkemand og ikke vilde gifte sig igjen, har han hidtil fort et meget indgetogent Liv og hengivet sig til mange Særheder og Grillen. En Historie man har fortalt mig her i Huset skal have bidraget til hans nuværende indgetogne Liv. Nogle Aar efter hans Kones Død blev han for Spøg oftere dadlet af sine Venner, fordi han ikke forstod at nyde Livet og lade Andre leve med. En Mand som han, der havde Formue, burde nu og da vise sig. Efter sin indesluttede Natur havde han længe gaaet taus og baaret paa dette, indtil han omsider besluttede at vise Folt, han vel var istand til Sligt, naar han just havde Lyst dertil. Han foranstaltede nu, og uden at tale til Noget derom iforveien, en stor Kanefart og et Gilde i Fortunen, indbød dertil alle sine nære og fjerne Bekjendte, deriblandt endog flere Familier der vare meget over hans Stand, og indrettede det Hele saa rigt og overflodigt, at det skal have kostet ham en betydelig Sum. Saavel denne urimelige Ddselhed som det blandede Selskab og adskillige Scener der foresaldt blev Gjensstand for megen Dmtale og Raillerie, og han selv maatte længe høre ilde derfor af sine nærmeste Venner. Dette tog han sig overordentlig nær. Han trak sig tilbage i sit Huus og vilde i lang Tid ikke see Noget. Skjøndt Historien nu er over en halv Snees Aar gam-

mel, har han endnu ikke glemt den. Han troer ogsaa, at alle Mennesker endnu bestandig tænke derpaa, at Folk, han møder paa Gaden og der see lidt aparte paa ham, endnu bestandig skostifere over ham; og dette har gjort ham menneskesky. I Familien omtales denne Sag meget nødig, næsten som om det var en Plet.

Allerede den følgende Dag afslagde jeg denne Mand et Besøg som jeg, for ikke at falde med Døren ind i Huset, gav Udseende af en Gjensvift. Ved min Indtrædelse sad der et aldrende Fruentimmer, der lod til at være af Familien, ved Vinduet og strikkede. Hun havde et af disse godmodige, men intetsigende Ansigter, hvis Folder efterhaanden lægges af det daglige Livs Gæt og det samme. Hun bad mig sidde ned til Poulsen kom. Efter et lille Ophold førte hun Samtalen paa en gammel, værbbruden Kanariesfugl der stod og gispede og pustede sig op i et Buur ved Siden af hende. Jeg fik at vide, at den var 12 Aar gammel, at den knap kunde æde, at den nu ikke sang mere, men at den engang havde sunget saa smukt. Den satte dem ofte Alle i Skræk, naar den laae paa Ryggen i Buret og strakte Benene fra sig, men Poulsen syntes, den skulde leve saa længe den kunde. — Lidt efter kom en lille, trivelig Mand ind og underrettede mig om, at Poulsen strax skulde komme. Jeg havde reist mig og saae tankeløs paa Fugleburet. „Ja, De seer paa vor Kanariesfugl,

sagde Manden meget venlig; det gjør alle Menneſker der kommer herind. Den er ſaamænd nu 12 Aar gammel og kan knap æde, det ſtaffels Dyr." Og derpaa fortalte han mig det Samme, jeg nylig havde hørt, kun lidt mere udførligt. I det Samme traadte Poulsen ind, tog imod mig noget ſtivt, men meget høfligt og bad mig ſidde ned. Den anden Mand traadte hen til os og ſagde: "Jeg ſtod juſt og fortalte Hr. Thomsen om vor Kanarieſugl." — "Ja, er det ikke forunderligt med det Dyr? tog Poulsen Ordet. Den er nu i det mindſte 12 Aar gammel; for jeg har havt den over 11 Aar, og den var udvoret da jeg fik den. Den Sugl har viſt over tredive Gange været nær ved at krepere, og dog lever den beſtändig." — Han blev dernæſt ved og fortalte mig det Samme, jeg nu havde hørt to Gange, men langt udførligere og tørrere og ofte afbrudt af Spørgſmaal eller indhentet Underretning fra de Andre. Hvad der ved denne pünſlige Gjenſtagelſe undrede mig meeſt, det var, at det gamle Fruentimmer ſlet ikke ſaldt paa at ſige ham, jeg kjendte Hiſtorien, men hørte til med en Opmærkſomhed ſom om den ogſaa var ny for hende. Og dog maa Gud vide, hvor mange Gange denne Biographie er fortalt af hende ſelv eller i hendes Nærværelſe. — Da denne Lidelſe var vel overſtaaet, bleve Forfriſtninger ſatte frem. Poulsen viiſte mig alle ſine Bøger og gav mig en Beretning om de

Rjøretoure han havde gjort i den forløbne Sommer. Dette sidste, der er det eneste Pyspunkt i Familiens eensformige Liv, udgjorde Hoved=Themaet for vor Samtale. Jeg erindrede ved denne Leilighed, at Marie et Par Gange havde flaget for mig, at de aldrig tog over Strandveien, men at de som oftest tog til Lyngby eller Ørdrups=Krat og blev der. Jeg spurgte ham nu om Marsagen dertil. „Nei, svarede han med en besynderlig Blanding af Torhed og Eftertænkning, over Strandveien tager jeg ikke; jeg har overhovedet saa godt som ikke sat min Fod derud siden 1807, eller i omtrent tredive Aar. Hvad jeg dengang saae for Dine, var ikke af den Art at jeg kan finde nogen Fornøielse ved at komme derud igjen. Seer De, mine Forældre eiede dengang et lille Sted neden for Bedbæk; jeg selv stod ved Livjægerne. Vi laae den Sommer ude paa Stedet. Jeg saae da Englænderne ankom med Flaaden — det hed sig, som Benner. Jeg saae da de gik iland ikke 200 Skridt fra os. Jeg var siden Vidne til, da de stak Byen i Brand. Kort sagt, jeg har seet saa Meget den Tid, at jeg forlanger ikke mere. Men derud igjen faaer man mig ikke.“

Dette Svar gjorde virkelig et dybt Indtryk paa mig. Hiin National=Ulykke, hiin os paaførte Uret med alle dens bedrøvelige Følger synes som en af de bitrestre Følelser at ligge hemmelig i Brystet paa enhver

Danſk. Den ædle Jacobis Hjerte var viſt ikke det enefte der brast af Sorg herover*). Vel har ethvert Land et ſligt Smertes-Punkt i ſin Hiſtorie at opviſe, og Erfaringen lærer at dets Følger kunne forvindes. Men den nedſlaaende Grindring deraf taber ſig forſt ſilbigt og langſomt.

Omſider maatte jeg da rykke frem med mit egentlige Grunde, hvilket jeg gjorde ſaa godt jeg formaaede, men deſværre med overmaade lidet Held. Poulsen hørte meget opmærkſomt paa Alt hvad jeg anførte, uden at hans Miner tilkjendegav enten Biſald eller Miſhag, men ſvarede derpaa temmelig kort og tort, at hvad den Sag angik, maatte jeg have ham undſkyldt. Det var Noget han havde noie overveiet og eftertænkt. Foruden mange andre Grunde, han nu ikke kunde anføre, var Johannes den enefte af deres Familie, med hvem Marie kunde tænke paa at blive gift. „Og, tilføiede han, man ſkal holde ſig til ſine Egne, til ſin Familie. Af Fremmede har man kun Tort. De kan troe mig; jeg har Erfaring i dette Punkt.“

Da jeg mærkede, han var kommen ind i en fillen Materie, fandt jeg det bedſt at afbryde. Jeg maa nu ſee til, om jeg ikke ved andre Midler kan forpurre dette

*) Conferentsraad Jacobi, Aſſeſſor i Høieſteret.

Partie, der efter min Overbeviisning maa ansees for ildeberegnet og uheldigt.

Marie har imidlertid omtrent paa samme Tid faaet en anden Tilbeder, der lader til at have det „mere hedt“ og mene det oprigtigere. Det er hverken meer eller mindre end vor poetiske Ven Anadis, der besynderligt nok er bleven aldeles indtaget af dette vifsnof vaffre, men Intet mindre end poetiske Pigebarn. Hans virksomme Phantasie har imidlertid tillagt hende denne og mange andre Egenstaber, og uagtet han kun har seet hende den ene, før omtalte Gang, opdager han dog bestandig noget nyt Uforklarligt, Ubegribeligt og Poetisk hos hende. Den stakkels Anadis, der er af en meget forelsket Natur, har under Indflydelsen af denne begyndende Inclination gjort mig flere Visiter i den sidste Maaned, og paa Tider, naar han ikke kunde vente at træffe mig hjemme, derimod i det Haab at træffe Marie. Men bestandig, naar han allerede havde sat sig i Lave til at modtage sin sværende Flora, har han havt det Uheld, at den tykke Bedstemoder har luffet op og vel taget meget venligt imod ham og sagt ham udførlig Besset; men hvad var det for Den der længtes efter „Ordenes Mannadug paa Maries Læber“? — Da han omsider igjennem mig erfoer, at hun var syg og maatte holde sig inde, blev han meget bedrøvet derover og brød ud i en Mængde poetiske Klager. Nu

har han ved sine hyppige Besøg gjort Bekendtskab med min Værtinde, har et Par Gange truffet Poulsen der og, jeg veed selv ikke hvorledes, skaffet sig Afgang hos denne. Han besøger ham nu og da, hjælper ham med at ordne og opstille Bibliotheket, og lader til at staae i en vis Indest hos ham.

XXVIII.

Hanne og Frank.

Naar man først begynder med at give Folk gode Raad og tilbyde dem sin Mægling eller Assistance, kan man være temmelig vis paa, at man ved et drillende Tilfælde benyttes i samme Egenskab oftere end man begjærer. Nylig har jeg fortalt, at jeg af eget Valg og med daarligt Held søgte at mægle til Bedste for den lille Marie hos hendes Farbroder. Nu er jeg formelig blevet udkaa ret til et ungt Hjertes Raadgiver og Fortrolige. Det Bærste er, at jeg har det tilfældeds med Alle, man søger Raad hos, at jeg er til ingen Nytte.

Allerede forhen har jeg yttret den Formodning, at Justitsraad L**s Datter Hanne var forelsket, og at den unge Frank var Gjenstanden for denne Kjærlighed. Om denne Sag kunde jeg nu, hvis det forlangtes, levere de omstændeligste Details. En Dag, da jeg var hos L**s, kom Adamine og Hanne ind i Stuen, hvistede Noget med hinanden, hvoraf jeg kun hørte de Ord af Hanne: „Nei, du maa sige det; jeg kan ikke“ — og i det Samme løb hun forvirret og rødrende ud igjen. Adamine blev da tilbage, gif hen til mig og sagde: „Vi

har en Bøn til Dem, Hr. Thomsen, som De endelig ikke maa sige Nei til."

"Hvad er det for en Bøn?"

Jo, det skal jeg sige Dem. Men, for Guds Skyld, De maa ikke tale til et Menneske derom. Der er Ingen der veed noget undtagen Mathilde, og hun er taus som en Muur. — Seer De, min Søster Hanne og Ludvig Frank har allerede en Tidlang holdt af hinanden.

Nei, seer man!

Det har De vist ikke drømt om? Har De vel?

Nei, hvor skulde jeg falde paa det.

Vi holde det ogsaa saa hemmeligt. Fa'er og Mo'er maae endnu Intet vide derom. Frank skulde først skrive til sine Forældre og tage en bestemt Beslutning for sin Fremtid. Hans Forældre er jo rigtig nok meget rige; men Fa'er, veed De, seer mere paa, at et ungt Menneske er i en Bei; og det er han endnu ikke. Men i en Bei kan han jo snart komme, ikke sandt?

Na jo, især naar det er hans egen alvorlige Villie. Men — frygter Deres Søster ikke for at Frank er en lille Smule letfærdig?

Jo, det er justement Ulykken, det frygter hun for, og det er derfor, hun har bed't mig tale med Dem. Frank holder bestemt af Hanne, det vil jeg doe paa. Men han er saa ung, og rigtignok lidt flygtig. Nu

kommer han i den senere Tid næsten hver anden Dag hos Hjelms; og det er intet godt Huus for unge Menneſker.

Har da Deres Søster allerede en Miſtanke?

Vi veed ikke rigtig hvad vi ſkal troe, vedblev Adamine tøvende. Der gaaer iet Rygte — men det kan jeg da aldrig tænke mig — at han er forlovet med Emilie Hjelms.

Med Emilie Hjelms!

Ja, er det vel muligt? Hvad mener De, Hr. Thomsen? De har jo et Par Gange været ſammen med ham hos Hjelms.

Det har jeg, men ingenlunde bemærket Noget, hvoraf man kunde ſlutte til en Forlovelse. Imidlertid, noie har jeg heller ikke givet Agt.

Nei, det kan jeg nok begribe. De har Andet at tænke paa. Men nu har Hanne og jeg den Ven til Dem — hvis De ikke vil tage det ilde op — at ſtaffe os lidt Underretning derom. Hanne er nærvæd at fortvile; hun gjør ikke andet end græder; hun ſiger, at Uviſheden er hende værre end alt Andet. Men naar De nu igjen kommer ſammen med Frantſ hos Hjelms, ſaa vil det ſikkert være Dem let at komme paa Spor. Troer De ikke?

Jeg lovede at gjøre Alt, hvad der ſtod i min Magt. Thi uagtet Grindet i ſig ſelv ikke var mig be-

hageligt, vilde jeg dog gjerne føie de unge Piger, og havde desuden nogen Frygt for at Hanne skulde forbindes med En der maaskee ikke var hende ganske værdig. Vor Aftale blev nu, at jeg skulde besøge Hjelmns en Aften, naar det var vist at Frank ikke vilde indfinde sig hos Justitsraadens, og jeg altsaa kunde have Haab om at træffe sammen med ham hos Hjelmns. Nogle Dage maatte jeg lade gaae hen, deels af tilfældige Grunde, deels fordi jeg ønskede forinden at tale selv med Hanne. Men hun undveg mig altid meget undseelig, tilfreds med at Søsteren havde talt hendes Sag.

Frank var ganske rigtig hos Hjelmns den Aften jeg indfandt mig der. Hans Forhold til Pigebornene var vistnok meget fortroligt og kunde give Anledning til adskillige Betænkeligheder. De havde meget at hviske med hverandre, meget at aftale alene i Sideværelset. Men det trostede mig dog nogenlunde, at hans Forhold var omtrent eens til begge Pigebornene, og saaledes kunde forklares af en ungdommelig, noget lettsindig Eyst til Munterhed og Morsskab. Paa den anden Side var det muligt, at det unge Par generede sig i min Nærværelse, og jeg maatte altsaa anstille nærmere Efterforskninger.

Mens Fru Hjelm og jeg sad i Sophaen og talte med hinanden, havde de unge Menneffer flyttet et Bord

hen i et Hjørne af Salen, eftersom Frank vilde vise Damerne og forklare for dem nogle franske Caricaturer, han havde bragt med; saavidt jeg veed tilhørte de Julius. Deres Patter over disse var ubeskrivelig, og Ingen gav i saa Henseende de Andre noget efter. Fru Hjelm, der med megen Tilfredshed saae hen paa denne Gruppe, sagde til mig: Ja Frank og min Emilie, de to kan lee! Jeg har da aldrig seet to unge Mennesker der saaledes passe for hinanden. Man skulde troe, de vare opfødte sammen eller bestemte for hinanden.

Ja, hvem kan vide det.

De har Ret, det kan man ikke vide; og jeg har den Grundsætning, at man skal lade deslige Ting gaae sin egen Gang. Min Emilie er en sjelden ung Pige, altid munter, altid glad. Og Frank har jo samme Humeur, og er forresten et Menneske af mange roesværdige Egenskaber. — Seer De, der er nu min anden Datter, Julie, hun er ganske anderledes. Hun er meget mere sindig og eftertænkfuld, især paa de senere Aar. Hun har saa stor Lyst til at tage sig af Huusvæsenet — det forstaaer sig, hun er jo ogsaa halvandet Aar ældre end den anden. Julie! — vedblev Fru Hjelm med høiere Stemme — kom du herhen og lad de to Galfrandsen skjotte sig selv. Sæt dig hen hos Hr. Thomsen og tael fornøftig med ham. Det veed jeg

du holder af. Jeg maa hnd og see, hvorledes vor Huusjomfru har det.

Julie reiste sig noget langsom og forstemt. Fruen kastede med sine brillante Dine et vredt Blik til hende og hvissede hemmeligt: „Naa, Julie!“ — vendte sig saa til mig igjen og sagde: Ja, naar Pigeboern først kommer i Vatter-Hjørnet —

Saa kan man ikke faae dem alvorlige igjen — tilføiede jeg, og maatte næsten lee over den alvorlige og triste Mine, hvormed de unge Pige gsendrev vor Bemærkning.

Fruen gif ud og Julie beredte sig til at tage Plads ved Siden af mig, for at tale fornuftig med mig. Men da jeg ikke ønskede at sætte hendes Beredvillighed dertil paa en maaskee altfor haard Prøve, foreslog jeg hende, at vi begge skulde sætte os hen hos Galsfrandserne; og hun lod ikke til at have noget derimod.

Alf Fru Hjelm's anførte Yttringer og af hvad jeg ellers senere bemærkede, var det mig nu klart nok, at hvis Frank ikke var forlovet med Emilie, gjorde man sig dog her i Huset al Umag for at det skulde stee, og tillige synes saaledes for Fremmede. Gif Sagen „sin egen Gang,“ saa var Udfaldet let at gætte. Emilies Skønhed, og de smaa Dymuntringer Fru Hjelm neppe vilde lade det mangle paa, kunde ikke forseile deres Indtryk paa et saa modtageligt og lidet mistænkeligt Gemyt

som Franks. Og dog vilde det være betænkeligt at raade ham ligefrem til at opgive Dmgangen med Hjelms. Herved kunde denne let erholde en Fristelse mere for ham. Alt vilde da komme an paa, hvor stærke de Baand vare der bandt ham til hans ældre Inclination, Hanne. Men en anden Omstændighed, hvorpaa for mig det Meste kom an, var Styrken af Hannes Kjærlighed til ham. Om dette Punct besluttede jeg fremfor Alt at erholde Oplysning af hende selv, naar jeg den næste Dag aslagde Beretning om min Sendelse.

Imidlertid havde denne lille Kjærligheds-Affaire i de sidste to Dage, uden at det strax blev mig bekiendt, taget en Bending der gjorde den noget mere forviklet. Uagtet den nemlig, efter Adamines Forsikring, blev holdt saa hemmelig, var den dog ikke undgaaet den skarpsynede Moders Bine. Hun tav imidlertid dertil og lod det beroe ved i Stilhed at iagttage de Elskende. Men da Hanne nu flere Gange kom ned fra sit Kammer med forgrædte Bine og begyndte at see daarlig ud, blev Moderen ængstlig derover, tog begge sine forstræffede Døtre alene for sig og examinerede dem. Hos disse naturlige Piger kunde der ikke være Tale om Benægtelse, og hun erfoer saaledes saavel det tidligere omme Forhold imellem Frank og Hanne, og den Uveirs-Sky hvoraf det truedes. At det var den hos hende slet anskrevne Hjelmske Familie, der havde bragt Frank til

Frafald, fortrod hende overmaade meget, og det er vel muligt, at hun af den Grund siden tog sig saa ivrigt af denne Sag. Dog bør jeg tilføie, at hun heri blev ledet ikke blot af Uvillie mod Hjelm's, men tillige af sand, moderlig Godhed for den unge Frank. Denne, der ved sin Ankomst til Byen var anbefalet til Justitsraadens Belyillie, blev i kort Tid næsten betragtet som Søn af Huset. Hans Ubekjendtskab med Byen eller, om man vil, med Verden, bragte ham til ideligt at besøge Fru L** sine smaa Forlegenheder og hente Raad. Herved blev han hende daglig lærere; thi ældre Fruentimmer vinde uformærket i samme Forhold Interesse for unge Mennesker, som disse tyer til deres Erfaring og Hjælpsomhed. At Frank paa samme Tid ogsaa hentede Raad hos hendes Døttre og daglig blev Hanne lærere, bemærkede hun som sagt meget godt, men sandt ingen Grund til at blande sig deri.

Frank skyldte virkelig Justitsraadens Familie meget. Han havde vundet i smukt og maneerligt Væsen og var holdt borte fra slet Selskab ved daglig at komme i et Huus, hvor han ikke saae Andet end Godt for sig. Og saa Julius's fine og slebne Sæder havde ikke været uden Indflydelse paa ham. Nu var der al Udsigt til, at han ved sit Hang til Flygtighed vilde fordærves ved fortsat Dmgang med Hjelm's Familie; en Forbindelse med en af Døttrene maatte anses for hans visse Ulykke.

Midt under de Planer, Fru P** med stor Hurtighed lagde og forfæstede angaaende denne Sag, blandede sig En deri, hun, som man siger, troede mange Måle horte; og det var ingen Anden end hendes kjære Egte-mand. Paa hvad Maade han var kommen til Kundskab derom, er mig hidtil ubekjendt. En meget fin Jagttager af huuslige Anliggender har han aldrig været og er desuden saa overlæst af Forretninger, at han ikke uden til Spisetiderne forlader sit Arbeids-Bærelse. Af sig selv er han da neppe faldet derpaa. Ihvorom Alting er, det lod til, han var meget fortreddelig over disse nye Spilopper i hans Huus. „Historien med den ældste Datter Sophie og Julius var neppe vel overstaaet før man nu skulde plages med de samme Quælerier. Hanne var et Barn og vilde om kort Tid glemme det Hele. Og hvad Frank angik, da var det ham meget ubehageligt, om dennes Fader, der var hans Ungdoms-Ven, skulde troe, de havde selv smeddet dette Partie. At Sonnen allerede saa tidlig og inden han var anbragt i nogen fast Carriere, gif hen og forlovede sig, kunde aldrig være Faderen kjærkomment. Man skulde nu være glad ved, at Frank selv lod til at træffe sig tilbage. Net til at blande sig i hans Forhold til Hjelms, havde man aldeles ikke.“ — Fru P** lod sig imidlertid ikke slaae af Marken ved disse Indvendinger. Foruden at beraabe sig paa Styrken af

Hannes Kjerlighed til Frank, hvilken hun som Fruentimmer meente bedre at kunne bedømme, paastod hun, at Pligt og Samvittighed netop paalagde dem at tage sig af Franks Forhold til Familien Hjelms. Hans Fader var ganske rigtig Justitsraadens Ungdomsven, havde i alle sine Breve yttret, at han sikkert ventede, de vilde komme hans Sønns Ungdom og Uerfarenhed til Hjælp og vogte ham for de Fristelser, Hovedstaden er saa rig paa. Men hun kunde ikke let tænke sig nogen farligere Fristelse for dette uerfarne Menneſte end Omgangen med Hjelms Pigeborn, og ingen større Ulykke for hans hele Fremtid end en Forlovelse med En af dem. Alt forhindre dette, for saa vidt det stod i deres Magt, var deres Skyldighed; om han havde Gudhed for deres Hanne var med Hensyn hertil en Biting. Tiden maatte lære, om og hvorvidt man burde understøtte deslige Følelser.

Justitsraaden vilde ikke ret til at give efter for disse ganske gyldige Grunde og havde hertil en aparte Marsag. Ganske mod Skik og Brug havde han allerede paa egen Haand disponeret over Hannes Haand. Den lyffelig Udkaarne var hans Søstersøn, den før omtalte Fætter Frederik. Denne var ansat i hans Comptoir, var en slittig og duelig Arbejder, og høit anstreven hos ham. Saavidt man kunde formode havde Frederik alt for en Tid siden bragt dette Giftermaals-Project paa

Bane hos sin Onkel og af dennes Ytringer hentet Opmuntring. Maaskee man ogsaa kunde takke ham for, at Justitsraadens Dine vare aabnede for Hannes Kjærlighed til Frank; dog var dette kun en Formodning. Fru P** havde Intet mod Frederik, men paastod blot at Hanne passede ikke for ham.

Saaledes stode Sagerne, da jeg efter Feste i en hemmelig Conference meddeelte Pigebørnene Udfaldet af mit Besøg hos Hjelms. Den stakkels Hanne hørte med nedslagne Dine og skiftende Farve paa min Beretning, uagtet jeg afslagde den saa skaansomt det var mig muligt. Tilslidst sagde hun med frembrydende Taarer: „O, det er stygge Menneffer! Allerede den Aften, de var her, anede jeg intet Godt; og Frank er saa trofskyldig!“ — Adamine søgte at trøste hende, og meente, at Alt dette endnu kunde forandre sig. Det Værste for Diebliffet var at bringe deres Fæder paa andre Tanker. Hun meddeelte mig nu hvad jeg ovenfor har fortalt om Faderens Indblanding og bad mig, endelig at see til at tale ham tilrette. „Fæ'er er saa egen. Naar han engang har sat sig paa en Ting, kan man ikke faae ham derfra. Hvad vi Pigebørn sige, hører han nu slet ikke efter.“ — Hanne, der syntes at have fattet lidt Haab igjen, tog nu Ordet og sagde: Ja, kjære Hr. Thomsen! Tael De med Fæ'er!

Et Ord af Dem bryder han sig mere om, end Alt hvad vi kunne sige ham. Jeg har i den sidste Tid ikke havt et roligt Dieblif. Naar ikke Aldamine og Mathilde havde været, troer jeg ikke jeg havde overlevet det. Tael derfor med Fa'er! De skal see, det hjælper.

Jeg blev paa eengang rørt over hendes Tilstand og ængstlig over den Videnskabelighed, der skinnede gjennem hendes Ord, og der tydelig nok blev næret af et hvert lille Haab, hun kunde hænge sig ved. Saa meget Overvindelse det ogsaa kostede mig, maatte jeg derfor lidt tydeligere vise hende Muligheden af Franks Utroskab og det Unyttige i at plage hendes Fader, inden man havde forvisset sig om dette Hovedpunct. Hun hørte stille paa mig og saae ned for sig. „D, jeg er meget ulykkelig! Det er kun altfor vist. Og hvor kunde det være anderledes, naar han omgaaes med disse hæslige, falske Menneſker! — Men tael dog med Fa'er! prøv i det mindste derpaa! Frank er mig nok tro. Han er saa ung og lidt flygtig. Maaskee — tilføiede hun meget undseelig — er han ogsaa for flygtig til at holde det længe ud hos Hjelm's. Han vil snart lære dem at kjende.“

Jeg mærkede vel, at den stakkels Pige var truffet dybt af Kjærligheds-Guden, og at ikke engang Vissheden om hendes Elfers Utroskab vilde virke afgjørende

paa hende. Jeg gav da efter, lovede Alt hvad hun ønskede og søgte blot at berolige hende.

Man undre sig ikke over, at dette unge Pigebarn, der er velopdragen, lagde saa lidt Skjul paa sit Hjertes Tilstand, og især at hun yttrede sig saa uforbeholden for mig. Men jeg betragtes heller ikke som Fremmed der i Huset, og disse fortræffelige Pigebørn ere begge opdragne saaledes, at det er en Umulighed for dem at gjøre en Røverfule af deres Hjerter. Kjærligheds Magt er langt mere udbrydende i et saa ungt, ufordærvet Hjerter, hos en Pige af en saa god, naturlig Opdragelse, end i en ved Roman-Læsning, Bal-Inclinationer og Courmagerier forstruet Hjerne, og alle hine ømme Indtryk ere saa meget des stærkere jo mere de udvikle sig af sig selv og med deres oprindelige Magt.

Til Justitsraaden, begriber man vel, henvendte jeg mig ikke. Fædre ere overmaade vanskelige at komme tilrette med i deslige Affairer. I Almindelighed blive de meget snart kjede af at tale derom, vise sig fortredelige og tage deres Tilflugt til et lille Magtsprog. Mit daarlige Held hos Poulsen, Maries Farbroder, stod mig ogsaa endnu for Dine og gav mig Ulyst til oftere at vove mig ud paa denne Glatiis. — Derimod talte jeg, saa snart jeg kunde med Fru L**. Fruentimmer ere netop i dette Punct fortræffelige, og det allerede af den Grund, at de gjerne

gide behandle dette Thema, og at det langt sildigere taber i Interesse for dem. — Fru L** var snart enig med mig i Hovedsagen. Man skulde kun understøtte denne Sag, hvis Frank befandtes Hanne isandhed hengiven. At fremskynde den ved i Altide at gribe ind deri vilde skade mere end gavne. Var han saa letfindig, at han efter et kort Besjendtskab med Hjelms kunde forlove sig med en af Døttrene, da var en Forbindelse med ham lidet ønskelig, og Hanne maatte da snarere være glad ved at han havde truffet sig tilbage. Aldre kunde og burde man. Men selv dette burde skee med Forsigtighed og saaledes, at Hanne holdtes aldeles udenfor. „Min Mand — sagde Fru L** tilsidst — skal De ikke tale med. Overlad det til mig. Han er nu lidt baltstyrig. Men naar han faaer Tid til at tænke sig om, tager han nok mod Grunde.“

Under alle disse Forhandlinger vedblev Frank af og til at komme hos L**s, og man tog imod ham som sædvanligt. En Undtagelse herfra gjorde alene Hanne. De Aftener, han indfandt sig, kom hun under et eller andet Paaskud meget sildig ned til de Andre, svarede ham kort naar han talte til hende og viste sig kjen- delig vred og fornærmet. Det kostede den stakkels Pige megen Overtindelse, men en Smule qvindelig Selsølelse og den Omstændighed, at Andre vare til-

stede kom hende til Hjælp. Frank lod aabenbart til at være geneert og urolig over hendes Udsærd, enten han nu var sig Grunden dertil bevidst eller ikke. Den slemme Uroftister er istand til selv ikke at ane al den Jammer, han har afstedkommet i dette unge Hjerter.

XXIX.

Et Symposium.

Iffor Vinter, da Snnedet var lagt til mellem Sverrig og os, havde Berner og Amadis gjort en Tour til Malmo og Lund og vare især i den sidste By, hvor de opholdt sig en Uges Tid, bleven modtagne med Gjæstevenskab. Tre af de Herrer, med hvem de under hiint Ophold havde indgaaet Vænskab, have nu gjort Kjøbenhavn et Gjenbesøg, en af de Svipptoure, man fra det sydlige Sverrig hele Aaret igjennem gjør til Raabolandets Hovedstad. Der var nu Intet naturligere end at Berner og Amadis igjen søgte at gjøre disse Herrer Opholdet her saa behageligt som muligt, og iblandt andet, de nu faldt paa, blev der ogsaa besluttet at gjøre et Aftenselskab. Dette fandt Sted igaar Aftes. Foruden nogle mig ubekjendte Herrer vare Flere af det sluttede Bords Medlemmer, og deriblandt Harriet, Translateuren og jeg, indbudne. Jørgensen var forhindret fra at komme.

Angaaende dette Gilde fandt isorveien et Par Sammenkomster Sted i Aften-Cliquen, ved hvilke man søgte at give og indhente gode Raad. Alle vare nemlig enige om at man burde søge at gjøre Landet Vre, saale-

des at Naboriget kunde fatte Respect for vore Foranstaltninger, eller — som Amadis med et vist straalende Udtryk i Ansigtet udlod sig — „at Svensken kunde see, vi stod altid paa Krigsfod og slagfærdige, selv ved vore Gilder.“ — Under disse mangfoldige, givne og forfæstede gode Raad havde jeg igjen rig Leilighed til at iagttage det besynderlige Forhold der finder Sted mellem Berner og Amadis. De holde, som før omtalt, meget sammen, uagtet de næsten i alle mulige Ting ere af forffjellig Mening. Det besynderligste er, at Berner meget ofte spørger sin Ven om hvad han raader ham til at gjøre i dette eller hiint Tilfælde, og erholder altid prompte og udførlige Raad; men han følger dem aldrig. I lang Tid var det mig ubegribeligt, hvorledes et saadant Forhold kunde bestaae, indtil jeg opdagede, at Berner, naar han har gjort det Modsatte af Det, hans Ven har tilskyndet ham til, med stor Fripostighed lader som han ganske havde rettet sig efter ham, og faaer endog den Anden til at troe det Samme. Naar han saaledes, for at tage et Exempel, spørger Amadis: Hvor synes du jeg skulde leie Bærelser? eller: hvad Knapper skal jeg tage i min Kjole? da faaer han altid et bestemt Svar f. Ex., „Endelig iffe i Gothersgade; for Altting iffe blanke Knapper.“ Men naar han nu har handlet tvært herimod, spørger Amadis siden leilighedsviis kan spørge ham: Naa, hvad gjorde du saa med Bæ-

relserne, eller med Kjølen? svarer han regelmæssig hver Gang i Tillid til sin Mands Forsængelighed: Jo, jeg gjorde som du raadede mig. Jeg har leiet i Gothersgade, eller: Jeg tog blanke Knapper. Amadis smager vel saa lidt derpaa, men tilføier dog som oftest, fornøiet over tilsyneladende at have givet et fulgt Raad: Ja, det gjorde Du Ret i. — Accurat ligedan er det gaaet med de fleste af Amadis Forslag og poetiske Ideer til Indretningen af dette Gilde. Berner har gjort omtrent det Modsatte deraf, men Amadis staaer i den Mening, at han har rettet sig derefter. Hvad der i dette Tilfælde gjør denne Underlighed begribeligere er, at en stor Deel af den Sidstnævntes Ideer og Forslag have krydset og ophævet hverandre eller ere blevene modificerede af nye Ideer. Han veed nu selv ikke hvad han har bragt i Forslag og hvad han har hævet igjen. Jeg erindrer saaledes, at han meget ivrigt modsatte sig, at der efter Bordet skulde serveres med Biskop. „Denne kolde, diplomatiske Drif ovenpaa et begejstrende, varmt Maaltid, det gif slet ikke an.“ Men da Berner nu bad ham foreslaae noget Bedre, rødede han sig saaledes ind i Forslag snart om afbrændt Rødvin, snart om Champagne-Punsch o. s. v., og forfastede dem selv igjen, at Berner siden uden Fare kunde sige sit sædvanlige: Jeg gjorde som du raadede mig. Jeg tog Biskop. — Hvad det øvrige Forhold mellem disse to Benner an-

gaar, da har blandt Andet Berners idelige smaa Drillerier og de tallose Dgenavne, han giver sin Ben, i den senere Tid været mig mindre paafaldende. Naar Amadis uden at beklage sig taaler alle disse Dgenavne, skyldes det ikke blot hans godmodige Natur, men ogsaa den Omstændighed, at der til Grund for dem alle ligger en Erkjendelse af hans poetiske penchants, hvorved han til Gjengjæld har Lov til at føle sig smigret. Translatøren, der ikke altid finder Smag i Berners Vittigheder, maaskee fordi han undertiden selv er Gjenstanden for dem, sagde engang træffende, skøndt med et vel drett Udtryk: Berner bruger Amadis paa samme Maade som Køerne paa Marken betjene sig af Klopinden. Han gnider det Utoi af Vittighed, der plager ham, af paa ham.

Gildet fandt altsaa Sted igaar Aftes, og jeg er endnu noget fortunlet i Hovedet deraf; thi det faldt temmelig bacchantisk ud. Det stod hos Berner og hans Ben, der for nærværende Tid boe sammen og have en smuk, rummelig Velighed. Selskabet udgjorde omtrent en Snees Personer og naturligviis lutter Mandfolk. De tre svenske Herrer, Studerende fra Lund, forekom mig at være vakkre og belevne unge Mænd; især udmærkede sig den Ene ved et dannet og slebent Væsen. De vare, som Lundeboerne i Almindelighed, meget for-

trolige med den nyere danske Literatur, og denne udgjorde da et kjærkomment Foreningspunkt for Samtalen.

For Bordet blev der musiceret og sjunget fjerstemsige Sange. En høi Person, med mørkt Haar, et tørt, trist Ansigt og en dyb Basstemme naar han talte, sang til min Forundring en meget høi Tenor. Man kaldte ham Kapteinen, jeg veed ikke, om af Spøg eller for Alvor; thi hvor Berner raader, veed man aldrig i hvad Hjerne man befinder sig. Han stod i en vis Ansæelse hos nogle af Gjæsterne og blev holdt for at have gode og tørre Indfald. Det var ogsaa Tilfældet, kun kom de frem med lidt Pretension. Han saae gjerne først til siden og spottede, og talte derpaa ligesom ud i Luften, langsomt og uden at see paa Nogen.

Klokken ti omtrent gif vi tilbords. Ved vor Indtrædelse i Spisefalen bleve vi overraskede ved dets festlige Anordning. Bordet skinnede af Glas, Flasker og Blomstervaser, Altsammen i den bedste Belysning, og over Bordet hang en Krands af Roser, formodentlig kunstige, ned fra Loftet — en Idee, man vel gjætter, fra hvem den kom. Da vi Alle havde taget Sæde, reiste Amadis sig, skænkede i sit Glas og drak det ud, hvorpaa han bad Enhver af os at gjøre det Samme. „Med denne Libation, sagde han dernæst, med denne Libation til Jupiters dobbeltbaarne Søn ville vi begynde vort Maaltid. Den skal antyde, at vi Alle

indvie os til hans Tjeneste og Alle ønske at gien-
 trænges af hans Guddom. Med dette Glas af een
 og samme Viin, der paa eengang har opfyldt os Alle
 med sin Varme og Styrke, ville vi fremdeles antyde,
 at enhver af vore Yttringer, ethvert begeistret Udbrud
 af Vid, Munterhed og Glæde skal vugge sig paa et og
 samme Havs Strømninger. — Romerne hang en Krands
 af Roser over Tasselet som en Paaminder om at Intet
 burde robes af Samtalens Hemmeligheder. Vi have
 hængt en Krands af Roser over vort Bord som billed-
 ligt Symbol paa den Aand der skal hvile over os Alle.
 Den skal svæve over os som en Due med Sangfugle-
 Vinger. Eller, for at jeg skal tage et mere palpabelt
 Billede, denne Krands af Roser er Glædens Rosen-
 frands, Bacchi Paternoster-Baand, som vi Alle betjene
 os af under vore Bønner til Guden. Lader os da som
 andægtige Dyrkere samles om hans Altar og lægge Ved
 til den Lue der brænder derpaa!"

Efter denne Indgangs-Tale begyndte Maaltidet.
 Som jeg siden erfoer var Talen ikke ganske udgaaet fra
 Amadis. Denne havde skrevet et meget længere og me-
 get mere poetisk Foredrag, som han viste Berner og
 bad ham gjenneegaae. Berner underkastede det nu en
 saa skarp critisk Proces, at de Ord, der bleve sagte, i
 det Høieste vare et Sublimat af de skrevne. Kun hvad
 Slutningen angik, kunde han ikke bevæges fra Det,

Berner kalder hans Amadiseren. Især vilde han aldeles ikke give Slip paa Duen med Sangfuglevinger og Bacchi Paternosterbaand.

Maaltidet afveirlede med Samtaler og Sange der bleve affjungne i Chor. Sangene udfortes fortræffeligt. Vi havde musikalske Folk ved Bordet, der førte an og var et godt Rygstød for de Andre. I Anledning af disse Sange blev en Mængde Skaaler udbragte og nogle af dem ledsagede med korte Taler. Da en Skaal for de svenske Herrer skulde udbringes, reiste Harriet sig og sagde:

„Der er et bredt Sund imellem vor By og det Land, hvor De, mine Herrer, have hjemme. Men dette Sund, har man oftere bemærket, adskiller ikke, det forbinder; og herved sigter man ikke blot til Vinterens Magt der saa tidt har bygget en Bro mellem vore Ryster. Nei, mellem to Sonationer er det aabne, bevægelige Hav et mægtigt Bindemiddel. Og hvis ogsaa dette Sund i Tidernes Løb har været Scenen for blodige Rampe mellem os og deres Landsmænd; hvis ogsaa en krigerisk Forbittrelse, en skaansellos Forfølgen, saaledes som det vel somner to stridbare Nationer under en Feide, har ført Skibenes Stævne mod hinanden, altid har, naar Feiden var endt, det samme Sund, der nys syntes at ville adskille, atter forenet os. En sjon Erkjendelse af Slægtskab og Broderskab har altid paany

ført de tvende Nationer sammen; Erkjendelsen af een og samme historiske Fortid, af et beslægtet Sprog, af en Mængde for begge Riger fælleds overblevne Sagn og Sange. Fra dette Standpunkt betragter jeg det som en Lykke, at tvende Lande ikke adskilles ved jordsfaste, nær forbundne Grændser. Erfaringen lærer, at den daglige Forbindelse indvirker paa den menneskelige Skrobelighed, avler smaalig Misnoie og lægger Tønder til Nationalhad. Nu adskiller os det skønne Drefund, dette brede Band, der i Kjøbenhavn som i Malmo er en fælleds Eiendom for Tanken, dette Hav med de friske Strømme, hvorpaa man fra Deres som fra vore Kyster kan lade Diet glide hen i stille Henrykkelse. Og der ligger en luttrende Kraft i Havet. Naar vi befare det, stemmes vort Sind mere mildt, mere billigt. Alle bedre Følelser kunne uforstyrret udvilde sig paa Farten til det saa nære Naboland. Diets Synskreds bliver videre og gamle Fordomme gaae til Hvile. Thi ligesom det store, udstrakte Hav optager hver Flod, der udgyder sig i det, og forener den med sine større Mæsser og i mægtigere Former, saaledes optager Drefundet Danskhed og Svenskhed i en høiere Eenhed, hvori de begge smelte sammen. — Ved Bredden af dette Sund udbringer jeg Deres Skaal, mine Herrer, glad ved at det atter har bragt os nogle af vort venligtsindede Nabolands Sønner."

Disse Ord besvarede den ene af de fremmede Her-
rer med en kort Tale, men hvoraf jeg kun vil anføre
Indholdet, da jeg dog ikke erindrer eller formaaer at
gjengive de characteristiske Ord og Bendinger af hans
Modersmaal. Han indrømmede med Glæde Sandhe-
den af hvad Harriet havde fremsat om Forholdet mel-
lem de to Nabolande, men yttrede sig tillige med stor
Befædenhed om dette Forholds Natur. „Det var intet
Under, sagde han, at Svenskerne saa hyppig droges
over til det skønne, frugtbare Nabo-Rige, og navnlig
til dets Hovedstad. Denne var at betragte som Mid-
delpunktet for al dansk Videnskabelighed og Kunst, som
en Høiskole for det danske Snille. At gjøre Gjengæld
for de mange Nydelser, denne By og dens Environger
skænkede dem, vilde med den bedste Villie falde dem
vanskeligt.“ Han optog dernæst Harriets Ord om Dre-
sundet der sammenbandt de to Nationer, og tilføiede:
Den Hjendtlighed, der oftere havde adskilt Dansk og
Svensk, burde nu, som han haabede, ansees for død og
begraven. Men af dens Afte skulde en bedre Kamp
udvikle sig, en Kamp der, lig Memnon-Juglenes, skulde
føres i en høiere Region, en Kamp i Kunstens og Vi-
denskabens Rige, en Beddestrid, hvis Maal var det
Sande og Skønne og alle gode Idretter.“ Tilfødt
udbad han sig Tilladelse til at udbringe en Skaal for
„Kongens Kjøbenhavn, dens gode Indvaanere og navn-

ligen det tilstedeværende Selskab der viste ham og hans tvende Landsmænd saa megen Ære og Velvillie."

Flere Sange bleve dernæst affsungne og forskellige Skaaler udbragte, hver især ledsaget af et Par Ord, tildeels af et sjemtefuldt Indhold. Imens Amadis med megen Begeistring klinkede med mig paa Maries Sundhed og bad mig fortælle hende, at han midt under Gildet's Lystighed havde tænkt paa hende, bemærkede jeg, at Berner var gaaet hen til Translateuren, der sad ligeover for mig, og havde en ivrig Disput med ham. Han paastod, som jeg erfarede, at Translateuren maatte nu ogsaa udbringe en Skaal og holde en Tale; men denne vilde iugenlunde bekvemme sig dertil. "Jeg har Intet mod de nymodens Taler, sagde han, men lad mig blive udenfor det." Striden endtes omsider med at han blot skulde udbringe en Skaal. Da han nu, efterat en Sang var sungen, reiste sig og med sin gjennemtrængende, strattende Stemme begyndte: "Mine Herrer!" var Berner ondskabsfuld nok til at tysse paa Selskabet med mange Dphævelser, som om der var en lang Tale ivente. Dette havde ogsaa til Følge, at der blev stille som i en Grav; thi de Fleste vare nok spendte paa hvad der kunde komme fra den Kant. Translateuren, der bemærkede dette, fortrak sit Ansigt og sagde: "Ja, en Tale maa Selskabet forstaaene mig for; men en Skaal kan jeg gjerne udbringe. Det er da for vore to

Bærter, Amadis og Berner. Skal jeg tilføie et Dufte, da er det kun dette, at Himlen, som der staaer etsteds, maa give dem et langt Liv og en sund Dømmekraft." Med denne Bending, der blev optaget godt, slap han nogenlunde anstændigt ud af den Forlegenhed, Berner havde tiltænkt ham.

Foruden ved disse Toaster og tilhørende Sange blev Bordet endnu oplivet ved en Nydelse af sjældnere Art. En af de svenske Herrer sang efter Opfordring nogle af Fredmans Sange for os til Guitaren. Hans Stemme var blød og behagelig, hans Foredrag smukt og aspasset efter Indholdet af det han sang. Harriet, der er en stor Elsker af disse Sange, bemærkede ved denne Leilighed, at det var vistnok onskeligt for Literaturen, at eet og samme Sprog var det ene gjængse i hele Norden; men at han dog ansaae det for en Tillokkelse mere, at disse usorlignelige Sange vare digtede i et fremmed Sprog, der dog altid var saa nær beslægtet med vort, at man med Lethed kunde sætte sig ind i alle deres poetiske Eiendommeligheder. Alt det Fremmede har noget Indbydende, noget der sysselsætter Phantasien paa en piquant Maade. Ved et Digt fra en noget ældre Tid, men i et fremmed Sprog, har man desuden den Fordeel, at dets Udtryk ikke saa let ældes for os, men synes omgivne af en evig Ungdom. Jeg anseer det ogsaa for en Beha-

gelighed mere — vedblev han — at Scenen for disse Sange er i et fremmed Land, i en fjern os ubekjendt By. Det kan ikke feile, at der maa være meget forandret i denne. Mange af de Localiteter, Digteren har skildret, ere fortrængte og afløste af nye. Fredman og det hele lyffelige Selskab, han besynger, have alt for en lang Tid siden betalt Naturen deres Gjæld. Men for os gjør Poesiens Magt alt Dette levende og nærværende. For os staaer Fredman endnu paa „fiskar-torpet“ og synger til „Ulla i fönstret,“ sidder endnu mellem sine Kumpaner paa Bismar-Kro eller paa Terra nova i Gaffelgränden. For os lyder endnu bestandig hans udskeiende, og dog saa dybe og følelsesfulde Sange fra Mälarens Bande og mellem Træerne paa Diurgården. Ulla kjører endnu der i sin Chaise, beundret og besjungen af den ømme Sanger. Stofholm ligger i Åstentaagen, dens Taarne skimme med Solvglands i Maanestinnen, Fredmans Sange trænge ud fra Smaagaderne og der er endnu iaften bal hos Corporal Molberg. Balshornet sættes ud af Vinduet og under Jubel, Skrig og Tummel flinger det:

Här går det til just ärligt,
Valdthornen gny förfärligt —

— og under alt dette gaaer Fader Moritz med Basfiole paa Ryggen stille og, som han haaber, usjendt

i Jöran Helsinges Gränd*) efter en „nymph med et hængende flør“ og faaer Prygl fordi Dvinten sprang paa hans Fiøl.

Disse Harriets Ord anfører jeg saa meget hellere som de giue et lille Billede af de Sanges Indhold, hvormed Selskabet blev glædet. Den svenske Herre endte med den Sang, der ogsaa er den sidste i Epistlerne og handler om „Fredmans uformodede Afsted forfyndt ved Ulla Bünblads Frokost en Sommermorgen i det Grønne.“ Han sang den med hiint Udtryk af let Sværmerie, der ikke er sjelden hos yngre Mænd af den svenske Nation, og henrev os Alle. Harriet reiste sig og henvendte følgende Ord til de svenske Herrer: Hvis det i hine Egne, vi Alle stunde til, er tilladt at see ned til Jorden, da skal Deres henfarne Landsmand, Sangeren af det uendelige Lune, hiin Svirebroder med det elskværdige Tungsind, glæde sig ved sine Sanges Magt til at begeistre efter saa mange Aar og i et fremmed Land. Han skal henrykt erkjende, at disse Sange og deres skjønne Melodier ere eet af de mange aandelige Bindemidler der under alle Forskjelligheder forene de tvende Nabolande.“ Efter disse Ord udbragte han en Skaal for Fredmans Skygge, hvortil Berner meente, man

*) Gränd 3: Gyde eller et lille Stræde.

burde føie et fromt Dufte for Ulla Bünblads Sjæl i Skjærsilden.

Maaltidet nærmede sig allerede sin Slutning, Overgiveness og en utydelig Tummel afløste den forrige noget mere satte Stemning, og endnu ventede en stor Deel af Gjæsterne paa en Nydelse, der i al Hemmelighed var forjættet dem, nemlig en Sang, Amadis ene og alene havde skrevet for denne Aften og ladet trykke. Angaaende denne Sang havde der forud været nogle Deliberationer. Den var heeltigjennem holdt i en bacchantisk Tone, og burde derfor ikke synges førend Gjæsterne, som Amadis udtrykte sig, vare i niveau med Bisen. Paa dette stod han meget ivrigt, med Tilføiende, at der gaves ingen større Dval for en Digter end en falsk Opfatning af hans Digt. Men en saadan kunde let finde Sted, naar Selskabet, inden Binen havde stemt dem tilbørligt, affang en Vise, der vel ikke var skrevet i en Ruus, men, som han høitidelig kunde forsikre, under en fortsat Veruusning. Berner understøttede denne Mening og paatog sig endydermere at angive ved Bordet, naar Gjæsterne havde den rigtige Høide og da dele Sangen omkring. Men denne store Strif tøvede nu bestandig med at rykke ud med Sangen. Uagtet Stemningen ved Bordet, som sagt, allerede var saa overgiveness som en Poet kunde forlange; uagtet Amadis, der nu var meget forhippet paa at faae sin Vise affjunget, gav

ham det ene Bink efter det andet og hvert Dieblif løb hen til ham, bestandig paastod han, at den rette Tid endnu ikke var kommen. Da han nu endelig deelte den om, var Fleertallet af Gæsterne og Amadis selv i en saa straalende Forsatning, at det var meget tvivlsomt hvad Udfald Aflyngningen under disse Omstændigheder vilde faae. Aspecterne vare strax ikke de bedste. Melodien var saa utydeligt angivet, at Ingen kunde udfinde den. Amadis, der har det tilfældes med alle nyere franske Digtere (hvis man ellers kan troe hvad der er sagt om disse i en Avis-Artikel) at han er meget umusikalsk, kunde mindst af Alle angive Melodien, og Berner lod som han ikke kunde det. Denne uheldige Omstændighed gav Anledning til en Mængde Forslag, der hver for sig satte den stakkels Poet i Fortvivlelse. En meente, man burde i Mangel af den rigtige vælge Melodien af Tappenstregen, der nok omtrent var Alle bekendt og uden Skade kunde appasses til enhver Text. Den ovennævnte tørre Kaptein spottede, saae til Siden og foreslog, at Enhver skulde synge Visen med sin Melodie, da saa maaskee Een i det mindste traf den rette. Omfider lyffedes det Amadis at gjøre sig forstaaelig for den ene af de svenske Herrer, der handelsesviis kjendte Melodien, og vor Digter troede den hellige Grav vel forvaret. Men nu stod Berner op, rømmede sig og sagde: „Inden vi begynde paa Sangen har jeg et For-

slag at meddele, eller et Par Ord til nærmere Overveielse. Man har nu i en lang Række af Aar, lige fra Rahbets Tid, og maaskee længere tilbage, sjunget Bordsange paa een og samme Vis. Man har begyndt med det første Vers, har dernæst sjunget det andet, og er saaledes vedblevet fremdeles paa samme magelige slagne Landevei lige til Enden. Der kan vistnok siges Meget til Forsvar for denne Fremgangsmaade. Men den passer dog kun for en Tidsalder, der uagtet Alt der anføres til Bedste for den dog var blodagtig og ubevæget, en Tidsalder, bestaaende af lutter Stillestands-Mennesker. Reent ud sagt, den svarer ikke længere til Tidens Fordringer. Vi leve i Anticiperingsens Tid. Træet vil sætte Frugter, om det ogsaa kun var grønne, inden det har sat Blade og Blomster. Den fyrige Menneskeslægt er Yngling uden at have været Barn, Mand uden at have været Yngling. At sige: „Ideerne gribes i Flugten,“ er nu et mat Billede. Vi flyve selv forbi Ideerne, og disse maa nu gribe os i Flugten, hvis de ikke ville komme for sildigt og synes falmende og forældede. Disse faa, antydende Ord ville være tilstrækkelige for et Selskab som dette. Hvad deres Anvendelse isærdeleshed paa Selskabs-Sange angaaer, da lærer en gammel Erfaring, at disse concentrere al deres Kraft i Slutningen. Denne indeholder Resultatet af alle deslige Viser: Man skal først stænke i sit Glas,

og dernæst drikke. Men et Resultat som dette maa i vor Tid betragtes som vundet og tilbagelagt. Ja, hvis jeg turde betjene mig af en dristig Metaphor, da vilde jeg sige, at man nu drikker Glasset ud inden det er skænket i, hvilket ogsaa kan udtrykkes saaledes, at man, med Tidens store Ideer for Die, heller drikker af Glasfer end af Glas. Men er dette sandt, da kan det ikke længer ansees for tidssvarende at arbejde sig gjennem fem Vers af en Vise, for i det sjette at erfare hvad man veed; og man vil nu, haaber jeg, ikke misforstaae mit Forslag. Den os meddeelte Sang er, efter det flygtige Bekjendtskab jeg har gjort til den, vistnok i alle Henseender fortræffelig og værdig den Pen hvorfra den er flydt. Men den underordner sig dog — og dette bemærker jeg ingenlunde for at dædle Digteren — en ældre, maaffee lykkelig, men nu forsvunden Tids Forestillinger: den end er hvormed man i vor Tid begynder. Til al Lykke er det en Feil der endnu kan rettes, og mit Forslag gaaer da ud paa, at vi skulle synge denne skønne Sang, som Ingen kan sætte mere Pris paa end jeg, og som jeg anseer for den meest duftende Blomst i denne Aftens Glædes-Krands, at vi skulle synge den bagfra eller saaledes at vi begynde med det sidste Vers."

Denne Tale, der af de fleste Tilstedeværende, efter den Stemning de befandt dem i, optoges med stort Vi-

fald, satte den stakkels Amadis i den største Skræk. Han havde med afverlende Udtryk i Ansigtet hørt paa Berner. Endeel af hvad han sagde forstod han aabenbart ikke, endeel, især Slutningen, optog han med hiin forlegne, men langt fra utilfredse Mine, hvormed en Forfatter bør høre de smukke Ting der siges ham. I det Hele taget var han tryg; thi han ventede ikke Andet end Godt af sin Ven. Man tænke sig nu hans Overraskelse da han mærkede, hvorpaa hele denne lange Tale gik ud. Han foer i veiret og udbød: „Bed Apol og alle Muser! det skal ikke skee! Det er Mishandling, det er at voldtage Digtekunsten! Jeg exciperer, jeg protesterer høitideligt!“ Der opstod nu en ugudelig Tummel. Man raabte og skreg fra alle Kanter, man talte i Munden paa hverandre og Ingen kunde komme til Orde. Langt om længe lyffedes det Harriet og mig at tage den arme Poet i Forsvar mod denne Billighed. Vi indrømmede begge Rigtigheden af Berners mange fortræffelige Ord, men paaastod, at Billigheden talte for, at vi tog Sangen saaledes som den velvillig var tilstillet os, og for denne Gang lempede os efter Digterens usuldkomne Forestillinger. Vi trængte igjennem og Sangen blev nu sungen uden videre Fataliteter. Da den virkelig var smuk, svarende til Selskabets bacchantiske Lystighed og især i Slutningen havde et Par lyffelige Bendinger, saa forseilede den heller ikke sin Virkning; og man var

nu ligesaa villig til at overøse Poeten med Taffigelfer som man nylig var beredt til at ruinere ham.

Kort efter reiste de Fleste sig fra Bordet. Selv skabet befandt sig nu paa det lyffelige Høidepunkt, da ingen Commando længere lystes, men Enhver staaer eller sidder hvor han befinder sig bedst. Translateuren, der hele Aftenen havde saa temmelig været i sit Es — han er en Ven af et godt Glas Viin og har til rette Tid intet mod det gamle indulgere genio — listede sig i Stilhed bort; men vi Andre holdt endnu en Tid sammen under en utydelig Tummel, et Virvar af Modes og Skilles, Begynden paa en Samtale og Sluppen igjen, og i en Sky af Cigar=Damp. At flere af Herrerne havde druffet mere end de kunde taale, er visnok. Om jeg selv feilede Noget, kan jeg ikke afgjøre. Kun greb jeg mig engang i en ivrig Samtale med En af de svenske Herrer om en reen Bagatel, men der ved Vinens Indvirkninger forekom os begge saa vigtig. Rigeliges lod jeg mig forloffe til at balancere med et Glas Viin og slog det naturligviis itu og fik Viin paa Kjolen.

Fremfor Alle var Amadis ryffet ind i de Saliges Regioner, beruust af Vinen og det Held, hvormed hans Vise var kronet. Han gik omkring og omfavnede alle sine Venner og drak tredie Gang Duus med de svenske Herrer; to Gange var det allerede skeet ved Bordet, for ikke at tale om, at han allerede var Duus med dem

fra Opholdet i Lund. Han talte kun i semfødede Kam-
ber eller declamerede saadanne Steder af Shakespeare,
der især havde gjort Indtryk paa ham, men der nu, i
den Nat, Biinguden havde lagt om hans Pande, gjen-
nemfrydsede hverandre som hurtige, forvildende Lyn.
Især gjentog han ofte og ligesom uden at vide hvad
han selv sagde, Hamlets Ord: Hvad var ham Hecuba
og han for hende! Tilslidst traadte han hen til mig og
begyndte med pathetisk Stemme: „Hr. Thomsen! jeg
har stor Æstime for Dem; jeg har en Sag, jeg vil
betroe til Dem.“ Man slog en Kreds om os, og jeg
frygtede allerede for Deeltagelse i en Prostitution. Men
til Lykke glemte han hvad han vilde sagt og udbrod
pludselig: Men har jeg klinket med Dem? Har jeg
druffet et Glas med Dem? Jeg vilde evigt bebreide
mig.... Bring mig et Glas! Jeg vil klink med Hr.
Thomsen!“ — En af Gjæsterne, der syntes meget om-
hyggelig for ham, søgte at faae ham derfra, med den
Bemærkning, at nu havde vi Alle druffet nok. „Hvad?
nok?“ afbrød Amadis ham —

„O, tael ei om hvad nok er! Uøst Tigger

„J Overlod midt i sin Armød (svømmer. *)

„Det være sporet ved Gjæstevenskabet's Roser! jeg vil
„drifte et Glas med Hr. Thomsen!

„Et Glas! Et Glas! Et Glas! Et Biinglas her!
 „Et Kar at fange Druens blodige Taarer,
 „Viinrankens Datters Rydsfjeds-Rodmes Affpeil —
 „Mit halve Kongerige for et Glas!“ *)

Men denne Anstrængelse var den stakkels Amadis for stor. Da han declamerede den haarde Jambe „Viinrankens Datters o. s. v., som han formodentlig selv havde fabriqueret, blev han bogstavelig kastet omkuld af sine egne Ord. Han sank om ved Stolen, han holdt sig ved, og kom til at ligge med Hovedet mod en tom Flaske, En allerede forhen havde trillet ned paa Gulvet. Her sagde han endnu: Mit halve Kongerige for et Glas! — Som sædvanligt ved flige Leiligheder, vakte dette lille Uheld en forstærket, almindelig Lystighed. Berner var især ude af sig selv. Han sprang hen til den liggende Amadis og udbød: „Arme, ulykkelige Kong Richard! Ja, vel ulykkelig! En tom Flaske er din Hovedpude. Den er dit hele Kongerige. Du har deelt saa længe med dine Venner, at dit Rige er drukket op. — Hans halve Kongerige for et Glas! En halv Flaske for et Biinglas! Hvem vil byde? Et Snapseglas er buden. Et Dlgas — top, et Dlgas for et halvt Kongerige!“ — Amadis havde imidlertid, mens

*) Denne Linie er en Variation af Richard III's Replik hos Shakespeare: „En Hest! En Hest Mit Kongerige for en Hest!“

han holdt sig ved Berner, reist sig, tog ham i Brystet og sagde næsten brølede:

Mulds Afkom! Skorpioners Slægtning! svar!

Hvad var ham Hecuba? og han for hende?

Mand! Mand! Hvad var ham Hecuba?

— Meer erindrer jeg ikke af dette Gilde. Ikke længe efter skiltes vi ad og Enhver gif til Sit. Da jeg kom hjem — det var dengang langt ud paa Natten — var jeg ør og fortunlet i Hovedet. Jeg luffede et Bindue op og saae en Stund ud for at affjole mig. Det var klart Frostveir, Himlen fuld af Stjerner. Ra-boer og Gjenboer sov, Alt var stille, og Himlen i sin funklende Pragt saa lydløs som den sovende Jord. Hiint dybe Natblaa, hine høie Stjernebilleder syntes at passe vel til vor Forestilling om den store, hvilende Halv-fugle. Jeg blev lidt undseelig over det udskielende Bacchanal, jeg nylig kom fra. Hvilken Contrast! Hvo kunde beruse sig med et slikt Telt over Hovedet?

Men — over Jordens Hvile og dens hemmelige Afjødning, over den Trættes Søvn og Svirebroderens Udskielser breder sig een og samme Nat, een og samme Mistundhed slaaer om det sit dunkle, pragtfulde Tæppe, og seer med samme ophøiede Rolighed ned paa Alt, hvoraf vi Mennesker bevæges under vor korte Vandring paa Jorden.

XXX.

Julen.

Den i det Foregaaende omtalte Forvirring og Uro i Justitsraad L**s Familiefreds har uformodentlig taget en noget bedre Vending. Udsigterne for den staffels Hanne vare isandhed bedrovelige. Justitsraaden blev Dag for Dag mere vranten over denne Sag. Rime-
 ligviis havde Fætter Frederik, der var klog nok til at indsee, Diebliffet var gunstigt, overhængt ham om at fatte en endelig Beslutning. Hvad Fruentimmerne havde at sætte herimod var uheldigviis ikke stort bevendt. For Frederik talte jo Afstilligt, og Hannes Følelser for Frank turde man for Diebliffet knap berøre. Ogsaa Fru L** blev fortredelig stemt, især da Fætter Frederik, ligesom for at gjøre Hannes Plage complet, temmelig ligefrem gjorde Cour til hende og bestormede hendes Hjerte med sin tørre Betsalenhed.—Man maa kjende Betydningen og Værdet af et smukt, uforstyrret Forhold i en Familiefreds, for at indsee det Ubehagelige i deslige om ogsaa kun temporaire Forstyrrelser, og hvorledes ogsaa de, der komme i Huset som Gæster, meer eller mindre lide derved.

Under alt dette nærmede sig Julen, en Tid der

ellers kun pleiede at bringe Glæde og Festlighed i dette Huus, nu derimod syntes at skulle modtages af forstemte Ansigter. Men ligesom Ingen, der fra sin Barn-dom er vant til at see et eller andet Haab opfyldt paa denne Tid, en eller anden lille Glæde sig beredt, i ældre Aar ganske kan undertrykke en uforklarlig Jølelse, en hemmelig Forventning om et meer end sædvanligt Velbefindende, selv om denne Forventning nok saa tidt er skuffet, saaledes fatte man ogsaa i dette Huus lidt mere Haab og lidt bedre Tillid, alt som Julen nærmede sig. Det er sandt, der var ingen særdeles Grund til netop nu at vente noget Trøsteligt af Julen; men da der ellers intet Tidspunkt var at vente noget af, holdt man sig til dette, der forhen havde viist sig venligt og bragt Tilfredshed og Glæde.

Julstjernen udeblev heller ikke. Den gik saa smuk og trøstende op for denne Kreds, hvor i det mindste Een leed af et ungt Hjertes værste Befymringer, at den vel turde forjætte endnu Mere i Fremtiden end den øieblikkelig bragte.

Det er tilforn fortalt, at Justitsraadens ældste Datter Sophie var bleven gift med Adjunct Birch og boede en 8, 10 Mil fra Hovedstaden. Siden Brylluppet, altsaa næsten i et halvt Aar, havde Forældrene ikke seet denne Datter, hvori det tidligere Forhold mellem Sophie og Julius for en Deel var Skyld. Nu

ventedes baade hun og Manden ind til Byen. Julius var forinden, jeg veed ikke om af den Grund, taget til Helsingør, hvor han havde flere Slægtninge og Beskjendte. Hos P**s blev Alt indrettet paa det Bedste til at modtage denne nu i saa lang Tid savnede Datter, og daglig vorede Længselen efter hende, som om man hemmelig ventede Trost af hendes Nærværelse. Gif nu allerede heryed Tanterne en anden Retning og bleve hindrede i at trættes ved at dreie sig frugtesløs om eet og samme Punkt, saa var det endnu mere Tilfældet, da Sophie og hendes Mand virkeligt ankom. Glæden hos Forældre og Sødskende var ikke at beskrive. Den unge blomstrende Kone gif bogstavelig fra Haand til Haand. Her var saa meget at spørge om, saa meget at fortælle. Man havde vel hidtil slittig verlet Breve; men ved Nærværelsen erholdt alle Gjenstande Nyhedens Interesse.

Fremfor Alle var Hanne lykkelig over den ankomne Søster. Da denne hemmelig forlovede sig med Birch var Abamine hendes Fortrolige. Hanne blev endnu betragtet næsten som et Barn. Nu havde hun ved sit Kjærligheds-Forhold til Frank og den Modstand hun mødte hos sin Fader, vundet Betydning og var voret op til sin gifte Søster. Thi Kjærlighed er et saa betydende Moment i vort Liv, at det ofte synes, som om først den giver os den fulde Tilværelses Ret, en

Bemærkning, der især gjælder om unge Fruentimmer. I Sophie fandt Hanne nu en deeltagende kjærlig Tilhørerinde, ved hvis Bryst hun kunde udøse sine Taarer og hente Trøst og Opmuntring.

Men Det, hvorved Sophie fornemmelig viste sin velgjørende Indflydelse paa Familien, var den Magt, hun udøvede over sin Fader. Fra Barnsbeen havde hun været hans Indling; ved sit hurtige Hoved og den smukke Haand hun skrev, endog nu og da været ham behjælpelig ved Skriverie. Selv da hun brød med Julius formaaede han ikke, uagtet dette Partie laae ham og hans Kone meget paa Hjerte, at unddrage hende sin Godhed, og dette var vel Aarsagen til at denne Sag saa hurtigt afgjordes til Alles Tilfredshed. Hans Kjærlighed til hende, nu da hun efter lang Fraværelse kom tilbage, munter og tilfreds med sin Stilling, var om muligt stegen, og det maatte gaa underligt til, om han skulde afflaae hende Noget. Hendes Bestræbelser for at virke tilbedste for Hanne, havde da ogsaa det ønskeligste Udfald. Hun anvendte med saa meget Held baade Overtalelser og et vist afgjørende Sprog, unge Koner forstaae at bruge ved deslige Leiligheder, at han tilsidt studebrød: „Nu er jeg fæd af Jer, Børn, og vil slet ikke have mere at gjøre med det Hele. Lad nu Jeres Moder see til, hvordan hun bliver færdig dermed.“ Hvad Frederik angik, lovede han tillige paa hendes ind-

stændige Bøn, at betyde ham, at han maatte opsætte sit Courmagerie til et beleiligere Tidspunkt.

Bed dette Sidste skeete os Alle en stor Tjeneste. Thi Fætter Frederiks forkeerte Opmærksomhed for Hanne, hans paatrængende Conversation og udelikate Hentydninger til Frank, hans større Snaffomhed, der udsprang af den selvtilfredse Stemning, hvori han befandt sig: alt dette var næsten ligesaa meget til Byrde for os som for den stakkels Pige.

Da saaledes det gamle jævne Forhold i Familien saa temmelig var tilveiebragt igjen, gik Juleugen og den nærmest paafølgende Tid glad og munter hen. Vi havde flere klare og smukke Frostidage, hvori v. med den unge Kone kunde tage Byens Jule-Herligheder i Dieslyn. Om Aftenen traf jeg omkring med Damerne i Boutiquerne, for at hjælpe dem med at gjøre smaa Indkjøb; eller, som Sophie engang sagde, for at hjælpe dem med at gjøre Ingenting; thi undertiden gjorde vi os blot et Grinde ind i en Boutique, for at beundre de smukke Sager, Kjøbmanden havde opstillet. Juledags Morgen var vi til Froprædiken i en af Byens Kirker, en Festslighed denne Familie intet Aar pleier at forsomme. Sophies og hendes Mands Ankomst gav Anledning til et Par Selskaber hos Juustitsraaden. Endnu oftere var Familien bedt ud, og jeg med den; thi jeg er nu nærved at betragtes som et af Huset's Med-

lemmer. Men de behageligste Tæner tilbragte vi dog mellem os selv, i fortrolige Samtaler og under al den Spøg og Hjertelighed, der tvangløst kunde give sig Lust. Jeg lærte ved denne Leilighed Adjunct Birch at kjende som en meget elskværdig ung Mand med mangesidige Rundskaber.

Jeg omtalte ovenfor, at Julius opholdt sig i Helsingør paa den Tid Sophie og Birch var her i Besøg. Denne Fraværelse kan vel have været tilfældig, men hans ældre, nu løste Forbindelse med Sophie har dog rimeligviis været Grunden dertil. Feiler jeg ikke, lider han endnu af en bitter Efterfølelse, som han maaskee ikke engang er sig selv tydelig bevidst: thi han troer uden tvivl, at han for længe siden med al en Franskmands Pethed har afgjort denne Sag med sig selv. Men som sagt, jeg holder for han bedrager sig heri. Julius har et meget ømt og hjærligt Hjerte. For L**s Familie, for alle Børnene der, naturligviis især Pigebørnene, har han den største Hengivenhed. Sophie er han opdragen med; fra Barnsbeen vare de altid sammen og havde hinanden kjære som Sødsfende. Først senere lærte den unge Pige, at der gives stærkere Følelser end de søsterlige. Det kan ikke være andet end at den pludselige og uventede Naade, hvopaa det smukke Forhold mellem dem forstyrredes, har maattet virke stærkt ind paa en aa fiintfølende Natur som hans. Hos L**s næynes

hun næsten aldrig i hans Nærværelse. Selv da hun før Julen var ivente, omtalte man hende saa lidt som muligt naar han var tilstede; og over hans Læber erindrers jeg ikke at hendes Navn er kommen. Han iagttager vel heri, som i alt Andet, den største Delicatesse; men denne har vel i dette Tilfælde en dybere Grund. En Aften i Begyndelsen af Vinteren sad vi sammen i Stumringen hos P**s. Hanne, der har en ganske smuk, men udannet Stemme, sad ved Claveret og sang den danske Text af en lille Romance af Joconde, hvis Melodie og simple Ord altid sætte mig i den veemodigste Stemning. Den er meget bekendt, men jeg erindrers i dette Dieblis kun Omkvædet:

Dog hænger Hjertet stadig ved
Sin første Kjærlighed.

Da Sangen var endt, forblev vi begge en Stund tause og tankefulde, indtil omsider Julius sagde: Jeg veed ikke hvoraf det kommer, at denne Romance altid har gjort saa stærkt Indtryk paa mig, naar jeg hørte den synge herhjemme. Derimod naar jeg hørte den paa Opera comique, men især naar en Ven af mig, en ung Advocat der ofte kom til mig i Paris, sang den, satte den mig altid i en let, behagelig Stemning. Den franske Text siger ogsaa noget ganske andet end den danske. Hiins Ord:

On devient infidèle,
 On court de belle en belle.
 Et l'on revient toujours
 A ses premiers amours.

tyder hen paa et ægte fransk Kjerligheds=Forhold, af en langt lettere Art.

Jeg bemærkede, at Melodien, der havde en forunderlig Underlighed, og ligesom berørte vor Sjæls inderste Streng, i saa Fald sagde mere end Texten. — De har Ret, svarede han; den danske Text passer for saa vird virkelig bedre til Melodien, eller, hvad der vel er det rette, den passer bedre for os. Thi det er sandt, og det bør ikke tabes af Sigte: Franskmanden skjuler bag sin flygtige Tale en langt ommere og inderligere Følelse og tillige en varigere end man i Almindelighed tiltroer ham; og hans Romancer, hvor saa følelsesfulde Melodier parre sig med en letfærdig Text, kaste et mærkeligt Lys over hans Character. Det har egentlig aldrig været mig saa tydeligt som i dette Dieblif.

Han udtalte disse Ord saaledes, at han forekom mig som En, der i lang Tid har undseet sig ved sine egne Følelsers Magt og uagtet al Umag ikke har kunnet bringe dem i Samklang med en tilvant Betragtningssmaade af Livet eller med sine andre Ansættelser, men nu pludselig finder sig lettet ved at have udfundet et Berørings=Punkt.

I denne endnu smertelige Tilbage=Erindring kan

man vel ogsaa søge Grunden til at Julius, der ellers er Familiens Raadgiver i alle huuslige Anliggender, saa lidet har blandet sig i Hannes Kjærlighed til Frank, et Forhold der har saa meget tilfældeds med hans Kjærlighed til Sophie. Han har vel ikke været uden al Deeltagelse deri, da det har skaffet saa megen Forstyrrelse i Familien, men dog altid vist en vis Tilbageholdenhed. For mig har han kun eengang omtalt Frank i Anledning af denne Sag. Han spurgte mig nemlig, om det ikke var at befrygte, at Frank var tilbøielig til Udsaveller. Han var saa fri og letfindig i sine Ytringer, og det var intet godt Tegn. Som før bemærket troede jeg ganske at kunne berolige ham angaaende dette Punkt og anførte endydermere Udskilligt, der tydelig nok viste, at Franks Frivolitet kun har sit Sæde paa Tungen.

Det Ovenomtalte skal dog ikke svække, hvad jeg engang forhen har yttret, at Julius med Tiden løber af med Adamine. Deels har han megen Godhed for hende, deels en saa stor Hengivenhed for hele Familien, at han altid vil føle sig lykkelig ved at forbindes med En af Døttrene. Adamine, hvis lille Hoved ikke giver Rum for mange Betænkkeligheder, antager det, skulde jeg næsten troe, for afgjort, at hun og Fætter Julius engang blive et Par.

XXXI.

Fristelser.

Man er mange Slags Fristelser underkastet i dette Liv; og som bekjendt horer Lusten at træde op som Forfatter ikke til de ringeste eller mindst farlige. Jeg har hidtil befkæmpet den saa godt jeg kunde. Den har i Almindelighed sit Sæde hos os selv, og med god Villie kan man faae Bugt med den. Men i disse Dage har jeg ogsaa maattet stride med de bekjendte „Opfordringer fra Benner, hvis Dom man sætter Priis paa“ — og disse skulde være meget vanskelige at modstaae.

I et Par foregaaende Afsnit har jeg meddeelt en Samtale om vore indre politiske Forhold. Denne har mine Benner og jeg siden den Tid oftere fornyet; og det lader nu til, at saavel Harriet som Translateuren, til deres Meningers bedre Fremme, have gjort Regning paa mig. I det mindste have de begge, efterat jeg havde indrømmet dem, at jeg i de fleste Hovedpunkter maatte bifalde deres Anskuelser, igaar Aftes gjort sig al Umag for at faae mig til at gribe Pennen mod vore „liberale Straalere.“ Jeg har naturligvis allerførst undskyldt mig med, at jeg ikke er inde i Forholdene. Men de meente, det vilde ikke falde mig vanskeligt at

sætte mig ind i dem. Tilfældst bekiendte jeg oprigtig, at jeg helst vilde lægge Hænderne i Skjødets og see til.

Det kan vi ikke tillade Dem, sagde Harriet i skjæmtetfuld Tone, uagtet vi indrømme Behageligheden deraf. I en Gjærings-Periode som denne maa Enhver søge at virke efter de Gyver der blev givet ham. Ja, De mener kanskee, at siden vi To ere saa ivrige for denne Sag, kunde vi jo selv træde frem. Men hvad mig angaaer, da er jeg lovlig undskyldt. Uagtet det ikke falder mig vanskeligt at udtrykke mig mundtlig, blev dog den Gave at sætte mine Tanker paa Papiret aldeles nægtet mig. Endog Affattelsen af en lille Billet koster mig stor Uleilighed. Min Ven her siger, han er nu for gammel dertil.

Jeg mener, afbrød ham Translateuren, at man for at indlade sig i Sligt bør være i sine bedste Aar, hvor man ikke saa let risquerer et Aftagende af Kræfter og godt Lune. Mit Livs Dyrehavstid er for længe siden forbi, og som De seer har jeg ikke faaet Tillæg fordi jeg har havt slet Veir. Dndt Lune gider jeg ikke bragt med mig. Det har jeg ellers nok af.

Om Dem derimod — vedblev Harriet — antage vi begge, at De opfylder Deres Bestemmelse allerbedst ved at træde op som Skribent. Jeg kan vel ikke angive Grunde derfor; men — nu ja, jeg vil appellere til Deres egen Bevidsthed. Den skabende eller frembringende

Erne hos Mennesket pleier altid at melde sig som en hemmelig indre Tilskyndelse eller som en mere lydelig, opfordrende Røst.

Om saa var, svarede jeg, da lider jeg kun af Tidens almindelige Skrobelighed. Med saa Undtagelser ønske Alle at være Forfattere. Men jeg maa dog bekjende, at jeg føler endnu mindre Lust end Rald til et saadant Foretagende. De har selv engang sagt, at man ved at erklære sig mod de Liberales eller Ultraliberales nye Manerer udsætter sig for at bestyldes for Servilisme, for at jage efter Hofgunst, at ville erholde eller bevare en lille Pension, et Embed eller deslige. Desuden er det bekjendt, at man ved litteraire Fejder ikke veed med hvem man tilsidst kan komme i Rast. Man kan omsider see sig truffet ned i Skarnet af dem, der have Hærdighed i at tumle sig deri, mens man selv ikke føler sig hjemme der og maa give tabt.

Jeg kan ikke benægte dette, svarede Translateuren. Deres Frygt er ikke ugrundet. Thi ligesom Antæus i Kampen med Hercules blev uovervindelig hver Gang han kastede sig til Jorden der var hans Moder, saaledes gives der i Literaturen Mænd, der vinde i Styrke hver Gang de kaste sig i Skarnet der er deres rette Fader og Ernærer; og jeg vil gjerne tilstaae, at Udsigterne til at see deslige Personer opstaae blandt vore Ultraliberale ere ikke saa meget fjærne. Men i saa Fald skal De bære

Dem ad som Hercules i Striden med Antæus: fatte Deres Modstander om Livet, løfte ham i en høiere Region, og der, hvor han ikke har hjemme, vil De uden Bamsfeligbed befjæmpe ham. Det er Betydningen af denne findrige Mythe. Enhver Søn af de himmelfke Regioners Herfker fkal paa denne Blis beftaae Kampen mod Det der ftaammer ned fra den forgjængelige, omfiftelige Jord.

Hertil foiede Harriet endnu: Derfom De var en allerede befjendt Forfatter, hvis Exfiftents afhang af Puplicums Gunft, da turde jeg fom Deres Ven ikke raade Dem til at indlade Dem i en faadan Kamp. Thi det er ikke ufandsynligt, at de Angreb, De bliver udfat for, vil for en Tid kunne gjøre fely Deres Vener ueens med fig fely i Dommen over Dem. Var De kongelig Embedsmand, ftoð De i Berøring med Mægtige og Fornemme, da maatte jeg ogsaa fravaade Dem noget Saadant. Thi man vilde da bringe Deres Skrift i Forbindelfe med Embeds-Aristocratie, eller fom De nys fagde, med Stræben efter Hofgunft og hvad man ellers har hittet paa. Men De er aldeles uafhængig, boer paa Landet, langt fra Hovedftadens liberale Hoveder. De har den Lykke at kunne udtale Dem af Deres Dverberviisnings, Deres Hjertes hele Fylde, og har hverken nødig at frygte for Recenfenter, mafferede og

anonyme Angreb eller for at forspilde et letbevægeligt Publicums Gunst.

Imod dette Sidste maatte jeg dog tillade mig nogle Mod-Bemærkninger. Ingen, sagde jeg blandt Andet, hans Stilling være nok saa betrygget, er fri for at lide meer eller mindre ved offentlige Angreb, især naar disse komme eller have Udseende af at komme fra flere Kanter. Hvis det er sandt hvad En af dem selv havde paaastaet, at de Liberale meer end tilladt beraabe sig paa Medhold af den offentlige Mening, da vilde de sandsynligviis under et Angreb støtte sig paa det Samme, uden at det staaer i Nogens Magt at gjendrive det. Men det er ingen god Stilling at have eller synes at have det hele Folk imod sig.

Hvad denne Frygt angaaer — svarede Translatøren — troer jeg at kunne berolige Dem. Vel sandt, hine Mænd have ofte beraabt sig paa den offentlige Mening, og man skulde heraf troe, at der eksisterede i det mindste en saadan Pluralitet af vægtfulde liberale Stemmer, at man med Føie kunde beraabe sig paa dem. Men det maa dog snart være tydeligt for Alle og Enhver, at denne Paaberaabelse er lutter Mundsveir. Ja, naar man læser de politiske Blade, Taler og Poesier, saa mærker man, at der i disse, tiltrods for Paaberaabelsen, antages netop det Modsatte, og at de Liberale saa godt som indrømme at de staae ene. Det er nemlig

af flere, ganske almindelige Ytringer om Embedsstanden klart, at en grundig Liberal ikke regner den til sit Partie. Tvertimod, den er konservativ og — hvo veed? — maaskee selv. Herved gaaer strax en stor Part af Landets meest oplyste Mænd ud af de Liberales Rækker, en Klasse der ved sine Familier og andre Forhold maa antages at influere meget paa Opinionen. Enkelte Andre, som de Liberale leilighedsvis have erklæret for indifferente ved de nyere Bevægelser, f. Ex. alle vore Digtere (og disse udgjøre allerede et Regiment for sig selv), Fleertallet af Videnskabsmænd og Philosopher (for saa vidt vi ogsaa ere forsynede med disse Sidste) vil jeg ikke regne med, skjøndt det ogsaa er saadanne Mænds Mening man hertillands pleier at lægge Vægt paa. Heller ikke vil jeg udhæve, at man er langt fra at betragte Repræsentanterne for Trykkefriheds-Selskabet som liberale Mænd — uagtet, hvo skal være det, naar ikke disse der ere valgte af dette Selskabs Medlemmer? Det er jo netop disse Sidste man vil paadutte liberale Tendentser. Som sagt, alt dette vil jeg betragte som Bagateller. Men ganske nylig har Kjøbenhavnsposten erklæret, at de „tvetydige juste-milieu-Folk allevegne hertillands udgjøre Majoriteten“ — og den maa jo vide det. Hvoraf dannes da den liberale offentlige Mening, naar den ikke dannes af Majoriteten? Og naar denne endogsaa har en politisk tvetydig

Character, hvad Forhaabninger tør man da gjøre sig om Næsten? — De seer altsaa, at De hvad dette angaaer kan være temmelig rolig. Naar Alt kommer til Alt har vi nok ingen andre tilgavn's liberale Mænd her i Byen end Redacteurerne af Kjøbenhavnsposten, Fædrelandet og den Frisindede og de enkelte Mænd der give dem Bidrag i den Aand der ønskes.

Man formoder vel, at jeg ikke lod mig bedaaere af alle disse iøvrigt velmeente Fristelser. Til at træde offentlig frem i en saa bevæget Tid og mod saa bevægede Meninger som Nutidens maa man have Følelsen af et stærkt, indre Kald; og det har jeg endnu ikke sporet hos mig. Imidlertid har jeg søgt at gjøre hvad der stod i min Magt for at fyldestgjøre mine Benner's Opmuntring. Af de Samtaler, jeg i det Foregaaende har meddeelt, vil man i det mindste lære deres egne Anskuelser om denne Gjenstand at kjende; og jeg maa nu overlade mine Læsere at bestemme, hvorvidt disse Bemærkninger og Raisonnements have fortjent at offentliggjøres og hvor megen Tillid de tør haabe at erbyrde sig.

XXXII.

Frank besøger mig.

Selv en rum Tid efter Sophies Afreise vedblev den gode Stemning i Justitsraadens Familie, indtil der, thi saaledes ere de menneffelige Aar, paany traf Skyer op. Frank havde nemlig hidtil som før bemærket jævnligh indfundet sig. I Helligdagene tog han et Par Gange Deel i deres Selskaber. Men nu faldt han med Et paa at udeblive hele tre Uger, en Følge formodentlig af Hannes deels virkelige, deels paatagne Brede. Fru L** blev ordentlig urolig derover, skjøndt hun søgte at skjule det. Men Hanne fortvivlede aldeles. Hun græd og raabte paa, at han nu blev reent borte, at hun længe havde anet det, at der var Ingen der gjorde Noget for hende. Fru L** behøvede al sin Veltalenhed for at berolige hende. „O søde Mo'er! udbrød den grædende Pige; du siger nok jeg her finde mig deri. Men jeg kan ikke. Jeg har sagt mig selv Alt hvad du siger. Jeg har saa tidt besluttet at jeg vilde slaae ham ganske ud af Tanterne; men det er mig umuligt. Det bliver sikkert min Død.“ — Tag dog ikke saadan affæd, Barn! afbrød hendes Moder hende. Med Magt sætter hverken du eller vi Andre

Noget igjennem. Du maa give Tid og have Taalmodighed. Han kan nok komme igjen. Og, hvis ikke, saa er min Hanne vel for ærefjær til at gjøre det første Skridt. — Om dette velmeente Raad, der var lettere at give end følge, hjælp eller i Længden vilde vise sig virksomt, veed jeg ikke. Men lyffeligviis indsandt Frank sig igjen; og dette hjælp mere end alle Raad og Forstillinger. I dette hans fornyede Besøg var jeg paa en Maade Skyld.

Han besøgte mig nemlig en Dag jeg var ene hjemme. Allerede forhen havde han nu og da seet op til mig og altid bragt sit forgylde Humeur og sin lyffelige Sorgløshed med sig. Da han traadte ind til mig, var jeg nær ved at lee over hans gamle, ugeneerte Holdning, som om Intet var iveien, paa samme Tid han skaffede saa megen Uro i mine Venners Kreds og bragte et Par smukke Dine til at fælde saa hyppige Taarer. Men jeg mærkede snart, at han den Dag var usædvanlig forstemt.

Nu, min unge Ven, sagde jeg til ham da vi havde taget Sæde, hvor har vor Herre havt Dem i al den Tid? Man seer Dem jo slet ikke.

Hvor jeg har været? Na, jeg har været paa Farten. Jeg veed selv ikke hvor jeg har været. Jo, det er sandt, hos Hjelms har jeg dog været imellem.

Allypropas, hvordan staaer det sig hos Hjelms? Ved det Gamle?

Jo, der er Intet iveien.

Og Fruen? Har hun været plaget af sin Hypochondrie?

Hun hypochonder? Hvor vil De troe det!

Hun klager dog undertiden derover.

Ja, hun siger saa Meget. Hun er arrig; det er nok det Sande deraf. Det er jo skræffeligt som den Kjælling kan buldre op!

Javist, hun er noget heftig af Natur; det har jeg ogsaa bemærket. Men man kommer jo heller ikke saa lige i Huset for hendes Skyld. Hvor der er to saa elskværdige Døttre...

Ja, Døttrene, de er' ganske lidelige, det er sandt. Det er' raske Piger. De kan vende op og ned paa hele Huset.

Oh nu, det er unge, muntre Piger.

Vel er' de muntre. Men... ja, de er' heller ikke den ene Dag som den anden.

Men alvorligt talt, Hr. Frank! hvorfor har De reent slaaet Haanden af Justitsraadens Familie? De er jo altid der en velkommen Gæst.

Justitsraadens? Hm! de bryder dem vel stort om derhenne, enten jeg kommer eller bliver borte.

Hvad er det for Griller, De har sat Dem i Ho-

vedet! Jeg kan tvertimod forsikre Dem, at der ofte er bleven spurgt om Dem. Justitsraaden spurgte først igaar om Dem, Julius har ofte savnet Dem, og Fætter Frederik spørger hver Dag om Dem.

Ja, Fætter Frederik og Julius! Men Fruentimmerne mener jeg.

Det mener De ikke. De veed nok, at De staaer Dem godt med Damerne.

Har staaet. Men nu — *Ils sont passés* — hvordan er det, Julius siger? Jeg er ikke længer i Kridthuset, det er Tingen.

Ja, hvilket Indfald! Og Fru L**, der har saa megen Godhed for Dem, holder af Dem som om De kunde være hendes Søn. Og Døttrene, som —

Som har holdt en Klat af mig, men nu gi'er mig en god Dag.

Deri tager De vist aldeles feil. Først igaar spurgte de mig begge, om jeg ikke havde seet Dem, og yttrede Frygt for at der kunde være tilstødt Dem Noget eller De kunde være syg.

Frank sprang op og udbød: Er det sandt? Har de virkelig spurgt om mig? — Og hvad svarede De?

Ja nu, jeg svarede: Frank har en god Helbred. Han feiler vist Intet. Men man er ung, man har Lust til at see sig om og more sig i Verden, man er hele Dagen paa Farten, som De før kaldte det; man

sværmer en Smule, søger Selskab og Udspredelse; og man vender omfærd med Længsel tilbage til den Kreds, hvor man er forvisset om sand Deeltagelse og hvor man altid modtages med ufrømtet Hjertelighed.

Har De sagt det? De er en prægtig Mand, Hr. Thomsen! De seer mig lige ind i Sjælen. Accurat det Samme har jeg tænkt. Det er en ganske anden Familie end — — Uagtet . . . ja, man kan dog ikke nægte, at ogsaa Pigebørnene derhenne ere fine Folk, og lutter Liv og Munterhed.

Hvem mener De?

Aa, jeg kom til at tænke paa Hjelms. Men hvad svarede de Dem hos L**s?

Jo, Fætter Frederik gav mig strax Ret —

Nei, jeg mener Fruentimmerne.

Naa — jo, Aldamine gav mig ogsaa Ret, men Hanne rystede paa Hovedet og meente, De maatte være syg, og at man burde sende Bud op til Dem.

Saa? Ja, Hanne . . . hun — Men det er ogsaa usforsvarligt, at jeg ikke har været der saa længe. Veed De hvad? Skal vi gaae derhen sammen i aften? Gaaer De derhen?

Ja, jeg har netop lovet at komme.

Top! saa følges vi ad.

Kort efter gik han bort, med et meget fornøjet Ansigt og som En der har faaet en lille Steen fra

Hjertet. Efter Aftale hentede han mig henimod Aften. Jeg havde underrettet Fru L** i en Billet om Besøget der forestod dem; og Frank blev nu modtaget som altid og uden flere Spørgsmaal om sin Udeblivelse end han kunde rede sig ud af. Hanne, der sagtens betænkte, at hun ved sin Brede ikke forbedrede Sagen, gjorde sig Umag for at være venlig imod ham, men med en vis undseelig Stilhed. Undertiden forekom hun mig paa faldende alvorlig. Hun følte vel, at der var en Malurtbraabe i den Glæde, dette Besøg skulde berede hende.

Frank har nu senere temmelig ordentlig fortsat sine Visiter hos L**s, men er ofte taktesfuld, urolig og adspredt. Han strider aabenbar med sig selv en Strid, han endnu ikke formaaer at gennemføre. Men det er desværre nødvendigt, at han i dette Punkt ganske overlades til sig selv, da der ellers kan bygges for lidet paa Resultatet af hans Handlemaade; og hvad han, overladt til sig selv, ville bestemme sig til, synes mig endnu meget uviist. — Hanne er, siden han igjen kommer i Huset, bleven usædvanlig indesluttet og stille. Hun klager ikke mere og er tilsyneladende resignert; men hun har ogsaa tillige mistet en stor Deel af sin Munterhed.

XXXIII.

Lidt om Mathilde.

Det var mig en lang Tid ikke ganske klart, hvorledes Mathilde forholdt sig under al den Uro, Franks sandsynlige Utroskab afstedkom i Familien. Hanne havde vel engang yttret, at Mathilde var hendes eneste Trøst. Men det var ikke at mærke. I min Nærværelse yttrede hun en Art af Forlegenhed eller Sky, eller gjorde sig et Grinde ud af Stuen, naar Frank i de Dage omtaltes. Omfider bragte Fru L** denne Sag paa Bane. „Det er et underligt Forhold der er mellem Forældre og Børn, sagde hun ved en Leilighed. Naar der i Almindelighed gaaer dem Noget imod, naar de er syge eller der mangler dem Noget, er deres Moder den første og sidste de søge Hjælp hos. Men naar jeg nu, for at berolige Hanne, taler til hende saa en Steen maatte give efter, saa har jeg til syvende og sidst den Fornøielse at see, at det har hjulpet saa godt som slet ikke, og det uagtet Hanne er en fornuftig Pige der veed at tage mod Grunde. Mathilde derimod kan berolige hende, og det er hos hende hun henter Trøst og Opmuntring.

Mathilde! udbød jeg. Men hvormed og hvorledes er hun istand dertil?

Ja, siig De mig det. Jeg veed det ikke. Det har hidtil været mig en Gaade. For en Deel antager jeg, at hun taalmodig hører paa alle hendes Klager; og dertil staaer sandtnok mit Hoved ikke. Men hun maa dog ogsaa forstaae at troste hende ved andre Midler og mere direct. Vi sad engang en Aften her i Stuen, hun, Hanne og jeg; det var netop i de Dage, at Frank, den Ulykkesfugl, reent blev borte. Jeg havde, kjed af al den Stoishoi og af min egen spildte Beltalenhed, truffet mig hen til Kaffelovnen. Hanne sad i Hjørnet af Sophaen og græd. Mathilde, der hidtil havde tiet, reiste sig nu og gif hen til Hanne, lagde sin Arm om hendes Hals og aftsørrede hendes Taarer, mens hun med sit milde Smil saae hende ind i Dinene. Hanne siger, at hun ikke kan være ganske bedrovet, naar Mathilde seer paa hende. Men det besynderlige Barn lod det ikke berøve derved. Efter en lille Pause spurgte hun, om hun skulde læse noget for hende; og da Hanne svarede: „Ja, gjør som du synes,“ hentede hun et Par Bøger fra Bogskaftet og begyndte. Det var første Gang jeg horte hende læse, og jeg maa give Julius Ret, at Prosa bliver til Poesie i hendes Mund og et lille Digt til et Musikkstykke. Men meest undrede jeg mig over den Skjønsonhed hun viste i Valget af

Det hun forelæste. Hun begyndte med det deilige Digt af Göthe, *Trost in Thränen.**) Dette Digts Indhold og tungfindige Tone passede saa vel med Hannes Humour, at hun rykkede sig nær til hende og var lutter Dpmærksomhed. Hendes Taarer havde vel atter frit Løb, men det syntes virkelig, at der laae en Trost i disse Taarer, et friere Aandedræt og en mindre Beflemthed. Mathilde læste derpaa et Par andre Digte af lignende Stemning, siden nogle Ballader, jeg troer Erfkönig og der Fischer, eller andre af disse uforlignelige Smaadigte, som De først har gjort os ret bekendt med. Tilfældt lagde hun ganske stille Göthe tilside og tog Dehlenschlägers Digtninger frem. Heraf læste hun Hjemvee og Digterens Hjem. Hanne, hvis Dpmærksomhed fra Begyndelsen engang var fængslet, gav villigt efter for Indtrykket af alle disse forskjellige Digte, og det var mig især ved det sidste tydeligt,

*) For dem der ikke have det ved Haanden, vil jeg hidsætte Begyndelsen:

Wie kommt's, daß du so traurig bist,
Da alles froh erscheint?
Man sieht dir's an den Augen an,
Gewiß du hast geweint.

„Und hab' ich einsam auch geweint,
So ist's mein eigener Schmerz,
Und Thränen fließen gar so süß,
Erleichtern mir das Herz.“

at der laae i dem alle hvad De engang kaldte en befriende Kraft. Jeg selv var ilde stemt den Aften; men jeg blev tilsidst vel tilmode og følte mig ganske anderledes. I det mindste, sagde Fru L** til Slutning, vandt vi dog saa meget den Aften, at Hanne kunde lade sig see for min Mand uden at sætte ham i ondt Lune.

Jeg har saa meget hellere anført denne lille Beretning som den dog nogenlunde giver en Idee om den Maade, hvorpaa Mathildes dybere Natur yttres sig under al hendes stille Væsen. At fremstille dette er hidtil faldet mig meget vanskeligt. Oftere har jeg tænkt paa at give mine Læsere en noget mere i det Enkelte gaaende Skildring af Det der synes mig saa tiltrækkende hos hende. Men jeg har maattet opgive det, enten nu en Skildring af en slig Naturs Passivitet i sig selv ikke er let, eller jeg ikke formaaer med den tilbørlige Rolighed at gjengive Billedet. Thi dette unge, yndige Barn, der saa lidet er sig den Magt bevidst hun udøver, forvirrer ofte mine Tanker, maaskee mere end jeg vil tilstaae mig selv. At skildre hende falder mig ogsaa af den Grund svært, at hun desværre synes daglig at blive mere tilbageholdende i min Nærværelse. Meget har jeg maattet gjætte mig til af Fru L**s og Dottrenes Ittringer.

XXXIV.

Aften: Samtale.

Amadis udlod sig iaftes længe og flydende om sin Lyst til at reise. Hvilken Lykke maatte det ikke være, sagde han, at leve og færdes i hine sydlige Lande, under deres altid blaa Luft og omgiven af al denne fremmede, underfulde Vegetation. Hvilken Lykke at vandre i det nye Hellas under den første Enthousiasme af den gjen-vundne Uafhængighed. Tænkte han sig nu isærdeleshed Italien, Canzonens og Sonettens Bugge, hiint Land der under en sydlig Fortabthed i Nærværelsen dulgte et Herculanium af forsvunden Herlighed, da kunde han gjøres mismodig over at være født i et saa nordligt Land, i en saa lidet mærkværdig Part af Norden, under en saa kold, upoetisk Himmel, langt fra Vinien og Cypressen, langt fra de skjonne Biiinbjerger, de muntre Saltareller i Biiinhøstens Tid og Guitarens og Tambourinens Toner.

Harriet trak et lille Smil op som han gjerne pleier, naar Amadis taber sig altfor meget i sine Phantasier, og tog derpaa saaledes til Orde: En Atheniensers har sagt, han takkede Guderne for at han var født i Grækenland, navnlig i Attica, altsaa i en fri Stat, at

han havde oplevet Kampen for Alles Frihed mod den overlegne Persermagt, at han havde været samtidig med og kjendt saa udmærkede Mænd som Daidens. — Paa samme Viis takker jeg Gud for at jeg er født paa et Oland og saa nær Havet, thi jeg troer Oboerne synke vanskeligt ned i aldeles Ubetydelighed og ville aldrig føle sig ufrie; i et protestantisk Land, thi en bestandig Protest er Sjælen i Menneskernes Liv og Virksomhed; i et nordligt Land, thi jeg troer Velighed falder der lettere at øve; i et Land der har den Velde og den historiske Fortid som Danmark, et Land der ikke er indflemt af Bjerge; et Land hvor Bøgen og Rugen vore og trives og hvor man ikke blot spiser Hvedebrød, men ogsaa Rugbrød. Jeg takker Forsynet for, at jeg er født paa en Tid, da Landets politiske Ulykker vel have været store, men ikke formaaet at bøie Folket eller berøve det sin aandelige Spændkraft.

Disse Ord gav senere Anledning til adskillige Indvendinger af de Tilstedeværende. Blandt Andet yttrede Berner, at han ikke vel leed, man beraabte sig saa meget paa Danmarks Fortid. Hvad hjalp det os, at Knud den store havde erobret England, at vor Flaade havde været seierrig under Skram, Tordenstjold og Juml. Nu var alt dette endeel anderledes og man gjorde vel rettest i, nu at slye en saadan Udhyilen i en forsynden Fortid.

Men, kjære Ben, gav Harriet til Svar, det skal heller ikke være nogen Udhylen, men et sundt Tilbageblik der ved Tanken om det Gjennemgaaede og Overvundne giver os godt Haab om Det der forestaaer. Et Lands Fortid er visseelig ikke betydningsløs. Den er tillige dets Nutid; den paatrykker denne et Præg der aldrig kan udslettes. Med Joie lader Caro Baldemar I. sige, da hans Mænd tabte Modet, at han aldrig havde spurgt, at en dansk Konge var overvunden af Bønderne; thi dette Udsagn indeholder den bedste Opmuntring og en stærk Fortrosthing om Held i Striden — hvis ellers det gamle Ordsprog ikke lyver: En Mandes Hu er den halve Seier. Og med samme Joie tør vore Søfolk, hvis det engang igjen kom til Slag paa hine Strømme, hvoraf hver kan fortælle om en Søbedrift, med samme Joie tør de sige: Jeg veed ikke, at nogensinde en dansk Flaade er besejret paa disse Bunde; og jeg troer, at denne Bevidsthed vil give saavel dem under Slaget som den endnu bestandig giver hele Nationen et Mod, en Tryghed under Faren og en fri Holdning, der i mine Dine er mere værd end Statens vieblikkelige Betydning og Vægt.

Herimod bemærkede Berner, at Harriets egne Ord, skjøndt kun eksempelvis anvendte, talte imod ham. Den Fortid, vi Danske helst dvælede ved, var vistnok den der hentede Glands fra vore Seire tilføes. Men netop

den gav lidet Haab for Fremtiden. Landets aftagne Kraft vilde neppe tillade at holde saa store Flaader som i ældre Tider, og selv disse vilde Intet forslaae mod de mægtige Armader, Somagter som England kunde sætte imod dem. Af den Grund havde det ogsaa oftere været Gjenstand for offentlige Underføgelsse, om det ikke var klogest at Danmark aldeles opgav Flaaden.

Ja, det veed jeg — udbrod Harriet med meer end sædvanlig Varme — og jeg kan finde mig deri, naar jeg læser noget Saadant i fremmede Aviser. Men ubegribeligt er det mig, at nogen dansffødt Mand har kunnet have Hjerte til at raade til det Samme. Skeeete dette og opgav vi vort gamle Sø-Værn, da vilde vi med det Samme affjæres fra vor egen Historie, vor egen Fortid, al Folkets Mod og Selvfølelse vilde lammes og dets National-Characteer i kort Tid forandres og synke ned til Ubetydelighed. Da vi nylig vare ude og modtog Thorvaldsen paa Rheden, da virkede den Omstændighed, at vi tog imod ham paa dette vort Livs-Element og at han ankom paa en af vore Fregatter, mere paa mig end Alt hvad jeg saa for Dine, mere end om han var truffen gjennem en af Portene paa den pragtfuldeste Triumphator-Vogn. Mere end alt Andet greb mig den Tanke, at han, der repræsenterede Danmarks Værd i Kunstens Rige, førtes os imøde paa et af hine Skibe der dog vel endnu bestandig kan re-

1838

+

præsenterer den gamle velerhvervede Ære vi har vundet som Sømagt. At nægte Danmark en Krigsslaade er at skjære Bingerne af Drn og Falk og bilde sig ind, de ville være lige gode for det. Det er ved vore Skibe, vi have vundet vore Palmer, det er ved dem, Landets Navn og Ære har bygget Rede paa de fjerneste Kyster og som Træffugle ere gaaede til Indien og Africa og til det yderste Norden. Gud er mit Vidne, at Ingen kan elske sit Land høiere end jeg, Ingen med større Smerte see dets Tab, endfige dets Undergang, og dog har jeg tidt tænkt, det var bedre at disse skjønnene Der og Lande mellem Øster- og Nordsee sank ned i Havet og forsvandt af Tid og Historie end at de skulde berøves Det, der til alle Tider har givet dem deres sande Tilværelse og Betydning, Det hvortil Naturen selv ved deres Beliggenhed har henviist dem.

Harriet tav her, synlig betagen af sine egne Ord. Ogsaa vi Andre tav en Stund, grebne af den skønne Begeistring der havde henrevet ham. Efter et Ophold vedblev han: Det er vistnok en Indvending der har Vægt, at en Flaades Anskaffelse og Underhold let kan overstige vore Kræfter. Men hvo vil ogsaa tage i Betænkning at forsøge det Yderste hvad dette angaaer, og selv at prøve det Umulige? Jeg tilstaaer, at jeg selv antager, den kan neppe vedligeholdes uden store Opoffelser; og Tanken herom er ofte falden mig tung.

Men min Trost skal være, at ligesom der gives Bærter, der ikke kunne udryddes af en Jordstrækning, men altid naturnødvendigt skyde op paany, saaledes gives der ogsaa Foretagender eller Institutioner der tiltrods for Modstand og Mangel af Ressourcer altid paany og som Naturproducter bryde sig en Vane. Vor ældre Historie viser, at dette gjælder om vor Flaade. Flere Konger have ikke tilbørligt sørget for den, maaskee ikke kunnet det; men, naar det behøvedes, var den der og seirede.

Længere ud paa Aftenen kom Amadis igjen tilbage til en af Harriets forstansforte Yttringer. Han tilstod at han, af en ham naturlig Begeistring for det Fjerne, maaskee havde undervurderet vort eget Land. Men dog var der eet Punkt, han endnu bestandig maatte holde paa. Harriet havde takket Gud for at han ikke var født i et Bjermland. Men at Danmark saa at sige udgjorde idel Sletter, kun afsløste af Baner og Heie, var vist ikke dets fortrinligste Egenskab. Dvertimod, hvad han til alle Tider vilde savne her hjemme, det var netop denne kraftige Bjerg-Natur, der gav Phantasien saa meget Spillerum og der isærdeleshed for en Digter maatte ansees at være befrugtende og vækkende.

Det er ikke Dem alene — svarede Harriet — der savner Sligt her i Landet. Vi Danske paa vore just ikke store, omflydte Der og Halyøer have ofte maattet

høre at Udlændinge betragte vore Slettelande med Æst og Foragt, som om de ikke vare stort bedre end Myretuer. Efter den Tale, de hyppigt føre, har den sande legemlige og aandelige Dygtighed kun hjemme blandt Fjeldene, og der har Frihed og Uafhængighed deres Bugge. Jeg finder det i sin Orden, at Den, der bygger mellem Bjergene, priser sit Hjem og henrives ved at beskrive det; og deslige Ytringer gøre mig kun Manden kjærere. Men jeg finder det af samme Grund dadelværdigt, at vi, der dog have en levende Følelse af vore Landes væsentlige Bessaffenhed, ikke staae mere derpaa og iblandt andet afvise alle hine store Ord, hvormed man er kommen i Vane med at hævde Bjerglande paa vore Degrupperes Bessømsng. Den der kjender nøie Beliggenheden af hine næsten utallige Smaa-Der, der som mindre, men ikke mindre yndige Affødsninger ligge rundt om Sjælland, Fyen, Fålsler og de jydskke Kyster, deres og de store Ders rige Vegetation, Afværling af Skove, Baffer og Soer, hiint uforlignelige Grønskaar der i Foraar, Sommer og Host bedækker dem og hvormed kun England kan rivalisere; Den der ved Tanken om et saa skjont Archipelag, ved Synet af det friske Hav trindt om dem, et Hav der synes at lege kjærligt og ssaansomt om de mindre Degrupper og kun at bruse med al sin Magt mod det ufrugtbarere Besserjyllands Kyster; Den der ved Tanken om alt dette

ikke henrives af den største Enthousiasme, han lukker
 forsætlig sine Dine eller er forblindet af Jordomme.
 Jeg har for nogle Aar siden bereist endeel af Tyrol og
 det Salzburgske, og fragaaer ikke, at jeg ofte blev,
 frapperet over denne Afverling af Dal- og Bjerg-Na-
 tur, over den Rigdom af skjonne og pittoreske Udsigter
 der ofte saa pludselig aabnede sig for Diet, og at Me-
 get af dette skaffede mig ganske nye og ubekjendte Ny-
 delser. Men jeg savnede overalt den frie, aabne Hori-
 zont, hvortil vi her er saa vant allerede ved vore Lan-
 des Beliggenhed ved Søen, hui Uendelighed hvori
 Tanken og Diet kunne tabe sig. Overalt folte jeg mig
 indskrænket, ja stundom beængstet af de Bjergvægge der
 traadte mig hemmende imøde. Man maa have snappet
 efter Luften i Pas Lafre eller en anden Bjerg-Snæv-
 ring, for at skjonne paa Værdien af et ubegrændse
 Hav og en stor, fri Mark med dens friske Luftninger.
 Og, siden De netop har udhævet at Bjerglande maae
 være gunstige for Poesien, hvoraf kommer det da, at
 Bjergbeboerne, skjøndt omgivne af en vistnok betydnings-
 fuld, ophøiet Natur og skjøndt Musikken har et Hjem
 der, dog forholdsvis kunne opvise saa faae udmærkede
 Digtere? Mon ikke alt dette Gribende, dette saa ofte
 Begrændsede i deres Omgivelser indvirker nedtrykkende
 paa dem, og udfletter mørk Grublen og Mysticisme,
 men hindrer en fri Ordnen af Ideerne og det Herre-

dømme over disse, uden hvilken dog al Digten er et betydningsløst Spil —? Jeg indseer da ikke, hvorfor man fortrinsviis søger det Store og Sindet Oploftende i Bjerg-Naturen. Hvis jeg forhen takkede Gud for adskillige Gøder, saa takker jeg ham dog allermeeft for at jeg er født og kan opholde mig i Nærheden af et stort Hav. I dettes uendelige Udstrækning, i detts Bevægelighed, i detts Berlinger af Form og Farve, deri finder jeg et Indbegreb af en Storhed, hvori Kraft og Indsamle sig i en underfuld Eenhed. Men jeg vil, hvad dette angaaer, helst beraabe mig paa en fremmed Autoritet, en tydsk aandrigh Digter, fra Hjertet af Fastlandet og forresten en vidtberøist Mand. „Intet i Verden, siger han, fylder Sjælen saa stærkt og mægtigt som Havet. Det er det Skønneste, vi Mennesker besidde, det sande Liv, et Element hvorpaa Mennesket giver sig de Binger, Naturen har nægtet ham. Den Mand der ikke kender Havet, forekommer mig som en Fugl der ikke kan flyve eller ikke bruger sine Binger, som Strudser, Høns og Gæs. Her er evig Klarhed og Reenhed. Alt det Smaaallige, der bygge Rede i Byernes Kroge, skylles her bort af de store Masser.“ *)

— Jeg har ikke taget i Betænkning at nedskrive denne Samtale. Harriets Ord forseile aldrig deres Virkning

*) Seinfæ i Ardinghello.

paa mig, selv om de iffe indeholde noget særdeles Nyt. Der aander i dem en saa levende Overbeviisning om deres Sandhed, at de allerede af den Grund fængsle mig og forlene min egen Overbeviisning en ny Styrke.

XXXV.

En Bekjendelse.

Sal den Tid jeg har været indviklet i det forhen omtalte Kjærligheds=Forhold mellem Hanne og den unge Frank har jeg ofte havt rig Anledning til at randsage mit eget Indre. Jeg troer næsten, at Kjærlighed er smitsom, at man ikke kan være Vidne til dens Herredømme i et Hjerte, de Straaler af Haab, hvormed den forherliger alle Lidelser, og den Lyksalighed der ligger selv i disse, uden at Vængsel og Altraa vaagne og søge Gjenstand og Tilfredsstillelse. Naar Hanne med Taarer har klaget sin Nød for mig, da har jeg med veemodige Følelser seet disse Taarer flyde. Jeg veed, at de udfylde hele Sjælen, at deres Rilder ere Smerter der berige, Savn der mætte og tilfredsstille. Jeg veed, at de ere misundelsesværdige og at Hjertet er allerfattigst, naar det hverken kjender til Vængsel eller Klage.

Da jeg som ungt Menneske paa nogle og tyve Aar var forelsket i Mathildes Moder, da vare mine Følelser for hende saa nødvendige for min Tilværelse som reen Luft og frit Aandedræt. Uden at nære noget bestemt Haab, uden at være forvisset om Gjenkjærlighed befandt jeg mig i en Tilstand der udfyldte hele min

Sjæl. Først da jeg ved en ulykkelig Tøven og Dpfættens forffjertede hendes Besiddelse, indtraadte hiin usalige Tomhed i mit Hjerte, hiin Overbeviisning, at jeg havde tabt mig selv ved at tabe Henriette; at den Anfergrund, hvori hidtil al min Idræt havde bundet, nu svigtede, og at jeg drev planløs og med brudt Kraft om for alle Vinde. For atter at give mine Tanker Indhold og Næring, gik jeg, som før omtalt, paa Reiser og var flere Aar udenlands. Jeg saa meget, lærte meget og berigede visse mine Erfaring og mine Kundskaber. Men den guddommelige Aande, der skulde indblæse dem Liv, manglede; og jeg reiste derfor ikke sjelden med en Hast og Uro som om det kom an paa at undløbe mig selv. — Ved min Hjemkomst og det stille Liv paa min Gaard vandt jeg imidlertid saa meget, at jeg efterhaanden lærte at resignere og ikke længer jagede efter et Gode eller en Sjæls-Tilstand der engang syntes tabt.

Alt hvad jeg ved min Ankomst til Kjøbenhavn bragte med mig var Resignation, ofte nok afbrudt af et tungsindigt Tilbageblik og Mistviisl om Fremtiden. Nu bør jeg bemærke, at min sjælelige Tilstand har forbedret sig meget. Jeg har søgt Grunden hertil i mine Omgivelser der ere efter mit Ønske og stiftede til at forjage triste Tanker. Jeg har ogsaa bildt mig ind, at mit legemlige Velbefindende har virket paa mit Humeur. Men Grunden ligger dybere. Den berører nærmere de fine

Streng, hvoraf vor Sjæls Stemninger afhænge. Thi det er ofte, som en Lustning fra min Ungdoms bedste Tid vifter om min Pande eller som om Melodier fra hiin Tid synger i mit Bryst.

Hvad er det dog for en hemmelighedsfuld Magt i det menneskelige Bryst, denne saa langsomt hendsende Trang til Kjærlighed, til Formæling med et Væsen af et andet Køn? Næsten tyve Aar ligge mellem min Ungdoms-Kjærlighed og den nærværende Tid, og dog er det, som om alle de Følelser, der dengang bevægede mig, og som jeg troede uddøde, med samme Varme og Styrke gjennemtrænge alle mine Tanker. Og dog er Henriette død, og hine Tider ere uigjenskaldelig tabte.

Uigjenskaldelig tabt! Hvor ofte udbryde vi saaledes, og det Tabte gives os dog stundom igjen, skjøndt vel ikke saaledes som vi havde tænkt det og heller ikke ganske i de samme Former hvorunder det engang fængslede os. Naar jeg henne hos P**s sidder i Nærheden af Mathilde og fordyber mig i at beskue hende, da drager min Ungdom igjen forbi mig, al hiin Tids stille Grublen, hiin Fortabthed i en eneste Tanke der altid vender tilbage. Et ældre, for længe siden uddød Haab bader sig i Straalerne af et nyt, der igjen ikke synes nyt, men eet og det samme som det ældre. Hos Mathilde erindrers Alt om Moderen, men det er en Erindring der opløser sig i den skjønneste Nærværelse. Hun er som

en yngre Tid der indeholder og vækker nye Forhaabninger og dog ikke andre end de, Menneskeslægten allerede nærmede i en ældre, forsvunden Tid.

Jeg kan ikke længer være i Tvivl om den sande Bessaffenhed af mine Følelser for denne unge Pige, og kun med Undseelse maa jeg beksende den Magt, de udøve over mig og der burde være over mine Aar. Ofte har jeg spurgt mig selv, hvad der under al hendes Tilbageholdenhed har gjort det dybe Indtryk paa mig, om det er hendes Lighed med Moderen eller hün uimodstaaelige Magt der igger i al Skönhed og Inde. Begge Dele have visseelig havt stor Indflydelse paa mit Sind, men vilde dog neppe have bevirket mere end en forhöiet Belvillie, en større Interesse for hendes Skiebn. Af den Art vare mine begyndende Følelser — saa vidt jeg er mig det bevidst; thi man er i dette Punkt tilböielig til at bedrage sig selv. — Jeg har, af Natur og Bane, et stærkt Hang til at anstille Observationer, at iagttage Andre og gjøre mig deres menneskelige Egenheder tydelige. Fra det Dieblik Mathilde blev indlemmet i Justitsraadens Huus forsömte jeg ingen Leilighed til at iagttage hende og gjøre hendes tilbageholdne og dog saa tiltrækkende Personlighed til Gjenstand for mit Studium. Sligt gjør man sjelden ganske ustraffet. Man er agtpaagivende og studerer saa længe til man

glemmee at agte paa sig selv, og Studiet bliver et Hjertens-Anliggende.

Denne Tilstaaelse af mine Følelser for Mathilde vil maaskee synes uforberedt og vække mere Forundring end erhverve sig Tillid. I saa Fald maa jeg bede om Undskyldning. Deslige Bekjendelser aflægges man nødvendig inden man hverken kan skjule dem for sig selv eller for Andre. Helst havde jeg undladt at tale derom; med Lethed, er det heller ikke skeet. Men jeg bør ikke forfølge, at ogsaa jeg betaler min Part af den almindelige Tribut til den menneskelige Skrøbelighed.

Jeg har, Gud veed hvor ofte, tilbagefaldt mig Samtalen om det göthiske „Was man in der Jugend wünscht hat man im Alter die Fülle“ og søgt at oplive mit Haab ved Harriets trostende Ord. Thi det er sandt, jeg kunde ikke lettelig nu saaledes som forhen letfindig forskjertse et Gode, hvis Betydning for mit Liv jeg saa levende indsaae. Dersom det altsaa var mit eller med Lethed kunde erhverves, da vilde jeg ikke tøve, og senere vide at bevare det Erhvervede. Men paa den anden Side erkjender jeg daglig, at netop Letheden i at erhverve er Ungdommens Fortrin og at dette fremfor Alt gjælder om Erobringer i Kjærlighedens Rige. Jeg vilde aldrig nu kunne betjene mig af nogle af de Midler, hvormed man i dette Rige vinder Terrain; jeg vilde maaskee aldrig kunne sige Mathilde et omt, Kjærligheds-

fuldt Ord, som om det ikke passede sig for mig. Jeg har bestandig den trykkende Fornemmelse, at slige Ittringer kun klæde unge Mennesker. Jeg er i den største Frygt for at henfalde til nogle af de Daarligheder, der for en 10 eller 15 Aar siden vilde i det mindste ikke misklæde mig, men upaatvivlelig nu gøre mig latterlig. Som ung Menneske misundte jeg undertiden ældre Mænd, imod hvem unge Piger troede at kunne vise sig imødekommende og utvungne. Men enten har jeg dengang bedraget mig eller jeg er ikke gammel nok endnu eller Mathilde gjør en Undtagelse fra andre unge Piger. At komme mig imøde i nogensomhelst Henseende falder hende mindst af Alt ind, og hun synes ikke at kunne bevæges af mine Fortrolighed indgydende Aar. Denne eneste lille Fordeel, jeg kunde drage af disse, maa jeg saaledes gaae glip af. Men min Stilling er ellers ogsaa i hoi Grad ubeqvem. Var dette slemme, kun altfor indtagende Barn anderledes, da vilde jeg maaskee tage Tingene lettere og prøve min Lykke. Men det forekommer mig tidt, at en Mand ikke kan nærme sig hende med andre Følelser end Velvilliens, ikke med en attraaende Kjærligheds. Hun er et sandt Helligdags-Barn. Man føler sig stemt frommere og stillere i hendes Nærværelse. Dnster, der i eensomme Timer komme til Orde, tie naar man er hende nær eller ere styre for at komme

frem — ligesom Folket i England af Grefrygt for Helligdagen skyer Forlystelser der i sig selv ere ufsyldige.

Til al denne Ubequemhed i min Stilling kommer endnu Afstilligt der truer med at lade mig spille en bedrøvelig Rolle. Meest af Alt lider jeg af den Belgjorersstilling, jeg er kommen i til Mathilde, og som Justitsraad L** nu og da troer at burde lægge hende paa Hjertet. For en Tid siden havde han faaet et Par smukke Seler foræret af Adamine. Jeg var keithaandet nok til at prise ham lykkelig, da der strømmede saa mange Præsenter ned over ham. Han henvendte sig nu strax til Mathilde og sagde med stor Alvor: „Der har du en god Leilighed, mit Barn, til at vise dig opmærksom mod din faderlige Ven. Brodeer ham saadan et Par Seler.“ Mathilde rødmede og de andre to Piger hvistede til hinanden med et fortredeeligt Ansigt. Dagen efter sagde Fru L** til mig: „Min Mand har igaar forspildt Dem en Overraskelse. Et Par Seler som de han fik var virkelig tiltænkt Dem. Mathilde skulde brodere dem, de Andre vilde sye dem og besørge Næsten. Men nu er der Ingen af dem der har Lust dertil.“ — Det var Alt hvad jeg vandt ved Justitsraadens Formaning.

Hvad Fru L** angaaer, da besidder hun vel for megen Tact til at bringe min faderlige Værdighed paa Bane, men — hvad der næsten er værre — hun lægger aabenbar Mærke til min Udsærd mod Mathilde og gør

vel i Stilhed sine Slutninger deraf. Der er tidligere
 ofte bleven ffemtet med min ugifte Stand og gjort
 Forslag til at udvælge mig en Kone. Nu lader det til
 at hun anseer Mathilde for et godt og passende Partie
 for mig; og som en Følge deraf falder hun nu og da
 paa Adskilligt der i høi Grad generer mig. Saaledes
 har hun for en Tid siden og meget imod min Villie
 bebreidet Mathilde hendes tilbageholdne Væsen imod
 mig. Jeg har vel selv været uforsigtig nok til at lade
 mig forlyde desangaaende, eller hun har kunnet mærke,
 at jeg ikke var ligegyldig derved. Nok sagt, hun fore-
 holdt hende, at man let kunde mistyde en saadan Ud-
 færd, at jeg kunde føle mig stødt derover, at hun derfor
 ikke altid skulde vente til jeg tiltalte hende, men ligesom
 Hanne og Adamine uopfordret nærme sig. Det stائفels
 Barn hørte forvirret derpaa uden at svare. Da jeg
 nu samme Dags Eftermiddag indfandt mig og Intet
 anede mindre end denne opbyggelige Formaning, havde
 jeg knap sat mig, før Mathilde traadte ind. Da hun
 blev mig vaer, tog hun med en let Rødmen, men ellers
 med sin sædvanlige Stilhed i Bevægelser, en Stool
 og satte sig lige ved Siden af mig. Jeg var den Dag
 meget ilde stemt over nogle ubehagelige Efterretninger,
 der vare indløbne hjemme fra min Gaard, og der havde
 givet mig meget at løbe efter. Til E**s var jeg gaaet
 hen for at udhyile mig i en jævn, magelig Samtale

med Fruen, en af disse Samtaler, der accurat sætter Sjæle=Tynerne i saa megen Bevægelse som behøves for at de ikke skulle falde sammen, og ikke heller paabyrder dem mere end der kunne bestræbe. Jeg var i den ubehagelige Stemning, hvori man vel ikke finder sig ilde, men Sjælen dog synes at have mistet al Elasticitet og hverken kan gengive eller modtage bevægende Indtryk. Men hiin uventede Manøver af Mathilde bragte mig virkelig i Bevægelse. Hun pleiede aldrig at sætte sig saa nær hen til mig; tvertimod søgte hun altid at placere sig noget i Frastand. Og der sad hun nu og saae paa mig med hiint Udtryk af Taalmodighed, blandet med en yndig Forvirring. Hun havde ikke engang bragt noget Haandarbeid med; det lod til, hun vilde ene og alene tage Deel i Samtalen. I den Consternation hvori jeg oieblikkelig befandt mig, rykkede jeg mig uvilkaarlig en lille Smule tilside og søgte sorgjæves efter et Udgangspunct for Samtalen. Havde jeg selv følt mig utvungen, da var jeg med Lethed kommen over denne lille Fatalitet, der burde være mig onskelig og kjærkommen. Nu maatte jeg være glad ved at Fru L** forbarmede sig over os og kom mig til Hjælp. Naar Alt kommer til Alt, er jeg mere Skyld i dette Forhold end Pigebarnet; thi det var dog snarere fra mig at en utvungen Abfærd burde udgaae.

Ikke blot Fru L**, ogsaa Hanne og Abamime sy-

nes at være opmærksomme paa mit Forhold til Mathilde og at lægge Planer angaaende hendes og min Fremtid. Ogsaa de troe sig forpligtede til at rydde smaa Hindringer afveien. I den senere Tid ere de undertiden faldne paa, mod den engang indførte Skif, at dække ved Bordet for Mathilde ved Siden af mig. Naar jeg kan bede hende om en lille Tjeneste — Gud veed, det gaaer kun sjældent paa — eller blot henvender mig til hende med et Par Ord, saa sende de hinanden stjaalne, betydningsfulde Blikke. Er alt dette ikke til at fortvivle over? Det Værste er, at jeg paa Grund af disse Pigers Maneer, at komme frem med Alt hvad der ligger dem paa Hjertet, temmelig sikkert kan slutte mig til, at de med endnu langt mindre Forbeholdenhed rykke ud med Sproget for Mathilde selv, naar de i fortrolige Timer sidde sammen. Herved kan det meget let skee, at jeg bliver til en Plageaand for den stakkels Pige.

XXXVI.

Translateurens Bemærkning.

Ved at gennemlæse idag hvad jeg i det foregaaende Afsnit har nedskrevet er jeg yderlig utilfreds med mig selv. Det kan ikke være andet end at mine egne Ord maae lade mig gjøre en daarlig Figur. Men da jeg indseer, at hvert Forsøg paa en anden og bedre Fremstilling i min nuværende Stemning vil mislykkes mig, saa har jeg Intet villet forandre deri.

Det er vist, at min Tilstand indvirker mere forstyrrende og foruroligende paa mig, end man af det Foregaaende kan antage. Jeg har stundom et Ildebesfindende, der ligner en Sygs, der uden at lide af Smærter ængstes af Sygeleiet. Dette Ildebesfindende stiger saa meget mere som jeg ikke seer noget Middel til paa en skikkelig Maade at rede mig ud heraf — med mindre jeg vil reise hjem. Og dette var maaskee det Fornuftigste jeg kunde gjøre.

Jeg har gjort mig al Umag for at tage min Tilstand lettere og see den fra en lidt komisk Side, hvortil den desværre nu og da giver Anledning, og som jeg, naar Tiden er om Andre, temmelig snart falder paa. Men det vil ikke lykkes mig. Man har let ved at

stjænte og smile over den menneskelige Svaghed, lige til man selv føler sig truffen. Saa forgaaer Lyften dertil. — Efter saa mange af mit Livs fællsagne Haab standser jeg nu ved et nyt, som jeg ikke har Styrke til at afvise. Tvertimod, jeg efterhiger det med Utaalmodighed, jeg synes, Intet kan være iveien derved, og at det er Uretfærdighed af Skæbnen at nægte mig dets Opfyldelse. Til andre Tider forekommer mig den Plan at tilbyde Mathilde min Haand som daarlig. Hun kan gjøre andre Fordringer til Livet. Jeg udsætter mig for at hun, hvis hele Sjæl er gennemtrængt af Taknemmelighed mod mig, lader sig bestemme af dennes Følelser og først for sig selv skal erkjende at der gives andre, langt stærkere. Jeg tænker ogsaa paa den faderlige eller Formynder-Stilling, jeg ulykkeligviis er kommen i til hende, og det synes mig nu, jeg maa undsee mig ved mine egne Følelser, undsee mig ved at hun behersker mine Tanker saa aldeles, eller at jeg dog maatte tabe i hendes egne Dine, naar hun vidste hvor meget jeg selsætter mig med hende i mine eensomme Tæmper. — Alt dette understøtter kun altfor meget den Mangel af Beslutning, jeg oftere har Grund til at bebrejde mig.

Naar man er melancholsk og fortredelig stemt, gjør man tidt den Erfaring at man forfølges af en drillende Dæmon. Jeg var en Aften gaaet hen til mine Venner hos Madam Berresen for at fordrive mit onde

Lune. Man sad i fuld Disput om vor nyere Novelle-Literatur, der har en enthoufiastisk Tilbeder i Amadis og en Belynder i Harriet, medens Translateuren har Udskilligt at indvende mod nogle af dens dominerende Retninger. Blandt Andet sagde han iafte: „For et Par Snees Aar siden var der i det mindste eet Punkt, hvorover man iforveien kunde være beroliget hver Gang man tog en ny Roman i Haanden, at nemlig Elskeren og hans Donna vare unge Menneſker, eller i de Aar da Hjertet er iſtand til at føle Kjærlighed og lade ſig henrive til de Daarligheder, der ſo ſkal følge dermed og nu engang ere Ungdommens Forret. Men det kan man nu ingenlunde være ſikker paa. Der er kommen en mærk-værdig Lyſt hos Romanſkriverne til at ſkildre Elſkere paa 40, ja 50 Aar, deres overvættes ſtore Elſkværdighed og unge Fruentimmers Tilbeielighed til at foretrække dem for fine, unge Menneſker. Göthe har, troer jeg, forſt gjort Begyndelſen dermed, ſaa vel i Wahlverwandſchaften, ſom i Wilhelm Meiſters Lehrjahre og Wanderjahre, og iſær i Episoden „der Mann von 50 Jahren.“ Skueſpil-Forfatterne, der ikke ſjelden oſe af Novellen, have ſtrar adopteret denne Maneer; og blandt Andet forekommer det mig, at Elſkerne i de nyere franſke Stykker ſjelden ere rigtigt unge. Dog kan dette ogſaa komme af det gamle, adſtadige Væſen, hele Nationen og iſær Ungdommen i Frankrig i de ſilbiger

Aar har tillagt sig. Hos os har denne Maneer i Kun-
 sten — thi andet er det vel ikke — ogsaa faaet Ind-
 pas, baade i Skuespil og i Romaner. Jeg vil som
 Exempel kun anføre Horatio i Novellen „Familien Po-
 lonius.“ Alt saadanne Noget fører til Intet og er mod
 Naturens Orden. Lige søger Lige. Ungdommen har
 en Lyslighed, ingen mandig Erfaring og Modenhed
 kan opveie. Faaer denne Mode først Indpas, da har
 vi gode Udsigter. Vi kan da snart vente, at Enfer og
 Hebermoer paa 40 Aar eller derover indføres som El-
 skerinder. Et lille Forsøg derpaa er allerede gjort i det
 ogsaa af den Grund unaturlige Lystspil „Anecdote-Sam-
 lingen.“ En saadan Bartous-Forliebelse burde man
 banlyse af Poesien.“

Jeg kan ikke beskrive hvilket ubehageligt Indtryk
 denne Translateurens Tirade, der blev udtalt med hans
 gnavne, strattende Stemme og i hans sædvanlige skaan-
 seløse Udtryk, gjorde paa mig. Jeg formaaede ikke at
 gjendrive ham, saa stor Lyst jeg ogsaa havde dertil, en-
 ten jeg nu følte mig truffen eller af Værgelse over
 hans fordreiende Fremstilling. Harriet, der sjelden pleier
 at lade deslige Parodorer gaae uændsede hen, tog strax
 til Gjenmæle og, som det siden syntes mig, endog med
 en vis Varme eller Ivrigheid. Men sysselsat med mine
 egne Tanker agtede jeg ikke saaledes paa hans Ord, at
 jeg ganske er istand til at gjengive dem. Han gjorde

nærmest opmærksom paa, at medens det tyvende Aar eller saa omtrent maatte antages at være et Fruentimmers skønneste Blomstringstid, saa var det samme ingenlunde Tilfældet med Mandfolkene. Hvad et Fruentimmer, der ikke netop er en slænevorn Baldame, elsker hos en Mand kommer langt tidligere til Blomstring og fuld Udvikling. Allermindst maatte man slutte fra det Latterlige i at indføre Elskerinder paa et halv hundrede Aar. Ordspøget: Vige søger Vige, sagde han tilsidst, var i dette Tilfælde ikke saa anvendeligt som det ofte antoges, uden for saa vidt alle unge Herrer ere meest indtagne af unge Damer. Turde man gaae efter en ikke ualmindelig Erfaring, da er derimod blandt Damerne de ældre meest passionerede for ganske unge Mandspersoner, mens de yngre ikke sjelden give ældre Mænd Fortrinnet. Hvad Anvendelsen af alt Sligt i Poesien angik, da var jo netop Skildringen af Horatio et Exempel paa, at det kan afgive et interessant Moment. — Disse Harriets Ord trostede mig lidt, men ogsaa kun lidt.

XXXVII.

Smaa Ubehageligheder.

I forrige Affnit omtalte jeg en Yttring af Translateuren, der havde ærgret mig. Jeg har nu senere været nærværdig at kunne faae Hævn over ham, hvis jeg var begjærlig derefter. Til alle mine egne Plager i denne Tid kommer nemlig endnu, at jeg er bleven indviklet i nogle mig uvedkommende Dvallerier, og netop saadanne, jeg altid har været en stor Hader af. Allerede forhen har jeg bemærket, at vor satyriske Ben Translateuren kun daarligt forstaaer at lægge Vaand paa sin Tunge, naar det onde Lune stiffer ham, eller naar hans Lyst til at irettesætte eller raillere overkommer ham. Nogle af Herrerne ved det sluttede Bord holde ham ganske godt indenfor de tilberligte Skranke; Andre see igjennem Fingre med ham enten paa Grund af hans Alder eller for at undgaae Strid, Andre igjen forstaae aldeles ikke hans mange spottende Hentydninger, hans sarkastiske Bemærkninger og Spørgsmaal — thi ganske aabenbart satyriserer han sjældnerer — og kunne altsaa heller ikke tage ham Noget ilde op. I dette sidste lykelige Tilfælde befinder Jørgensen sig. Han har nu i lang Tid, naar Taler var enten om en Hest han selv

med stor Møie red til, en Beddefjorsel med nogle blankbrune Hopper eller noget Egnende, uden Mistanke og med største Albenhjerlighed besvaret de Spørgsmaal og Indvendinger, hvormed Translateuren temmelig eensidig søgte at gjøre hans Liebhaberier latterlige. Men et gammelt Ordsprog siger, man har ikke Fred længer end Ens Nabo vil tillade; og det viste sig her. Berner har alt en Tid flaget over, at der var saa stille blandt Medlemmerne af det sluttede Bord, og at de Alle døde hen, naar der ikke kom lidt Røre iblandt dem. Og det Allerførste, denne Urodstifter faldt paa, var at sætte Jørgensen Glue i Hovedet. Han aabnede hans Dine og jog ham ud af Paradiset, gjorde ham, endog med Overdrivelsler, opmærksom paa Translateurens hemmelige Spotterier, og meente, han skulde dog ikke længer taale, at man havde ham tilbedste, men vise at han kunde svare for sig. Berners Hensigt med disse Ord var vel kun at foranledige en Ordstrid og more sig over den forskellige Maade, hvorpaa den blev gennemført af de to Partier. Men det faldt anderledes ud. Jørgensen blev ubeskrivelig vred og opbragt, maaskee meest fordi han anede, at han i lang Tid havde været Skive for Translateurens Raillerier. Han svor paa, at han ved det første fornærmelige Ord af denne skulde reise sig og prygle ham af, saa skulde Lyften nok forgaae ham en anden Gang. Alt hvad den forfækkede

Berner sagde for at faae ham fra dette fortvivlede Forsæt, hjalp iffe, og de ubehageligste Scener vare at vente; Jørgensen var jo istand til at tage ganske uskyldige Ord for fornærmelige og slaae løs. I denne Rød henvendte Berner sig til mig og bad mig om at tale det uregjeerlige Menneſſe tilrette. Jeg befattede mig grumme nødig med den hele Sag. Faa Menneſker ere mig saa meget imod og saa ubehagelige at have at gjøre med som deslige ubehændige Naturer, der ved enhver Foranledning gribe til deres eneste Ressource, physisſt Kraft, og allerhelſt sætte denne imod Talent og Vittighed. Men da jeg dog nødig vilde have min ſtaffels satyriffe Ben afpryglet, maatte jeg finde mig i at gaae op til Jørgensen og ſøge at ſtille ham tilfreds. Det var ingen let Sag, efterſom alle fornuſtige Grunde vare ſpildte paa ham. Men da jeg ſaldt paa at foreſtille ham, at Translateuren iffe havde meent det saa ſlem, at et Ord let kan falde En af Munden (ſkjøndt Faa ſaaledes veie deres Ondſkab ſom han), saa blev han omſider formildet og gav efter. Jørgensen horer lykkeligtvis til de Menneſker, der næſten aldrig vide i hvad Mening de tale, og ofte ſige Et og mene et Andet. De finde det saa rimeligt at Andre kunne befinde ſig i ſamme Tilfælde.

Jeg maatte imidlertid ogsaa gjøre Translateuren opmærkſom paa den Fare, han havde ſvævet i, for at

han ikke selv ved uforsigtige Utringer skulde tilintetgjøre al min Noie. Jeg havde den bedrøvelige Satisfaction at opdage, at han er en meget stor Cujon. Han kom aldeles ud af sine Concepter, vilde siebliffeligt flytte ud af Huset, ikke længer spise ved det sluttede Bord, og overhovedet slet ikke have Noget at gjøre med disse Mennesker. Men det lyffedes mig dog tilsidst at berolige ham, dog først efter at jeg var gaaet i Caution for Jørgensen. — Af slige Uleiligheder plages man i dette Liv.

Siden den Tid har Freden været vedligeholdt mellem de to stridende Parter. Translateuren undgaar med en Forsigtighed, der klæder ham meget pudsigt, al Berøring med Jørgensen; og denne, der vel i Begyndelsen satte et meget fornærmet Ansigt op, men som en Mængde stærke og brutale Mennesker er af from Natur, har siden gjort sig al Umag for at vise sin Forsønlighed. Verner paastaaer, at Jørgensen har saaledes vænnet sig til hine Samtaler med Translateuren og til de smaa Sarcasmer der faldt af, at han hemmeligt onsker de gamle lyffelige Tider tilbage.

XXXVIII.

Frank føres tilbage.

I Justitsraad L**s Huus er Slutningen af Vinteren gaaet jævnt behageligt hen, under de Udspreddelser man her i Byen pleier at tye til naar Tiden falder for lang eller Sindet trænger til Hvile. Den unge Franks Forhold til Familien vedblev imidlertid at være saa temmelig uforstyrret. Han kom der et Par Gange om Ugen og blev modtaget med Venlighed. Men den gamle Fortrolighed kunde ikke tilveiebringes igjen. Hanne modtog ham ikke som før med glædetindrende Dine, henvendte sig ikke længer saa ofte og uopfordret til ham i Samtalens Lob, og endeel af den Skjemt og Kortvillighed, hvormed Husets Ungdom tildeels med hans Bistand forhen havde fordrevet Tiden, faldt nu bort. Saavel Hannes egen Beslutning som Fru L**s Formaning eller maaskee Befaling gjorde, at enhver ommere eller fortroligere Tilnærmelse tilbagevistes af hende, vel ikke paa nogen stødende Maade, men dog altid tydeligt nok. Det skeete fra Hannes Side vist ikke med noget let Hjerte. Men Følelsen af at vide sig fornærmet og tilsidefat giver en ung Pige Styrke til Meget. En Samtale med hende i Ceurum, Frank med megen Meie

havde bevæget hende til, havde endog til Følge at han i en 14 Dage blev borte. Samtalens Indhold er mig ubekjendt, uden for saa vidt man kan gjætte sig dertil.

Paagrund af den mindre Bægt, man nu syntes at lægge paa Franks Besøg, var jeg nærvæd at ansee den værste Crisis for overstaaet. Fru R** berørte heller ikke mere denne Sag, syntes ogsaa at ville, den skulde gaae sin egen Gang. Det ligger i denne forstandige Kones Character at afgive en stille Jagttagerstykke indtil det rigtige Tidspunkt er kommen og af sig selv har modnet sig. Men nu lader det virkelig til, som om dette altid noget spændte Forhold vil opløse sig paa en for alle Parter lige tilfredsstillende Maade. At jeg igjen ved denne Leilighed — skjøndt Gud veed, hvor lidt oplagt jeg var dertil — har maattet vise mig virksom, kan ikke forundre; thi det staaer formodentlig skrevet i Stjernerne, at jeg skal beceres med dette unge Pares Fortrolighed.

Hvad der allerede maatte ansees for en stor Vinding var den Opdagelse man gjorde, at hans Besøg hos Hjelmns bestandig bleve sjældnere og at han oien synlig nødig omtalte denne Familie. Heraf var man allerede berettiget til at gjøre sig gode Forhaabninger. Omfiden, for omtrent en Uges Tid siden, kom han op til mig. Han var i meget slet Humeur, hvilket han for en Deel tilkjendegav ved snart at sætte sig, snart springe op som om han igjen vilde gaae. Det var tydeligt nok

at han ventede et Spørgsmaal om hvad der feilede ham eller hvad der førte ham op til mig. Men jeg var ikke stemt til at give mig af med Andres onde Lune og forlangte ingen Dplysninger. Han maatte da begynde af sig selv.

Har De i den senere Tid været hos Hjelms, Hr. Thomsen?

Nei.

Ikke? — Er det Dem ikke tilpas derhenne?

Na jo — men hvad skal man med mig i et Huus som Hjelms!

Om! — Ja, jeg kan ikke længere holde det ud hos de Menneſker. Fruentimmerne — de har ikke Tunger, men Ragesniive i Munden.

Taler de ſaa meget ondt om Andre?

Om de gjør? Ja, det ſkal jeg love for. Der er Ingen der gaaer Ram forbi. Jeg veed, de tale lige ſaa godt ondt om mig ſom om alle Andre. Det bryder jeg mig ikke om — jeg g'ér dem en god Dag. Men de ſkal ikke ſaadanne hugge løs paa E**s; det taaler jeg ikke. De levner dem jo ikke G'et for fire Skilling.

Men jeg synes, De har før havt Godhed for Hjelms Pigeborn. Duer de heller ikke?

Ikke for en Pibe Tobak. Det er to Rendemaffier; og foquette ſom en Ulyffe. De vil, at Alle ſkal kure til dem, det er det Hele. Der ſkulde De kun ſee, hvad

Væsen de gjør af en ung Laps der siden en Maanedes Tid kommer der i Huset, en Karl der er sammensat af Uforskammenhed og Kjældermænd, og som jeg kunde have Lyst til at prygle af engang imellem.

Frank var sprunget op og foer omkring i Stuen, saae paa mine Bøger eller ud af Binduet. Jeg vidste endnu ikke hvor denne Samtale vilde føre hen. Endelig kastede han sig ned paa Sophaen hos mig og sagde: Hør, Hr. Thomsen! De maa komme mig til Hjælp. De staaer Dem godt hos L**s. Seer De ... Hanne og jeg har altid været gode Venner — i det mindste før. Men nu — jeg veed Pofferen ikke hvordan det er gaaet til — nu er der kommet en Kurre paa Traaden. I forrige Uge talte jeg med hende. Hun sagde til mig ... men hvad! nu er hun vred — jeg veed, hun mener det ikke. Troer De vel?

Jeg svarede mekanisk: Na nei, det gjør hun vel ikke — skjøndt jeg havde ondt med at gjætte hans Tankegang. Men, vedblev jeg, hvad er da nu Deres Beslutning?

Det skal jeg sige Dem. Igaar fik jeg Brev hjemmefra. Jeg har allerede for lang Tid siden skrevet til dem derhjemme om Hanne, at jeg holdt en Klats af hende. Og nu skriver de — for det gaaer lidt langt med vor Correspondance, og der er ikke heller altid god Veilighed om Vinteren mellem her og Bornholm —

nu skriver de, at det synes de nok om. De har ikke hørt andet end godt om E**s Pigebørn, og jeg skal tale med Forældrene. Til Institutsraaden vil saa min Fa'er selv skrive. — Men nu har jeg ikke Mod til at tale med Hannes Forældre.

Har De ikke Mod! Af hvad Grund?

Fordi — ja, jeg synes ikke, jeg er saa godt anskrevet hos dem som før. Men vil De ikke tale med dem? Tael med Fru E**, saa er De en fortræffelig Mand!

Jeg lovede ham villig min Bistand, men bad ham dog, inden jeg gjorde noget afgjørende Skridt, at randsage sig selv, om det ogsaa var ham Alvor med denne Beslutning. Mens man er ung, sagde jeg, har man mange Flyvegriller, som man troer al Ens Vel og Bæe berøder paa. Siden viser det sig ofte anderledes. Men glem ikke, at De med en Flyvegrille kan gøre Hanne ulykkelig.

Det er ingen Flyvegrille! udbød han med Hefighed. Jeg har holdt af Hanne fra den første Dag jeg kom til E**s. Men jeg har først nu erfaret, hvor kjær hun er mig. Tael kun med Fru E**. De skal erfare, jeg er tro og bestandig.

Da jeg den Dag holdt mig hjemme paa Grund af en lille Upasselighed eller snarere af Forstemthed, saa underrettede jeg Fru E** i en Billet om Indholdet af

denne Samtale. Først et Par Dage derefter gif jeg selv derhen. Frank var tilstede, og det var let at mærke saavel af hans utvungne Dvergiveness som af den Tilfredshed og Glæde der lyste ud af Hannes Dine, at en fuldstændig Forsoning havde fundet Sted. Fru L** betroede mig imidlertid, at hun kun betingelsesløs havde givet sit Samtykke til de unge Folks Kjerlighed. Hun ønskede først at sætte denne Tusentast paa Prove, og havde derfor udbedt sig en Frist inden hun og hendes Mand gave et endeligt Svar.

Efter hvad man senere har faaet ud, er det tydeligt nok, at Hjelms Familie selv, ved sine flette Egenskaber, har løsnet de Baand der bandt Frank til Huset. Dettens Uorden, Fruens Arrighed og onde Tunge, tilligemed Dottrenes Coquetterie maatte endelig være ham paafaldende. Lidt frænklet Forsængelighed kom vel ogsaa med i Spillet. Emilie havde gjort Nar af hans Dands en Aften da man dandsede til Claveret. Dette havde hans Godmodighed maaskee fundet sig i, men han kunde ikke tilgive hende, at hun havde spottet ham i den ovennævnte unge Lapses Nærværelse.

XXXIX.

Kjærligheds-Erklæringen.

Naar jeg er hos P**s og lægger Mærke til Mathildes stille Bandel og de saa Fordringer hun gjør, saa er jeg nærvæd selv ikke at kunne fatte hvad der sætter mig i saa stor Bevægelse, naar hun er tilstede, hvad der gjør mig saa usikker i min Aldfærd og berøver mig al fast Beslutning. Mere end eengang har jeg tænkt paa at tage Mod og Mands Hjerte til mig og i al Opriktighed tilstaae hende mine Følelser. Skeeete dette paa en vaersom Maade, uden at jeg strax faldt med Døren ind i Huset, saa maatte jeg vel saa betids komme efter, om hun deelte disse Følelser med mig, at jeg, hvis det gjordes nodigt, kunde trække mig tilbage med nogenlunde Anstændighed. Men Spørgsmaalet var at finde et gunstigt Dieblif. Det var ikke let i P**s Huus, da der snart altid var nogen af Familien tilstede, og hun selv heller ikke netop søger at være ene med mig. Mit Forsæt blev derfor opsat fra Dag til Dag; thi Veiligheden

forekom mig aldrig god nok. Snart var det uvidt hvor længe vi kunde være uforstyrrede; og den Tanke, at afbrydes midt i en Samtale af den Natur, forekom mig utaalelig. Snart fandt jeg mig selv ikke bevægelig nok eller ikke skiftet til i fornødent Tilfælde at gøre det hæderlige Tilbagetog der dog altid lurede i Baggrunden. Snart syntes jeg, den stakkels Pige sad saa stille eller med et saadant Udtryk af Taalmod og indre Fred, at det var Synd at bringe denne harmoniske Forening i Uro og Bevægelse ved Ord, der altid maa gøre noget Indtryk paa et ungt, uskyldigt Hjerte. Snart— dog jeg vil ikke trætte ved en saadan unyttig Opregning. Jeg vil kun tilføie, at jeg igaar fandt Leiligheden saa beqvem som den maaskee aldrig vil komme igjen, og man vil nu af en oprigtig Bessendelse om hvorledes jeg benyttede den kunne bedømme, i hvilken daarlig Tilstand jeg befinder mig.

Det var igaar Eftermiddag. Fru L** og Hanne vare gaaet ud. Mathilde sad ved Vinduet og var beskæftiget ved Brodeer-Rammen. Adamine, hvis Uge det er at skænke Kaffe, var nu færdig og gik ud af Stuen idet hun bad mig undskylde sin Fraværelse. Hun havde travlt ovenpaa. Om en lille Time skulde hun komme ned igjen. Jeg selv sad i Sophaen med to Num-

mere af Neue Zeitung og nogle Börsenhaller foran mig. Jeg sad saaledes, at jeg, mens jeg syntes at studere Aviserne, ubemærket kunde holde Die med Mathilde og bedømme hvor vidt hun selv syntes modtagelig for Det jeg havde at sige hende. Hun saae mild og from ud. Nu og da syntes det mig, at jeg blev en lille indre Bevægelse vaer hos hende; dog var det muligt kun en Følge af Lys=Reflexen. Thi nogle sparsomme Straaler af Eftermiddags=Solen havde netop banet sig Vej gjennem Gardinerne, hvor hun sad, og faldt ind i Stuen. Et Par Gange saae hun iveiret og med et Blik, troede jeg at bemærke, som ventede hun, jeg var færdig med mine Aviser og vilde tiltale hende. Jeg indsaae selv, at Die=bliffet var særdeles gunstigt. Jeg behøvede blot at lægge Börsenhalle hen, rykke en Stool hen til hende og indlede en ligegyldig Samtale. Den kunde ikke være vanskelig. Hendes Arbeid kunde give den første Anledning dertil. Derfra kunde jeg gaae over til alvorligere Gjensande og omsider, naar jeg fandt, hun var i den Stemning jeg maatte ønske, kunde jeg rykke frem med mit Hjertes Anliggende. Alt dette faldt saa naturligt, at jeg gav mig til at eftertænke hvorledes jeg paa bedste Maade skulde indlede dette Sidste. Thi Beslutningen kom noget pludselig over mig og satte mig allerede i en ikke ringe Alteration. Jeg sagde vel til mig selv, at hos

en saa ung, uskyldig Pige, der hverken kjendte til Coquetterie eller Forstillelse, vilde jeg med meget saa, hjerotelige Ord kunne gjøre mig forstaaelig og havde mindst nødig at frygte for den fatale Vaden fremmed, hvormed erfarnere Fruentimmer forstaae at optage deslige Andragender, selv om de ikke ville afvise dem. Men jeg troede dog at skyldes saavel mig selv som hende at indflæde mine Ord i noget Smukt og Følelsesfuldt. Man kunde ikke med plumpe Hænder berøre de allerinderste Strengene af en saa fin og yndig Natur. Men det var mig ikke muligt at finde en passende Begyndelse. Alt hvad jeg tænkte paa forekom mig kluntet og prosaisk. I min Angst søgte jeg at tilbagefalde mig nogle af de Digteres Arbejder, hvori et skjont og gripende Udtryk for deslige Følelser var lagt de Talende i Munden. Jeg tænkte paa et og andet Sted hos den ubekjendte Forfatter af en Hverdagshistorie og søgte hos Denne Ord og Bendinger for Det jeg selv folte saa varmt og inderligt, men ullykkeligvis netop nu manglede Ord for.

Under disse udmattende, forgæves Bestræbelser blev jeg afbrudt, da Døren hurtig blev revet op, og en af Sønerne, der kom hjem fra Skolen, styrtede ind. Han opholdt sig kun kort og for i en Fart at fortælle os, at han havde faaet en Anmærkning i Skolen eller været

nær ved at faae den, og rendte derpaa op til Julius,
 for at denne, inden han gik ud, kunde giennemgaae
 hans franske Lector med ham. — Denne lille Afbrydelse
 var mig ikke uvelkommen. Den skaffede mine Tanter
 nogen Hvile, og jeg kunde maaskee nu, da der var ind-
 traadt en Pause i mit Studium af Aviserne, bedre til-
 tale hende. Men da jeg saae hen paa hende, bemær-
 fede jeg et lille Smil om hendes Mund, endnu en
 Følge af den Støihei, Drengen havde gjort inden han
 løb ud. Hun var da maaskee i dette Dieblis meest stemt
 for det Muntre og Overgivne. Dette syntes mig meget
 betænkeligt. Maaskee hun var aldeles uimodtagelig
 for mine Ord; maaskee disse vilde forekomme hende
 komiske. — Imidlertid blev jeg snart beroliget. Smi-
 let forsvandt af hendes Ansigt og efterlod, ligesom
 en Aftensoel, der forlader Jorden, et Udtryk af Stil-
 hed og fordybet Hvile. Jeg tabte mig igjen i at
 beskue hende og uagtet jeg var som naglet til den
 forbisfrede Avis, kunde jeg dog ikke vende Blikket fra
 dette Syn. Hun sad, som sagt, ved Kammen, med
 det smuktformede Hoved bøiet derover. Det bløde, glat-
 ordnede Haar, den fine, hvide Hals og dennes klare
 Teint, det tænksomme, sømfruelige Udtryk i hendes Ansigt,
 alt dette i Forening med den sylpheagtige Figur forenede
 sig til et indtagende Billede. Men alt dette satte mig

ogsaa i en pludselig Stræk. Hvor turde jeg strække mine Hænder ud efter et saadant Klenodie! Hvor turde jeg haabe Besiddelsen af al denne Skjønhed, saa ung og saa blomstrende! Og om jeg virkelig vovede at gjøre et Forsøg, og jeg saa opdagede, at hun ikke havde drømt om at disse Følelser beherskede mig, hvis hun i mig kun saae en faderlig Beskytter, En der i det Høieste kunde vejlede hende ved et fremtidigt Valg; hvis der nu i dette Alsyn malede sig ved mine Ord Angst og Forundring og ingen af de sømme Følelser jeg ventede og haabede —

Jeg var ikke langtfra at blive aldeles modfalden. Men den Opdagelse jeg gjorde, at Timen, jeg havde gjort Regning paa, næsten var forløben, gav mig igjen nogen Besindelse. Den kom maaskee aldrig igjen og burde benyttes. I det værste Tilfælde traf der mig ikke Andet end hvad der var truffet Tusinder for mig. Det var min Pligt enten at rive mig ganske løs fra hendes foruroligende Nærhed eller gjøre et Forsøg, der, hvorledes det end faldt ud, altid vilde gjengive mig til mig selv.

Men denne Beslutning kom nu næsten for sildig. Jeg var bleven sløv under al den Spænding jeg havde befundet mig i. Det blev mig bestandig

mere og mere p  nligt at finde en passende Anledning, og jeg tog min Tilflugt til daarlige Drifter. Gid hun dog blot, tænkte jeg, vilde henvende sig til mig med et Par Ord, med et lille Spørgsmaal! Gid hun vilde lade en Sar falde, eller hele Rammen! — I det Samme, som om Skjebnen vilde opfylde mit Dr  ste, faldt et Bindsel Silke ned fra Rammen. Jeg ansaae dette som et Bænk. Jeg reiste mig hurtig, med en fast Beslutning, men tillige, jeg vil ikke nægte det, med en heftig Hjertebanken, tog Bindselet op og rakte hende det, mens jeg med usikker Stemme sagde: V  rs  god, kj  re Mathilde! — Men i det Samme traadte ogsaa Adamine ind til os. Den saa længe attraaede, eensomme Time var forbi, ubenyttet og misbrugt, og det Eneste, jeg opnaaede, var at Adamine, der bemærkede min Forvirring og at jeg stod hos Mathilde, saa paa os med et meget nysgjerrigt og forstående D  kast, som om der maatte være hændt noget Ualmindeligt.

Dette er den tilf  rlabelige Beretning af mit eneste alvorlige Forsøg hidtil, og jeg veed selv ikke, om jeg skal lee eller ærgre mig d  rover. Saa vist er det, at en Mand, der ikke er ung længer, finder utallige Betænkeligheder og føler sig ubehj  pelig der hvor Ungdommen smidig og let og uden at ane Hindringer veed

at finde sig tilrette; og saa vist er det tillige, at Kjærlighedens Gud, der selv er et Barn, viser sig stærkest, naar vi ville nærme os et aldeles uskyldigt og ungt Bæsen, der netop ved sin Ungdom og Uskyld forekommer os utilnærmelig og som en Helligdom.

For a a r e t.

XI.

Amadis og Marie.

Et Besøg, jeg idag havde af Amadis, erindrer mig om, at jeg, kun altfor meget beskæftiget med mig selv, i lang Tid har glemt at underrette mine Læsere om den lille Maries Befindende. Hun har allerede for en tre, fire Uger siden forladt sin Bedstemoder og er taget hen til Farbroderen, den før omtalte Poulsen. En stor Deel af Vinteren har den stakkels Pige sfrantet og maattet holde sig inde. Men nu er hun kommen sig igjen.

Jeg kan ved denne Leilighed i Korthed fortælle hvad der er bleven mig bekjendt af Farbroderens Project at forene Marie med Johannes. Da jeg dengang, som fortalt, Intet kunde sætte igjennem hos Poulsen til Bedste for den unge Pige, havde jeg halvoeis besluttet at see til at indvirke paa Johannes selv. Thi jeg syntes, at han som brav Karl, hvorfor jeg antog ham, ikke burde taale, at Marie pineedes for hans Skyld. Men han var meget vanskelig at faae fat paa. Til min Værtinde kom han ikke, da Marie under sin Sygdom ikke kunde taale at see ham. Hjemme var han aldrig.

Enten drev han om paa offentlige Steder eller „røg Tobak og strakte sig hos Poulsen“ efter en Yttring af min Værtinde. Ingen af disse Steder kunde jeg vel opsoge ham. Imidlertid var det paatænkt, at Marie, naar hun var kommet sig rigtigt, skulde hen hos sin Farbroder og bestyre Huset for ham. Men, saa længe Johannes var der Dag ud og Dag ind, vilde hun ikke sætte sin Fod derhen, som hun sagde; og dette gav igjen Anledning til Trætte og Rjævlerier. Johannes gjorde ikke et Skridt i den hele Sag, men lod den og de Andre skjotte sig selv. Nu ankom i de Dage et Par Studenter fra Kiel hertil. Med dem drev han omfring fra Morgen til Aften og lod sig ikke mere see hos Poulsen. Denne blev vred og sendte ham et moraliserende Brev, men fik intet Svar. Endelig, for omtrent en Maaned siden, blev der bragt Poulsen et Brev, hvori Johannes med et Par Linier underrettede ham om, „at Forretninger havde nødt ham til at reise til Kiel. Hvad Marie angik, da skulde de ikke mere bryde dem om ham. Han passede lige saa lidt for hende som hun for ham.“ Hermed var Historien ude og jeg var glad ved at jeg var sluppen for at blande mig videre deri. Hvad det var for Forretninger der drev ham til Kiel er mig ubekjendt. Men Familien har et Slags Formodning om, at Amalie, Rjebmandens Datter, hans ældre Inclination, maaskee endnu kunde bevæges

til at aabne ham sine Arme, og i saa Fald var hans pludselige Afreise begribelig nok.

Der var altsaa nu Intet iveien for at Marie kunde tage hen til Farbroderen. Inden hun tog bort, kom hun en Formiddag ind til mig for at tage Afshed. Jeg havde i den foregaaende Tid, mens hun var syg, seet lidt eller intet til hende. Hun var bleven noget blegere, med et Udseende af Mæthed; men det mislædte hende ikke. En smuk Bouquet af Blomster, som Gartnersvenden havde bragt hende samme Dag, havde hun i Haanden og bad mig tillade at hun satte den i mit Bærelse. „Det bliver vel de sidste Blomster vi forsyne Dem med, sagde hun. Men nu trænger De heller ikke dertil. Naar De reiser hjem til Foraaret, som De har talt om, har De nok deraf og vil hverken savne vore Blomster eller os.“ Hun udtalte disse Ord næsten empfindlig som vilde hun bebrejde mig, at jeg havde seet saa sjældent til hende under hendes Sygdom. Det laae mig paa Læberne at svare, at jeg visstelig vilde savne hende, at Belvillie og Kjærlighed overalt vare sjeldne. Men en Følelse af Frygt for at misforstaaes eller at hun skulde lægge for megen Bægt paa mine Ord, holdt mig tilbage.

Da det var min Skyldighed at vise den unge Pige nogen Opmærksomhed, og jeg naturligviis ikke kunde behandle hende som en Tjenestepige, havde jeg allerede tidligere kjøbt en af de saakaldte Broche'r der nu ere i

Brug. Der var anbragt smaa emailleerede Bouquetter derpaa, og jeg bad hende nu modtage disse til Gjengjæld for de mange levende Bouquetter hun havde foræret mig. Hun blev meget overrasket, takkede mig for min Godhed, men vilde paa ingen Maade tage derimod. Det havde hun aldeles ikke fortjent. Hun havde ikke gjort andet end sin Skyldighed og hvad Enhver i hendes Sted vilde gjort. Jeg maatte da kalde Bedstemoderen til Hjælp, og da denne gav den Kjendelse, „at naar Hr. Tomsen gav hende det, kunde hun gjerne tage derimod,“ saa gav hun efter og syntes meget glad ved denne lille Gave. Hun forlod mig derpaa efterat jeg havde lovet at ville besøge hende hos Poulsen.

Amadis var da, som sagt, idag hos mig. Han bragte mig en Hilsen fra Marie, som han Aftenen tilforn havde talt med; thi han er nu en jævnlig Gæst hos Poulsen, der efter hvad min Værtinde yttrede har fattet stor Godhed for ham. Han fortalte mig meget om det Indtryk, Marie havde gjort paa ham, og at han havde kjendt mange unge Piger, men Ingen der forenede saa mange elskværdige Egenskaber. Han tilføjede, at de Jølelser, han nærede for hende, beherskede ham aldeles, og at han vilde ansee sig for meget ulykkelig, hvis han maatte opgive Haabet om engang at komme i Besiddelse af hende. „Jeg har det paa en ganske eiendommelig Maade, sagde han blandt Andet. Jeg kan sidde hjemme i hele Timer

og stirre paa een Plet, aldeles opfyldt af Tanken om hende. Naar jeg gaaer ud om Aftenen og overlader mig til mine Drømmerier, finder jeg mig ofte ved hendes Dør, uden at det har været min Hensigt at gaae derhen. Jeg har i denne Tid skrevet Adskilligt — vedblev han glidende hen over det. De begriber vel at det Digteriske maa røre sig under deslige Omstændigheder. Jeg troer heller ikke, jeg har været uheldig i hvad jeg har frembragt. Men det synes mig dog altid mat og koldt mod Det jeg vilde udtrykke. Hertil kommer endnu mange andre, høist mærkværdige Omstændigheder. Jeg kan sommetider hos Poulsen sidde i en lang og ivrig Samtale med hende uden at vide hvad vi tale om; og jeg troer næsten, det gaaer hende ligedan. Til andre Tider er det mig umuligt at begynde en Samtale. Det er ligesom der manglede mig Stof eller dog Ord til at indfløde det. Undertiden kan min Sjæl være opfyldt af Forhaabninger og drømme sig den lykkeligste Fremtid; min Himmel hænger fuld af Lyrer og er beflædt med Purpur. Undertiden er jeg modfalden og nær ved at fortvivle. — Ja, De kan vist ikke ganske sætte Dem ind i en Tilstand som denne. Jeg indrømmer, den er af en besynderlig Art og maaskee kun mulig i et saa bevægeligt Gemyt som det, der nu engang er bleven mig til Deel. Naar man som jeg i lang Tid har gjort sine egne Følelser til Gjenstand for Beskuelse og digterisk

Behandling, saa zitterer Sjælen ved den allersagteste Berøring."

Amadis gif, og jeg blev en Stund alene tilbage overladt til mine egne Betragtninger. Altsaa de samme Følelser, de samme Bildfarelser, hvoraf jeg lider, sætte ogsaa ham i Bevægelse! Det er ikke at undres over; thi de bevæge Tusinder af Dødelige, om ogsaa enhver Enkelt troer, at Ingen har følt dem saa dybt som han, Ingen elsket saaledes, Ingen lidt saaledes og — Ingen haaret sig saa taabelig ad. Men Amadis er saa meget yngre, han er Poet og har et Slags Rettighed til at extravagere. Det er maaskee første Gang, han føler sig saaledes truffet. Jeg er ikke længer ung, jeg har alt eengang været et Bytte for de samme Lidelser og burde have Erfaringen for mig. Jeg er heller ikke Poet og har intet Privilegium paa at sværme; og desuagtet giver jeg Ingen noget efter i min Daarlighed.

Jeg veed ikke hvoraf det kom, at jeg med et Slags Pede tænkte paa min Tilstand; at dette Gjenbillede deraf, der nys var stillet mig saa nær for Dinene, gjorde mig mine egne Følelser farveløse, og at jeg nu mere end nogensinde fandt det fornødent at rive mig løs og forlade Byen.

Den Beslutning at tage herfra, falder mig vist ingenlunde let. Men der er Meget der opfordrer mig dertil. Jeg burde dog prøve mine Følelser. Maaskee

bevæger mig blot hiin almindelige Trang til Kjærlighed, der i en moden Alder ofte melder sig med saa stor Styrke og saa let bedrager sig selv. Over dette Punkt vil en Graværelse kunne give mig Klarhed. Maaskee vil jeg ved et nyt Besøg i Kjøbenhavn bedre kunne bedømme, hvor vidt Mathilde svarer til mine nu drømmende og usikre Forestillinger. Hun vil til den Tid være mere udviklet, mindre tilbageholden; og det vil da vise sig, om Det, der nu behager mig i sine første Spirer eller dog altid indhyllet i Undseelsens Svøb, kan udøve en varig Magt over mig.

Men — hun vil til den Tid maaskee være tabt for mig. Denne Tanke, der fylder mig med Skræk, er desværre ikke usandsynlig. Allerede en Tid har den piint mig. Thi da det lader til, at jeg skal gien- nemgaae alle de Lidelser, man pleier at være udsat for, naar man først lytter til Kjærlighedens bedrageriske Røst, saa har nu ogsaa Jaloufie slaaet sig til min evrige sygelige Tilstand.

Jeg har før berørt, at min unge Ven Julius udøver en ikke ringe Indflydelse paa Mathilde, og at hun imod ham viser sig mere utvungen end imod nogen af de andre Herrer der komme i Huset. Hidtil har dette Forhold forekommet mig smukt og ønskværdigt. Nu — foruroliger det mig. Han har ganske nylig fordoblet Timerne, han giver hende i Fransk, da, som han siger,

Alt i dette Sprog kommer an paa en uafbrudt Dvælse. Kan være; men jeg seer dog ikke, hvorfor hun endelig skal opnaae den store Færdighed i et Sprog, hvori hun allerede udtrykker sig med temmelig Fethed. Han har ogsaa bragt i Forslag, at bibringe hende nogen Kundskab til Italiensk. Alt dette kan vistnok grunde sig i Interesse for hendes Uddannelse, men har dog været mig paafaldende. Ogsaa Fru P** har, efter hvad jeg slutter, lagt Mærke hertil og vel i Stilhed gjort sig sine Betænkninger derover. Han er altid om hende, underholder sig oien synlig allerhelst med hende og synes at savne noget, naar hun ikke er tilstede. Ogsaa hun føler sig kjendelig nok lettere og behageligere steint i hans Nærværelse, og det paa samme Tid, hun daglig viser sig mere tilbageholden, ja næsten ængstelig naar jeg taler til hende, som om hun kunde læse i mine Dine en Beslutning, hun frygtede for.

Jeg kan desværre ikke nægte, at en Forbindelse mellem Julius og Mathilde er ligesaa passende og naturlig som den maa ansees for en Lykke for hende; og hvor kunde hun, især under det fortrolige Forhold, en daglig Time-Underviisning medfører, blive uforsom mod hans mange gode og elskværdige Egenskaber. Og dog er Tanken mig pinlig og martrende. Men der er naturligvis Intet at gjøre derved.

XLI.

Fjoraarets Nærmelse.

Det er Menneskets Lykke, skjøndt en Lykke der ofte daarer, at han i en hjælpeles Forsatning dog altid kan sætte sit Haab til et meer eller mindre fjernt Moment i Tiden, blot fordi det er fjernt og fordi Tiden kan gemme saa Meget i sit Skjød. Hvor ofte har jeg ikke i de forbigangne Aar og under den Tungtsindighed jeg blev plaget af, bygget alt mit Haab paa Aarstidernes Berling. Følte jeg mig om Vinteren mismodig og eensom hjemme paa min Gaard, da trostede jeg mig til Fjoraarets Komme. Paa den Tid vaktes jo hele Naturen til fornyet Liv. Hvorfor skulde da ikke det hendsøende Haab i mit Bryst kunne vækkes af sin Dvale og vinde nye Kræfter? Men — Fjoraaret kom, Træerne sprang ud og Jorden blev bedækket af et friskt Grønsvær; kun hos mig selv sporede jeg ingen Forandring. — Fjoraaret her-tillands, sagde jeg til mig selv, er koldt og ustadigt. Sommeren er vort Fjoraar. Den bringer de varme Dage og den klare Himmel. Med den vil ogsaa Var-men strømme til mit Hjerte og en lysere Himmel vil forjage mine Tankers tungtsindige Skyer. Men Som-meren kom, dens Varme og dens Klarhed. Tusinde

Skabninger soledes sig i dens Straaler og drak Styrke og Næring af dem. Mig bragte den kun en forhøiet Uro, en stigende Utaalmødighed. Jeg satte nu alt mit Haab til Esteraaret. Denne Tid af Aaret vilde bedre sympathisere med mine egne Stemninger. Den vilde i det mindste lide og klage med mig — og saaledes gien- nemgif jeg alle Aarstider, med samme Ufortrodenhed og samme lidet trøstelige Resultat. Og dog er den Tanke saa naturlig, at vor Sjæl kan befrugtes og oplives eller dog bringes til Ro og Stilhed under Indflydelsen af den Natur der omgiver os. Vort legemlige Befindende staaer i saa nøie Forbindelse med Naturens Phænomener, at det intet Under er, om ogsaa vor sjælelige Belysning, ja selv vort timelige Held synes os hemmeligt forbundet med disse. Hvad der meget bidrager til at bestyrke denne Tro, er den Omstændighed, at i vort Klima Aarstidernes vigtigste Dvergange falde sammen med høie Festsdage og saaledes ogsaa fra det religiøse Standpunkt indvirke paa Gemyttet. Paasken og Pintsen bringe Tanken uvilkaarlig paa Foraars og Sommer, Julen paa Vinteren. Og begge Forestillinger forene sig til at give Sjælen en Fortrosthed der er lige saa meget grundet paa et religiøst Haab som paa en uafhængig Naturbetragtning.

Denne Svaghed eller hvad man vil kalde det, hvormed jeg hidtil hvert Aar har seet Foraaret inøde

med nye Forhaabninger, kan jeg heller ikke iaar ganske rive mig løs fra. Vintsen, hiin betydningsfulde Fest til Erindring om den Helligaand der kom over Apostlerne, er iaar ved sit tidlige Komme dobbelt betydningsfuld. Den smelter sammen med Vaaren, med den Tid da en uendelig Kjærlighed udtaler Skabelsens Ord over den herdsøende Natur, vækker slumrende Kræfter i den og lader den tale med tusinde Tunger. Den skal ikke træffe mig i Byen. Der kan man ikke fejre Naturens Høitider. Jeg vil vente dens Komme fra min stille Gaard paa Landet, under min ældre, nu saa længe savnede Virksomhed. Hvad jeg forlanger af den, skal være lidet. Jeg vil befries fra den trykkende Evang, den Ubestemthed og Mangel af Beslutning, hvoraf jeg lider, og gjenvinde i det mindste den Ligevægt i Sindet, jeg hidtil vanskeligt nok havde erhvervet mig.

Et Forsæt, man billiger, om ogsaa dets Udførelse ikke falder let, har altid det Gode til Følge, at det giver os en beroligende Bevidsthed, en større Tilfredshed med os selv, og en deraf udspringende bedre Stemning. Jeg føler mig virkelig nu mindre urolig, mindre adspillettet og ustadig i mine Tanker, og vil ansee dette som et godt Forbud for Fremtiden.

Mine Venner hos Madam Borresen har jeg i den senere Tid forsomt meget. I deres Aften-Sammenkomster har jeg næsten slet ikke taget Deel. Jeg vilde

nødig bringe mit flette Lune med mig og fandt mig ikke modtagelig for den Opmuntring jeg pleier at søge der. Ved Middagsbordet (som jeg ogsaa jævnlig er udebleven fra) gaaer den ene Dag som den anden, uden at afgive noget Stof der særdeles kunde interessere Andre end de Tilstedeværende. Dog faldt Samtalen ved Bordet igaar paa en Gjenstand, der ved nogle Ytringer af Harriet efterlod Indtryk hos mig. Werner klagede halv for Spøg, halv for Alvor over at Værtinden satte sine Gjæster paa knap Kost. Ikke fordi hun lod dem mangle Noget — hvilket ogsaa var Synd at sige — men fordi hun saa godt som aldrig tracterede dem med Det, man hemregnede til Sjældenheder ved et Taffel. Han tabte nu snart Taalmodigheden over den Phlegma, hvormed hun accurat holdt Skridt med Marskiderne og sjelden indkjøbte nogen Artikel førend Lørd og Slagterhuus bugnede deraf. Det var en af de flere Uleiligheder, der fulgte med et sluttet Bord, at man endelig skulde spise Grønærter og Lammesteg, naar hele Byen spiste Grønærter og Lammesteg og ikke turde tænke paa at anticipere disse eller lignende i sig selv tarvelige Nydelser. Harriet tog Værtinden i Forsvar. Han for sin Part ønskede ikke at anticipere det Slags Nydelser og troede heller ikke at Noget var vel tjent med at gjøre det. En vis Mand vilde i dette som i mange andre Punkter indsee det Gavnlige i at resignere og nyde sin Overflod

med Bæffedenhed. „Den der vil nyde alle Taffelets Glæder forud, vedblev han, har visſelig ingen Nydelfe. Han kjender ikke den indtagende Klang der er i de Ord: Hvad Aarftiden giver. Han ved ikke, at de forlene ſelv vore legemligſte Fornodenheder en Sympathiferen med den gavmilde Natur. Man behøver ikke at være en Graadfer for i Baaren at kunne glæde fig til det Grønt og de Havevæxter, den frivillig giver. Man vil ſnart overbevife fig om, at diſſe lige ſaa viſt ſom det nyelig udsprungne Løv og den mildere Foraars-Luft bidrage til at give vor hele Sandsning dette glade Indtryk af Jordens fornyede Liv og Spirekraft. — Jeg tilſtaaer min ſimple Tænkemaade. Jeg kan ikke vel finde mig i, at man ved Drifhuſe og andre kunſtige Midler ſøger at foregribe Taffelets Glæder. Jeg lider ikke godt, at Noget kommer ud af den Gang der virkelig er eller ved Banen forekommer mig at være den naturligſte. Det er maafkee kun en Særhed af mig, en af de mange Griller, hvoraf man med tiltagende Aar maa trækkes. Men jeg har dog en ſaa ſtærk og levende Følelſe deraf, at den leder og beſtemmer mig ved en Mængde andre, herfra vidt forſkjellige Nydelfer. Jeg vil ſaaledes oprigtig tilſtaaer, at jeg har meldt mig ud af Kunſt-Foreningen blot fordi dens enſelte Maleris-Udſtillinger Vinteren igjennem fordærvede mig den Glæde, jeg nu i mange Aar har været vant til at ſøge Aa-

demiets aarlige. Disse Udstillinger i April og Maas-
 Maaned, der netop i disse Dage ere begyndte, staae
 for mig ligesom i Forbindelse med Vaaren og de første
 Violer. Naar jeg om Vinteren længes efter Foraaret,
 længes jeg tillige uvilkaarligt efter Academiets Udstillinger,
 de af Solen belyste Værelser, de sommerklædte Menneſter
 jeg træffer der, og de Foraarsstraaler af Kunſten, der
 her smelte sammen med Naturens. I Kunſt-Foreningen,
 hvor jeg længe forud traf en Mængde af de Malerier,
 der ſiden udstilledes i Akademiet, foregreb jeg alt dette;
 og — jeg ſkammer mig næſten ved at ſige det — i
 mit uretfærdige Lune forekom Malerierne mig ſom Dri-
 huus-Planter.“

XLII.

Samtale med Fru P**.

Jeg har nu forberedet alt Fornødent til min Afreise og tænker senest om 14 Dage at kunne være hjemme. Min Beslutning at tage fra Byen har allerede nogle Dage været bekjendt hos P**s, efterat jeg havde meddeelt den til Fruen. Hun gjorde store Dine og saae forskende paa mig. Ulykkeligviis er hun en saa god Jagttagerse, at jeg maa finde mig i, at hun gennemskuer mig. I den Anledning havde jeg igaar Eftermiddag en opbyggelig Samtale med hende, der vel ikke har kunnet forandre min Beslutning, men dog har forvirret mig.

Hun begyndte den med den spøgefulde Erklæring, at der var en Sammensværgelse i Gærde mod mig. Hun og Husets Pigeborn havde besluttet at lægge saa mange Hindringer i veien for min Afreise, at den i det mindste kunde opsættes en 5, 6 Uger. Man kunde ikke tillade, at jeg gav mig paa Reisen, mens Veiret endnu var saa ustabigt. Jeg burde dog vente saa længe, at jeg kunde nyde nogle af Foraarets smukke Dage i Foræning med dem. Jeg indvendte, at min Nærværelse hjemme gjordes nødvendig, men dette vilde hun ikke

lade gjælde, da hun vidste, jeg kunde aldeles forlade mig paa den Bestyrelse, mine Affairer vare overlade til. „Altsaa, vedblev hun, hvorfor vil De reise hjem? Men jeg forlanger et alvorligt Svar.“

Jeg har nu Intet mere at gjøre her.

Ifke? — Ja, det maa De jo vide bedst. Men naar De ifke vil tage mig det ilde op, saa synes jeg, De kunde endnu gjøre noget meget fornuftigt her i Byen.

Hvilket, med Deres Tilladelse?

De kunde gifte Dem.

Det er sandt — det havde jeg glemt.

Det troer jeg ifke. Hvis De ellers har tænkt engang derpaa, saa er det ifke af de Ting man glemmer saa let.

Med hvem skulde jeg da gifte mig, hvis det ifke er for dristigt at gjøre dette Spørgsmaal.

Med hvem? Ja, Gud veed, jeg undte Dem med Fornoielse en af mine Døttre. Men den Ene er gift, den Anden halvveis lovet bort og den Tredie passer ifke for Dem. Men jeg har endnu en Datter der er mig lige saa kjær som de andre. Hvad mener De om min lille kjære Mathilde?

Jeg var til Lykke forberedt paa dette Spørgsmaal og kunde derfor med nogenlunde Fatning svare. Men hun forstod at gjendrive mig. Alt der var for stor

Forfjæl mellem Mathildes og min Alder, benægtede hun. Jeg kunde ikke være stort ældre end 40 Aar. Før den Tid kunde ikke ret Mange i vore Tider gifte sig. „At De nu er for gammel, vedblev hun, kan jeg derfor ikke indrømme. Men sandt er det, at hvis De vil vente endnu et Aar eller to, saa bliver De for gammel. De er netop nu i den Alder, da en Mand ældes ti Aar for hvert Aar han lever eensom og overladt til sine Griller og Grublerier.“ — Jeg maatte desværre give hende Ret heri, men tilføiede, at det ligesuldt endnu ikke var faldet mig ind at forandre mig.

Virkelig? Er det slet ikke faldet Dem ind? Nu ja, hvad en saa paalidelig Mand som De siger, bør man troe. Men har De da ikke bemærket, at De er bleven et ganske andet Menneske siden Mathilde er kommen her i Huset, at De er bleven bevægeligere, mere selskabelig, kort sagt yngre?

Hvis ogsaa dette, svarede jeg, virkelig er sandt, som jeg dog tvivler om, saa kan der være andre Grunde dertil. At tænke paa et Partie med Mathilde, vilde maaskee ikke engang være aldeles rigtigt af mig. Efter det Forhold, jeg staaer i til hende, bør jeg ikke nære deslige egennyttige Tanter.

Men hvad er De for et Mandfolk? Skulde det være urigtigt og egennyttigt at fæste sine Dine paa et

saa velsignet Pigebarn? Hvem kan være mere passende for Dem? Hun er jo sin Moders udtrykte Billede.

Jeg mærkede vel, at jeg vanskelig vilde kunne snøe mig ud af denne Examen med Udflugter. Jeg svarede da, som det eneste Sande, at om jeg ogsaa maatte give hende Ret i Alt hvad hun havde anført, saa var der dog endnu et meget væsentligt Punkt tilbage: mit fuldkomne Ubekjendtskab til Mathildes egne Følelser. At gjøre enten selv eller ved Andre et ligefremt Forsøg for at erfare disse, vilde jeg ansee for meget betænkeligt. Hvor let kunde ikke Mathilde, af et misforstaaet Begreb om den Taknemmelighed, hun meente at skyldte mig, gjøre Bold paa sin oprigtige Mening. Desuden — vedblev jeg — hvo er mig Borgen for, at hendes unge Hjerte ikke allerede har valgt. I et Huus som Deres, hvor der kommer flere vakkre unge Mænd, er jo noget Saa dant aldeles ikke umuligt.

Fru E** tav en Stund og sagde derpaa: At give et bestemt Svar paa alt dette, er ikke godt. Men en tapper Mand lader sig ikke affrække og en klog Mand veed vel at adskille Taknemmelighedens Følelser fra Kjærlighedens. Mathildes Tanker kjender jeg sandt nok ikke. Jeg har ikke havt Hjerte til at udforske hende. Hun er af en saa fin Natur, at man altid frygter for at gjøre hende ondt ved et Spørgsmaal. Selv mine Børn, der dog som unge Piger indbyrdes tale friere med hende,

har ikke kunnet give mig nogen bestemt Oplysning, eller de vil ikke. Vigebørn har, som De veed, deres Hemmeligheder, som man er nødt til at respectere. De paa-
 staae vel, det er godt at mærke, at Mathilde har God-
 hed for Dem, eller som Hanne udtrykker sig, at hun
 ikke har Tanter for Andre end Dem, men at hun paa
 alle deres Spørgsmaal har holdt sig taus. Skal jeg
 gaae efter mine egne Jagttagelser, saa maa jeg give
 mine Børn Ret. Dengang Franks Besøg hos Hjelms
 skaffede os saa megen Uro, da lagde jeg i det mindste
 Mærke til Et og Andet der taler derfor.

De mener? —

Nu ja, jeg har saa mange Griller, det er sandt;
 men kanskee de dennegang ikke er uden Grund. Hvis
 et saa blidt Gemyt som hendes kunde føle Had, da
 vilde jeg sige, hun hadede Hjelms Vigebørn. Hun
 har i al Fald en saa dyb Efterfølelse af den krænkende
 Behandling, de udsatte hende for, at hun var ligesom
 syg de Par Gange, vi har haft dem her hos os. Nu
 kom Historien med Frank, og der blev i den Anledning
 oftere talt hos os om, at De af og til besøgte Hjelms.
 Naar dette kom paa Tale, sporede jeg altid en lille
 Forandring hos Mathilde. Og senere kan det nok være
 at en Smule Jalousie kom til.

Jalousie?

Netop. Eller veed min Herre kanskee ikke, at man i Byen har sagt Dem forlovet med Julie Hjelm?

Nei, deraf veed jeg virkelig ikke det mindste.

Ja, da er det dog sandt, at Rygtet har gaaet derom. Men jeg kan trøste Dem med, at jeg i det mindste ikke har fæstet Lid dertil. Slige Rygter, veed jeg, finder den Familie en Fornøielse i selv at udsprede. Imidlertid blev det dog fortalt en Aften hos os, da De ikke var tilstede. Mathilde, der sad i Nærheden af mig, skiftede Farve og forlod Bærelset; og uden Grund har vel denne pludselige Gemyts-Bevægelse ikke været.

Jeg vidste ikke hvad jeg skulde svare hertil og Fru P** vedblev: Det er vist, at der foregaaer Noget hos hende, uagtet det vel er usikkert hvori det bestaaer. Hanne, hvis Seng staaer ved Siden af hendes, fortæller at hun igaar Nat vaagnede og til sin Stræk opdagede, at Mathilde laae og græd. Hun bad og tiggede hende at hun skulde betroe hende Grunden til disse Taarer. Hun havde jo saa ofte udoft sine ved hendes Bryst. Hun kunde jo stole paa hendes Tausched; og hvad hun ellers kunde sige. Men Mathilde rystede paa Hovedet uden at ville indlade sig paa disse Spørgsmaal. Omfider faldt de begge To i Sovn. I den lykkelige Alder kan man sove med Taarer i Øinene. Tager nu min kloge Hanne ikke fejl, saa har Deres Afreise ingen ringe Deel i Mathildes Betslemthed.

Disse Ord allarmede mig næsten. Jeg indfugede dem begjærlig, og en Mængde forffjellige Tanker gjennemfrydsede mig. Om Fru L** nu havde Ret og Mathilde virkelig deelte mine Følelser? Men hvorledes kunde jeg troe det, saa lidet det var at mærke paa hende. Af hvad Grund viste hun sig da saa tilbageholden? Kunde ikke disse Taarer have en ganske anden Aarsag? Hvis jeg nu lod mig bedaare af Fru L**s Ord og gjorde et Forsøg der havde et uheldigt Udfald? Denne fortræffelige Kone, om hvis Interesse for Mathilde og mig jeg var overbevist, indbildte sig uden Tvivl at see Noget, hun gjerne ønskede at see. Aldeles umuligt var det heller ikke, at hun frygtede for, at Julius kunde nære altfor ømme Følelser for Mathilde, og derfor snarest muligt ønskede Bished i dette Punkt. Hun vilde vistnok ingenlunde af den Grund forlede mig til Noget, hun selv ikke troede paa, men hun kunde, som sagt, selv staae i en falsk Indbildning. — Uagtet alt dette er meer end sandsynligt, har dog denne Samtale skaffet mig megen Uro og megen forgjæves Eftertænkning.

XLIII.

Mathildes Fader.

Var jeg Digter, da vilde jeg begynde dette Afsnit med et lyrisk Udbrud. „Baaren er kommen, vilde jeg synge, dens Soelstraaler og dens mildere Luft. Den er kommen med nye Henrykkelser, med en Brimmel af nye Af-fødninger. Veemod ledsager den og det sørgmodige Tilbageblif, men ogsaa det glade Haab og en rig Forjættelse for Fremtiden.“ Thi noget Vignende synger isandhed i mit Bryst og trænger til et lyrisk Udtryk. Men Digterens Ord og Bendinger gjør jeg ikke Forbring paa, og jeg vil ikke i de faa Blade, jeg endnu har til overs til disse Meddelelser, pine mig selv og mine Læsere med et afmægtigt Forsøg paa Noget der ikke falder mig naturligt.

Jeg er endnu i dette Dieblif, uagtet jeg nu har havt et Par Uger til at samle mig, saa overvældet af de sidste Dages Indtryk, at jeg har ondt ved at ordne mine Tanker. Visseelig har min Sjæl i mange Maader været rystet og bevæget, og Smærter, jeg for længe siden troede bragte til Tausshed, have igjen under den bittreste TilbageErindring meldt sig. Men alt dette, erkjender jeg med Taknemmelighed, har opløst sig for-

sonende. Gjennem Savn og Forsagelse har Forsynet ført mig et lykkeligt Haab imøde.

Idet jeg nu skulde til at gi ve en Beretning om de sidste Par Ugers Tildragelser, mærker jeg kun for meget at jeg er overmaade lidet skiftet til en saadan Fremstilling. Ligesom Mismod og et nedslagent Sind tidligere gav mig Ulyst til at fortsætte disse Meddelelser, der ofte forekom mig unyttige og som Parodier paa mig selv, saaledes hindres jeg nu af et bevæget Indre, af en glad, overstrømmende Følelse. Jeg maa derfor bede om Tilgivelse forud, hvis det Følgende skulde synes altfor rhapsodisk.

For omtrent tre Uger siden var jeg en Aften i Skumringen gaaet hen til L**s. Min Afreise fra Byen var dengang saa nær forberedt, at jeg tænkte at kunne tage bort om et Par Dage. Pigen, der luffede op for mig, underrettede mig om, at Fruen og Døttrene vare tagne ud i Selskab, men at Mathilde, der var ene hjemme, havde bedet mig vente, hvis jeg kom, da hun endelig maatte tale med mig. Pigen gif, og jeg pine de mig en Stund med en Blanding af Glæde og Uro, for at udfinde hvad Mathilde kunde ville mig. Uden Grund vilde hun neppe, ganske mod sin Sædvane, henvende sig uopfordret til mig. Omfæder kom hun ned, næsten heel paaflædt til at gaae ud, men som jeg siden syntes at bemærke, i en paaafaldende simpel Dragt. Da

hun traadte ind i Stuen og blev mig vaer, gif hun hen til mig og vilde tale, men standsede pludselig og begyndte at græde. Forstræffet spurgte jeg hende om Grunden til disse Taarer; men hun formaaede først efterhaanden at samle sig saa meget at hun kunde svare.

Bliv ikke vred at jeg henvender mig til Dem, sagde hun. Det er vist ikke rigtigt af mig, at jeg plager Dem med mine Betyrninger. Men jeg er ene hjemme. Alle de Andre ere ude, og jeg har slet Ingen at betroe mig til.

Jeg bad hende meddele mig hvad der havde gjort saa stærkt Indtryk paa hende, og hun begyndte nu at fortælle, ofte afbrudt af Taarer; men det syntes som om disse Taarer gave hende Ord, som om deres aabnede Rilder løste hendes hidtil af Undseelse og Sky bundne Læber.

Hvad hun nu deels meddeelte mig, jeg deels maatte slutte mig til, var i det Væsentlige Følgende. For omtrent to Timer siden blev der ringet paa ved Salsdøren. Hun var netop i Forværelset og luffede op. Udenfor stod en aldrende, simpelt klædt Mand, der af Svaghed støttede sig til en Stof. En Karl, der stod hos ham, lod til at følge med for at lede ham. Den Fremmede saae en Stund paa hende, ligesom med en usikker Samlen i Tankerne eller som om han af Svækkelse først maatte samle sig. Omfæder sagde han: Er det ikke Ma-

thilde? — Ved disse Ord blev Mathilde grebet af en pludselig Stræk, men hvis Grund ikke strax var hende tydelig. Stemmen var hende bekendt, og hun troede nu ogsaa at gjenkende Ansigts-Træffene. Paa hendes bejaende Svar bad den Fremmede Karlen at vente udenfor og spurgte, om han kunde træde ind. Mathilde ledede ham ind i Stuen og hen til en Stool. Af Angst og Forvirring vovede hun ikke at spørge ham hvem han var. Hun stod og skjælvede og turde knap see paa ham.

Hendes Aelse var kun altfor sand. Det var hendes Fader, den for omtalte Grüner der for omtrent ti Aar siden havde forladt Kone og Barn. Sygdom og Gjenvordighed lod til at have udtømt hans Kræfter. Han formaaede knap at tale, og kun med Mellemlum og som En, der idelig maa huske sig om. „Du kender mig nok ikke, begyndte han efter et Ophold. Ja, din Fader har forandret sig. Du har ogsaa forandret dig; men jeg kunde dog kende dig. Er her Nogen i Nærheden? vedblev han og saae sig urolig omkring. Der maa Ingen see mig. Jeg gaaer strax igjen. Men du maa komme til mig. Din Fader er syg. Jeg er meget syg — du maa see til, du kan hjælpe mig lidt. Du maa komme til mig, endnu i aften. Jeg venter Dig i aften. Nu maa jeg bort igjen. Det gaaer ikke godt an at jeg bliver. Men tael ikke om at jeg har været her. Husk paa det, og kom saa til mig.“ Han reiste sig derpaa

og beredte sig til at gaae. Alle Mathildes Bønner om at blive og tage mod Noget at styrke sig paa — thi det var synligt, at ogsaa Mangel var Grunden til hans Afkræftelse — hørte han sløv paa. Blive vilde han ikke. Han vilde ikke engang tillade, at hun fulgte ham ud. Først efter gjentagne Spørgsmaal erfoer hun hvor han opholdt sig, enten han nu af en sygelig Glemsomhed eller af Tanken om sin Sikkerhed afled at tale derom. Han nævnede hende tillige et fremmed Navn, under hvilket hun skulde spørge efter ham, og gjentog det ofte.

Alt dette bevægede mig dybt. Det var altsaa Udgangen af dens Mands Liv, der i min Ungdom havde staaet veien for min bedste Lykke! Gud veed, at al Hoveren over hans Tilstand var fjern fra mig. Hvis jeg nogensinde havde kunnet give Rum for Sligt, da var det meer end tilstrækkelig næret af hans nødvendige Flugt. Hvad der nu greb mig, og det isandhed smerteligt, var den Tanke, at denne samme Mand var Mathildes Fader og nu maaskee bestemt til at forbittre hendes Liv saaledes som han havde forbittret Henriettes. For om muligt at forhindre det og, saa meget det lod sig gjøre, lette de Baand der bandt hende til hans ulykkelige Tilværelse, tilbød jeg mig at ville gaae alene hen til ham og træffe de nødvendige Anstalter til at forbedre hans Stilling. Det Værtshuus, han var taget ind i, var heller ikke saa ganske skiftet til at hun kunde

beføge ham der. Maaskee det kunde lyffes mig, endnu iaften eller senest imorgen at skaffe ham et Privat-Vogis, hvor hun med større Bequemmelighed og uden at det gjorde Opsigt kunde see til ham. Hun hørte meget bedrøvet paa mig, men rystede paa Hovedet: „Jeg har jo lovet at jeg vilde komme iaften. Han venter mig. Han er syg og trænger til Bistand. Der er han blandt lutter Fremmede. Hvor kunde jeg forsvare at udeblive?“ — Jeg formaaede ikke at sætte Noget herimod, og vi besluttede nu strax at begive os derhen. Det var allerede begyndt at mørknes, da vi kom ned paa Gaden. Jeg kunde altsaa tilbyde hende min Arm uden at krænke Delicatesen. Det lod til hun fik en lille Mindelse af sin forrige undseelige Frygtsomhed, men hun tog dog mod Tilbudet.

Paa Henveien fik jeg en Betænkelighed, som jeg var i Forlegenhed med at meddele hende. Hvis Grüner kunde gjenffende mig, vilde min Nærværelse maaskee være ham ubehagelig. Den kunde ikke andet end tilbagefalde ham Erindringer, han under sin nærværende Svagbed muligviis ikke taalte. Men dette var et Punkt, jeg ommeede mig ved at omtale for Mathilde. Jeg lod det altsaa ved vor Ankomst til Værtshuset berøve ved den Bemærkning, at det var uviist, om hendes Fader nu strax ønskede at sees af en Fremmed. Jeg vilde derfor heller opholde mig i Nærheden, mens hun gik ind.

Dette indvilligede hun i; men til min Smerte blev jeg jeg vaer, at hun underlagde min Frygt en anden Grund, som om hendes Fader for sin Sufferheds Skyld maatte ængstes ved at see en Fremmed.

I Værtshuset — det var et af de daarligste i Byen — fortalte man os, at den Fremmede laae til sengs. Han havde allerede opholdt sig der en fjorten Dages Tid og af Svagelighed oftere maattet lægge sig. Mathilde gik nu ind, mens jeg opholdt mig i et Sider værelse og snart tabte mig i Grindringen om ældre Dage. Henriette var død; hendes Tilværelse, allerede mens hun levede, tilintetgjort; al den skønne Udvikling, man under andre Omstændigheder var berettiget til at vente, var qvalt; og alt dette for den Mands Skyld der var bestemt til sliG Elendighed. Ogsaa paa mit Liv havde han virket forstyrrende og været mig en Kilde til Savn og Kummer. Disse Tanker og den hele Situation jeg befandt mig i, at Grüner nu opholdt sig kun et Par Skridt fra mig, at Mathilde var hans Datter, at det var mig der havde ledsaget hende til ham, satte mig i en bedøvet Tilstand, hvoraf jeg først blev vækket da Mathilde atter traadte ind til mig.

Hun havde grædt og var bleg. „Min Fader har af sig selv spurgt om Dem, sagde hun. Han var allerede underrettet om at De kjendte mig. Han veed, at De har bevist mig saa meget Godt, og han ønsker nu

at see Dem. Hvis det ikke var Dem for meget imod, vilde jeg bede Dem om at gaae ind til ham." Jeg gik naturligviis strax ind, da min forrige Betænkelighed nu faldt bort. Da jeg traadte hen til Sengen hvor han laae, saae han lidt paa mig og rakte mig med en svag Bevægelse Haanden. Ak, han havde forandret sig meget, og var knap til at gjenkende. Den unge, opvakte og bevægelige Mand var længe før Tiden sunken sammen til en kraftesløs Olding. Rød og Mangel eller urolige Videnskaber havde efterladt dybe Spor i hans Ansigt, og de forhen hvileløse Dine vare som udslukte og døde. Han laae stille hen og svarede paa mine Spørgsmaal kun med en sagte Nissen eller med faa, næsten uforstaaelige Ord. Kun da jeg spurgte ham, om han ikke vilde bytte Opholdet i dette daarlige Værtshuus med et bedre Logis ude i Byen, svarede han med en hastig Bevægelse, at han vilde blive. Her var han ubekjendt og kunde ikke opsoeges af Noget. Diensynlig var Tanken om hans Sikkerhed endnu det eneste, der fastholdt ham til Pivot.

Dette første Ophold hos ham var pünligt. Jeg var glad ved da han selv bad Mathilde om at forlade ham. Han tilfoiede at hun maatte komme igjen næste Formiddag, hvis hun kunde, og pegede med det Samme paa mig med nogle Ord jeg ikke forstod. Vi gik nu bort efterat jeg først havde truffet Aftale med Værtsh-

huusfolkene angaaende hvad der øieblikkelig kunde foranstaltes til hans bedre Pleie. — Da vi kom ned paa Gaden gif vi taase sammen. Hun tørrede hyppig sine Dine. Jeg troede ikke at burde træde mellem de Jøleser der saa naturligt bevægede hende, og saaledes kom vi tilbage efter kun at have verlet saa Ord.

Tidlig den næste Formiddag blev jeg hentet hen til P**s ved en Billet fra Fruen. Her erfoer jeg nu noget Nærmere angaaende Grüners Ophold her i Byen, for saa vidt han havde omtalt det for Mathilde. De 14 Dage, han havde tilbragt i Bærtshuset, vare gaaet hen med at opspørge hende, saa tidt han turde vove sig ud eller ikke hindredes af Sygdom. Hvorledes han omsider fik hende opspurgt, var utydeligt. Hans Ankomst syntes virkelig at grunde sig i Dnsket at see sin Datter, men den overveiende Jølelse hos ham nu var dog Frygt for at opdages. Han havde tilstaaet Mathilde, at han manglede det Nødvendigste og ikke engang saae sig istand til at betale Folkene i Bærtshuset. Over alt dette folte Mathilde sig meget ulykkelig, skjondt hun kun klagede med Taarer, ikke med Ord. „Nu er Spørgsmaalet, vedblev Fru P**, hvorledes vi skal sørge for Grüners Underhold og Sikkerhed og skaffe ham den Pleie han trænger til, uden altfor galt at forbitte det stakkels Pigebarns Liv. Jeg forudseer, at hun, saa længe han er her i Byen, kun vil have Tanke for ham, men at

denne Tanke, der ikke kan finde den rigtige Næring i datterlig Kjærlighed, vil være hende martrende og forstyrre hende, af saa siin Constitution hun jo igrunden er. Et Par Ord, jeg lod falde, om at overlade os Hoved=Omsorgen for hendes Fader modsatte hun sig, vel kun med en taus Rysten paa Hovedet, men jeg veed af Erfaring, at den er ikke god at faae Bugt med. Vi blive da vel nødte til at lade hende besøge ham saa tidt hun vil. Men alene kan hun dog ikke godt gaae derhen, og at lade hende gaae med et Tyende er misligt. Mine Pigeborn, veed jeg, vilde meer end gjerne hver Dag følge med hende, men det gaaer af flere Grunde ikke an."

Jeg har antaget det for en Selvfølge, at jeg turde paatage mig denne lille Uleilighed.

Jeg har heller ikke tvivlet paa at De vilde gjøre dette Tilbud. Grüner lader desuden til at have Tillid til Dem. Mathilde har sagt mig, at han igaar yttrede det Dnske, at hun enten skulde komme alene eller ledsaget af Dem. Andre vil han igrunden slet ikke vide af, og hans Sikkerhed kræver ogsaa, at man ikke betroer sig til en Fremmed. Men, det gaaer dog virkelig ikke an, at min Herre ved hoilys Dag spadserer saa ofte til den anden Ende af Byen med en saa ung Dame. Det er jo kun at vække Opmærksomhed og give Folk Leilighed til Dmtale. Om Aftenen kan jeg tillade Dem

at følge hende og vil være Dem meget forbunden derfor. Men, hvis hun skal gaae derhen om Formiddagen, da maae vi hitte paa en Anden.

Disse Fru L**s Betænkeligheder viste sig dog snart at være unyttige. Mathilde syntes selv at have overveiet denne Sag og ikke let at ville vige fra den Beslutning hun havde taget. Med saa, men bønlig Ord bad hun om at maatte gaae alene om Formiddagen. Dottrene, der isforveien vare traadte over paa hendes Side, understøttede hende ivrigt. Mathilde var jo Byen bekendt. De selv vare for ikke lang Tid siden gaaet ene ud om Formiddagen for at tage Timer i Blomster-Malerie. Naar Mathilde gik alene vilde det vække mindst Opmærksomhed; og desuden var det Synd at modsætte sig hende, naar hun ønskede det saa meget. Fru L** gav da efter og maatte selv indrømme, at det vel var det rigtigste, især da man virkelig fik Husets Folk og de nærmere Bekjendte til at troe, at hun tog Timer ude i Byen. Derimod blev det ved vor Aftale, at jeg fulgte med hende om Aftenen; og som det syntes modtog Mathilde mit Tilbud med Glæde.

Saaledes havde jeg i henved fforten Dage den Lykke at ledsage hende paa disse Vandringer til hendes syge Fader, at være Vidne til hendes smukke Udsæer under dette ulykkelige Forhold og at iagttage den stille Udvikling af saa mange mig hidtil dulgte, fortræffelige

Egenskaber, hendes ubegrændsede Taalmodighed under Grüners Sygdom og den Resignation, hvormed hun bar dette for en saa ung Pige visselig ikke lette Kors. Ulykken havde ført os sammen; den løste ogsaa hendes Læber og gav dem Ord og Udtryk, der vel i Begyndelsen kom meget undseeligt frem, men efterhaanden vandt al ønskelig Frihed, og jeg overbeviste mig snart om, at der under hendes stille Tilbageholdenhed havde dulgt sig et flart Væld af Følelse og Eftertanke. Meest og i længst Tid faldt det hende besværligt at omtale Faderens Forhold og den sørgelige Nødvendighed at han maatte holde sig skjult, og dog syntes hun selv at gruble over og ønske Oplysning om den hele Udstrækning af hans Fare. Men hun leed aabenbar ved den Tanke, at en Brøde hvilede paa hans Samvittighed, og vovede kun i frygtfomme Udtryk at berøre det. En af de første Aftener, da en ved saadanne Leiligheder kun altfor hyppig, ugrundet Skræk havde sat hende og mig i Bevægelse, udbroød hun med stor Angst: „Al Gud, Hr. Thomsen! lad ham dog ikke blive greben! Det var jo forfærdeligt, saa syg og elendig han er. Hvis de førte ham bort og satte ham i —“ Ordet Fængsel døde paa hendes Læber og opløstes i Taarer. Til Lykke viste sig som sagt vor Frygt ugrundet, men hun kom kun langsomt til Ro igjen.

Hvad Grüner angik, da stod der ikke andet i vor

Magt end ved Pleie og Tilsyn at lindre hans Tilstand. Dnffet at opspørge Mathilde og den bestandige Frygt for at blive kjendt og opdaget, havde hidtil sat ham i en Spænding der nogenlunde holdt ham iweiret. Nu, da han havde truffet sin Datter og, maaskee i Tillid til vor Bistand, troede sig uden Fare for at opdages, faldt han aldeles sammen. Han var bestandig sengeliggende, syntes ikke at savne og ikke at begjære Noget. Kun med stor Møie overtalte vi ham til at konsulere en Læge. Denne, en Mand af Discretion og mig tidligere bekendt, saae daglig til ham, men gav ikke syn-derligt Haab. Grüners Sygdom var et brøstfældigt Legeme, en fuldkommen Udtømmelse af Livsaanderne. Tabet af disse maatte Naturen erstatte. Lægemidler formaaede her lidet eller intet.

En Tid gif saaledes hen. Min Hjemreise havde jeg naturligviis maattet opsætte, uagtet jeg allerede i den Anledning havde skrevet hjem. Besøgene hos Grüner vare mig vist intet mindre end behagelige. Men jeg glemte Alt over det taknemmelige Blik, hvor- med Mathilde modtog mig, hver Gang jeg afhentede hende, og den Fortrolighed i Ord og Afsærd hun be-standig mere tilegnede sig. Fru L** havde ikke seet feil, da hun antog, at Mathilde snarest var af meddele- lig Natur, men at hendes Tillageholdenhed grundede sig i en ydmyg Følelse af hendes underordnede Stilling

saa fort forhen og i en Formening, at hun burde gjøre
 saa Fordringer til Livet. Dog var alt dette vistnok
 bleven næret ved den ufsjærlige Behandling hun havde
 mødt hos Hjelm og den Censomhed hun der saa ofte var
 overladt til. En Aften, da vi var henne hos Grüner
 og han af Mathed var falden i et Blund, havde vi,
 for ikke at forstyrre ham, sat os ind i Sidesværelset og
 kom snart i en dyb Samtale. Den blev fort sagte, da
 Døren til den Syge stod aaben. Iblandt Andet, der
 nu kom paa Bane, spurgte jeg hende, om hun kunde
 erindre sin Fader fra sine Barndoms-Aar. Hun be-
 jaede det og sagde: Jeg har ofte i de senere Aar tænkt
 paa, om min Fader endnu levede, om han maaskee
 engang kom tilbage, skjøndt jeg vel vidste, hvor lidt det
 var at vente. Jeg har ogsaa undertiden søgt at fore-
 stille mig, hvorledes han kunde see ud. Men man kan
 ikke tydelig tænke sig de Forandringer, Aarene fore med
 sig. Hans Haar er maaskee bleven graat, tænkte jeg,
 hans Ansigt ældre; men jeg kom dog bestandig tilbage
 til at han maatte see ud som dengang. Derfor blev
 jeg saa forstræffet, da jeg saa ham saa gammel og
 svag. Det har næsten bedrøvet mig meest af Alt. Jeg
 har ofte tænkt paa min Moder. Jeg syntes at see
 hende sørge over min Faders forandrede Udseende. —
 De der leve sammen med deres Forældre og Gødsfende,
 tilføiede hun efter et Ophold, de kjende ikke deres Lykke.

Frastand og Adskillelse er dog en stor Sorg. Enten gives os de, vi have fjære, aldrig igjen, eller ikke som vi skiltes fra dem.

Hendes Ord bedrovede mig, og jeg segte at adsprede disse sorgmodige Tanker. Lad Dem ikke nedtynges af denne Lidelse, sagde jeg. Det er tungt at den er sendt Dem i Deres unge Dage. Men — at see Dem og være i Deres Nærhed, har vel været den eneste Trost for Deres Fader. Det er allerede en stor Lykke, at vi kunne være en Kilde til Andres Glæde, selv om vi ikke formaae at være det med et let Hjerte.

„Al nei, svarede hun, det var ikke min Hensigt at beklage mig. Jeg har vist ingen Grund dertil. Jeg behøver jo blot at tænke mig et halvt Aar tilbage. Da jeg tog fra Hjelms, var jeg forladt af Alle, bestemt til Ringhed og et betydningløst Liv. Jeg havde dengang opgivet ethvert Haab om en bedre Fremtid og fandt mig i at henhøre til den tjenende Klasse. Og nu i al den sidste Tid har jeg ikke mødt andet end Kjærlighed og Velvillie. De maa endelig troe mig — vedblev hun med bevæget Stemme — at jeg skjenner oprigtigt paa min lykkelige Stilling. Jeg var jo meget utaknemmelig om jeg et Dieblis kunde glemme, at jeg uden Fortjeneste fra min Side, har erhvervet mig saa mange gode Menneskers Omsorg for mig.“ — Vor Samtale blev her af-

brudt, da Grüner vaagnede og syntes at forlange noget, og Mathilde gif nu ind til ham.

I al den Tid jeg saa ofte befandt mig ene med Mathilde, kom det mig sjelden eller aldrig i Tanke at benytte Leiligheden til en Tilstaaelse af mine Følelser for hende. Den Omstændighed, at hun saa uindskrænket havde betroet sig til mig, gav mig vel et Slags Sky for at synes at misbruge hendes Tillid. Men i Hovedsagen fandt jeg en saa stor Tilfredsstillelse i at være hende nær og tage Deel i hvad der bevægede hendes unge Sjæl, at jeg ikke begjærede Mere. Og nu i dette Dieblif, naar jeg eftertænker den forsonende Oplosning af disse byrdefulde Dage, har jeg en glad Fornemmelse over at jeg indesluttede alle Ønsker i mit Bryst.

Grüner var nemlig bleven Dag for Dag svagere. Nu, efter en 14 Dages Forløb, blev han med Et saa affræftet, at han hverken kunde tale eller røre sig, og Lægen erklærede, vi maatte være forberedte paa hans nære Oplosning. — Under denne tiltagende Svaghed havde han ofte, naar jeg enten alene eller med Mathilde sad ved hans Seng, heftet sine Bine paa mig og betragtet mig med det, Syge egne, lange og stirrende Blik. Det var undertiden som han vilde tale, men enten manglede Eyne til at ordne sine Tanker eller igjen betænkte sig. Mod Slutningen var det, ved en pludselig

Bestræbelse efter at reise sig, især tydeligt, at der laae ham noget paa Hjertet. Paa vore Spørgsmaal, for om muligt at gjætte hans Tanker, rystede han altid paa Hovedet og faldt igjen sammen. Omfider en Aften blev han saa slet, at vi fandt det raadeligt at lade gaae Bud efter Lægen. Vi sad imidlertid hos ham og lyttede til hans altid mattere Aandedrag. Paa eengang, efter nogle urolige Bevægelser, samlede han med Anstrængelse de flygtende Kræfter, reiste sig i Sengen og greb Mathildes og min Haand. Med en feberagtig Rysten, og dog forunderlig fast, holdt han vore Hænder sammen, mens han saae stift og alvorlig paa mig. Derpaa sank han tilbage med udsluffet Livslys. Jeg var overrasket og i den største indre Bevægelse. Mathilde havde næsten forfærdet og afverlende rød og bleg seet paa sin Fader, mens han holdt vore Hænder sammen. Nu, da han laae der bleg og affjælet, sank hun høit grædende op til mig. Jeg trykte hende til mit Bryst. Jeg følte, vi vare nu forenede for steds. Jeg forstod, at Grüner i dette Pant han betroede mig, vilde give mig Erstatning for Det, han tidligere havde berøvet mig. Jeg erkjendte med Taarer, at jeg havde vundet Mathilde gennem Sorg og Savn, og at der af dette Dødsleie var for mig udgaaet et uudsigeligt Held.

Lægen, der kort efter ankom, bestyrkede vor Formodning. Grüner havde betalt Naturen sin Gjæld.

Jeg traf da blot de Anstalter i Værtshuset, som Diebliffet gjorde nødvendige, og førte derpaa Mathilde bort fra dette sørgelige Opholdssted. Hendes Blif og Miner havde allerede forviiset mig om min Lykke og sagt mig, at hun havde indseet Betydningen af hendes Faders sidste Handling. Vi behøvede derfor, mens vi gik hjem, kun faa Ord for at slutte et fast Forbund for dette Liv. — Saaledes kom vi hjem til P**s, ledsagede af Sorg og Glæde, hine to Væsner, der i dette Liv faa ofte og faa hemmelighedsfuldt staae hinanden nær.

Grüner blev, hvad Omstændighederne gjorde nødvendigt, begravet i al Stilhed og under sit antagne Navn. Hans faa Efterladenskaber og Papirer var jeg kommen i Besiddelse af. De sidste gave mig nogle Oplysninger om hans Skiebne og forskjellige Opholdssteder under hans lange Traværelse. Men hvad jeg saaledes erfarede egner sig ikke til Meddelelse, om det ogsaa kunde interessere. Af nogle Breve at slutte havde hans Stilling et Par Gange været taalelig, men var, som det syntes, ved hans Spille-Videnskab igjen bleven forværret. Iblandt Brevene fandtes et reenskrevet til Henriette. Han underrettede hende deri om sit Opholdssted, og gav Haab om at kunne lade hende afhente. Men — dette Brev var skrevet næsten et halvt Aar efter hendes Dod, og vel af den Grund heller ikke afsendt.

Alt dette havde, som man vel kan tænke sig, sat mig i megen Uro og Sindsbevægelse. Nogle Dage maatte gaae hen, inden jeg formaaede at samle mig saa meget, at jeg kunde overse min Stilling. Først langsomt — thi anderledes træder Lykken ikke ind i det menneskelige Bryst — formaaede jeg at erkjende den fulde Omfang af min Lykke, den hele Betydning der laae i Besiddelsen af et saa mildt, huldosaligt Væsen, som Mathilde. Hos L**s var Glæden over min Forbindelse med hende meget stor, især hos Fruentimmerne. Fru L** sagde, at hun meget godt havde bemærket min Frygt og Uro for en vis Person, der kom i Huset, og at det havde staaet i hendes Magt ganske at berolige mig over dette Punkt, hvis ikke Omstændighederne havde forbudt hende det. Jeg gjættede vel, at hun sigtede til Julius, men hun vilde ikke udtale sig nærmere derom. Hanne og Adamine betroede mig nu mange Smaatræk, hvoraf de havde gjættet sig til Mathildes Jolelser for mig, og den undseelige Pige gjorde nu heller ingen Hemmelighed deraf. Hun havde vel en lang Tid, tilføiede hun engang, antaget sine egne Jolelser for udsprungne af Tafnemmelighed, men min pludselige Beslutning at reise hjem havde opfyldt hende med en Smerte, der ikke lod hende i Tvivl om disse Jolelseres sande Beskaffenhed. Det var Grunden til hendes Taarer hin Nat, da Hanne med Forstræffelse blev vaer at hun gråd. Men det var

hende ikke muligt at bringe denne Hemmelighed, som hun selv undsaae sig ved, over Læberne og gjøre den kjærlige Veninde til sin Fortrolige. Hun kunde ikke troe, at jeg, der havde agtet hendes Moder saa høit, kunde have Kjærlighed til hende.

Hun veed ikke, at hun selv er den yndigste Gjenføðelse af Alt hvad jeg engang fandt sjønt og tilbedelsesværdigt hos Henriette.

XLIV.

E l u t n i n g.

Hvor forskjellige ere de Følelser, med hvilke vi betragte et Tidsrum af vort Liv, som vi endnu befinde os i, og de, med hvilke vi gjenerindre os det samme, naar det synes bragt til et lykkeligt Resultat. En stor Deel af mit ældre Liv forekommer mig nu som en lang Drom, hvoraf jeg vel er vaagnet slde, men styrket, med fornyet Levelyst, fornyet Tillid til Forsynet. Det er som om Mathilde, hvis Pighed med hendes Moder daglig er mig tydeligere, giver mig min Ungdom igjen og opfylder dens Forjættelser. Med usigelig Glæde har jeg forviiset mig om den Hengivenhed, det kjærlighedsfulde Sind, hvormed hun har knyttet sin Fremtid til min. Hun har nu oprigtig tilstaaet mig, at hun virkelig troede eller dog foruroligedes af det Rygte der sagde mig forlovet med Julie Hjelm, at hun leed af Skinsyge derover og at Rygtet tillige var Grunden til at hun endmere traaf sig tilbage. „Jeg fandt ikke dette Rygte urimeligt, sagde hun. Jeg veed, hvilket Indtryk hun og hendes Søster have gjort paa Alle der kom der i Huset. Julie er en af de smukkeste Piger, jeg har seet. Hun har god Forstand og kan forstille sig;

rigtignok kun i kort Tid, men hun kan i den Tid ogsaa være meget indtagende. Jeg blev meget bedrøvet over dette Rygte. Ingen kjender denne Pige saa godt som jeg. Ingen veed som jeg, hvor haardt og ufjærligt hendes Hjerte er." — Efter hvad der iøvrigt senere er kommen til min Kundskab har Fru Hjelm ganske rigtig selv givet den første Anledning til dette selsomme Rygte. Hendes forblommede Uttringer angaaende Grunden til mine Besøg vare meer end tilstrækkelige for ørkesløse Menneſker til at bringe et slikt Rygte i Omlob.

Meget imod hvad jeg ved min Ankomst til Byen formodede har jeg nu opholdt mig her et heelt Aar. At det ligesuldt falder mig tungt at reise bort, nu da jeg efterlader her en nylig erhvervet Lykke, behøver jeg ikke at forsikre. Men jeg har alt tidligere skrevet hjem og ladet Afſkilligt forberede, der venter paa min Nær-værelse; og denne bliver saa meget mere nødvendig som jeg ønsker at føre Mathilde hjem til Mit inden den ublidde Aarstid indtræder. Jeg tænker derfor at forlade Byen om nogle Dage, og agter, naar jeg kun har truffet nogle nødvendige Foranstaltninger hjemme, at afhente hende kort efter Høsten, for til den Tid at forenes med hende ved et fastere Baand.

En lille Glæde har jeg endnu inden min Afreise formaaet at gjøre Mathilde. Imellem hendes Faders

Papirer fandt jeg ogsaa en, som det syntes, forsættlig efterladt Seddel, hvori der gaves Anvisning paa den første Kjøber af Henriettes Drenninge, hvilke han, som forhen omtalt, havde afhændet da han forlod Byen. Grüner har formodentlig under sin Sygdom følt Anger over at have skilt sig ved dette Familie-Smykke, der nu blev baaret ved høitidelige Leiligheder, naar saaledes en af Dottrene i Familien stod Brud, og hvortil man knyttede en vis Fjerd om at der fulgte Held dermed; og han har nu vel, saa meget det stod i hans Magt, søgt at gjøre det Skæte godt igjen. Ringene havde imidlertid skiftet Eiermand, men eksisterede dog endnu i deres oprindelige Skikkelse, og jeg haaber, at nu ogsaa Mathilde skal staae Brud med dem.

Medens jeg saaledes med en glad Følelse seer lyse Udsigter for min Fremtid imode, har der ogsaa i Justitsraadens Huus været al Grund til Glæde eller dog glade Forhaabninger. Vel kan Franks Forbindelse med Hanne endnu ikke betragtes som endelig afgjort, men jeg troer dog den kan ansees for betrygget. Der er en saa synlig Bestræbelse hos det unge Menneske efter at gjøre sin forrige Ubesindighed god igjen, og den daglige Umgang med denne fortræffelige Familie har saa tydelig en god Indflydelse paa ham, at man tør spaae det Bedste for Fremtiden. Han er vel ikke med

Det blevet et andet Menneske der paa eengang har afslagt alle sine forrige Tusentasterier, noget der er ligesaa lidt gjørligt som man her forlanger det af ham; men de smaa Lidelser, han har havt i den senere Tid, have dog gydt nogle Draaber Alvor og Eftertænkksomhed i hans Character, der ikke ville være uden Følger. Hans Afskillelse en Tid fra Familien og Hannes Brede have lært ham Betydningen af Det, han var nær ved at forstjerte. Kommer nu hertil, at der er det smukkeste Forhold mellem ham og Hanne, og at hun som en forstandig Pige endelig maa kunne indvirke paa ham, saa troer jeg, at de af mine Læsere, der interessere sig for dette unge Pares Fremtid, kunne vente sig alt Godt.

Derimod er der et andet, forhen omtalt Forhold i dette Huus, der nu er aldeles utvivlsomt og paa den onskeligste Maade afgjort. Julius har til hele Familiens Glæde forlovet sig med Adamine. I denne lyffelige Begivenhed er Franks Forsoning med Hanne paa en Maade Skyld. Hidtil havde nemlig Fættter Frederik, uagtet han maatte suspendere sit Frierie til Hanne, dog ingenlunde ganske opgivet det. Han ventede kun paa, at Frank, hvad en Tid Alle ventede og man i Byen allerede talte om, skulde forlove sig med Emilie Hjelm, for saa at kunne fornye sit Andragende, som til den Tid, meente han, Intet vilde staae i veien for. Dette Haab var nu, ved den indtraadte Forsoning, temmelig sikkert tilin-

tetgjort, og det var rimeligere end før, at Hanne og Frank blev et Par. Da han nu formodentlig engang havde sat sig i Hovedet at ville prøve sin Lykke hos sine Cousins, begyndte han efterhaanden at skjænke Adamine Størstedelen af den Opmærksomhed, han forhen havde ødslet paa Hanne. Han var altid om hende, converserede og paanødte hende Smaa-Tjenester. Men jeg troer ikke han kom vidt, uagtet al den Møie han gjorde sig. Adamine har, netop ved sit mindre Omlob i Hovedet, stor Bestemthed i Alt hvad der ligger indenfor hendes Fattes-Evne, og hvis Betydning for hende hun indseer. Hertil hørte ulykkeligviis ogsaa, at Fætter Frederik var et meget dueligt Menneske, men at hun ikke vilde have ham. Faren var derfor neppe stor. Imidlertid har dog Fru L** rimeligviis frygtet, at dette nye Courmagerie igjen skulde give Anledning til Dvaflerier, især hvis hendes Mand blandede sig deri, og vel givet Julius et Vink. Denne har, efter hvad Fru L** nu har forskiftet mig, længe været paa det Nene med sig selv, at han vilde anholde om Adamines Haand. Jeg kan derfor kun tænke mig een Grund til at han bestandig tøvede. Jeg var engang tilstede, da han i Fru L**s og Dottrenes Nærværelse fortalte, at Fransmanden sjelden tænker paa at gifte sig forinden han er mellem 30 og 40 Aar. Indtil den Tid ønsker han at nyde sin Fri-

hed, eller, som en Franskmænd vilde udtrykke sig, han ønsker at give sin Ungdom saa lang Udstrækning som mulig. Denne Skif ivrede Fruentimmerne meget imod, men Julius forsvarede den med stor Betsalenhed. Nu har jeg næsten en lille Mistanke om, at han ogsaa i dette Punkt har ønsket at efterfølge sine franske Venners Exempel og ikke slaae sig til Ro som Ægtemand før om en halv Snees Aar. Men Fru L**s Forestillinger og hans egne tidligere Erfaringer have dog nok lært ham, hvor misligt det er i deslige Anliggender at gjøre altfor store Opsættelser; og hans Forlovelse med Adamine er nu i disse Dage formelig bleven declareret.

Endnu en Nyhed maa jeg — skjøndt jeg halvveis frygter for, at disse Blade skal faae Udseende af en Nyheds-Post — endnu en Nyhed maa jeg, inden jeg slutter, meddele mine Læsere, og oveniføjet endnu en Forlovelse: den lille Mariæ med vor poetiske Ven Amadis. Det blev mig først fortalt af min Værtinde, Madam Mørk, der var meget tilfreds med Partiet. Farbroderen, der bestandig satte mere Priis paa Amadis, havde ved den Leilighed, vüst sig ædelmodig og paataget sig at besørge Mariæs Udstyr med Tiden. „De to unge Menneſker, vedblev hun, passe godt for hinanden, og saa kan det jo nok blive til deres Lykke. Han kan knap affee hende, og hun holder rigtig grumme meget af ham. Sandt at sige, havde jeg ikke ventet det, da

hun jo engang havde en heel Deel Andet i Hovedet." Sandt at sige, havde jeg heller ikke ventet det. Men af sliq forgjængelig Natur er saa Meget der sætter et ungt Hjerte i Bevægelse. Det har isvrigt forundret mig meget, at Amadis, der er en saa stor Hader af Pedanteriet og især af det pædagogiske, nu har besluttet at overtage Bestyrelsen af et Pige-Institut her i Byen, hvorved han haaber sit Udkomme indtil hans Tantes Død, da der tilfalder ham nogen Formue. Heller ikke er det godt at forklare, at hans Kjerlighed til Marie, som han paaستاar, allermæst næres ved de mange poetiske Egenskaber, hun skal besidde. Jeg aslagde ham for nogle Dage siden en Gratulations-Bisfit. Efterat han havde talt meget om de isandhed gode og elskværdige Egenskaber, Marie besidder og hvorved hun altid har behaget mig, sagde han endnu: „Jeg maa tilstaae, at jeg ofte forbauses ved den Skjønheds-Sands hun besidder, den Indsigt i Poesiens egentligste Kjerne hun saa tidt lægger for Dagen. Hun begriber ved Instinct hvad der ellers kun er et Resultat af Studium. Naar jeg læser Noget, jeg har skrevet, for hende, fatter hun strax det Poetiske deri, og gjør undertiden ved Enkelthederne Bemærkninger, der overraske mig selv.“ Slige Ytringer vilde være uforklarlige, naar man ikke kjendte Kjerlighedens Magt til at frembringe endnu større Underværker. Amadis underrettede mig tilsidst om, at han

nu snart var færdig med sit Drama, og at han haabede, dets Publication vilde være af god Indflydelse paa hans Fremtid. Hertil ønskede jeg ham al mulig Lykke.

Jeg skriver det Efterfølgende seent ud paa Aftenen, efterat være kommen hjem for en Times Tid siden. Denne Aften, som en af de sidste jeg har tilovers inden min Afreise, har jeg nemlig tilbragt med mine Venner Harriet og Translateuren. De vare allerede blevne bekendte med den lyffelige Bending i mit Liv, og Harriet tilstod, han havde alt tidligere tænkt sig noget Saa dant og fundet det ønskeligt.

Vi samtalede om forskjellige Gjenstande, indtil Translateuren med nogle skjemtesfulde Ord huskede os paa, at det netop idag var den 28de Mai. Han tilføiede, „vi burde ikke lade den Beskyldning hvile paa os, at en Dag som denne var gaaet hen uden at agtes eller ændses af os. Om vi just ikke fandt os opfordrede til at gaae ud paa Vesterbro i den Anledning, burde vi dog paa en eller anden Maade tilkjendegive vor Deeltagelse.“ Vi optog hans Forslag og lod en Flaske Vin komme, for dog ikke aldeles at staae tilbage. Translateuren sagde nu, at siden Vinen var der, og denne som bekendt løste Tungebaandet, var der Intet i veien for, at vi ogsaa kunde faae en Tale ved vor Fæst; og — vedblev han med en sarkastisk Mine — vi har

lykkeligviis en Mand i vor Midte, der saa godt som Noget kan levere denne Ingredients til et Maigilde.

Ja, De gjør Dem lystig over mig — svarede Harriet — fordi jeg traadte op som Taler ved Berners og Amadis Gilde for de svenske Herrer. Men jeg har aldeles ikke noget imod at man med nogle Ord udtaler sig ved et Bord, enten man nu blot vil give sin egen Stemning Lust eller ønsker at stemme Gæsterne. Jeg er slet ikke uvillig til at holde en Tale iaften, og det saa meget mindre som jeg neppe vil bringes ud af mine Concepter ved enten Bifald eller Hysken af mine ærede Tilhørere.

Nei, den Lust skal vi gjøre os al Umag for at undertrykke, sagde Translateuren. Men til Gjengjæld vente vi ogsaa, at De forskaaner os for alle Allotria, især de politiske Udsigter eller Buer af engelsk Fabrik over Landets Status, de stedfundne Forbedringer og de mange flere desideranda. Thi dette vilde jeg i mit stille Sind ansee for lige upassende for Dem og for os.

Vær De kun rolig, svarede Harriet. Jeg behøver ikke at tye til deslige forbrugte Midler. Jeg har ikke nodig at være i Forlegenhed for Stof til min Tale. Jeg bilder mig ind, at denne Dag er en saa national, saa betydningsfuld Fesdag, at den ikke trænger til Zircater, forskreyne udenlands fra. Den giver Fortid og Fremtid i eet Billede, knytter det skønneste Haal til en

lang Erindring. Ingen ældre Mand, der har været samtidig med vort Lands vreltrige Skjebner i de sidste 30 til 40 Aar, kan standse ved den historiske Udvikling, denne Dag peger hen paa, uden at gjennemtrænges af mange og forskjellige Betragtninger. Vore Lidelser i de forledne Aar have visselig været store. Men, som jeg engang har bemærket, ved disse Lidelser, ved Landets formindskede Terrain er Folkets Mod saa lidet bleven brudt eller National-Følelsen slappet, at det tværtimod synes som vi nu mere end nogensinde før holde sammen, mere end før sætte Priis paa hvad vi ere, mere end før værne om alt Danst og dettes stille, pralsrie Udvikling. Vi have Bevidstheden om Ulykker der forædle, men ikke om Nedyærdigheiser der forkue. Erfaringen viser ogsaa, at Kunst, Videnskab og enhver fri, aandelig Ytring har blomstret efter al den Nød. Vor Literatur har maaskee aldrig været saa danst som nu; den nationale Tone i vor Poesie har slaaet saa dybe Rødder, at jeg ikke troer den igjen lettelig vil kunne blandes med fremmede Toner. Alt dette viser af sig selv hen til den Stemning, jeg ved en Tale maatte ønske at fremkalde hos mine Tilhørere. Thi jeg vilde, med saa Ord, opmuntre dem til at tage godt Gudsæfte, sætte Ryggene sammen og som een Mand modsætte sig ethvert Forsøg, smaat og stort, der under illusoriske Forestillinger truer med at rykke os fra vor egen Nød. Man er saa til-

høielig til, efter andre Landes Exempel, at tale om det unge Danmark. Det gjælder ikke hos os. Vi bygge paa en gammel Grund. Vi have ikke nødig at fødes paany eller begynde forfra. Hos os er Alting under Oplysningens Straaler saa vel forberedt, at vi blot behøve en rigere, mere omfattende Udvikling af Det, vi alt besidde. Det er en Modenheds-, en Manddoms-Periode, vi befinde os i; og det er derfor heller ikke uden Betydning, at vor Maifest falder i Foraarets Slutning; thi den grændser nær op til og er ligesom den første Dag af vort Lands Sommer.

„Den Maifest, vi her høitideligholde — vedblev Harriet smilende, idet han henvendte sig til os — er i Antal vist den mindste, der idag har dannet sig. Vi ere paa eengang dens Medlemmer og Præsidenter. Vi kan ikke engang, som dog Baggesen og hans Venner i Bern kunde, da han havde skrevet for dem sin berømte Fjirfreds-Sang, repræsentere de forskjellige Stænder. Men i Kjærlighed til vort Land, i oprigtige Ønsker for dets Fremtid vige vi, haaber jeg, for Ingen. Jeg tager derfor trostlig mit Glas og samler i een Skaal vore Ønsker for Kongen, Landet og Institutionen; thi de ere hverandre nær forbundne og skulle hos os ikke adskilles. Jeg er glad ved at jeg kan drikke min Konges Skaal med et let Hjerte og gjennemtrængt af Taknemmelighed, og uden at behøve at sætte mine Ørd paa Skruer. Jeg er glad ved, at jeg, idet jeg nævner mit Fødeland, nævner et af Fremmede agtet og for enhver Danst høiligt og dyrebart Navn. Og endelig er jeg heller ikke for

sagt ved at nævne Institutionen. Den være nu allerede afsluttet i sig selv eller kun det første Skridt til større Forhaabninger, i alle Tilfælde vil den, rigtig forstaaet og vel benyttet i hvert Stadium af sin Udvikling, være til Held for os og til Velsignelse for Landet. For dette Land, for Konge og Institution kunne derfor tre Dan-
nemænd med Grund og med Joie tømme deres Glas, Mænd der hver især vel ikke tillægge sig stor Bægt og Betydning, men der Alle ere saaledes fændede, at de el-
ske deres Fødeland over Alt, sørge ved dets Tab og glædes ved dets Fremgang, og ikke helst søge Stof for deres Taler og Tønder til deres patriotiske Jver i dets Tilbagegang."

Bedre end med disse Ord troer jeg ikke at kunne slutte de foregaaende Meddelelser, idet jeg nu tillige tak-
ker dem af mine Læsere der hidtil have fulgt mig med Velwillie. Det er et Nær af mit og mine nærmeste Om-
givelsers Liv, et for mig følgerigt, hvoraf jeg har stil-
dret nogle Scener; de Stemninger af Haab og Glæde eller Mistviivl og Bekymring, det gjemte i sit Skjød, og de Betragtninger hvortil det opfordrede. Hvis det er naturligt, under gode og onde Kaar at knytte sin egen Tilværelse til Tanken om et større Samfunds Vel og Væe, da skal den betydningsfulde Dag, ved hvis Slut-
ning jeg nedskriver dette, give mig den Fortrøstning, at ogsaa mit Livs sildige Maadag tør bebude mig en nær og lykkelig Sommer.

Rettelser.

Side 164 Linie 1 fra n. ubilde, læs: ubildet.

— 179 — 1 fra o. blive — bleve.

— 359 — 11 — igger — ligger

— 364 — 4 — end der — end de.

